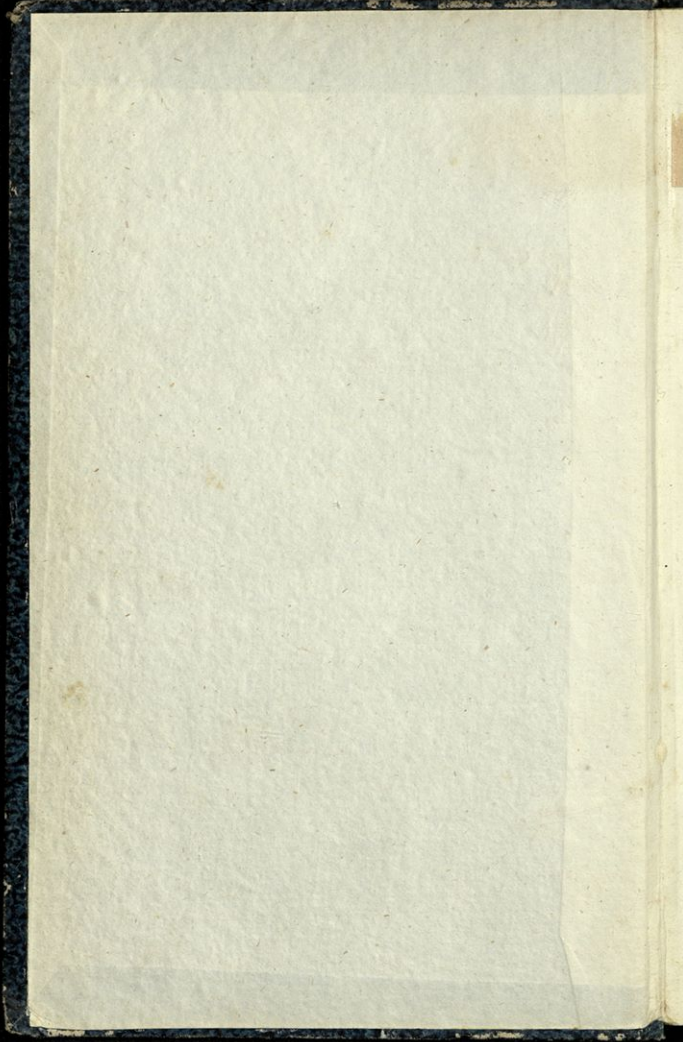

II
C 20337
f

v spomin na G.
Jernija Medveda.

P. KARLA

R A S G O V O R

od

kerfhanfkiga upanja

soper

**duhá malofèrzhnosti, nesaúpa
in preveliziga strahú.**

Poflovénil is Némfhkiga

V natif teh bukev fo milofljivi Firfht

GOŠPOD GOŠPOD

ANTON ALOJS,

Ljubljanski Škof: dovolili 14. dan Velikiga Šerpana 1845.

J. Uchovnik

V LJUBLJANI,

natifnil in saloshil *Joshef Blasnik.*

1847.

II C 20337

Upal fim v tistiga, ki me je od duhá maloférzhnosti in hudiga
vreména réfhil. Pf. 54, 9.

Gospod je môje perbeshalifhe, in moj Bog je podpórna môjiga
saúpa. Pf. 93, 22.

J. J. ...

IN=030007550

Predgovor.

Dušham, ki v bôshjim strahu shivé, in nar vézhi skèrb sa svôje isvelizhanje imajo, sim té bukve is Némshkiga v' nash slovénski jesik predjal. Kér f' tistimi, ki v tém nemarno in bres vse skerbi shivé in do gèrta v hudobijah tizhé, bi vèš drugazhni pogovor iméti mógel.

Ljubi braviz! v tém rasgovoru ne bosh ravno kakih posébnih, temúzh vsakdanje in navadne resnize nashel, ktére se po mnosih bukvah rastrefene sim tér tje dobé. Šamo persadjal si je nekdo jih vkupej špifati in v lép réd djati, de bôlj shivo v zklovéshko serzé ségajo in duhu vézhi vtifik dajo, in tisti perpomózhik imajo, ki zhasa ali dnarjev nimajo, mnogo bukev si omisliti in brati, ali pa jesika ne snajo, v kterim so pípane.

Števílo takshnih ljudi, ki so od nešaua in veliziga strahú skufhani, bi ré-

kel kdo je majhno, mémo tistih, ki tak-
shnih skušnjav ne terpé. Vúnder pa,
zhe to shtevilo, kakor je samo na sebi,
prevdarimo, ni tako majhno, kakor sami
skúsheni spovedniki in duhovni svétniki
sprizhujejo: je tedèj velíka dolshnost, se
potruditi, takshnim duham v pomozh
priti, in jih od duhá, ki je pravi pobosh-
nosti grôсно nasprot, rešhiti; druge pa,
ki takshnih skušnjav ne terpé, obvaro-
vati; vúnder pa takó, de se bojézhi in
nebojézhi v duhu ponishnosti ohranijo, in
se njih pravo saupanje v napzhno, ali v
predersnost ne spreverne. Tó je namèn,
ktériga sim s prestavo téh bukev imèl.
Bog vsíga upanja, in Ózhe sgôligà u-
smiljenja nàj s mano nevrédnim milost
imá, in vse pomote, ki sim jih kriv, s
mogozhno rokó popravi, in tiste, ki jih
bodo brali s vsim veséljem in miram na-
polni, de bi v úpu in môzhi sv. Duhá
obogatéli. Rim. 15, 13.

Pervo poglavje.

Šlabo saupanje v Bogá je dušham, ki v kerfhanški kreposti rasti shelé, vsrôk mnosiga sléga.

§. I.

Kakšni slégi so ti.

1. Shivo saupanje v Bogá je isvirik mno-sih dobrot, safaja, redí in krepzhá vse zhéd-nošti; polajšha teshave; manjšha fkufhnjave, is njega isvira vse dôbro, je tedej raj blagoflova in predpokuf vézhniga isvelizhanja. Šrézhin je zhlo-vek, ki v Gospóda saúpa, in ktériga svéšt je Go-spod. On bo kakor per vódah safajeno drevó, ktéro svôje koreníne v vlashno sémlijo poshêne, in se ne vštrafhi, kader pride vrozhina. Njega list bo selênil, in ob zhasu fushe ne bo v fkérbi, in tudi prejénjalo ne bo sadú obroditi. „Jerem. 17, 7. 8.“ Nasproti je pa pomanjkanje saúpa isvirik mnosiga sléga, opešha vsako krepost, navdaja dušho s britkostjo in muko, budi in pod-péra mnoge fkufhnjave; je opoverik veliko dô-briga in biva pokufhnja vézhne pogube. Švétí Bernard v 38. raslagi vífôke péfmi naravnost sprizhuje, de je nesaup nar hujšhi napotljej, kte-

riga svôjimu isvelizhanju staviti samoremo: ker Bog olje svôje milosti le v pofode saupa vliva in férza saúpnih sh njim napolnuje.“

2. Lahko se sprizha, de pomanjkanje úpa v bôshjo milost pravo poboshnost, molitve duhá, hvaléshnost in bôshjo ljubésen ovéra; per tém je fhe isvirik nevarnih fkufhnjav in mnosih padzov vsrôk: kër obropa duho mirú, ktériga ji nikoli sadôsti perporozhiti ne moremo, in ji je, de svôje dolshnosti spolnuje, grôсно potreben. Refnizo vsiga téga, kar fmo tukej povédali, bomo v prihodnjih poglavjih bôlj natanko raslagali.

§. II.

Pomanjkanje úpa v Bogá je ovérik prave poboshnosti.

1. Šlabo in bojézhe saupanje v Bogá déla strahovito in nestanovitno poboshnost. Takfhno poboshnost vfaki napotljej vstávi, nar slabshi priméra vtudi, in nar manjshi nasprotljej prestrafhi. Per vfaki stopinjzi ji je tréba rôko podati, in jo podpréti. Bèrsh ko se bres unanjiga vodnika zhuti in bres obzhutne podporne vidi, se sboji, vtudi, in je v nevarnosti pasti. Nekako otrozhe je védno, ktéro le ob mléku shivi, možnéjshi in tézhnishi jéd, ktéra druge krepzhá, bi jo fkonzhala. Savoljo té otrozhnosti in fhibkosti, ktére bi se bôlj v duhovnim, kakor pak v teléfnim shivlenji framovati mógli, védno nesmoshna ostané, v krepóstitih se uriti, ktére vézhi mozhi in pogúma térjajo.

2. Dufhi takfhniga stanú ni mogozhe s nagibi strahú v pomozh priti, kër ga je bres téga

shé polna. Tudi nagibi saúpa ji malo pomagajo, k er ji flabo k f erzu gredó. Gov ori, kar koli hozhefh od spofhtovanja, ktériga do Sakramentov iméti moramo, bi jo do k onza sm efhal in smamil. Opominji k pokori in shalofsti ji nizh ne pomagajo, pa fhe fhkodljivi bi ji biti vtegnili; k er vse na ftrafтни strani vidi, in fi t u britko ozhita, kjér drugi nagibe ferzhnosti dobivajo. Sgodilo n aj bi fe — kar je shaloftno, in bi fe ne fm elo sgoditi — de bi od flabofsti v hujfhi pregr efhke sabr edla, jo grisi vest i v nep okoj pov esnejo, in potém v nekako obupnost, ktéra, namef t de bi fe pred Bogam ponishevala in pokojno shalofst obudovala, de bi is fv ojih pomot hafen iméla; jo sm efha, in ji vse ves elje fe dalje v poboshnosti uriti, odvsame, is ktériga flabi nafl edki isvirajo.

§. III.

Pomanjkanje saúpa je opovèrik molitve.

1. Upanje je vse kerfhanfke molitve isvirik, v under pa p otok ne t ezhe, zhe nima isvirik obilno vodé. Boj ezhe in fstrahovito saupanje tudi molitev, ktéra is njega isvira, boj ezho in fstrahovito ftor i, torej nesmoshno, veliko prejéti. Sv. Jakob nam sapov e, Bogá sa potrebne krep osti profiti, in t o f fvestj o in bres dvombe. „Kdor dvomi pravi on, (1, 5.), je m orfkim valovam enak, ktére vetrovi podé, in fim t er tje luzhajo. Sator ej n aj fe takfhni zhl ovek ne nadja, k aj od Gofpoda prejéti.“ Kashe fe, de zhl ovek vse od Bogá perzhakuje, k er moli in od njega prejéti

sheli; fe pa vùnder ozhitno fkasuje, de nizh, fkôrej nizh od njega ne úpa, kér fe od nesaupnosti ovérati daja.

2. Tudi je velíko kristjanov, ki si moliti in obilno moliti persadévajo; ali rédki fo, de bi f takfhnim saúpam in takfhno véro molili, ktéri Jésuf Kristuf vse obéta, in kar on vsm perporozha. „Vse, karkoli bote v svôji molitvi profili, verujte, de bote prejéli, in sgodilo fe vam bo.“ Mark. 11, 24. Pogošto in dolgo molimo, pa jésero mifel nahaja, naf obupne storiti. Vzhafih fe nekoliko posilimo, is sebe, kjér nizh drusiga ni, ko sgôla révfhina, stopiti, in fe povsdivigniti do vira vesoljnih dobrot, pa naglo naf spét tésha nafhe flabosti, bolj pa fhe tista nafhiga nesaúpa pod fe potégne. In zhe tudi nar vézhi dobrotljivost kakiga zhlovéka v priméri s bôshjo dobrotljivoftjo fhe dobrotljivofti iména ni vrédna; bi fe mar vùnder v zhafnih potrebah h kakimu bogatimu, mogozhnimu in gotovimu perjatlu s vézhim saúpam, kakor pak k Bogu v duhovnih potrebah satékali; kér nam sam sapoveduje in naf vabi, k njemu, svôjimu Ozhétu perbeshati. Grôšno je flaba nafha molitev, in nevrédna, de bi jo Bog uflifhal, in grôšno ga shali nesaupljivoft nafha, Ozhéta tak blasiga férza.

§. IV.

Pomanjkanje saúpa opovéra hvaléshnost.

1. Hvaléshnost sa prejéte gnade je poboshnosti poglavitna dolshnost. Kdor pa hvaléshin biti sheli, mora nar pred dobróte in milost bôshjo

šposnati; kér njegóva hvaléshnoft le v té méri shiva in délavna biti samore, kolikor je saved prejétih gnad in milofti shiv in delavin; ali saved v dufhi, ktéra v Bogá flabo saúpa, nikoli shiv biti ne more. Ona se ne upa fi v prihodno veliko obétati; fhe verjéti ne more, de je shé veliko prejéla. Kako bo v dufhi takfhniga ftanú šposnanje shivó, kako se vtifnilo v njéno ferzé?

Tudi bòlj zhvérfta in rodovitna ne bo njéna hvaléshnoft, ko bi ji tudi obilnoft usmiljevanj, ktére ji je shé Bog fkasoval, vzhafih pred ozhí ftavil, in nàj bi jo tudi natanko preprizhal, de bi mogla šposnati.

3. Njéno flabo in omahljivo saupanje, ji ne dá verjéti, de ni nefrézhna, in de jo Bog ljubi. Posdéva se ji, de ji té mogozhne gnade le v tó flushijo, jo bòlj nefrezhno ftoriti, in ji hujfhi pogubljenje navlézhi. Te miſli tedèj vſe obzhutke milofti bòshje in hvaléshnofti duhá v nji sadufhé; kar duhu molitve, in novim gnam, ktére bi ji bil Bog fhe fkasoval, hujfhi opovèrik ftavi. „Nehvaleshnoft“, pravi ſv Bernard, „je shgézhi véter, ki gnade isvirik poſufhi.“

§. V.

Nesaupnoft je opovèrik bòshje ljubésni.

1. Kar obzhutljeje gnade in milofti bòshje flabí, flabí tudi bòshjo ljubésin. Zhlóvek le toliko Bogá ljubiti samore, kolikor ſi ga ljubésniva miſli, in le toliko ſi ga on ljubésniva miſli, kolikor ſe mu dobrete, k jih je shé od njega prejémal, in ſe jih fhe od njega prejémati

nadja, vashne dosdévajo, in njegovimu fêrzu vtifik dajó. Noben kristjan toliko ne obúpa, de bi ne ljubil **Bogá**, ko bi se preprizhati samógel, de ga **Bog** ljubi, in takó ljubi, de ga fédesha in kraljéstva svôjiga **Šina** vézhno deléshniga stóriti shelí. Ali ni mogožhe, de bi ljubili, zhe ne verujemo de smo ljubljeni, in se savershene míflimo, in nimamo nobene tolashbe po ljubésni dopasti. Vsa naša poboshnoft is ljubésni isvira, ljubésin pa is shiviga preprizhka, de naš **Bog** ljubi. Pred všim drugim je nar popréd v svôjim fêrzu ta snotranji sprizhik ljubésni bôshje, ki je stèber poboshnofti, tèrdo postaviti tréba. **Švéti Janes Apostelj** v iménu vših govori: „Šposnali in verovali smo ljubésin, k jo **Bog** do naš imá.“
I. 4, 16.

2. Tako tolashljive in sa poboshnoft tako potrebne refnize, ko je ta, se zhlôvek brani, namest de bi véroval, se s modrovanjem vkarja. **Šléhern**, ko bi ga vprashal, s úftmi sposna, de veruje: in vúnder jih je malo, de bi bili natanko téga preprizhani. V dnu našhiga ferzá tizhí vrojeni vsrôk nejevére, dvombe, bojézhnofti in nesaúpa, té duhóvne plefnôbe fkôrej nihzhe ni prof.

3. Tale navadna flepôta mami zhlovéka: **Kakó** morem verjéti, marškó govori, de bi ljubésni in mílôfti bôshje takfhni deléshnik biti samógel, kér vúnder nizh drusiga v febi ne najdem, kakor tème, neobzhutljivost in toliko splôfhnih in neismérnih nadlóg, de sim sam febi do kónza teshavin! Ali pa pomíflijo takfhni ljudjé, ki takó govore, de svétimu písmu naravnoft nav-

fkrish govoré, ki naf uzhi, de naf je Bog popréd ljubil, prédin je v naf kàj bilo, de bi bilo vrédno njegóve ljubésni? „Bôshja ljubésin,“ pravi sv. Janes „v tém obstojí, ne kakor de bi mi bili ljubili Bogá, ampak de je Bog popréd naf ljubil.“ 1. Jan. 4, 10. Šv. Pavl nam fkerbno satèrdi, „de nam je Bog takrat svôjo ljubésin fposnati dal, kader fmo fhe bresboshni in gréshniki bili.“ Rim. 5, 6. 8. Njegóva ljubésen ne térja popréd kàj ljubesniviga v tistim zhlovéku, ki ga ljubi; kér ni ga, de bi je bil vréden, in níma nobeniga drusiga vsroka, nobeniga drusiga isvira, kakor sgôlo njegovo usmiljenje.

4. Ljubésin ftvári je flaba in révna: v rézhi, ktero ljubi, si shé popréd ona kàj dôbriga misli; v njé ôna dôbriga ne vftvari: ôna v ftvári zhefar ifhe, kar ji dopade, ifhe f tém svôji révshini in potrebi pomôzhi. Kér je pa ta ljubésin nesmoshna, ne more natore in lastnosti rezhi premeniti. Bôshja ljubésin je pa nefkônzžno obilnisthi in ní podvèrshena svôjim ftvarem. „Moj Bog si ti,“ pravi prêrok, „in ne potrebujesh môjiga blagá.“ Pf. 15, 2. Nafha ljubésin ne more Bogá bòlj frézhniga ftoriti. V nefkonzhni obilnosti svôjiga bitstva on svôjo nar vézhi frézho imá, ki se svikfhati in smanjshati ne more. Bog naf ljubi, kér naf ljubiti hozhe; kér je ljubésin; kér je fama dobrotá in milost. Drusiga sroka njegove ljubésni ne fmémo ifkati. Njegova ljubésin je vfígamogozhna; on ne térja, de bi ftvár, ktero ljubi, she popred is febe kèj dôbriga v sebi iméla, ampak vftvari fam dôbro v naf in s nami, in toliko, kolikor se njému poljubi.

5. Verujmo tedèj, de je **Bog** zhišta ljubésin; de je naš pérví ljubí, akoravno smo polní nevrédnosti in révne perhljivosti. Šposnajmo in verujmo, kakor naš sv. Janes uzhi, ljubésin, ki jo **Bog** do naš imá, in vnémali se bodo zhesdalje bólj v naš hvaleshnost, up in ljubésin. Neobzhutljivost naša náj nikar našhimu saúpu napote ne déla; ampak saupanje náj neobzhutnosti našproti stojí. Našha neobzhutljivost dvombe rodi, ali naš **Bog** ljubi: verujmo in ne bomo neobzhutni in tudi neverjétni ne. Neprenéhama se moramo truditi, fkrivno koreníne nevére is febe istrébiti, od ktérih je zhlôvek okushen, ktérih fkôrej ni mogozhe popolnoma is férza vérnih isgnati, po ktérih véra flabi in otèrpne; upanje vpada, in ljubésin do kônza opéfha, ki mozh in shivljenje v preprizhku imajo, de naš **Bog** ljubi, in od naš ljubljen biti hozhe. Rasuméjmo, kakó grôšno fhkodljivo je flabo in bojézhe saupanje, ljubiti **Bogá**; in de le toliko v té ljubésni narafhamo, kolikor mozhnéjshi sprizhik imamo, de naš **Bog** ljubi. Nikar náj nam upanje savolj našhíh flabost ne vpada, kakor de bi nam bres vse pomote biti bilo mogozhe, de bi upati sméli; in kakor de bi zhlôvek popréd mógel **Bogú** kaj dati in mu darovati, kar bi od njegove nesaflushene dobrote prejéli ne bili. V fléhernim stanu je f terdnim saupanjem tréba sazhéti. Per úpu sazhnejo potrebné perprave, in té so per nektérih popolnifhi, per nektérih nepopolnifhi in ne smé se potreba téh perprav úpu našprot postavljati, ampak truditi se je, de se po úpu ohrani.

§. VI.

Pomanjkanje saipa v Bogá je isvirik nevarnih skushnjav, kër dusho obropa mirú, jo smami; in natorski stud soper kerfhanske kreposti krepzha i. t. d.

1. „Bôshje kraljéstvo,“ govori Jésuf Kristuf, „je odflej snotrój v vaf.“ Luk. 17, 21. „In to kraljéstvo“ pravi sv. Pavl, „obstoji v pravizi, v miru in vesélju sv. Duhá.“ Rim. 14, 17. Ta mir in snotranje vesélje sta sad pravizhnosti, in se po besédah preroka Isaija raslozhiti ne dafta. „Délo pravize bo mir, in sad pravize bo pokoj in savétje na véke. In môje ljudstvo bo v lepóti mirú stanovalo, v varnih prebivalisnih, in v obilnim pokoji.“ Isa. 32. 17, 18. Apostelnov misel je bila, de je ta duhni mir takó s gnado ali kerfhansko pravizo sklenjen, de vse njihove pisma, rasun dvéh ali tréh s tém blagoslovam, kteriga vsm vérnim voshijo, sazhné: „Gnada in mir: milost in mir: ljubésin in mir“ Ta mir vso pamet in vse veselje preséshe; ki nashe férza in dushe v Jésufu Kristufu varuje; ki vse skushnjave smanjsiha in smaga. Ta mir in veselje sta tisti mir in tisto veselje, ktéra vse napade sovrasznika nasliga isvelizhanja premagati mozh dajata; kër sv. pismo pravi: „Vesélje v Gospodu je nasha mozh,“ 2. Esdr. 8, 10.

2. Nesaupnost pa to veselje in mir dushe, v ktérh vsa njéna mózh obstóji, spéha in do kónza satare; jo napolni s britkostjo, straham, smeshnjavo, nepokojam in shalostjo, in kader ji vso mozh poberó, jo mnogim nevarnim skushnja-

vam podvershejo, ki le po nesaupnosti nadnjo pervró. „Sazhetik hudih fkufhnjav, pravi Tomash Kempzhan v bukvah hoje sa Kristufam, je nestanovitnost ferzá, in majhno saupanje v Bogá.“ B. 1. 13. rast. v 5.

3. Prava poboshnost mora priprosta, ponishna in mirna biti. Šléherna rézh, ki stifka, krepost klaverno in samifhljeno déla, je sanjo nevarna fkufhnjava, in jo pomalim od pota bogabojezhnosti vlézhe. Šáj zhlôvek shé bres téga per ispolnjenju kerfhanfskih krepost vse fkosi v sóperne vpore sadéne, ki shé v napaki njegóve natore tizhé. Ta fkufhnjava shé fama od sebe marfktériga vérshe, ki je dôbro saz hél, pa ni imél mozhi, v dolgim in britkim vojfkovanji stanovitin ostati. Zhe pa dufha namest mozhi, ktére is vaje kreposti dobiva, de bi v tém bôju stanovitna ostala in natorfski stud soper krepost premagovala, nizh drusiga kakor britkost, térnje in nove teshave per njih ima, bo sanjo fkufhnjava is téga bôlj môzhna in silna, in je v veliki nevarnosti pafsti, ali pa nektére déla fvôjih dolshnost opuštiti.

4. Nafhe ferzé shé od natore in file po frézhi hlepi. Ljubésin, blagost ali frézho dofézhi je po besédah fv. Augufhtina spodbadlej vsih njegovih opravkov. Zhe pa v poboshnosti nobene blagosti ne najde, jo pa sunej krepósti ifkati sazhné. Vse, kar se s velikim vporam in soper nagibe ferzá déla, vtrudi, se perostudi, in ne more dolgo terpéti. Nizh nevarnisthiga ne more tedèj biti, kakor zhe si zhlôvek po slepotijah fkufhnjavza mir in kerfhanfsko vesélje, kakor si

bodi, odvséti pufti. Nesaúpnost in prevélik strah je sa isvelizhanje tok nevarn, kakor krivi mir in grefhnika spanje v pregréhah.

§. VII.

Ta nevarna skufhnjava je splôh in grôсно v navadi.

Zhe je pa tudi nevarna ta fkuftnjava, je vûnder grôсно v navadi in fploftna: hudôbni fovrashnik fplôh bogabojézhe dufhe sh njo napada in v pogubo sapléta. „Koliko jih je,“ pi-fhe fv. Bernard, „ki neprenéhama fvôje flabôfti „premfhlujejo, in se od dúha maloférzhnosti in „obupa v globozhino pogube vlézhi pufté! Tak- „fhni ljudje ne ftanujejo v brambi in lopi Bogá, „ampak v laftnim méfu, premfhljevaje védno „fvôje flabôfti: védno fo urni perpovedovati fvoj „krish in teshave. Nozh in dan fi ne dajo po- „koja. § sloftmi se muzhijo, ki jih shé terpé, „bòlj pa fhe f tiftimi, ki fo prihodne, in ne umé- „jo evangelfkih naukov: „Sadôfti je dnévu njega „laftna teshava.“ Mat. 6, 34. Bojé se rezhi, „ki se mar nikdar sgodile ne bodo. Britkéjfluih „teshav in hujfhiga pèkla mende ne najdefh.“ V raslogi 1. 90. pfalma fht. 2. 3.

§. VIII.

Ta fkuftnjava je is med vftih drusih nar sa- peljivfhi.

1. Skufhnjave, ktére naravnost v oftudne pregréhe napeljujejo, nifo ravno tóliko nevarne,

kér fo grôšno mèrfke in njih svijazha je lahko fposnati. Ki se pa duhu v podobi poboshnosti kashejo, fo bogabojézhim dufham veliko nevar-nifhi, fo veliko bòlj sapeljive, in poboshna du-fha saderge, ktéro ji hudôbni duh nastavlja, lah-ko ne vidi. „Ta fkuſhnjava,“ pravi sv. Bernard, „je teshko fpassiti, kér je fkrite korenine, dalje „terpi, in je od drusih bòlj filna, kér ſi hudôbna „kazha vſe persadéne, nam do kônza up sadu-„fhiti.“

2. V ſtrahu in trepétu je tréba fkerbétu sa fvôje isvelizhanje. Zéli zhaſ fvôjiga shivljenja objokovati fvôje pregréhe, tudi majhne pomote védno nad ſabo ſtrahovati in boljſhati, nikdar ne upati fvôjim flaboſtim; bôshje fôdbe ſe bati; nad ognufbo Sakramentov in ſatrato boshjih gnad trepetati, tudi fleherne bitve pregréhe ſe bati. Števílo isvoljenih je majhno; nihzhe ne vé, je li ljubésni ali ſérda bôshjiga vréden i. t. d. Tó fo refnize in poglavitne refnize: ali fatan, ki ſe v angela luzhi ſpreminja, ſe ravno téh refniz po-fluſhi, de bogabojézhe ljudi ſapeljuje. Poſameſno in lozhene od drusih refniz, po ktérik bi ſe njih ojſtroſt smanjſhala, jim jih ſtavi pred njih ozhi; in kaſaje njih grôšno ojſtroſt, jih s neſaúpam, ſtraham in nepokojem navdá; in jim vſe dolsh-noſti kerſhanſke poboshnosti ogrení in perofitudi, de jih naſadnje vſaj kolikor toliko, ali pa zlo vſe opuſté.

3. Ko ſe je hudizh Jeſufa Kriſtufa fkuſhati perdèrsnil, ſi je miſlil, de je ne more bòlj svito vkreniti, kakor zhe ſe beſedi ſv. piſma poſluſhi, in jih pregrisovaje v to napzhno obrazha. To

je njegova navadna in ténko spredena svijazha, ktére se on soper poboshne dushe poflushi. Jih sapeljevati fo mu dôbre nar fvetéjfhí refnize, ki jih on v svôje hudobne naklépe obrazha. To fo fkufhnjave poldnévne hudôbe, od ktérik fv. Bernard v raslagi 6. verftize 90. pfalma govori; fkufhnjave, ktérik naj bi se poboshne dushe nar bòlj ogibale, kér je njih strupenina sakrita.

§. IX.

Sdaljshba nevarnosti té fkufhnjave.

1. „Britkost in nadloga pride nad fléherno dusho zhlovéka, ki hudo déla; zhaft pa in hvala in mir vfakimu, ki dobro stori.“ Rim. 2, 9. 10. Ní se zhuditi, de fo „hudôbni nepokojnimu morju enaki, ki se ne vléshe. „Sa hudôbne,“ pravi Gospod, ni nobeniga mirú.“ Isai. 57, 20. 21. njegove pravize osnova je taka, in taka na véke oftane. Grôsna nadloga je vûnder, de se pravizhni, ktérik dél je mir in pôkoj svétiga Duhá, kakor gréfhnik nepokojé.

2. Tó od tod pride, kér ne pasijo dôfti, in pohlévniga pihljanja fv. Duhá, ki le tolashi, od kazhjiga pifka, ki le strafhi, natanjko ne lozhijo. Refnize duh govori, govori pa tudi duh sapeljivosti: njih beféde, zhe fo tudi nefkônzhne rasnosti, se vûnder vzhafih malo raslozhijo. Refnize duh se nikomur ne hlíni: on nam velikóft nafhíh pregréh, flaboft in nevarnoft pred ozhi ftavi. Duh sapeljivosti ravno takó déla. Ali glaf refnizhniga duhá naf podpéra, naf ponishevaje krepzhá in déla, de se sa pomozh f saupam k Bogu

obrazhamo; sapeljvi duh naf pa opári in naf ponishevaje klaverne déla; nam ferzé jémlje, in zhe naf toliko oplafhiti ne more, de bi se pred Bogam fkrivali kakor pervéniz gréfhnikov, nafh pèrvi ôzhe v raji; vûnder pa toliko ftori, de se k nefkônzhno pravizhnimu in ftrafhnimu fodniku le f trepétam satekamo in bres prave ponishnosti, ki nafho molitev oshivlja, in ktero fv. písmo tako pogofito perporozha.

3. Shaloftnih nafledkov nesaupnosti, nepokoja shalofsti in ftiške se ne bojimo dofti, kër nam s naglim fpéham veliko fhkodo ftoré. V nektèrih dnéh se takó delezh sajde, de se nasaj vezh lét potrebuje, in kar je grôsno teshkó: in lahko je, de se v obupnost povésnefh, in ti dufhho tako shivo preprizha in pregovori, de te je Bog she do kônza sapuflil in savèrgel, in fhe tako dober nagovor nar boljfhiga fpovednika per tebi nizh vezh opravil ne bo.

§. X.

She bòlj nevarna je ta fkuflhnjava poflédnjo uro shivljenja.

1. Bati se je, de bi ta fkuflhnjava preveliziga ftrahú in nesaupnosti poflédnjo uro shivljenja hujfhi in filnifhi ne poflala; kër vse okoljfhine fo takrat perrôzhne, ji jakoft dajati; in fovrashnik nafhiga isvelizhanja vé, de ni vezh zhafo veliko, satorej ne opresuje, fhe ta zhafo porabiti, in fvôje napade mnoshiti. S obréftjo se on tifte britkofiti poflushi, ki v flédnjih okomiglejih dufhho in truplo mori, de bi dosdévke

bojézhiga zhlovéka s márčkimi obrási navdál, in njegoviga duhá f zhèrnimi oblaki in hudim viharjem ogernil. Shivo on dufhi fhèptá, de je ftrafhnó paſti v roke shiviga Bogá, in v nektèrih minutah ſtopiti pred ſodni ſtol pravizhniga ſodnika shivih in mèrtvih. On dufhi ftrafhnó podobo ognjéne vezhnoſti, ſapravo toliko bôshjih gnad, toliko doperneſhenih gréhov dufhi pred ozhi ſtavi, ſavoljo ktèrih je ôna od jesero drusih duſh bòlj ſaflushila v tiſto ognjéno in shvepléno morjé pahnjena in na véke muzhena biti.

2. Lahko ſi je miſliti, kako ftrafhná in nevarna je ta ſkuſhnjava poſlédnjo uro shivljenja, ſa tiſto duſho, ki je popred zéli zhaſ ſvôjiga shivljenja v ſtrahu in velikim neſaúpu tizhala. In kakó bi ſe takſhne duſhe té ſkuſhnjave ne bale, ktera je tudi take ljudi, ki popred v ſvôjim shivljenji takſhnih ſkuſhnjav ſhe poſnali niſo, vùnder le v bliſhnji ſmèrtni uri ſilno pretréſla, akoravno ſo v ſvôjim shivljenji jake krepoſti, veliziga ſaúpa in gorézhe ljubéſni do Bogá bili?

3. Šaj od tod tudi ſplôh hudizh hudôbne kriſtjane ſoper ſvéto pobošnoſt s gerdim predſodkam flepi. Pregovarja jih, miſliti, de kdor hozhe frézšno umréti, mora vſe krepoſtne déla ſtanovitno ſpolnovati, in kér tudi tiſti, ki ſo vſelej tako shivéli, iſ vſe ſvôje pobošnoſti in vſe ſvôje krepoſti nizh vezh pomózhi nimajo, in jih ſmèrtna ura ravno tako, ko gréſhniké ſmaja. Tudi ſe trudi hudizh vſe té imenitne reſnize kerſhanſke vére kakor flepotije, ki ſo iſ moſhganov iſkovane, pred njihove ozhi ſtaviti, poſtavim: „ſmèrt je pravizhnim kôniz teshav in britkoſt, in

sazhétik frézne vézhnosti. Oni so prejéli per-
 vénstvo sv. Duhá, de védno sdihujejo, in v saúpu
 zhakajo, de jih bo Bog sa svôje otrôke sprejel,
 in réfhil njihove trupla. Snazhaj (karakter) pra-
 viga kristjana v tém obstoí, de blagi prihod vél-
 ziga Bogá nafhiga Gospóda Jésusa Kristusa per-
 zhakuje in úpa; de f hlepénjem gospodovimu
 dnévu naproti hiti; de je védno perpravljén svô-
 jiga Gospóda sprejéti, kader is shenitnine pride,
 in mu terkajozhimu odprê; de se prihoda fled-
 njiga dnéva s veseljem nadja, in de je prepri-
 zhan, de njegova popolna refhitev in gôla svo-
 bôda shé sa durmi stoji.“ Štrah tedêj, ki v
 zhasih poboshne dushe v bolésni napada, je
 bogabojezhim fhkodljiv in flushi hudizhu, jih
 rasglafovati, in njih imenitnost in zéno per veliko
 kristjanih smanjhati.

§. XI.

*Duh malofèrzhnosti in nesaúpa shali Bogá,
 kër ga ozhitno prepoveduje.*

1. Poboshnim dusham tedêj ne moremo nik-
 dar sadôst perporôzhiti, kakó fkèrbno naj bi se
 pred duham malofèrzhnosti varovale, in se nik-
 dar nesaúpu in shalosti prepúfhale; ampak vse-
 lej in v vsih okoljshinah v milost bôshjo shivo
 saupanje stavile, in se navajale svétiga mirú in
 pokoja. Šv. Duh v stotérih krajih sv. písmá naf-
 ojtro fvari, de bi fkèrbno nanje pasili. S ne-
 saupam, nepokojem in malofèrzhnostjo se Bog
 nikoli ne zhasí; vse tó njega le shali; njegóvo
 dobroto f tém saframujemo; se bòlj in bòlj od

njega oddaljujemo, in se obropamo njegoviga savéta. Nafh neup in bojézhnost fta vsrôk, de naf Bog fhe rajfhi v napake, ktérih se ogiblujemo, pafli perpufta; ko bi pa vanj tèrdno saupanje ftavili, bi téga ne perpuftil.

2. Šv. Péter je po valovih nepokojniga morjá bres nevarnosti do Jésufa fhèl, dokler je v njegovo dobroto in mogožhnost saupal. Jél se je pa pogresovati, bèrsh ko fe je viharja bati, fe tréfti pred njim in nesaupin biti sazhél. „Maloverni! pokaj fi fumil?“ Mat. 14, 31. Gorjé obupljivim fèrzam, ki Bogú ne verujejo! „sató pa tudi obvarovani od njega ne bodo.“ Šir. 2, 15. Velika dolshnost je tedèj, malofèrzhnost in nesaupnost, is ktérih vfe nafhe pregréhe in napake isvirajo, is fèrza isgnati, kèr fo vsrôk, de naf Bog varovati odjénja. „Ki fe Gospóda bojte, upajte vanj, in ufmilenje vam bo s vefèljem prifhlo.“ Šir. 2, 9. „Kdor s vefeljem Bogá moli, bo sprejèt, in njegóva prôfhnja bo vkvifhko do oblakov puhtéla.“ Šir. 35, 20. „Rasvefeljaj fe v Gospódu, in dodélil ti bo, kar tvôje ferzé poshelí.“ Pf. 36, 4. „Vefelje ferzá, je shivljènje zhlovéka, in bres smanjfhka svéti saklad.“ Šir. 30, 23. „Shaloft ferzá je nar hujfhi nadlôga.“ Šir. 25, 17. S nejevoljo in britkoftjo ôna vfe déla okushi, duhá s mèrfkimi miflimi in podobami sagèrne, soper saupanje in bôshjo ljubésin; soper ufmiljenje, poterpeshljivoft in pohlévnoft do blishnjiga fe pravda; budi fèrd, nepoterpeshljivoft, jéso in nevofhljivoft. Tudi sdravje teléfa fpodkoplje, in je napofled fplohna nadloga. „Ne vdajaj fe shalofti, in ne vjedaj

famiga febe s laſtnim ſvetovanjem. — Uſmili ſe ſvôje duſhe, de dopadeſh Bogú. — Sbéraj ſvôje ferzé v njegóvi ſvetóſti, in ſhaloſt déležh od febe odshêni. Kér ſhaloſt jih je veliko umorila, in nizh ne pomaga.“ Šir. 30, 22. 24. 25.

§. XII.

Jésuf Kriſtus in njegóvi Apoſteljni ſo prav poſéбно ſkerbéli, naſ pred neſaupam, nepokojem in prevelikim ſtraham obvarovati, in nam ſaupanje, mir in veſelje per nar hujſhik nadlogah perporozhevati.

1. Sló ſe je zhuditi, de je Jésuf Kriſtus ſvôje poſlédnje ſkerbi v tó obrazhal, de bi ſvôje uzhénze, in v njih tudi vſe vérne té imenitne reſnize uzhil. V ſvojim preblagim flovéfu per ſadnji vezhérji pred ſvôjim terplénjem jim je ſvôje veſélje in mir v jérbfhino dal, ſtrah in nepokojnoſt jim naravnoſt is ſérza iſgnati veléva, mnogokrat je ponavljal ta nauk, de bi ga jim bil prav natanko v ſérze vtifnil. „Vaſhe ferzé naj ſe ne preſtraſhi! Verujete v Bogá, tudi v mé verovajte.“ Jan. 14, 1. Vêſ nepokoj tó réf potolaſhi, zhe véro imamo, de je Bog naſh Ózhe in njegóv edini Šin naſh frédnik. „Mir vam ſaupſtim, ſvoj mir vam dam, ne kakor ſvét daje vam jeſt dam. Vaſhe ferzé naj ſe ne preſtraſhi, in ſe ne boji.“ Jan. 14, 27. „To ſim vam govoril, de môje velelje v vaſ oſtane.“ Jan. 15, 11. Proſite in bote prejéli, de bo vaſhe veſélje dopolnjeno.“ Jan. 16, 24. „Tó ſim vam govoril, de imate mir v mênì. Na ſvétu bote brit-

koft iméli; ali saupajte, jest sim fvét premagal.“
Jan. 16, 33. In v tifti preblagi nebéfhki molitvi, ki jo je sa-fe in sa tilte opravil, ktére mu je Ózhe isrozhil, takole k njemu govori: Sdaj pa pridem k tebi; in tó govorim fvétu, de imajo môje vefélje dopolnjeno fami v fébi.“ **Jan. 17, 13.** Aposteljni, ki fo takfhne nauke od Jésufa Kristufa prejéli, fo jih nevtrudama vérnim perporozhevali, in njih pífma fo napolnjene sh njimi.

2. Vúnder fo pa pèrvi Kristjani, ktérim fo Aposteljni neprenéhama mir in pokoj perporozhevali, mémo naf vézhi fkufhnjave in muke terpéli.

Bile fo takrat ftrafhne preganjbe, smèrtne pertenja, grosovitne kervave smèrti, in fkorej vfaki dan. In nikar nàj si ne domifhlujemo, de fo verniki, ki fo v sazhétku zérkve shivéli, vfi popolnoma, in jake krepofli bili. Pífma Aposteljnov fame sprizhujejo, de je med njimi veliko bilo flabih in nepopolnih. In akoravno fo ftrafhnim fkufhnjavam podversheni bili, jim vúnder Aposteljni nepokoj in strah prepovedujejo. Sapovedujejo jim vfe fvôje fkerbí Bogú isrozhevati, in verovati, de on sanje fkerbí, in perpuftil ne bo, de bi zhes njihovo mozh fkufhani bili, perporozhevali fo jim, fe v Gospodu in njegóvi vfigamogozhni rôki krepzhati, in fvôje ferzé v njegovi gnadi podpérati, ki vézh v naf ftoriti samore, kakor shelimo, in si mifliti samoremo; opominjevali fo jih, ga neprenéhama sanjo profiti, in se vfelej v Gospodu rasveseljevati, v upu, de jih bo tifti, ki jih je v opzhino fvôjiga Šina in vezhno velizhaftvo poklizal, podpéral in krép-

zhal; in de bo on, ki je délo nashiga isvelizhanja fam perzhél tudi fam dokônzhal v dan Jésufa Kriftufa.

§. XIII.

Poboshne dushe nàj se ne prepushajo nepokoju in nesaupu, zhe tudi téga mirú in vefêlja v fêbi ne obzhutijo.

1. Zhe fta tudi vefêlje in mir v fv. Duhu natanko f kerfhanfko pravizo fklenjena, vùnder tifti, ki poboshno shivé, ne sméjo ferzá sgubiti, f prasnim isgovoram, de ne obzhutijo v fêbi téga vefêlja in mirú, nepokoj pazh in britkofti. Ši ne smejo sató domifhlejvati, de nimajo nad kerfhanfko pravizo nobeniga delésha. Bogabojé zhe dushe, od ktérih je tukaj poménik, najdejo tolashke in vsroke mirú v tiftim neprispodobljivim govoru po sadnji vezhérji, kjér je Jéfuf Kriftuf vsm fvojim pravim uzhénzam tako pogofto mir in vefelje kakor drago saftavo perporozhal. Ozhitno in s vsm potifam Jéfuf Kriftuf uzhi: „Vafhe ferzé nàj se ne prestrafhi.“ To fhe nalafh v drugizh ponavlja: Vafhe ferzé nàj se ne prestrafhi, in nàj se ne bojí.“ Jan. 14, 1. 27. Nizh bòlj ne prepoveduje Jéfuf Kriftuf, kakor nepokoj ferzá, ki is flabiga saupa v bôshjo mozh in dobroto isvira. On ne prepoveduje nepokoja in ftrahú obzhutkov in dosdévnofti, ktérih dôftokrat dusha kàj ne more. Kader se pozhutinfka ftran zhlovéka maja, samore in mora dusha mirovati.

2. Jésuf Kristuf se je sam hôtel v svôji neisrezheni ponishnosti, ki je njegoví nefkônzni ljubésni toliko bòlj blaga, kolikor njegovimu velizhastvu nasprotljiva viditi bila, v globozhino britkosti, otoge in shalosti vtopiti, in pasti v takfhne smértne teshave, de mu je, kar je nefkônzhniga zhudesha bilo, is vsih udov njegoviga presvétiga teléfa, kervavim fragam enaki potshinil in na sémljo kapal. Kader je na krishu v zhaft svojiga Ozhéta shivljênje dal, je toshil, de ga je Ôzhe sapustil, de je na njegovo dufho zélo tésho svôje pravize in ojštrosti svèrnil; ga v mórje bolezhin, britkost in fuhôte povésnil, de ga je bres vsiga vesélja, vse radošti, in tolashbe terpéti pustil, sunej tistiga, de se vsiga vana, se volji svojiga Ozhéta podvrézhi. Glej, kako globôko ga je njegová ljubésin ponishala, de bi narflabfhi is med svôjih udov v njih shalosti, obupih in britkostih in prasnôti vsiga vesélja in obzhutne tolashbe, ki jih v prizhijozhim shivljenji stiskajo, tolashil in podpéral; de bi jih kakor popolne uzhlil, vse Bogú v dar dajati, in si v frézhno pershtévati, de so mu podloshni, in is ljubésni do njega vse tolashbe in vsiga vesélja obropani biti voljno poterpéli, vàn tistiga, de njegovó svéto voljo bres vsiga tolashka in vesélja spolnujejo.

3. Dufha samore v miru in pokoji biti, kader obzhutna stran zhlovéka, nejevoljo, strah in shalost terpí. In refnizhni mir je tó in pravo vesélje, ko bi ga tudi savoljo strahú in shalosti, ktere obzhutku terpé, ne obzhutil. Pisano je: „Pravizhni is vére shiví“; ne pa is obzhutnosti. Ka-

der flushabniki zérkve kerfhujejo, krùh v teló Jesufa Kristufa spreminjajo, gréhe odpušhajo; ne obzhutijo v febi té bôshje oblasti, staviti bitno na oltarje Jésufa Kristufa, dushe is oblasti pèkla otévati, in jim po odpušhbi gréhov nebéfa odperati, kar se po Sakramentih sv. kèrsta in pokore godí. Tudi tifti, ki té Sakramente prejemajo, ne obzhutijo v febi téh zhudnih mozgí; vùnder pa nobeden nad njimi ne dvomi; kër ne fodiyo od njih po svôjih obzhutkih, ampak po véri. Ravno tako tudi ne smémo od téga mirú in vesèlja, ktériga nam Bog v starim in novim sakonu takó grôsno perporozha, po obzhutnosti, ampak po véri foditi. Šzer je ta mir in vesèlje vzhafih obzhutin; je grôsne fladkofti, rasveseljuje in je nekaki pokuf, ktériga Bog dostikrat bòlj v sazhétku spreobrnjenja, kakor posnej dodeluje. Š ponishnostjo gré to gnado sprejémati; ne pa se nanjo tvésiti; kër jo Bog dostikrat odteguje, zhe se je dusha v kerfhanfkih zhednostih vterdila in vkoreninila. Boljshi je sanjo, de to zhutno vesèlje ne terpí védno. To odvséto vesèlje pa Bog s bolj snotranjim in bòlj duhovnim nadomeštuje; vesèlje, ktéro zhe se tudi obzhutna stran zhlovéka nepokoji, v dnu ferzá in v snotrajshini dushe kraljuje. To vesèlje pa nizh drugiga ni, kakor nekaka vsa snotranja in sgolj duhóvna mózh in krepkoft, ki dusho v fkufhnjavah podpéra, ali ji vùnder v bitnih rezhéh svôje dolshnosti spolnovati pomaga; jo tudi v nar vézhnih fkufhnjavah Bogu in njegovi svéti volji podvèrshe; jo nad vse napzhno vesèlje in kushno fladkoft gréha povsdigne, in štori, de ôna ve-

fêlje in zhiſto radoſt, v zhiſtoſti, ponishnoſti, lju-
bésni, smernoſti in drusih kerſhanſkih zhednoſtih
shivéti, od tiſtiga veſêlja bôlj zéni, ktériga bi
f tolikimi drugimi hudobnimi v pregréhah, ki ſo
tim zhednoſtim naſprot, ifkati vtegnila.

4. Ta mir in veſêlje ſta f kerſhanſko pra-
vizhnoſtjo natanko fklénjena, in védno v dnu
ferzá fléherniga pravizhniga zhlovéka prebivata,
ko bi ga tudi nepôkoj in ſtrah, ki njegovo ob-
zhutno ſtran opadata, pregovarjati utegnila, de
mu ju manjka. Takó le ſv. Bernard takſhne
pravizhne tolashi: „Veliko jih je,“ pravi ta ſv.
ôzhe, „ki tarnujejo, de to ſvéto veſêlje, ki je
fladkéj od ſata, kakor ſv. piſmo govori, malo-
kdáj obzhutijo. V ſkuſhnjavah in v boju jih nam-
rezh Bog uriti hozhe: in tako kaſhejo veliko
vezh poguma, kader ſe ſa krepoſt persadevajo,
ne ſavolj obzhutne fladkoſti ampak ſavolj fame
krepoſti, in le ſato de bi Bogú dopadli; ktéro
ſzer is zéliga fêrza, ne pa povoljno ifhejo. In
ni dvomiti, de tiſti, ki ſe tako obnaſha, po
ſvétu preroka popolnoma déla, ki pravi: „Ra-
duj ſe v Goſpodu, kér prerok ne govori toliko
od obzhutniga, temúzh od uſpêſhniga veſêlja:
kér obzhutno veſêlje naſ ſhe le v frézhni vézh-
noſti zhaka; ſ voljo délati pa je deleſh krepoſti
v prizhijozhim shivljenji.“

5. Beſéde ſv. Pavla ſe v tém osiru per
vſih pravih kriſtjanih natanko ſpolnujejo. „Kri-
ſtuſovi mir, ſa ktériga ſte poklizani, naj ſ ve-
ſêljem v vaſhah fêrzih prebiva.“ Kolof. 3, 15.
Oni mir Jeſufa Kriſtuſa v nepokojih, vporih,
rasdrashbah, nadlogah, naſprotnoſtih v shivljenji

in smèrti najdejo; voljo bôshjo povsot vidijo, in svoj mir le v njenim spolnjenji imajo. Oni mir Jesufa Kristufu v svôji snotrani nadlogi in v svôjih duhóvnih flabósti dobé, v vójski in strahni sopernofti, v vertinzu svôjih mifel, v nepokojih in strahôtah svôjiga duhá, v svôjih dosdévkih in zhutkih, v svôjih flabóftih, kakor tudi pomotah, kar bomo drugej bôlj natanko pojasnili. Svôje proftovoljne pomote po môzhi boljshajo. Savoljo svoje svobodne kerhkôte in flabósti in napadov svôjih strast in mifel, ktérh se prav do kônza snebiti ne morejo, se ponishujejo. De se savoljo téga ponishujejo in sdihujejo, je boshja volja. Prenashajo jih ponishno in poterpeshljivo, in vûnder ne sgubé pokoja ferzá: in kér Bog hozhe, de na tém svétu v sopernoftih koperné, se ponishno podvershejo njegóvi rôki, in popolnoma sdravje le od njegove dobrôte, ako ga jim bo dati hôtel, perzhakujejo. Mir Jesufa Kristufa tedèj védno v njih ferzu kraljuje; se jazhi in nepôkoj premaga. Od tega, kar je v duhovnim shivljenji imenitniga poména, se bo she perloshnost govoriti dobila.

Drugo poglavje.

Kakó se véra in upanje edin na drugiga opérata.

§. I.

De so véra, upanje in ljubésin potrebne zhednosti.

1. „Sdaj pak ostanejo té tri zhednosti: „véra, upanje in ljubésin.“ 1. Kor. 13, 13. Švéti Pavl uzhi tukéj, de je vèlik raslozhik med témi trémi zhednostmi in med drugimi darovi; takshni darovi so, postavim: dar prerokovanja; dar jesikov, ali zhudeshev; dar druge vladati; dar duhove raslozhevati; dar pomagati svôjim bratom; dar s visokim snanjem in modrostjo govoriti, in vsi drugi duhóvni daróvi, od katerih on v poprejshnjim poglavji govori. Ti daróvi niso fléhernimu vérnimu potrebni: isvelizhani samoremo biti, zhe jih tudi nimamo. Tí daróvi so bòlj v korist drugim, kakor pa tistim, ki so jih prejéli, od Bogá naménjeni. Vèf drugi namen pa imajo véra upanje in ljubésin. Sedaj, pravi Apostelj, to je, v prizhijozhim stanu zérkve na

sêmlji, oftanejo té tri zhednosti, véra, upanje in ljubesín, in bodo oftale do kônza svetá. Sa zélo zérkev fo splôh bitne zhednosti in sa fléherni njéni ud poséбно prav potrebne, bres kté-rih noben zhlôvek isvelizhan biti ne more.

2. Pifano je: „de bres vére ni mogozhe Bogú dopasti,“ Hebr. 11, 6; tudi je pifano: Gorje bojézhim fêrzam, ki nimajo vére v Bogá, sato jih pa tudi on branil ne bo. Gorjé jim, ki fo poterpéti neháli.“ Šir. 2, 15. 16. Špét je pifano: „Ki ne ljubi, v fmèrti oftane.“ 1. Jan. 3, 14. „Zhe kdo nafhiga Gospóda Jésufa Kristufa ne ljubi, bodi preklét.“ 1. Kor. 16, 22. Zéla postava in preroki, vsa bôshja flushba prave vére v tém obstoji, de te tri zhednosti spolnujemo. „Po véri, upanji in ljubesni,“ pravi sv. Angufhtin, „zhaftimo Bogá.“

3. Per vpeljavi svôje vére, je hôtel Bog lafno ljudstvo na sêmlji iméti; isvoljeni rod; svéti narod; drushbo ljudi, ki fo popolnoma lozheni od drusih ljudi, ljudi, ki v frédi svetá fe s duham in fêrzam nad vse sêmljifko povsdigujejo; ljudi, ki sanizhujejo vse vidne rezhi, ki f zha-fam vred sginejo, de bi le nevidne rezhi premifhljevali, kér fo vézhne; ljudi, ki fe sa hudo ali dôbro téga shivljenja ne pezhajo, in le v nefkônzhne in nevidne dobrôte in sla svôjo véro in zéno ftavijo; upati in ljubiti frézho, ktére nobeno oko ni vidilo, nobeno uho flifhalo, nobeniga zhloveka ferze ne umelo; ljudi napofléd, ki nifo téga svetá, ampak feljani vézhnosti, kté-rih véra, upanje in ljubesín shé sdáj „tovarfhe in domazhine bôshje déla.“ Efes. 2, 19.

4. Šléherni zhlôvek si mora misliti, de je upanje ravno take velike imenitnosti in potrebe, kakor véra, in de bres upa nobeniga isvelizhanja ni. Malo kristjanov je tazih, de bi vsiga ne sanizhevali, kar bi véro ali lépo sadershanje ofkruniti vtegnilo. Dôsti je pa tazih, ki se ne grosé nad vsim, kar jim up spòdkopava. Vêlik gréh bi jim bil, nad véro nar manjši dvombo, ali svobodno nezhiste misli iméti: vúnder so pa takó grósno nespametni, de se ne bojé, upanje v febi flabiti in spòdkopavati. Dopufhajo, de soper bôshjo dobroto njih duhá nepokojne in nesaupljive misli kalé, in ne pomislijo, de véra bres upa nobene veljave nima, in de je Bog terdó sapovédal, ne le upanje iméti, temúzh ga tudi krepzhati, in od dné do dné mnoshiti; ker ni le famo svèt, ampak sapoved, sa rast vére in upanja védno fkèrbeti. Zhe je nam sapovédano, „ljubiti Bogá is zéliga fèrza, bres vse proftovoljne obotave, per kaki stopnizi ljubésni oftati; nam je tudi sapovédano, is zéliga fèrza v Gospoda saupati,“ Prip. 3. 5. vúnder nikdar saupu svobodno méro dajati. Zérkev tudi fkerbno profi, de bi njéni otrôzi, v svésti v Bogá mozhnéjši prihajali: „Vsigamogozhni vézhni Bog,“ ôna sdihuje, dodéli nam rast v véri, upanji in ljubésni, de doféshemo, kar nam obétafh, in ljubimo kar sapovedujesh.“ (Molitva v 13. nedéljo po bin-kufhtih.)

§. II.

Kakó so té zhednosti, véra, upanje in ljubésin med seboj sklenjene, in ena od druge vifi.

1. Med témi trémi boshjimi zhednostmi je bitna savésa, in ena od druge vifi. Véra je podloga upanja, na obéh pa ljubésin stoji. Kakor bres vére nobeniga upanja ni, ravno tako tudi ljubésin bres upanja biti ne more, govori sv. Augufhtin, kar smo shé sgor povédali. Véra, ki je korenina karfhanske pravizhnosti in bogabojézhnosti, nam je bila dana, „de bi bila podloga rezhi, ktérih se nadjamo;“ Hebr. 11, 1. in de bi jih nam kakor prizhijozhe in vidne pred ozhí stavila. „Kdor se k Bogu perblishevati shéli, ne smé famo verovati, de je,“ in de je nar popolnifhi bitje in do kónza véf dober, ampak mora tudi verovati, „de je tiftim,“ ki ga ishejo, po njemu sdihujejo in ga ljubijo, „plazhevaviz,“ Hebr. 11, 6. in de bodo kader bo njih véra, upanje in ljubésin v prizhijozhjih nadlogah in fkufhnjavah téga svetá surjena in poskufhana, od njegóve dobrote in pravizhnosti obljubljeni véniz shivljénja prejéli. Šato se pa Bog ne framuje njih Bog imenovan biti; kér mésto jim je perpravil.“ Hebr. 11, 16.

2. Téle sadnje beséde so posébniga premi-flika vrédne. Apostelj f térdim potifam rêzhe: Bog bi se framoval, se njih Bogá imenovati, ko bi ko Bog plazhila ne dajal; ko bi nebéfkhkiga mésta blagosti in frézhe, ki bi njegove prave dobróte in njegóviga velizhaftva vrédne ne bile;

vézhniga kraljéftva perpravil ne bil, v ktériga vérsti vse kraljéftva svetá fo le sémljíska gruda. Satorej, kér je vaf Bog v kerfhanstvo poklizal, „vam je duhá modrósti in rasodenja dodélil, de bi ga posnali; ozhí vafhiga ferzá vam je rasfvétil, de bi védili, kakfhno upanje je tó, sa ktériga vaf je poklizal, in kakfhno bogastvo in kakfhno gospóftvo je to, ktériga je vam v dédihno perpravil.“ Efes. 1, 17. 18.

3. Varovati se je tedej, lozhiti kàj taziga, kar je Bog tako natanko fklênil, lozhiti namrezh véro, upanje in ljubésin. Tudi ni sadósti famo fkrivnosti vére verovati, in vse tó, kar je Bog sa isvelizhanje ljudi storil: Ta véra bi lahko bres upanja in ljubésni bila. Moramo tedej tudi „ljubésin fposnati in verovati, ki jo Bog do naf imá.“ 1. Jan. 4, 16. Moramo tudi s shivim, môzhnim saupanjem verovati, de naf je „s vézhno ljubésnijo ljubil;“ Jerem. 31, 3. in pomôzhi fvôje dobróte in milosti na se potégnil, po gnadi, ktére toliko tavshent drugim ni dodélil, „naf je od mozhi tème odréfhil, in naf v kraljestvo fvôjiga preljubiga Šina prestavil;“ Kolof. 1, 13. naf sa fvôje otrôke, ude téga preljubésniviga Šina in zérkve fvôje nevéste fprejél; de nam je Ozhe, mi pa njegoví otrôzi postali; de bi naf kakor fvôjiga Šinú ljubil, kakor déle téga Šinú in njegoviga duhóvniga teléfa, in prihodnje jérbe fvôjiga velizhaftva v vézhnosti; de je, nam to velizhaftvo saflushiti, fvôjiga edinorojeniga Šinú oblézheniga s nashimi nadlogami, sunej gréha na svét poslal; po nefkônzhni ljubésni, nad ktéro nebéfhki duhovi védno ftermé,

je on shivljênje téga fvôjiga Šinú, ktériga sam okomiglej vezh veljá, kakor zélo shivljenje vsih ljudi, v nar vézhih bolezhinah in neisrezhênih britkostih, smèrti podvèrgel, f zélo tésho fvôje pravize ga je namest na oblóshil, in ga je sadnjizh v nebésih na fvôjo défno pofadil in ga sa nashiga frédnika, sa nashhe refhilo in sa nashiga besédnika postavil, de bi vselej in v vsih potrebah k fédeshu njegovih gnad sa pomozh se satekali. Ali samore tedèj kristjan té refnize preprizhan biti, de bi od saupa in ljubésni presunjen ne bil? Ali ni tedèj takshin zhlôvek spazhik hudobije, kteri nobeniga saupanja in nobene ljubésni nima do taziga Bogá, ki ga je shé tolikokrat fvôje nefkonzhne dobrote preprizhal, ktéra pamet vsih ljudi in Angelov preséga?

4. To je svésik in tako rekozh fklep vére, upanja in ljubésni, po ktérim ena is druge prihaja. To se tudi v sdrushbenim in navadnim shivljenji godí, kar je podoba duhovniga shivljenja: zhlôvek, pravi sv. Augushtin, sazhne, se vé de, verovati, de je ta njegov ózhe: in, zhe je tifti, ktériga si ozhéta mílli, bogatin in imenitín mosh, upa in se nadja mnosih zhasnih dobrót od njega; nehvaléshin potepuh bi pa bil, ko bi taziga ozhéta ne ljubil, od ktériga je shé toliko dôbriga prejél, in vse od njega perzha-kuje. Ko bi tedèj takshno otrózhe, v vsih fvôjih potrebah se na fkèrb in dobrotnost takshniga ozhéta ne sanéflo; ko bi fhe savolj fvôjih potreb in omiflika obléke v védnim nepokoji shivélo, kdo bi rézhi samógel, de se tó otrózhe, kakor njegov otrok obnašha? Pa, ali bi tudi

kdo verjéti môgel, de se frézhniga shtéje, takfhniga ozhéta iméti, ki se ko ptujz, ali ko fushén do svôjiga gosпода, raji bi rékel, trinoga obnafha? Kako bi si tedéj misliti samôgel, de se obnafha ko bôshji otrôk, ko ljubésni in blagósti takfhniga ozhéta ne úpa, zhe vsih svôjih fkerbi njegovim rôkam ne isrozhi, in úpa, de mu bo svôje gnade po ravno tisti milosti dodélil in pomnoshil, kakor mu bo dopadlo, mu jih dodeljevati, kakor ga je po sakramentu preroditve sa svôjiga otrôka sprejél, in ga v shtevilo svôjih isvoljenih postavil? Teshkó je verjéti, de je kristjan, ki ne misli takó, ampak se védno bojí, trepezhe in nepokoji, in v bôshjo dobróto nobeniga upanja nima, refnizhno preprizhan, de ima frézho, Bogá sa ozhéta iméti; de je v njegoví hifhi, to je, v njegoví zérkvi, ne kakor kaki ptujz ali fushén, temúzh po domazhe, kakor otrôk.

§. III.

Véra bres upanja ni véra, kakor jo Bog hozhe iméti.

1. Té dvé zhednosti sté tako med seboj fklénjene, de v svétim písmu véra sa upanje, in upanje sa véro veljá, in de nesaupnost se tudi nejevéra imenuje. Is med shtevila tóliko réveshev, ki so per Jésufu Kristufu pomózhi ifkali, v zélih evangélfkih sgodovinah le eniga ne najdemo, de bi njegová profhnja uflifhana ne bila. Préd ko jim je pa gnado dodélil, je véro, kar potrébno perpravo, od njih térjal; ali jim je pa

po dodeljêni gnadi povédal, de jim je njih véra pomagala. Š to véro tedèj, ktero je térjal in vflifhal, si ni le on mislil sgôliga preprizhanja od njegóve nefkônzne vsigamogozhnosti nad tistimi, ki so per njem pomozhi iskali, temúzh tudi saupanje v njegóvo vsigamogozhno dobróto.

2. Ne smémo tedèj lozhiti upanja od kerfhanfke vére. Po véri se Bog sató sposnavati daje, de vanj upanje stavimo. „Vsi tisti,“ govori prerók, „ki posnajo tvôje imé,“ bodo v té saupali. Pfal. 9, 11. „Kako imenitne rezhi je Bog našim ozhétam viditi dal, de bi vse to svôjim otrókam osnaneli, de bi iméli saupanje vanj?“ Pfal. 77, 5. 6. 7. V apostoljski véri, ktero také pogosto vsaki kristjan moli, in ktero vézhi dél kristjanov také flabo, hitro, bres poboshnosti, dostikrat bres vsiga premiflika moli, akoravno vsaka beséda velike fkrivnosti nafhe svéte vére v ktérih se uriti moramo, v fêbi imá; vûnder ne pravimo, kàder to véro molimo: „Verujem Bogá:“ ampak; „verujem v Bogá.“ Tako tudi bogoflovzi svéte ozhéte islagajo, de te beséde gibe dufhe poménijo, ki se vsdiguje, de bi se k Bogú, nar vikfhi dobróti povsdvignila, f ktérim se sediniti ifhe, in v ktérim ôna svoj vézhni mir dofézhni úpa. V svôjim fêrzu ôna takéle govori: „Bog môjiga ferzá, in moj dél, o Bog navékomaj! Dôbro je sa me, de se Bogá dershim, in svôjo svést v Gospod Bogá stavim.“ Pfal. 72, 26. 28. To je vérnih véra, to se pravi po kerfhanfko s upam verovati. Sató svéti ozhétje véro sposnátev nafhe vére in nafhiga upanja imenujejo. Prezej per obmolitvi

pèrvih befedi kashemo svôjo poglavitno dolshnost, in sposnamo ozhitno, de v Bogá saupamo.

3. Véra bres úpa, je véra hudizhev. Zhe verujesh, de je en sam Bog, le en sam Jésuf Kristuf; tudi vse druge fkrivnosti svéte vére verujesh. Hudizhi tudi vse to verujejo: ali ne verujejo le, ampak „se tudi trésejo.“ **Jak. 2, 19.** Razlozhik med véro pravih kristjanov in nefrézhnih peklénfskih duhov je upanje. Hudizhi verujejo, de je Bog svôjiga Šina na svét sató poflal, „de bi jih stískal in pogubil,“ **Mat. 8, 29.** **Luk. 4, 34.** kristjani pa verujejo, de ga je poflal, de bi isvelizhani bili.

§. IV.

Nesaupnost v Bogá je po nauku svétih ozhétov malikovanje.

1. Leféni, kamnitni in bronzhéni maliki fo shé davno na svétu rasdjani, in tempeljni krivih bogov ajdovstva satèrti. Namest téh vidnih malikov je pa hudizh druge bòlj sapeljive postavil. Kristjani, ki si Bogá drugazh, kakor je, mislijo, napzhno snanje od njega imajo, in kakor svéti Augufhtin in Bernard pravita, si v svôjim fèrzu malika isobrasijo, in si namest praviga Boga kriviga napravijo; kateri si v frédi svôjih hudobij Bogá mislijo, de je poln dobrôte pa bres vé pravize, ki bres vsiga strahú shivé, in mislijo, de se Bogá zhisto nizh bati ni tréba, akoravno bòshje in zerkvéne sapovdi neprenéhama kèrfhijo: takfhni ljudjé si malika vmislijo, in namest praviga, pa kriviga Bogá na oltar svô-

jiga ferzà postavijo: kër pravi Bog je vèf drugi. Ako je neskônzhno dober, je tudi neskônzhno pravizhen. Zhe nam sposnati daja, kakó milostiv je do tistih, ki se resnizhno poboljšhajo, in hudôbne pota sapufhati sazheje; je tudi nemogozhe, de bi takfhnih, ki nespokorni in v hudobijah ostanejo, s veliko ojštroftjo in pravizo ne fhtrafoval.

2. Pa tiste dushe, ktère v védnim nesaúpu in nepokoji plavajo, si Bogá tèrdiga fodnika mislijo, ki drusiga ne vé, ko ojštro in terdó bres ufmiljenja s gréshniki ravnati; ktérimu nobèna, fhe takó majhna pomota bres kasni ne odide, kakor de bi nizh drusiga ne ifkal, ko zhlovéka satréti in pogubiti. Ktéri od Bogá takó misli, si tudi malika napravi; in kër imá napzhno snanje od Bogá, si namest praviga, pa kriviga v-misli: kër pravi Bog je vèf drugi, kakor si takfhni zhlovék domifhluje. Zhe je Bog neskônzhno pravizhen, je tudi neskônzhno ufmiljen. On tiste kasnuje, ki ostanejo v svôjih hudobijah, kër je pravizhen; odpufha pa vsim tistim, ki se k njemu spreobernejo, sato kër je dobrotljiv in poln milosti. On fhtrafuje in pomiluje; pa f tém raslozhkam, de nerad fhtrafuje, in sató, kër ga fhtrafovati silimo: de pa odpufha, odpufha sató, kër je odpufhati vèf nagnjen, kakor je neki uzhenik djal: „Savoljo nafhiga pravizhen, savoljo svôjiga ufmiljen;“ to je, on ne najde v febi vsroka naf fhtrafovati, temúzh v naf: najde pa vúnder v febi, v svôji neskônzhni dobróti vsrók svôje milosti, nam odpufhati. In f tém poséбно pokashe svôjo vsigamogozhnoft, kakor zérkev

moli: „**Bog!** ki svôjo vřigamogozhnořt fořébnó f persanařhanjem in uřmiljenjem kařeřh.“ (De-
fétó nedeljo po bink.) „**Kako** velika je milořt
Gospóda, in do tiřtíh njegova gnada, ki fe k
njemu řpreobernejo! kér ne more vře kar je po-
polnama v zhlovéku biti,“ řir. 17, 28. to je,
zhlovék ne more vře popoln, bres vře pomote
in vře bres gréha biti. „**Kakor** viřóke fo nebéřa
od sémlje takó obilna je milořt njegóva nad ti-
řtim, ki fe njega boji. **Kakor** déležh je jutro
od vezhéra, tako déležh je on nařhe pregréhe
od nař odvřél; kakor fe ózhe řvójih otrók, takó
fe on bogaboječhiga uřmili: ker dóbro vé, is
zheřa nař je isobrasil; in de řmo prah, fe řpom-
nuje. **Ali** Gospóдова milořt je od véka do véka
nad tiřtimi, ki fe njega boję.“ Přal. 102, 11.
i. t. d.

3. Tiřtim teděj, ki fe **Bogá** boję, in ři vře
persadenejo fe velikíh gréhov obvarovati, in mu
řvójo sveřtóbo řkasati; ki pa savolj gréhov, kte-
riř nar pravizhniřhi v tolikíh řkuřhnjavah téga
řhívljenja nikoli prav popolnama prošti biti ne
morejo, v védním řtrahu, nuřah in neřaupnořti
tiřhé; bi fe ne bilo bati, de fo ři malika, na-
meřt praviga, kriviga bogá v řvójih miřliř isko-
vali? „**Ki** ne ľubi,“ pravi řv. **Janes**, „**Bogá** ne
pořna.“ 1. Jan. 4, 8. Po vři pravizi tudi re-
zhi řamoremo: „**ki** ne úpa, **Boga** ne pořná.“
„**Vři** tiřti,“ pravi řvétí **Bernard**, „**ki** fe k' **Bogu** ne
řpreobernejo, ali pa zhe fo řhé řpreobernjeni,
in v njegovo milořt upanja ne řtavijo, ga ne po-
řnajo. Le v tém řtanu koperné, kér ři **Bogá**
térđiga in ójřtiga miřlijo; ki je vúnder řamo zhiřta

dobróta: fèrpiga in nemiliga si mislijo; ki je vùnder neismerljiviga usmiljenja: grosovitiga in strahna; ki je vùnder nekônzhne pohlévnosti in gôla ljubesnivost. Takó hudobija, po besédah preroka, famo sebe flepi, in si namest praviga Bogá, malika ozhèrta.“ (Šv. Bernard v 38. rasl. viš. pesm. v. 2.)

4. Jèsus Kristuf je sam na goró môlit fhèl, in ukashe svôjim uzhènzam po mórji v Kaparnaum se odpeljati. Zhèln, v kteràm so se vosili, so vetrovi in viharji zélo nózh sim tèt tje fukali. Proti jutru pride Jèsus po morji hodé k njim. In kar bi jih vpogumiti móglo, jih strahni. Mrak nozhi jih flepi, de ga ne fposnajo. Duh bo, so mislili, in od strahú na glas sakrizhé. Škôr shiva podoba je tó tistih, od kteràh se ménimo. Vihar jih smiram okrog luzha: védno omahujejo, se tréfejo in bojé, de bi se jim ladja na klézhah ne ubíla. Zhe se jim Jèsus v viharji perblisha, se jim od strahú v glavi vertí, kar bi jih tolashiti móglo, kër mrak in nepôkoj njih duhá jih opovéra, de ga kakor je, fposnati ne morejo; de je strah, se jim sdi. Ne vidijo, „de je poln dobrôte in milosti, kτέρα vse fposnanje preféga;“ Efesh. 3, 19. de je perpravljèn v nar vézhi nevarnosti nam v pomozh perstopiti. Le ojtrost je v njem, si mislijo, le ferditiga fodnika vidijo, ki drusiga ne sheli, ko fmèrt in pogubo jim napovedovati. S eno befédo, strah jim je Jèsus Kristuf; pa vèl drugazhni je, kakor si domifhlujejo; in napzhna misel, ki jo od njega imajo, hrani in mnoshi njih nesaupnost, nepokoj in strah.

5. Ko bi jih pa kaj strafhiti smélo, naj bi jih njih flabo saupanje strafhilo, ki ga v tistiga stavijo, ki je naravnost povédal, „de je isvelizhat prifhel, kar je sgubljeniga bilo;“ Mat. 18, 11. „in de ne potrebujejo sdravi, ampak bolni sdravnika.“ Mat. 9, 12. Sapové nam on, naj bi si od njegóve dobróte namest modrovanja, í kterim si ferzé jemljemo, raji mogožno od njega domifhljevali, in ga í priprostim ferzam ifkali. Buk. modrosti 1, 1. 2.; in on sagotovi, de se vérnim najti da. Tisti tedej, ki v védnim nepokoji in v nesaupnosti shivé, in od bôshje dobróte takfhne flabe misli imajo, mu veliko krivízo delajo. Védna nesaupnost israelskiga ljudstva v pufhavi je Gospóda poséбно k jesi drashila: „To je Gospod flifhal, in se je rasfèrdil, in je odstabil, (spolnitev svôje obljuje) ôgenj se je zhes Jakoba vnel, in fèrd se je nad Jsraelam vsdignil; kér nifo v Bogá vérovali, in od njega svôje pomozhi upali.“ Pfalm. 77, 21. 22. Marfiktére hudobije je med njimi potèrpel, kére bi se nam vézhi dosdévati mógle; ali njihove nesaupnosti on prenashati ni mógel, ampak se je persiljeniga videl, se nad njimi mashevati.

6. In réf je, de v Bogá premajhno saupanje imamo, kér mislimo, de ni sadoft mogožhin, nashim pretéklim, prizhijozhim in prihodnjim nadlogam pomagati, bodo naj shé kakor hozhejo velike, in tó je nejevéra: ali zhe mu pa tudi vsigamogozhnofti, naf refhiti, ne odrezhemo, pa mislimo, de nima dovolj dobróte, nam pomagati hotéti, in to je druga nejevéra. Tako misliti in soditi je strast nejevèrnikov, ki ga ne posnajo:

to se pravi, njegóvi môzhi in dobróti méjo stavi. Ni se zhuditi tedèj, de mu je ta kriviza, ki mu jo storimo, tako ostudna in neprenashljiva; de ga bòlj, kakor ktéri koli drugi greh soper nas rasdrashi, in ga posili nas is pred svôjiga oblizhja savrézhi. Zhe tedèj vs péha njegóve milósti v febi ne obzhutimo, moramo per svôji nesaupnosti vsrôk téga ifkati.

Trétje poglavje.

Špodbadljeji kerfhanfkiga úpa.

§. I.

Kerfhanfko upanje se na sposnanje mozhi in milosti bôshje, na saflushenje Jesusa Kristusa in na rêvshine zhlovéka opéra.

1. Mózh in milost bôshja in saflushenje Jésusa Kristusa ediniga frédnika med Bogam in zhlovékam, fo poglavitni špodbadljeji kerfhanfkiga úpa. Zérkev si grôšno persadéva, svôje otrôke té refnize preprizhati. Veliko molitev, ktére ôna sa nje k Bogú poshilja, f témi besédami sazhnê: „Všigamogozhni in usmiljeni Bog;“ ali pa isréke ravno téga poména imá, ali se f témle fklêpam fkonzhá: „Po nashim Gospódu Jésusu Kristufu i. t. d. Š témi besédami, ktére se vsfkosi po zérkvah glasé, daja ona sposnati, de svôjiga upanja, sa potrebe svojih otrók uflifhana biti, na nizh drusiga ne štavi, kakor na všigamogozhnost bôshjo, njegovó nefkônzhno usmiljenje, in na saflushenje Jésusa Kristufa.

2. Ne da se pa sposnati, kako se nashe saupanje na te tri podloge postavlja, zhe nismo popred od zhlovéfhke révfhine preprizhani. „Daj se mi sposnati,“ pravi sv. Augufhtin; „pa dodéli mi tudi, de sebe sposnam!“ Obé té sposnatvi ita sa pravo in terdno saupanje potrebne. Bres sposnatve zhlovéfhke révfhine bi nashe saupanje krivo in naravnoft napuhljivoft bila; bres sposnatve Bogá bi pa sposnatva nashe révfhine naf v obupnoft povésnila. Napúh in obupnoft pa f kerfhanfko pravizo sedinjena biti ne moreta: Napuhljevzi in obupljevzi fo v bôshjih ozhéh polni krivize; kér nobeniga déla nad bôshjo pravizo nimajo; in kakfhni delesh bi nad vézhnim isvelizhanjem iméti samôgli, ki je rézh kerfhanfkiga upanja? Kér to isvelizhanje je le refnizhno pravizhnim obljudljeno, in obftoji tako rekozh v popolni rasdjatvi vse hudobije; v popolnim satiru svôje lastne volje in ljubésni, ki je isvirik vse krivize; in v popolnim kraljestu vse pravize, in v tém, de se bôshji volji, ki je isvirik vse pravize, popolname podvêrshemo.

§. II.

Sposnatev samiga sebe mora f kerfhanfskim upanjem sklenjena biti.

1. Rékel fim shé, in bom v prihodno fhe govoril, de se kerfhanfko upanje na miloft bôshjo in saflushenje Jésufa Kristufa ediniga frédnika med Bogam in zhlovékam bitno opéra. Zhe kdo od milofti bôshje govori, je shé od révfhine zhlovéka preprizhan. Zhe je frédnik

med **Bógam** in zhlovékam potreben, mora gréh v zhlovéku biti, ki ga je od **Bogá** lozhil, in nevrédniga storil, sam ob febi bres frédnika k njemu priti. **Bog** samore tudi do drusih, in ne le do nefrézhnih dobrotljiv biti, kakor je tudi do **Angelov** in **ljudi** bil, ko so fhe v stanu nedolshnosti bili; ufmiljen pa le do nefrézhnih biti samore. V stanu nedolshnosti niso ne **Angeli** ne zhlovék frédnika potrebovali, de bi se bili k **Bogu** sátékali, kér niso fhe gréfhniki in sovrashniki bôshji bili, in torej fhe nobeniga frédnika potrebovali, de bi jih bil s **Bogam** spravil. **Kristjan** tedej ne more nobeniga saupanja v milost bôshjo in saflushénje **Jésufa Kristufa** staviti, ako fvoje révfhine in nevrédnosti ne sposná.

2. Té refníze so takó natanko med feboj fklénjene, in kristjanu takó véditi potrebne, de je fv. **Pavl** tri fvoje písmá le savoljo téga písal. **Namen**, ktériga je v písmu do **Rimzov**, **Galazhanov**, in **Hebréjzov** imél, je bil, uzhiti vse **ljudi**, de je révfhina, v ktéro smo padli, takó velika, de se ajdje po môzhi nature in **Judje** po môzhi **Mojsefove** postave niso is njé iskopati mógli; de kerfhanska praviza, po ktéri bomo is gréfhnikov, ki jih vézhna smért zhaka, opravižheni in vézhniga shivljénja vrédni; je edini vzhin nesaflushene milosti bôshje in vére v **Jésufa Kristufa** njegoviga **Šinú**, ktériga je v daritev nafhe sprave poslal; po ktérim pravizo imamo, f saupam pred sédesh gnade stopiti, de ufmiljenje doféshemo in v fvojih potrebah pomozh njegove gnade doféshemo.

3. Ta **Apostelj** naf uzhi, de je sató **Bog**

judovski narod sapustil in savèrgel, kër fo se na od Bogá dano postavo sanafhali, kër fo pravo pravizo in isvelizhanje le po môzhi profste volje in po úku, ktériga fo v postavi dobivali, dofèzhi upali; namest de bi se bili svôjiga isvelizhanja in pravizhnosti, ki v to vabi, od milosti bôshje in od saflushenja Jësusa Kristufa nadjali, „Mi pa,“ govori ta Apostelj, „kër vémo, de zhlôvek is dél postave, (ktére bres gnade in vére v Jësusa Kristufa opravlja) opravizhen ne bo; — verujemo v Jësusa Kristufa, de bi is vére, ki jo vanj imamo, opravizheni bili, in upamo od svétiga Duhá po véri upanje pravizhnosti.“ Galazh. 2, 16. in 5, 5.

§. III.

Sakaj svèti Paul pravizhnost in isvelizhanje vselej le véri, ne pa postavi perpifuje.

1. Nevtrudama Apostelj uzhi, de postava nobênimu zhlovéku pravizhnosti in praviga shivljenja ne daja; temúzh le véra. To refnizo vse fkosi ponavlja; in se po môzhi persadéva, jo po mnogih isrékih pokasati: takó mu je imenitna, de sheli, de bi fléherni zhlôvek v nje natanko poduzhen bil. Sakaj vodi véra k pravi pravizhnosti in k isvelizhanju, postava pa ne? Kër Bog nobeniga zhlovéka ne opravizhi in ne isvelizha, kakor kdor je refnizhno ponishin. Véra zhlovéka ponishniga, postava pa napuhnjeniga in prevsetniga déla: ne kakor de bi postava fama na febi napzhna bila, ampak kër v zhlovéku napako dobi; napako, ktére postava fama is febe

odvséti ne more, ampak jo is perloshnosti in savoljo téga, kér zhlôvek postavo flabo obrazha, fhe bòlj krepzhá. Zhe pa tudi postava fvéte in mogozhne sapovedi naklada, vùnder pa, kér ne daja fhe zhlovéku prav zhiftiga úka, de bi mózh, jo spolnovati, sunej febe v gnadi bôshji in v véri v frédnika (Jesufa Kristufa) ifkati mógel: („kér postava ni is vére,“) ali nizh od vére ne opomni; Gal. 3, 12. si zhlôvek domifhljevati perloshnost dobi, de té sapovedi is lastnih mozhi spolnovati, in si torej pravo pravizhnost in isvelizhanje sam vskerbéti samore. „Po tém takim se je zhlôvek po postavi famiga febe sapeljal.“ Rim. 7, 10. 11. Ta nesdufhni napùh in grôсна prevsétnost fta vsrôk bila, de fo Judje savèrsheni bili; ki fo se sa lastno pravizhnost poganjali; ne pa sa tisto, ki is milosti bôshje, gnade in vére v Jésufa Kristufa prihaja, in de je sa isvelizhanje potrebna, nifo sposnali.

2. Po véri se pa ta napùh in prevsétnost ko dim raskadi. Véra je podlóga upanja, pa tèrdniga upanja, ki is sposnanja refnize in pravizhnosti isvira. Kér nam globozhine nafhah nadlog ne prekriva, naf ne ogoljfa in nam ne daja saupanja v fvôje mozhi. Saupanje, ktéro is goljfi je in krivize isvira, bi naf vkanilo in v framôto povésnilo. Véra de bi v naf pravo in neomahljivo upanje vtèrdila, naf v vfimu, kar naf ponishevati samore in mora, natanko poduzhi: ker vé, de se Bog napuhlživzu vstavlja, gnado pravizhnost in isvelizhanje pa le ponishnim deli; in de je Bog, ki se Bog upanja imenuje, tudi refnize in pravizhnosti Bog, de bi naf poduzhil, de upa-

nje, ki od njega prihaja, kakor Bog refnizo in pravizhnost ljubi, in vse, kar je temu nasprot, sovraši.

3. Upanje naf pa sató takó ponishuje, de bi nam v prihodnje spet v kvishko pomoglo: prepad nafhe nadloge nam pokasaje, nam viditi daja, de pomozhki, ki nam jih je Bog perpravil, veliko bòlj tisto preségajo. Véra vso refnizo uzhi: refnize, ki naf ponishujejo, bòlj pa she refnize, ki naf podpérajó. Vlogo postavlja, ktéra nam ponishno vunder pa fêrzhno saupanje daja, kër bòlj ponishna ko je, bòlj je tudi jaka in fêrzhna.

Zhetèrto poglavje.

Sdaljshba proprejshnjih naukov.

Kaj véra zhlovéka uzhi, de bi ga ponishevala.

§. I.

Shibkost nashiga úma.

1. Véra naf uzhi, de je zhlovéshka pamet, zhe je svôji slabósti prepufhêna, mnogim flepotijam in grôsnim smotam podvérshena. De bi vse ljudi popolnoma preprizhal, je Bog po strahnim fklêpu svôje pravize perpustil, de so vsi ajdje v tistih zhasih nevédnosti pred vzhlovezhenjem njegoviga Šinú po svôjih potih hodili. Je mogozhe tedej, de bi ne osterméli in naf strah ne opadel na tiste strashne temote misliti, v katerih je vesoljno ljudstvo svetá vezh tavshent lét tizhalo, zhe majhin kotizhik svetá isvsamemo. Štvarnika vsih rezhí zéli svét ni posnal; kér Bogá so le Israelzi posnali, in le oni so zhasili njegóvo imé. Ni ga bilo tako hudóbniga in sméha vrédniga malikovanja, de bi ga ne bili v shegi iméli in kakor postave obrajtali. Šmetljakam ljudi so stavili tempeljne in oltarje, ki

fhe pokopalifha nifo bili vrédni. Ko Bogá fo molili Jova, Apolona, Kupido, Baka, Prijapa, Junono, Venero i. t. d. to je, zheftili so prife-golomze, kervoframze, préshefhnike, pijanze, mafhevavze, nesdufhneshe, ktérim fe je fpodobilo, de bi jih bila od nebéf in semlje vklinjba sadéla. Š zhaftitevjo takfhnih bogóv je postala vfa véra uzheniza smotnjav, fhola hudôbe, ne-framnosti in nesdúhe. Nar gèrshim ljudém in nar fhkodljivshim sverinam je svét bôshjo zhaft in nar vézhi fposhtovanje dajal, kakor kazham in smajem: le Bogá, nar vézhi dobróte in ediniga vira vsiga dôbriga ni mèrvize fposhtovanja dofhló. Pa kaj! fhe déla zhlovéshkih rók, ma-like is sláta, frébra, bróna, lesá ali perfti, ti-zhev, in kazh fo narodi po bôshje zhaftili in jih v pomozh klizali; in ni jih bilo fram v svôjih potrebah pomózhi ifkati per bogóvih, ki nifo ne vidili, ne flifhali, ne govorili in ne hodili.

2. Zhe pa naf vse té neumnosti od grôсне flabosti zhlovefhke pameti, zhe je svôjim dosdév-kam in flepotijam prepufhena, natanko prepri-zha, kdo bi fhe svôji pameti upati fmél? Po dolgi in shaloftni fku fhnji mèrfke rasujsdanosti, v ktéro fo vfi narodi fvetá is tème svôje pameti sagasili, fe je zhuditi tedèj, de toliko kristjanov toliko krivih dosdévkv, toliko mehkushnih po-ftav, toliko gèrdih rasvad in napzhnih naukov shivljenja, ki fhe dandonafhin svét satapajo, bres vsiga premiflika sprejéma, in jih sa naredbo svô-jih nazhinov in opufhib imá, is zhefar poguba toliko dufh nahajati mora?

3. Vse to je pravizhna fhtrafa napuha zhlo-

véfhke pameti, ktéra vse febi saupa; ki se pre-
malo persadéva, per tistim svôje pomózhi ifkati, ki
je nevstvarjena luzh, nar vikfhi pamet in negoljuf-
na refniza; h ktérimu, kakor tisti rasfvetljeni kralj
in prerok, bi sdihovati mogli: „Ti pa o Bog,
ne jêmlji beféde refnize nikoli is mojih ust! —
Dodéli mi pamet, de vmévam tvôje postave!
— Vsemi sakrivalo spred môjih ozhi, in spo-
snal bom prezhudne fkrivnosti tvôjih postav.“
Pfal. 118, 43. 125. 18. „Rasfvetluj môje
ozhi, de fmerti ne umerjem.“ Pfal. 12, 4. „Ras-
fvetlil bofh, o Gospod, môjo luzhéno; ref moj
Bog, rasjafnil bofh môje tamnize.“ Pfal. 17. 29.
Zhe pa tako rasfvetljen prêrok fkorej v vsih
svôjih pfalmih svoj strah rasodéva, moli in sdi-
huje, je grôсно shaloftno, de mi tako malo strahú
imamo pred tâmo svoje pameti, od kushnih po-
svètnih flepotij, in pred mrêsho, ki jo nam ftavi
hudizh.

§. II.

Shibkost nafhe volje.

1. Véra naf uzhi, de ni sadôsti, de pamet
vse svôje dolshnosti posná, de bi jih zhlovek
spolnovati samogel. To bi naravnost smota Pe-
lagjanov bila, ki is sgôliga judovftva svira. Ta
prevsétnost bi, kakor smo sgôrej djali, kerfhan-
fko upanje do konza rasdjala, in sv. Paul si
persadéva v svôjih pismih to glavno smoto ovré-
zhi. Bodi she zhlovek kolikor hozhe rasfvetljene
pameti, vsih dolshnost kerfhanfhe pravizhnosti
vúnder spolnoval ne bo, ako mogozhna in kèrpka

gnada bôshja njegove volje ne podpéra; ktere pa Bog nobenimu ni dolshan, in je tudi ne da, zhe ga sanjo ne prófimo.

2. Kàder je potop smotnjav in nesduhe zéli svét savésnil, si je Bog is med vsih drusih, eno ljudstvo sa svôjo flushbo isvolil, de bi ga posvétil. Is ljubésni do njega je on neisrezhene zhudeshe délal; prav svéte postave mu dal, ktere mu dôbro, kar naj stori, in hudo, kar naj opufha, natanko kashejo; gnado, ktero David s temi besédami povikfhuje: „On svôjo besédo Israelfkimu ljudstvu osnanuje, svôje postave in fôdbe hifhi Jakoba. Téga ni on nobenimu narodu dodélil: nobenimu (narodu) ni on dal véditi svôje pravize.“ Pfal. 147, 9. Ko se je pa to ljudstvo s mozhjo svôje volje bahalo, kakor de bi mu, (de bi dobro storilo, in se hudiga ogibalo,) fizer nobene druge pomozhi, ko pomozhi postave, potreba ne bilo; je Bog savoljo té prevsétnosti to ljudstvo poshtrafal, in ga je flabofti in pogubi njih ferzá prepuftil, is zhefa je prifhlo, de so Israelzi v mnoge hudobije, in dostikrat tudi v malikovanje sabrédli. Naposled naf Apostelj uzhi, de se je to v kasin té prevsétnosti sgodilo, de je Bog ta narod, kterimu je toliko ljubésni in gnad fkasal, is pred svôjiga oblizhja savèrgel, in si rajfhi novo ljudstvo is malikvavfkih narodov, ki so doflej v rasnih gnufobah tizhali, isvôlil.

5. Š tém strafhnim isglédam in grôsno fhtrafo, kakor svéti Augufhtin in sv. Tomash pifheta, je Bog hôtel ljudém pokasati, kako velika je flaboft in spridenost volje; kako neisrezhêno jim

je njegóve gnade potreba, de bi jih posvétil in pokrèpžhal: kako neisrezheno on bahanje f svôjimi lastnimi mozhami sovrašni in zhèrti. Kdor bi fhe po takfhnih isgledih in takfhnih fklézhih fhibah svôje saupanje na tako plitvo podlogo zhlovéfhkiga ferzá sidati hôtel, in bi na mózh gnade prav nizh ne saupal; saflushi po vfi pravizi fhtrafe judovfkiga naroda, isdan biti namrezh pogubi svôjiga ferzá, in sa vselej pahnjenimu biti is pred oblizhja Gospoda.

4. Bodimo tedèj enkrat vùnder pametni in nikar ne saupajmo svôjimu lastnimu fèrzu. Umèjmo kdèj in dôbro umèjmo, de, kakor je volja poglavitni vsrôk gréha bila, in bolj od uma gréha bila deléshna, je od uma tudi hujfhi oflabljena bila. Pomiflimo dôbro, de ni famo flabo, ampak tudi sprideno nafhe ferzé; de tisti isvirik gréha in smerti, pred kterim so se fhe vselej tudi svetniki tréfli, namrezh tista posheljivost, ki je korenina in vsrôk vsih gréhov fhe bila, ki so dopernesheni bili, in bodo dopernesheni do kônza svetá, v nafhim fèrzu svoj fédesih imá; de ta isvirik gréha in smerti v naf ravno tiste shalofne vzhine poganja, ktére je fhe vselej per vsih velikih gresfhnikih obródil, ko bi mu Bog is gnade ne bil opovéral, in de bi ti valovi hudòbij, ki svét satapajo, tudi naf gotóvo sagernili, ko bi on, ki po svôji volji viharjem in morju sapoveduje, se njegovih sili ne vstavljaj, ali pa njégova gnada tému plasu jésa ne stavila. Kdor vsiga saupa v mózh gnade ne stavil, bo savesnjen, in je sgubljen. Prèrok Jeremija pravi, „de je preklet, ki v zhlovéka saúpa“, in sv. Augufhtin:

„Preklét je, ki v fé ali v koga drusiga vpanje stavi.“ „Preklét je, ki v zhlovéka svôje saupanje stavi, in mesó sa svôjo mozh imá, in í svôjim fèrzam Gospoda sapufha. — Ne bo vidil dôbriga, kader dojde, ampak bo na pufhi prebival, v pufhavi, v grénki deshéli, kjér se stanovati ne dá.“ Jerem. 17, 5. 6.

§. III.

Šovrashnikov mozh.

1. Vera ne uzhi samo, de je flaba nafha pamet in volja, ampak tudi de so môzhni nafhi šovrashniki, í ktérimi tèrdo vojsko do sadnjiga sdiha shivljenja iméti moramo. „Na sêmlji je ni nobene mozhi, de bi njim bila v priméri.“ Job. 41, 42. Njih hudobija in svijazhnost je njihovi môzhi enaka; povsot in neprenéhama naf preganjajo in napadajo, tudi v nar svetéjshih krajih nimamo mirú pred njimi. Ako si en sam is med téh grôsnih šovrashnikov naf premagati ne úpa, si pèrvsame sèdem fhe hujshih od sebe fhe bôlj natanko spridenih in prekanjenih duhov; sdrushijo svôje mozhi in svijazhe fkupej, ífhejo predréti in se mésta polastiti. Mat. 12, 45.

2. Oni naf mnogo napadajo; sdáj bliso in í prefhérno silo; sdáj od délezh in í potúho. Zhe jim po frézhi ne gré, naf naglo v pregréfhno djanje in opufho dôbriga sapeljati; pa s ovinki svoj namén dosézhi upajo. Ífhejo naf v nekaki pokliz, v nekake opravila, pa fhe tudi v svéte sadéve samotati, ktéri nam um, natorne darove, pogum in nafho krepost preségajo; ali v paj-

dashtvi, ki ga f svétam iméti moramo, pomalim péfhajo, in fzhafama sovrashstvo do svetá, ljubésin do samôte in ponishnosti, duhá molitve in pokore jemljejo, in nam naposled perloshnost in vsrok v pogubo dajo.

3. Nas sami po sêbi napadajo, v kar se nashe pameti, nashiga spominja, ferzá in vsih nashih pozhutkov poslushijo. Napadajo nas po drusih ljudéh, in tó mnogotéro; sdáj f tulenjem ko lêvi; sdáj f potuho in plasenjem ko kazhe, fkrivaje se med roshze in zvetje, de bi nas gotovshi popadli in f strupam navdali. Dôbro in slo, vse jim je prav, de bi nas ali f straham navdali ali pa v mehkushnost perpravili. Dôbre so jim obljuje in shugi mogozhnih ljudi, de bi nas svôje dolshnosti spolnovati ovêrli. Nam ferzé podréti se nashih sovrashnikov poslushijo, po njihovih preganjbah in obrékah nas k jési drashijo; tudi pa hvale in hlimbe nashih perjatlov so jim ko nalash, nas v napuh in ofhabnost páhniti. Poslushijo se pa tudi nar svetéjshih stvariz, de bi nas v prevsétnost ali pa v prevêlik strah povesnili. Naposled jim zéli svét in fkôrej fléherna stvar dôbra biti samore, nas v svôjo past dobiti, kakor pravijo bukve modrosti bôshje: „Štvari bôshje so zhlovéku v fkuhfvanje in nogam bedaka v padiz postale.“ Buk. mod. 14, 11.

4. Ko smo pa takó flabi, takó flepi in sprideni, kako bi upati sméli, se braniti takshnim sovrashnikam, ako nam vsigamogozhni in nekonzhno modri Gospod na pomozh ne pristopi, ki s enim samim poglédam vse njih trude in premenjenost v prah in nizh djati samore? Kako bi

toliko nefhtevilnim sanjkam, ki so nam povsot fkrivfhi nastavljene, odfhlí, ako nam tifti, ki je nebó in sêmljo vftvaril, k pomózhi ne pride, ki naf per vsih nevarnostih varovati in nam hvalno pésem refhitve péti dati samore: „Bog bodi hva-ljen, de naf je is krémpljev fovrashnikov otél. Nafha dufha je ko vrabiz tizharjevi nastavi odfhlá; sadèrga fe je rastergala, in mi fmo odrésheni. Ko bi ne bil Bog s nami, bi bili naf shive pojédli.“ Pf. 123, 6. 7. 2. „Bi fméli upati vfm globozhinam Šatana“ Škriv. ras. 2, 24; tiftim pufhizam, ki podnevi létajo; tifti kugi, ktéra ponôzhi salesuje; vfm napadam peklénfkiga fovrashnika per fvétlím poldnevi oditi, ker jih vûnder tavshent na nafhi lévi in defét tavshent na défni strani pade; Pf. 90, 5, 6. 7. 1. 4. 13. ko bi v savétji nar Vikfhiga ne bili; ko bi naf f fvojmimi kerpkimi perotami ne odéval, in f fvojo refnizo ko s mozhnim fhkitam ne pokrival. Kdo bi po kazhah in gadih flobodno hôdil, té leve in smaje s nogami mandral; premagal té duhove, ki fo bres primére od vse sverine hujfhi, grosoviti-nifhi in ftrafhno prekanjeni, ki jim ravno prerok imenuje? ko bi fe mozhi in brambe tiftiga ne nadjal, ki je obljubil, de vsi, ki verujejo, in upanje ftavijo na njegóvo imé, zélo vôjfkó fovrashnikov oframo-titi, in to bres vse nafhe fhkode. Ljubi bratje! pokrepzhujte se v Gospodu, in nikarte nase ali v kako drugo ftvar ftaviti fvojjih saupov, krepzhujte se v Gospodu in v mogozhnosti njegovih mozhi. Oblezite gospodov oklêp, de se brani samorete fkrivnim salesovanjem hudizha; kér nimamo vôjfke le f fovrashniki, ki fo ko mi i

kervi in mešá; ampak soper poglavarje in oblafti in gofpodftva tãme, soper hudôbne duhove pod nébam. Sató pa primite sa bôshje orôshje, de bote obftali ob hudim dnévu, kakor se popolnim spodobi — in profite vfelej v duhu Gofpoda s mnogimi profhnjami in sdihleji, in zhujte ftanoviti v molitvah.“ Efesh. 6, 10. i. t. d. Tréba je ftrasho iméti soper ftrafhne fovrashníke in pafiti nanje: bolj potrebno je pa fhe moliti. Ker zhe gofpod méfta ne varuje, je zhuvaja zhuvanje sapftonj. Pf. 127, 1.

§. IV.

Vfi fmo gnade bôshje nevrédni.

1. Nafha nar vézhji révfshina ne obftoji le v tém, de fmo po duhu flépi in flabi, in do fmérti f prebrifanimi in mogozhnimi fovrashniki bôj iméti pofiljeni; de fmo fami is febe v mnogotere pregréhe in napzhnofti pafiti prenagnjeni, „kér ni ga gréha, ktériga zhlôvek ftóri, de bi ga tudi kaki drugi ftoriti ne mogel, ako tifti, ki je zhlovéka vftvaril, ga varovati prenéha“; Sv. Augufht 99. gov. de fmo nesmoshni kdãj kako kerfhanfko délo ftoriti, fvéto shéljo iméti, ali kãj dôbriga mifliti, zhe se gnada bôshja v naf ne sazgne. Nar vézhi nafha révfshina je pa, de fmo té gnade, isvirka vfe luzhi, vfe mozhi in vftiga dôbriga, kar nafhe isvelizhanje tika, popolnoma nevrédni; té gnade, ktére Bog nobenimu zhlovéku ni dolshan fkasovati; kér ko bi je dati njegóva dolshnoft bila, bi ne bila vézh gnada, ampak dolshnoft, ktére bi Bog bres kri-

vize odrezhi ne smél: té gnade, kéro on nam po vsi pravizi lahko odtégne, in jo je tudi odtégnil grefhnim angeljam; té gnade, kére on le po sgôli milosti daja: „Se bom ufmilil, kériga fe bom ufmiliti hôtel,“ nam on sam govori, „in bom milost tiftimu fkasal, kérimu jo bom fkasati hôtel.“ Rim. 9, 15. te gnade, kére je tifti nar nevrédniſhi, ki ſvôjo nevrednoſt nar manj ſposnava in zhuti.

2. Ali niſo bili Judje, kakor ſmo od sazhétka vidili, sato isvèrsheni, ki ſo ſe f pravizo do gnade bôshje oſhabili, kakor Abrahamovi otrôzi, kériga rodovino blagofloviti je bil Bog tako têrdo obljudil, kakor edino ljudſtvo na ſvétu, kéro ſamo le je Bogú poſvezhen têmpelj imélo, mu vſaki dan na altarji darovalo, in ga ſpodobno zhaſtilo? Hôtli ſo tedêj do gnad bôshjih pred ajdi, ki ſo v malikovanji in mnosih gnuſôbah tizhali, vézhi pravizo iméti. Kér ſo ſe pa Judje od dolshnoſti, ſe podvrezhi in ponishevati, kar v osiru do Bogá vſaki zhlovek ſtoriti mora, proſte miſlili, jih je Bog ſpred ſvôjiga oblizhja ſavèrgel, in je ſvôje neprezénjene in obilne gnade na ajde islil, kérih Judje ſhe ljudi imenovati vrédnih niſo miſlili, pa kaj, ſhe med neumno ſhivino ſo jih perſhitevali. Zhe pa Bog s Judi, s ljudſtvam, kériga is med vsih narodov isvoli, s gnadami obfuje in tako viſoko povsdnige, tako le ravná: kaj bi ſe nam bati ne bilo, zhe Bog vidi, de ſmo bres vſé ponishnoſti in bres obzhutkov ſvôje nevrédnoſti pred njim? Ako ſe v ſtan poſtaviti ſhelifh, njegove gnade ſprejéti, nar

popred misliti morash, de je nekakor vréden nisi, in je nikoli saflushiti ne moresh: ali vùnder v véri prevdarimo, de nikdar v štani biti ne moremo, svôjo nevrédnošt popolnoma sposnati, kér nash um in pamet preséga. Šmo pa ponishni in zhutimo svoj nizh, smémo saupati, deléshni milosti bôshje postati, ker to sposnanje shé in obzhutlej nash nevrédnošti, šta šad grôšno velike gnade in nar boljshi perprava sa obilnishhi gnade.

3. Na to nevrédnošt je fosébnó refniza vtér-jéna, de nam je frédnik potreben, in fizer frédnik, ktériga fvetóšt in vrédnošt neskônzhna biti mora, kér je globozhina nash nevrédnošti neskônzhna. Zhlovéka slabósti niso bile famo góle slabósti, ki so ga pravize, se k Bógu perblishati, obropale, ni bil le slab, ampak tudi hudôben, bôshji fovrashnik, otrôk jése, in potém takim vse opzhine in perjasnošti s Bogam nevréden. Prekléstvo, ktéro je hudizhe sadélo, je vézhno in nepreklizljivo, oni so lozheni od Bogá, bres úpanja, fhe kdáj k njemu priti: tako bi tudi prekléstvo, ktéro je zhlovéshki ród sadélo, vézhno in nepreklizljivo biti samoglo, tudi zhlôvek je saflushil, de bi bil bres úpanja, se fhe kdáj s Bogam spraviti, od njega savérshen. Ali Bog, ki po bôshje fhtrafuje in po bôshje sanasha, potém ko je po kasni puntarskih angelov pokasal, kako neprefegljiva je ojštróšt njegove pravize, je tudi hôtél f sanashbo fhtrafe gréshniga zhlovéka pokasati, kako neprefegljiva je njegova milost. On pušti angele, ki so po natóri od zhlovéka imenitnishhi bili, v fhtrafi, ki so si jo navlékli in

jih obfodi v vézhno terplénje, in isvoli zhlovéka, stvar flabfhi nature, de bi mu bogastvo svôjiga ufmiljenja viditi dal.

4. Kér zhlovéku ni bilo mogozhe le sa eno famo stopinjo fe k Bogu nasaj poverniti, fe je Bog k njemu perblishal, in fizer tako, de je fam zhlôvek postal; svôjiga edinorojeniga Šina je dal, ki je pravi Bog, in sh njim ravno tifti Bog, de bi Irédnik sprave med nami in Bogam bil, naf nefkônzžno bogato in zheftito odrefhiti. Nozhe naf le proste ftoriti, de bi nam le gréhe odpuftil, ampak de bi obilno in popolno sadofenje sprejél; on hozhe, de fe kriviza, ki fe je njegovimu nefkonzhnimu velizhafvu ftorila, po zhlovéfhki natóri, ki jo je bila dopernefla, popolnama satare. Štoril je, de je is zhlovéfhkiga naroda zhlôvek bil rôjen, ki je svét, ne kakor drugi Švetniki po gnadi bôshji, tudi ne po obilnosti vsih gnad, ampak po ravno tifti svetofti, po ktéri je fam Bog svét, po zéli obilnosti Bogftva, ki bitna v njem prebiva. Na tega Boga-zhlovéka je on gréhe zéliga svetá svèrnil; tako de fo mu kakor laftni bili perfhtéti, ker fe je is gôle ljubésni sh njimi obloshil. Naménil ga je Ozhe nebéfhki v klavfhino sa vesoljni svét, in dal ga je v fmért, v britko in ftrafhno fmért, sa vse nafhe pregréhe. Štoril ga je Švetnika in pravizhniga, in sazhétnika svetófti in pravize sa zéli svét. Oblóshil ga je s zélim breménam svetofti in pravize bôshje; in de bi ne bil permoran vèf zhlovéfhki narod na véke fhtrafovati in muzhiti, ga je v svôjim fèrdu fhtrafoval in muzhil.

Téga svôjiga edinorojeniga Šina, ki mu je v vsi ljubésni shiva podoba, je on terpinzhil, kakor de bi zhišta gola pregréha bil, téga je on stiskal, ki nikoli gréha storil ni, in tudi fénze pregréhe ni bilo na njem. **2. Kor. 5, 21.** De bi klétev, ki je naf od Boga lozhila, od naf odvèrnil, ga je sam sa naf v klétev povésnil. **Gal. 3, 13.** O kako grôšno révni smo bili! Kako obilna je pa milost bôshja bila, de zhlôvek ni mógel od preklestva drugazh réshen biti, kakor de se je Bog sa vse ljudi v preklestvo posadil, in se dal od grešnikov kakor zhèrv sêmlje svèrkati, in bres vsiga ufmiljenja kakor smetlaka in svèrshek s nogami taptati!

5. Štrašno je, veliko shtevilo angelov savoljo eniga samiga gréha od pravize bôshje v vézhne muke pahnjene viditi, pa štrašno je tudi pomisliti, de vsi ti angeli so v priméri Kristusa, le sgól nizh, in de nar manjšhi terpljenje Štvarnika je mémo nar hujšhiga terpljenja sgólih štvari veliko hujšhi in neprefégljivšhi; in shtè štrašnejši, de je Bog zélo tésho svôje pravize na svôjiga lastniga Šina svèrnil. To premišljevaje bi gotovo s nékim Švetnikom djali: „Gospod! veliko bolj me visha preštrašhi, po ktéri si svét odréfhil, terpljenje, sanizhevanje in smèrt tvôjiga ediniga Šina, kakor pak vézhno pogubljenje vsih puntarskih angelov.“ Š Tomash is Vilenove.

6. Po ti vishi, ki nam globozhino nafhe nadloge in nevrednosti, in bogastvo njegóve nekónzhne milosti prav obzhutno sprizhuje, je Bog po kèrvi svôjiga Šina, ki nam ga je sa fréd-

nika dal, naf f sabo spraviti hôtel. Kdor drugazh; kakor po Jésufu Kristufu k Bógu priti ifhe, bo gotovo savershen. Kér le po njem k Bogu priti samoremo, in nihzhe drugazh, ko po njem; k Ozhetu ne more.“ Jan. 14, 6. Kdor bi se koli drugazh, kakor po saflushenji téga frednika k Bogu persadeval, ne more drusiga nizh, ko sovrashnik boshji, in njegové jése vréden biti. Ni ga pod nebam drusiga iména, de bi po njem isvelizhani biti samôgli, kakor po iménu Jésufa Kristufa. Apost. dj. 4. 12. Ne eden, ne vsi sv. Angeli bôshji, nam niso pomagati in naf odgréshiti samôgli. Šrédi in Svelizharja nam je bilo potreba, ki je véf zhift, bres vsiga gréha in neskônzhne svetosti, in ki nebéfa preséga. Hebr. 7, 26. Kteriga saflushenje neskônzhne zéne biti mora, kér je nafha révfina neskônzhna bila. Vstrafhiti ponishati in oframotiti naf mora, ako premislimo velikost svoje révfine in velikost perpomozhka, ki po svôji velikosti nafho revfhino rasodéva.

7. „Kje je nafha flava? Sginila je. Kako vûnder? Po véri.“ Rim. 3, 38. Véra je, ki zhlovéka uzhi, de je flaba nafha pamet in volja. Véra je, ki zhlovéku véf úp do famiga sebe satera, in ga uzhi le v milost bôshjo in saflushenje Jésufa Kristufa svôje upanje staviti. Obmolkniti morajo nafhe usta pred Bogam, in vesoljni svét se mora sa krivizhniga pred Bogam sposnati, de bi se nihzhe pred Bogam ne hvalil, in tifti, ki se hvalijo, se le v njem hvaliti sméjo, in si v svôjo zhaft fhtéti morajo, de so

mu na duſhi in teléſi dolſhniki, in de vſe vſe, karkoli premoremo, le is njegove miloſti iſvira. „Sato je pa Bog vſe v nevéro ſaklenil, de bi ſe vſih uſmilil.“ Rim. 11, 32. To ſe rézhe, Bog je perpuſtil, de ſmo vſi gréſhniki, de vſi tiſti, ki bodo iſvelizhani, le po njegovi miloſti bodo, takó je njemu ſlava njegove gnade per ſérzi.

Péto poglavje.

Naslédlej ravno govorjeniga.

Kaj véra zhlovéka uzhi, ga vpogumiti.

Šposnanje svôjih slabost, mozh svôjih sov-
rashnikov, svôje révfline in nevrédnosti, ko bi
famo bilo, bi zhlovéka v obup povesnilo. Véra,
ki nam to sposnanje daja, bi ne bila vézh pod-
loga kerfhanfkiga úpa. Kdor svôjo hišho terdó
postaviti hozhe, mora nar préd péšik in lahko
pèršt v kraj potrebiti, de podlógó na terde tla
postavi. Nar préd torej véra, zhlovéfhko po-
mozh všo, tudi úpe na njegove mozhi, ki zélo
osidje nashiga isvelizhanja spodkopava, stran spra-
vi, de višôke mišli vsiga nashiga úpa sa podlogo
déva, de je le Bog vsigamogozhin in nesfônzhne
milošti, in de le saflushenje Jésufa Kristufa, fréd-
nika nóve savése nam edina podpora biti samore.
De pa terdnjava nashiga upa nobeniga poman-
kanja nima, nam tudi sposnati daja, de nam
Bog terdo sapoveduje, le v njega saupanje sta-
viti, in hozhe, de njegova mogozhnost in usmi-
ljenje všo smoshnost nashiga ferzá preséga, in
de (zhe tudi do kónza nevrédni) vsih skrivnost
Jesufa Kristufa deléshni postanemo.

§. I.

Od bôshje mozhi.

1. Saſtonj bi upali, od vſih ſvôjih nadlog in ſovraſhnikov réfheni biti, in is med toliko nevarnoſt priti v nebeſhko kraljeſtvo, ko bi v bôshjo vſigamogozhnoſt ſvojiga ſaupá ne ſtavili, „ki vſe, v nebéſih in na sêmlji in pod sêmljo, po ſvôjim dopadenji ravná,“ ki mu nizh nemogozhe ni. Nizh mu teſhko biti ne more; nar mogozhniſhi in nar prezhudniſhi rezhí ſ takſhno lahkôto, kakor nar mánjſhi in nar ſlabiſhi ſtorí. Ni bilo ne angelov, ne ljudi, ne nebéſ, ne sêmlje: ſámo rékel je, in bili ſo; ſapovédal je in vſi ti grôſni ſvetóvi, vſe raſne ſtvari, ſo vſtvarjeni bili na mah. **S** ravno to beſédo, ſ ktéro je ſhé od ſazhétka is nizhéſa bil vſtvaril veſoljne ſtvari; on vſe noſi, vſe podpéra, vlada in vredeuje vſtvarjeni ſvét, táko de ſe tukej bres njegoviga povélja, ali bres perpuſhenja njegove ſvéte volje nizh ſgoditi ne more. Zhe mu dopade, zhudeſhe déla; vûnder pa le ſavoljo naſ, njegovi neſkônzhni mogozhnoſti je ſtvaritev zéliga ſvetá, ali pa ſtvaritev révniga zhervizha vſe eno.

2. V rédu gnade in vézhniga iſvelizhanja je on ravno tako mogozhin, kakor v rédu natore in teléſne pomózhi. Duſho is ſpanja pregréh ſdramiti, jo ſpreoberniti, opravizhiti in povelizhati, je on vſigamogozhin. „Kakor Ózhe mèrtve obuduje in jih oſhivlja, tudi Šin oſhivlja, kteriga hozhe.“ Jan. 5, 21. Ni je rane ne bolezhíne, de bi je vſigamogozhni vrazh osdraviti ne mogel. Šv. Auguſhtin v 102. pſalm. 5. v.

3. Pa kaj, kar on v natóri ravná, je memo tiftiga, kar v duhhah déla, de bi isvelizhane bile, kaj maliga. Kako mogožno je on svôje ljudstvo is fushnosti grosovitiga kralja in divjashkiga naroda refhil? Vêf Egipt je bil israelfkimu ljudstvu strafhna in támna jézha, kjer fo védno fmértno podobo pred sabo iméli. Pa kaj, ravno takrat, ko nobeniga upanja vezh ni, kdaj refhenim biti, fe Bog ljudstvo refhiti vloti. Pfalm 106, 14, 16; is fmértnigà kraja jih vlezhe; sdrobil je vrata bronzhéne in slómil je teshke jezhe sapaho, kjér fo milo sdihovali; nadlogo sa nadlogo poshilja in posili kralja Faraona in terdovratne Egipzhane ljud ispuftiti. Preterga morjé, in ftale fo vode, kakor v méh savesane, in pélja ljudstvo po fuhim. Pf. 77, 3. Na njegovo povelje vdari Farao s vosmí in vojsko sa njim, in safazhi jih. Pa ná, poshre ga morjé, de mosh ne oftane! „Ko ôgenj prepéka pufta ognjena puhava, in pélja jih, koder ni ftese ne pota.“ Jer. 26. „Ponévi jih f támnim oblakam pokriva, kakor de bi odéja bil, de jih folnze ne shgè, ponôzhi jim pa svéti ftèber ognjeni.“ Pfalm. 104, 39. Potikajo fe po fuhôtni in kamnitni puhavi, glad in shéja jih tare, de jim je fkor fkopernéti. V Gofpoda fo klizali, in on vkashe na vishavah oblakam, in odpèrle fo se duri nebéf; dal jim je mane, ko dèshja, in fhtirdefet lét jih f kruham spod néba shiví. Prekole jim fkaló, in hroméla je vóda is njé. Pf. 77, 15. 23. Š pogledam na bronzhéno kazho: ki jim jo je on po Mojsefu na krish postavil, jih od kazhniga strupa otéva, od ktériga jih jesero umíra. 4. buk. Mojs.

21. Potèrl je ljudstvo in pomoril je kralje, ki so njihovim ishodu nasprot. **Pf. 134, 10.** Réka Jordan mora nasaj, de jih pelja v obljubljeni kraj: postavi jih gospodarje in jih ohrani v posestvi deshele s nelhteovilnimi zhudeshi soper vèl trud fedmériga polka, ki so tam prebivali. **Jos. 4.**

5. To so gròsne rezhí! ali veliko imenitnihi so une, kteràh podoba so bile! **Šv. Duh** nám ni tega sakrival, de so vse té rezhí le podoba bile. **I. Kor. 10.** Egipťovfka fushnoft je bila podoba trinoshtva hudizha: kervavo morje je bilo podoba kervi Jesufa Kristufa in sv. kerfta, v kteràm potonejo nafhe pregréhe; tamni oblak po dnévi in ognjeni stèber ponòzhi podoba sv. **Duhá**, ki naf pelja po frédi svetá, ki je poln flepôte, spriden in bres vse krepofti, in ki od poshelenja gorí; mana podoba teléfa Jesufa Kristufa, f kterim nam Bog nafhe dufhe poshivlja, ktere v pufhavi té semlje koperné; vòda is skale podoba gnade bòshje, ktere isvirik je **Jesuf** nafh Isvelizhar, ki je bil od **Ozhéta** in hudòbniga svetá ob zhafu shivljenja terpljenja in smèrti tepen; bronzhena kazha podoba **Jésufa Kristufa** na krishi, ki nam po véri v njegovo smèrt pike ognjenih kazh, to je, smèrtne rane, ki nam jih hudizhi delajo, v nafhah dufhah osdravlja; uno divjafhko ljudstvo in mogozhni kralji, ki so ponishevani in istrébljeni bili, so podoba hudizha in nafhah nepofhérnih strast, ktere gnada bòshja oblada; obljubljena deshèla svetófti in pravizhnofti; dedifhna bòshjih otrók, f ktero naf **Bog** obdaruje in naf v posestvi soper napade notranjih in vnanjih sovrasnikov varuje, dokler naf

perpelje v svôje nebésško kraljestvo, kar je tudi po deshéli obljube vpodobljeno bilo.

5. Kar Bog vsak dan nevidama f svôjo gnado v dušah prizhenja, preséga tolikanj bolj na velikosti vse zhude, ki jih je Bog sa Israelze v pušhavi in obljubljeni deshéli délal, kolikor bòlj refniza predpodobo preséga. Zhe je pa to per navadnih vzhnih gnade réf, kolikanj bòlj mora per nenavadnih réf biti? Kako zhudapolno je fhtevilo muzhenzov fléherne dôbe, rasniga spôla in stanu. Š pomozhjo gnade Jésufa Kristufa rasne muke, sobé lévov, natesalnice, shellesne gazhe, gorézhe bakle, kôtle polne vréliga ôlja, rasbéljene shelésne stôle, ognjene rafhe i. t. d. f takšno poterpeshljivostjo, ponishnostjo, pohlevnostjo in ljubésnijo prenasahajo, ki si je védno enaka. Štrah mora vsaziga prepasti, zhe vidi Danjela v levnjaku, ali pa troje fantov v babilonški pészhi bres vse kvare shivéti! Ako per téh bolezhinah in strasnhih mukah, le poterpeshljivost zhlovéka premishljujemo, ne bomo verjéli; ako pa mózh bôshjo, ki jih podpéra, sposnamo, ne bomo se zhudili vezh. Je tedàj to zhudesh, de nekonzhna mogozhnost, déla dopernasha, ki jih uméti ne moremo? Kdor sam na se sida, mora per svôji nesmoshnosti vselej in povsod obupati, kdor pa v vsigamogozhniga Bogá upanje stavi, najde pomozh in tolashbo tudi per svôji slabosti in v svôjim nizhesu, kér se mózh bôshja takej poséбно fkasuje.

6. Nad zhém bi môgli vùnder obupati, ko naf takšna trôpa svedókov ali prizh obdaja, ki od vsih strani v naf klizhejo, de vse samoremo

v Bogu, ki nam daja mozhi. Šlabi smo, to je refniza, in sbe flabfhi, kakor si domifhhlujemo. Vojno imamo s jakimi in svitimi fovrashniki. Ali od nafhe flaboſti, in fovrashnikov mozhi, mogozhnifhi je Bog. Kaj je Bogú, govori fv. Bernard, truma hudizhev? Šhe veliko mánj od komarja. Šhibki smo, in fovrashniki fo mózhni, to je réf; ali pa nifo bili tudi Švetniki fami is febe tako fhibki, kakor smo mi, ali nifo tudi f takfhnimi fovrashniki vójfke iméli? Sakaj bi te-daj s gnado bôshjo ravno kaj takfhniga ſtoriti ne mógli, kar fo mnogi drugi ſtorili? Je mar rôka bôshja okrajſhana, de bi nam vezh poma-gati ne mogla? ali sdáj njegovo uho bolj oglu-fhilo, de bi naf flifhati ne hôtel? Isaj. 59, 1. Ali ni vezh Bog, v kteriga verujemo in upamo, ravno tiſti neſpremenljivi Bog? Dvomiti, ali naf Bog podpirati more ali ne, de bi fvôje flaboſti in vſe fvôje fovrashnike smagali, fe ne pravi famo ſoper upanje, temuzh tudi ſoper véro gre-fhiti, in v peklénſki nevéri tizhati.

§. II.

Od dobrôte in miloſti bôshje.

1. De fvôje ſaupanje têrdo podprêmo, ni le ſadóſti, Bogá vſigamogozhniga, ampak tudi neſkônzhno dobrotljiviga in uſmiljeniga ſi miſliti. Je Bog vſigamogozhin, nam gré tudi verovati, de nam vſe pomozhke, napotljeje iſvelizhanja pre-magati, tudi dati ſamore; in ko je neſkônzhno dobrotljiv in uſmiljen, nam je ravno tako tudi ſhiviga in terdniga ſaupanja potreba, de nam

Jih dati hozhe. Téh dvéh rezhi nam ne gré raslozhevati, kér bi eno bres drusiga, kar nafhe isvelizhanje tika, obštati ne móglo.

2. Ni le Bog dober, ampak on sam je dober. „Dobri uzhenik! kaj naj storim dobriga, de sadobim vézhno shivljenje?“ mladenizh neki dan Jesufa Kristufa vprafha. Kér ga pa dobriga sôve, bres vere, de je on Bog, mu Jêsuf odgovori: „Kaj me vprafhash od dobriga? Eden je dober, Bog.“ Mat. 19, 16. 17. Le sam Bog je dober, ne pa famo sato, ki je polnoft vřiga dobriga, edini isvirik fame zhište dobre, ktero ťvari v febi imajo, in ktéra le is njega prihaja, ampak tudi, ker vse dobro, ktero ťvari v febi iméti samorejo, v priméri njegove dobre nize ni. Ni je na ťvétu dobre ne blagoťi, ki bi tiťi bila enaka, ki jo ťarfhi do ťvôjih otrók imajo. Pa kaj je ta proti boťhi blagoťi? „Ktéri zhlovek je med vami, ktéri ako ga njegov ťin krúha prôťi, bi mu kamen podal? ali zhe ga ribe prôťi, mu bo li kazho podal? Ako tedej vi, ki ťte hudôbni, véťte dôbre darove dajati ťvôjim otrókam, koliko bolj bo vaťh ôzhe, ktéri je v nebéťih, dobro dal tem, ktéri ga profijo?“ Mat. 7, 9. 10. 11. Ťarfhi, ki ťvojim otrókam ne podeljujejo ťlabiga ali ťhkodljiviga, ampak le dobro in koriftno, samorejo tudi drugim dobróte ťkasovati. Sakaj jih tedej Jêsuf Kristuf hudôbne imenuje, kakor sato, ker njihova dobróta v priméri bôťhe ťhe imena dobre ne saflushi, in kér le sam edini Bog je ťgôla in zhiťta dobróta? Ne miťli tedaj téga Jêsuf Kristuf, ko pravi: „Nikogar na sémli ne

imenujte svojiga ozhéta; sakaj eden je vašh Ôzhe, ki je v nebéh. Mat. 23, 9. Ni nam prepovedal tistih ozhéta in mater imenovati, po katerih shivljenje imamo, kér jih nékje sam tako imenuje in tudi Aposteljni so jih pogosto tako imenovali, ampak naš f tém le poduzhiti hozhe, de ta blagi predimik le Bogú gré, in de vsa dobrota in blagost naših staršev po mési, je le féntza proti uni nebéhkiga Ozhéta. Kakšno krivizo tedaj tisti nebéhkimu Ozhétu déljajo, ki v svôjih potrebah, posebno v opravih vézhniga isvelizhanja takšno flabo saupanje v njegovo dobroto stavijo, ki so savoljo zhasniga do konza pokojni, kér se na dobroto svôjih staršev sanashajo, posebno zhe sta ôzhe in mati premoshna in mogozhna. Bili so vzhasih takšni ozhétje in matere, de so is frovine blagost, s ktero jih je narava do njih otrók podarovala, v sebi satérli; téga pa se nimamo per nebéhkimu Ozhétu bati, de bi on naš kdaj sapustil; zhefar naš sam f témi ljubesnivimi in blagopolnimi besédami sagotóvi: „Samore li shena posabiti svôjiga detéta, de bi se ne ufmilila sinu svôjiga teléfa? in ko bi ga tudi posabiti samôgla, jes te posabil ne bom. Glej, sazhértal sim te v svôjo roko.“ Isaj. 49, 15.

3. Ne da se kriviza, ki jo f svojim nesaúpam délamo Bogú, isgovarjati f tém; zhe pravimo, de smo njegove dobrote in blagosti popolnoma nevrédni. Ali ne vé Bog neskónzhno bolj od naš téga mar, od zhefar bi komej bitviza nam snana biti vtegnila? Akoravno smo njegove milosti popolnoma nevrédni, vùnder nam on térdo

sapoveduje, „misliti f spofhtovanjem od njegove nefkonzhne milosti, in ga f priprostim ferzam ifkati.“ **Bukv. modr. 1, 1.** Pobralla naj bi se shé fkoraj od naf vfa nevrédna obupnost, ki naf pod odéjo ponishnosti in fposnanja fvôjiga nizhefa, **Bogù nepokornim biti sapeljuje!** Ali ni tedaj **Bog** sam, ki nam vfm fkupej akoravno smo polni nevrednosti, ktére obféga gotovo bòlj njemu; kakor pak nam snana bo; bres vse isjéme tèrdo sapoveduje, fe k njemu, fvôjimu **Ozhétu** v fléherni fili s otrofhkim saúpam satékovati, in neprenehama k njemu moliti. „Ózhe nash, ki si v nebésih i. t. d.“ **Nar vézhi napuh je, ne dershati njegovih sapoved.** V vfh rezhéh mu moramo pokorfhino fkasovati, fvôjo nevrédnost fposnovati, in fe framovati pred njim, fe na svéti svèrshke misliti, in fe v dno pèkla ponishevati: fe vé de, ker nám on to sapoveduje; med tém pa tudi od njegove dobrote in nefkônzhne milosti vredne misli iméti, in fe k njemu, **Ozhétu** milosti f saupljivim ferzam obrazhati, kér nam sapoveduje: in to saupanje mora toliko bòlj shivo biti, kolikor bòlj shivi fo obzhtljeji nafhe nevrédnosti in nadloge; in nar gotovfhi bomo tako milosti boshje deléshni.

4. **Šposnajmo** tedaj le dél fvôje nadlôge in nevrédnosti, kér zéle globozhine preglédati ne moremo. **Šposnajmo** pa tudi ob enim obilnost milosti bôshje, ki hozhe, de ga takfhne réve in nevrédne ftvari imenujejo fvôjiga **Ozhéta.** Kaki semljifki kralj, pa kaj rezhem, kralj? tudi kaki svétui gospod, pravi fv. **Augufhtin,** bi se framoval, bi se sanizhevaniga mislil, ko bi kaki

berafhki nadloshnik ali révni zapin fe njegoviga ali svètniga gospóda fina imenoval: ali kralj Angelov in ljudi, gospod nebéf in sêmlje, nam dopufti, pa kaj, velí nam tudi ga svôjiga Ozhéta imenovati. „Glejte, kakfhno ljubésin nam je Bog fkasal, de hozhe, de fe njegovi otrôzi imenujemo, in tudi fmo.“ 1. Jan. 3, 1. Ostermi-mo tedaj nad obilnostjo takfhne dobrote, kér vrednifhiga nizh ni nafhiga ftermenja. Imenuj-mo Boga svôjiga Ozhéta, kér on takó hozhe: vûnder pa s obzhutki ponishnosti, ftermenja, fposh-tovanja in upa, ki fe f kratkimi in zlo pomen-ljivimi befédami, ki jih per sv. mafhi pred ozhe-nafham v predgovor imamo nasnanujejo: „Na svéto ukaso opèrti in po tvôjim nauku suzhêni, fi upamo rezhi: Ôzhe nafh, ktéri fi v nebéfih.“

§. III.

Od fredftva Jefufa Kristufa.

1. Sa podporno kerfhanfkiga upanja ni fa-mo sadôsti fposnanje bôshje mogozhnosti in mi-lofti, tréba nam je tudi tedaj frédnika Jéfufa Kristufa posnati, kér le po njem nam je pot k Bogu odperta, in le po njem samoremo njegóve milofti in njegovih gnad deléshni pofitati. Ko-liko tedaj samoremo upati po Jéfusu Kristufu?

2. Mozhnéjfhiga in mogozhnejfhiga fpo-dbadljeja nam Bog dati ni mogel, kakor de nam je svôjiga ediniga Šina sa frednika vífhji du-hovna, in befédnika dal, in nam v fim sapové-dal, fe tega grôsniga darú vdeléshiti, in fe ga tolikokrat poflushiti, kolikorkrat naf nafhe du-

hovne potrebe in dolshnosti v to perganjajo. Vsi-
ga, zhefar smo potrebni, je v njem dobiti: ras-
svitljenje, mozh, pravizhnost, svetost, stanovitnost
v dobrim, v gnadi in vezhno velizhastvo. Jé-
sus Kristus je opzhji dar, ki vse druge darove
in saloge vsih gnad v sebi imá. Ki je nam Bog
svôjiga Šinu dal, ali nisimo tedáj vsiga drusiga sh-
njim deléshni postali? ali ne bomo mar vsiga drusi-
ga sh-njim deléshni? V opzhe fredstvo, soper vse
nashe flabosti, réve in nevrédnosti nam ga je
dal, de nam v nasho „modrost, pravizhnost, sve-
tost, odrefhenje, pa kaj, vse v vsim postane!“

1. Korint. 1, 30.

3. Dar, ktériga je Bog s Jesufam Kristu-
sam svôjim Šinam dal, ni samo opzhji dar, ki
vse druge darove v sebi obséga, in náš splôh
vse tíka; ampak v nekazim poméni tudi osébní
dar, takó de je vsakimu posébej v lasti, kakor
de bi le njemu, ne pa vsim drugim bil dan;
kér Bog ga je bil vsim fkupej, in vsakimu po-
sébej poklonil (podaril). Š tém neskonzhnim
poklônám (darilam) ni taka, kakor s drugimi
darili, ki jih ljudjé edin drugim darujemo, kér
fléherniga dél toliko manjšhi prihaja, kolikor vezh
ljudí od tistiga darú svoj delesh imá. Jésus Kri-
stus, vse njegové fkrivnosti, shivljenje, kri in
vse njegovo saflushenje niso mànj valha last,
kakor de bi bili vi sami Jésufa Kristufa deleshni
postali; in ljubésin, po kteri ga je bil Bog vam
poklônil, je ravno tako neskonzhna, kakor tista
ljubésin; po kteri ga je bil vsim podélil. Kako
je vûnder to, de per premishljevanji téga nepre-
fégljiviga darila zhlôvek ne ostermí? Ali od kod

to pride, de per premifhljevanji fvôje neobzhutnosti in nespameti naf nizh ne pretréfe? Ah vûnder zhudno je to!

4. Ali kaj nàj bi bil Bog nam fhe vèzh storil, de bi naf k upanju in ljubésni bil vshgal? Zhe je tudi vfigamogozhen, pravi néki fv. ôzhe; vûnder nam ni môgel vézhi ljubésni fkasati in nizh boljfhiga in koriftnifhiga dati. On je fam na fébi, nefkônzhno in popolnoma frezhen, ne potrebuje tedaj k vézhi frézhi nobene ftvari. Ko bi vfi ljudjé isvelizhani bili, ne more on sató bolj frézhen biti, ko bi pa tudi vfi pogubljeni bili, bi mu tudi nobena kvara ne bila. Naf isvelizhati je pa vûnder vse storil, kolikor je môgel, kakor de bi bres naf frézhen biti ne môgel. Postavimo pa, de bi Bog bres nafhiga odrefhenja ne bil môgel frezhen biti, bi bil le, de bi naf frézhne bil storil, kaj drajfhiga dati samôgel, kakor fvojiga edinorojeniga Šina, ki ga je do flaboft révniga otrôka, do fmèrti in do fmèrti krisha ponishal? Bog bi môgel kdo biti, de bi tako nesméerno, in ljubésni takó nevredniga zhlovéka ljubiti samôgel. Grôсно fmo krivi in polni nehvaléshnosti, fhe zlo fmèrtni sov-rashniki fvôjiga isvelizhanja fmo, zhe v bôshjo dobróto popolniga upa ne ftavimo, ki v sprizhlej, de nefkônzhno naf ljubi, vezh storí, kakor bi si domifhljevati ali od njega térjati fméli. In ko bi bil on tudi nam na voljo puftil, de bi bili od njega vse ismifhljene sprizhke in vvérftva njegove ljubésni térjati fméli, kdo bi se bil kdaj podúpal, terjati od Bogá, de bi bil v snamnje fvôje ljubésni in dobrovoljftva do naf, fvôjiga

Šinú, ki je pravi Bog sh-njim, takšnim mukam podvèrgel, de je otrók, in fizer s vfimi flaboſtni obdani otrók, nar revniſhi in nar sanizhljivſhi zhlôvek, zhlôvek vſih bolezhin bil poſtál, ki je do kônza ſaframovan in ſafmehovan bil, ki je na krishi med dvéma rasbojnikama umirajozh od ſvôjiga Ozhéta ſapufhen, in ſ preklétſtvam vefoljniga ſvetá bil obloſhen. Kdo, pravim, bi ſe bil podſtopil, takſhne ſprizhke lju-bésni térjati od Bogá? Bi bila kdáj kakimu An-gelu ali zhlovéku takſhna próſhnja v miſel priſhla?

5. Med tém pa, kar bi nikoli térjati ne bili fméli, in ſhe miſlili ne bili, je Bóg voril. Švôjiga Šina vam je dal, ponishal, raſdjal in ſaklál ga je ſa vaf; ſhe ga vam daja in daruje vſaki dan na oltarjih v naſhjih bôſh-jih veſhah. Poklonil vam ga je ſ vfimi ſa-fluſhenji in ſadovi vſih ſkrivnoſt, ki jih je do-konzhal, de mu ga neprenéhama darovati, in mu dar opravljati ſamorete, de po tem neſkônzhne môzhi, vſe ſvoje gréhe ſbrifovati, in vſih gnad, ktérih v prizhijozhim ſhivljenji potrebujete, de-léſhni poſtanete; dar, ki mu je neſkônzhno pri-jetniſhi, kakor de bi mu jeſero ſvetov darovali, ko bi tudi ti ſvetovi ſ vfimi ſvetimi, Šerafinam enakimi ſtvarmi napolnjeni bili. Kaj je jeſero ſ Šerafini napolnjenih ſvetov v priméri Jéſufa Kri-ſtufa? mánj od peſhéniga ſèrnja.

6. Kaj pa vam manjka tedáj h popolnimu upu? Lahko je uméti, kako dôbro de je, per kakim kralju njegoviga ediniga ſina frédnika iméti. Kdo pa je uméti v ſtanu, kaj ſe pravi, Jéſufa Kriſtufa frédnika, viſhji duhovna, be-

fédnika, klavfhino per Bogu njegovim Ozhétu iméti. Samore kaj biti, de bi po njegovi prófh-nji, ne sadobili? Vrédni smo, de bi se nam vse odréklo, in ne saflushimo drusiga, kakor de bi se jésa bôshja nad nami raslíla. Vse nafhe molítve she fame ob sêbi niso vrédne uflifhane biti. Ne saflushi pa Jésuf Kristuf, edini Šin nebéfhkiga Ozhéta, ki sa naf profi, in neskônzhno zéno svôje kervi in vse svôje trude Ozhétu da-ruje, namesto naf uflifhan biti? Šmémo li tedaj misliti, de bo takfhni Ôzhe takfhnimu Šinu, ki mu takfhno zéno ponuja, kaj odrékel? Bi ne bile takfhne misli Ozhétu in Šinu v grôšno nezhaft? Pravizi bôshji ni on sam safe nikakor dolshnik, sa naf je pa popolno in zhes méro sadoftil. Sadovoljstvo, f kterim je Ozhéta pomiril, je enako krivizi, pa kaj, she preslega jo, ki smo jo vsi ljudjè s vsimi svôjimi gréhi velizhaftvu bôshjimu storili. Bi bilo to práv, de bi se kdo pogubil, sa kteriga je edini Šin bôshji popolnoma in zhes méro sadoftil, in ktérimu je neskonzhno zéno svôjiga saflushenja naklonil?

7. Vashe poprejshne pregrehe, ktérih fte-vila ne véste, in vashe prizhijozhe in prihodnje flabósti vas strahijo. Ali je vas Bog vûnder bòlj sagotoviti bil v stanu, de vam vse vashe gréhe odpustiti, in potrebne gnade vse vashe flabosti premagati dati hozhe; kakor de vam je dar, ki si ga je sam isvôlil, de bi vam mi-loft fkasoval, v roke podélil, dar, po kterim vas v stan postavi, mu vézhji zhaft fkasovati, kakor ste mu jo po svôjih gréhih odvséli; in od njega veliko vézh pomozhkov dofézhi, kakor bi

vafhe potrebe térjati samôgle. V kèrvi te klav-
 fhine fo pravizhni pretezhènih stolétij vse svôje
 gréfhne madeshe prali. Is nefkônzhniga saflu-
 shenja téga frédnika fo vsi vse gnade prejémali,
 fo se posvetili sh-njimi, in vse svôje flabósti in
 sovrashnike premagali. Je mar le vam ta is-
 virik vsih gnad posáhnil? Šaj le sato, ko ste
 flabi in gréfhniki, je vam Bog svôjiga Šina s
 vsim saflushenjem podaril. „Šakaj se tedaj darú
 ne poflushite, ki je vafh,“ pravi sv. Bernard,
 „de bi svôjim potrebam prifhli v pomozh?“ Zhe
 vam upanja manjka, is-haja od tod, ko ste ne-
 véni: zhe pa refnizhno verujete, de vam je
 Bog svôjiga Šinú, in saflushènje vsih fkrivnost
 njegoviga terplénja in smèrti poklonil, de bi
 jih sa vse svôje potrebe, pretèkle, prizhijozhe in
 prihodnje slége obrazhali, in zhe verujete, de
 je njegóvo saflushenje nefkônzhno in neismanjk-
 ljivo; ali bi fhe mogozhe bilo, de bi vaf nesa-
 upnost fhe tàrla? Pomanjkljivost vére je vsrôk
 nesaupnosti nafhe, le nafha nevéra in nesaupnost
 nam is studénza, is ktériga fo vsi pravizhni od
 nékdaj mnogotére gnade sajémali, sajémati brani.
 Le sato kopernimo v svôji révfhini, kér nima-
 mo, ko drugi ferzá, se blishati k Bogu: in ako-
 ravno nam je tolikokrat in tako raso povédal,
 de je le sato na svét prifhel, de bi poiskal in
 isvelizhal, kar je bilo sgubljeniga; le sato je
 stopil dôli is nebés, de bi nam betèshnim vrazh
 bil, ne pa sato, de bi nafhe dufhe pogubljaj,
 ampak isvelizhal, jih réfhil is mnosih nadlog in
 jim perpravil rasnih dobrot; vùnder fmo pa vse
 to verovati fhe tako nemarni.

8. **Jésuf Kristuf**, de bi bil preprizhal fvét, de je obljubljeni in nadjani **Mesija**, je grôšno veliko zhudeshev storil, lahko bi bil, kakor **Mojsef**, **Elija** in **Elisej** tudi ktere storil, de bi bil nevéro in opokljivost gréfhnikov, foséбно **Fari-sejev** poshtrafal, ki so f peklénfko hudôbo njegovo osébo, nauk in njegove zhudeshe obrekovali. Vúnder pa nobenih drusih ni délal, kakor v prid ljudi. Vsi zhudeshi, ki jih je délal, so bili zhudeshi dobróte, sprizhljeji ljubésni in usmiljenja do zhlovéfhke nadloge. Délal jih je zhudeshe, de je bólnim, flépm, gluhim, hrômim, mertudnim, gobovim in obfédénim pomagal; in is med nefkônzhniga fhtevila nadléshnih, ki so pomozhi per njem ifkali, ni nikogar savèrgel: vsi so doségli, kar so sheléli; ali kar so drugi sa-nje profili. Je bil tedaj dober in usmiljen do njih, ki so v teléfnih potrebah k njemu sahajali, kolikanj bólj dober in usmiljen bo on do takfhnih ljudi, ki ga v dusfnih potrebah sa pomozh profijo? De bi dushe osdravljaj, je stopil dôli s nebél, in je spolnil vse fkrivnosti. Satekujte se k njemu f takfhnim saúpam, kakor de bi bili takrat, ko uni shivéli na fvéti. Gotovo bi ne bil val ko une savèrgel, ki ni nikogar savèrgel. S ravno takfhno svestjó se k njem obernite, in preprizhani bote, de je she poprejshne milosti in sgôle dobróte. **Kér Jésus Kristuf** je „vzheraj in danáf ravno tisti,“ in bo na vékomej ostál. **Hebr. 13, 8.** **Nafha véra** le se spreminja, on nikdar ne spremení ne misel ne obzhutlejev svôjih.

9. **Kananéjka**, **ptujka** in **ajdnja**, ki je **Jésusa** profila, de bi hudizha is njejne hzhéri, ki

jo je hudo svijal, odgnal, je is med tistih, ki so k njemu sa pomozh sahajali, edina bila, ki jo je k videsu f tãrdimi in shaloftnimi besãdami od sebe odganjal. Pa ravno ona je bila, kí jo je bil s vezhji dobroto obful. Š to dosdãvno terdãto in odlafhbo, f ktéro jo je skufhal, je hãtel vifhji véro in vézhji ponishnost v nji obuditi in pomnoshiti, in de bi v naf zhude obudil, in nam se s gledam pokasal, ko bi se tudi nam dosdãvalo, de naf uflifhati nezhe, ali de odlafha nam dati, kar fmo profili, je le mogozhni spodbadlje, fhe dalje moliti, bõlj upati in vfm dosdãvkam nasprot védno upati; le skufhnja je to, po ktéri on nafho véro, ponishnost in saupanje krepzhati shelí, de bi njegovih gnad bõlj vrãdni postali.

10. Jãsus Kristuf je bil tedaj tifti nefkãnzho sveti in neomadeshevani frãdnik, Hebr. 7. 26. i. t. d., ktãrimu ni bilo trãba, sa svõje grãhe, od ktãrih fhe fãnze ni bilo na njem, darú opravljati, ampak je svõjiga sa grãfhnike dal, frãdnik je bil, ki s nafhimi flaboftni vé milofst imãti; ki je sam nam enako, v vfm bil poskufhan; Hebr. 4, 15 — 2, 17 — 5, 8., ki je svõjim bratam v vfm rezhãh (sunaj grãha) enak postal; de bi pred Bogam milofstljiv in svãstofãrzen vifhji duhovnik nam bil, ki je is svojiga terplãnja poskufhal, koliko pokorfina veljá, v ktãrim obzhutke zhlovãfhke nadloge, ki jih je sam prenafhal, ofãrzhje milofsti do naf obudí. In is muk in terplãnja, v ktãrih je bil poskufhan, on oblafst in mózh jemlje, pomagati tiftin, ki so tudi v skufhnji. Hebr. 2, 18. Kãr pa Jãsufa

Kristusa Šina bôshjiga frednika, višhjiga duhóvna imamo, ki je sam v nebéfa fhèl, de sdaj pred bôshjim oblizhjem sa naf stojí, Hebr. 9, 24., ki vézhno duhovstvo poséde, in tiste vézhno isvelizhati more, ki se po njem k Bogu blishajo, ki vézhno shiví in profi sa naf, Hebr. 7, 24. i. t. d.; stopimo tedaj f saupam pred fédesih gnade, de bomo milosti in gnade deléshni, kτέρα nam je potrebna. Hebr. 4, 16.

Šhésto poglavje.

Sdaljsihik poprejshnjih nauk v.

§. I.

Kar je dosdaj govorjeniga bilo, vse skushnjave preshène, ki so kershanskimu saipu nasprot.

1. Kakor fléherna druga zhednost imá tudi kershanfko upanje svôje skushnjave, kterm so posebno tiste dushe podvershene, ki se Bogá bojé in ga ljubijo. Tisti pa, ki ne marajo ne sa Boga, ne sa svôje isvelizhanje, bodo savoljo prevsétnosti, ne pa savoljo pomanjkanja upanja pogubljeni; kër naravnost soper bôshjo befédo, bres praviga spreobrnjenja, in dershanja bôshjih in zerkvénih sapoved upajo vézhno isvelizhanje dofézhi. Njihovo upanje ni kershanfko, ampak strafna flepôta, od ktére ne bomo tukej pogovora iméli, ampak le od skushnjav tistih ljudi, ki se persadévajo v refnizi Bogú flushiti. Kar smo dosdaj povedali, bi móгло sadôst biti vse skushnjave premagati.

2. Per všim, kar smo od nekônzhniga usmiljenja bôshjiga in saflushenja Jêsusa Kristusa govorili, bi bilo mogoče v premišljevanji velikosti, mnoštva in ostudnosti svôjih poprêjshnjih pregréh, v nesaupnost pasti? Vse nafhe grêhe, v priméri milosti bôshje in saflushênja Jêsusa Kristusa so fhe veliko mánj od kaplize vôle, proti vôdam morjá, zéliga ívetá. Gnuf in shalost nad grêhi, ki is gnade bôshje ishajata; pokora, í ktéro smo têpli gréh nad seboj; refnizhna volja, sa vêl ívét nobeniga vêzh ne storiti, ali ni to gotovina, de so nam grêhi odpushêni? Ni tedáj Bog v mnosih krajih sv. písmá obljubil všim grêshnikam grêhe odpustiti, zhe so fhe tako veliki, ki so takshniga stanú?

3. Šte mar vi vêzhi in ostudníhi grêshniki, kakor je Šaul bil, ki je bil glavni sovrašnik iména Jêsusa Kristusa; štrafhni preganjaviz njegove zérkve, ki se je komej fhe le bila sazhéla; ktériga po nobeni rézhi bòlj shéjalo ni, kakor po kervi kristjanov, ki jih je po vsi Judeji in po mnosih pokrajnah preganjal: moshé in shéne po jézhah perpéral, de bi bili satajevali Jêsusa Kristusa, ali pa dali ívôje shívlênje? Apost. djanj. 26, 9. 10. 11. In vûnder je sadóbil gnado odpushenja grêhov, pa kaj, in zlo Aposteljna ga je bil postavil. Imate morebiti vêzh grêhov, kot Adam, prvi nafh ózhe, in tudi pèrvi in nar vêzhi greshnik? In vunder je tudi Adam usmiljenje bôshje dofégel, in sizer potém, ko se je bil v raji spèrl soper Bogá, in se sošhabil nje-mu biti enak; potém grôsnim grêhu pravim, ki je bil ísvirik vsih grêhov, ki jih bodo ljudjé do

kônza svetá fhe dopernafhali, in tudi vsrôk vsih slégov, v ktéríh je svet sakopan; tudi po tistim gréhu, í ktérím je on vse ljudi na dúfhi in teléfi pomóril, in storil, de je neskônzhni mnosh otrozhizhev, ki v isvirnim gréhu bres sv. kërsta pomèrje, na véke pogubljenih: je Adam, po befédah sv. píma, milost bôshjo dofégel. Buk. modr. 10, 2. Koliko isglédov velikih gresfhnikov, ki so gréhov in gréhov nad sabo iméli, ali krivi bili, de so drugi gresfhniki postalí, nam sv. písmo in sgodovine zerkvéne pred ozhi stavijo, ktérím je vúnder Bog, po svôji neskônzhni milosti, gréhe odpushal, pa kaj, fhe povsdigoval jih je k visoki svetósti, in per ktéríh je spolnil Jésuf Kristuf, kar je Judam shugal, de pojdejo zolnarji in kurbe pred njimi v bôshje kraljéstvo. Mat. 21, 31.

4. Aposteljní so Jude í tem, de so jim bogamorstvo, ktéríga so nad sazhétnikam shivljenja dopernefli, ojstro pred ozhi stavili, s neskônzhnimi korísti, ki jih je Bog is té prestrafhne pregréhe isfnoval, tolashili. Tudi egiptovfki Joshef je dúfhe svôjih bratov í tém prevédril, jim pokasavfhi, kako je Bog njihovo pregrého, de so ga v Egipt prodali, v njih prid obèrní. Ravno tako se morajo tudi vsi gresfhniki í korístam tolashiti, ktéríga milost bôshja is njih gréhov fnuje. „Kér isvoljenim (boshjim) vse v prid flushi.“ Rim. 8, 28. tudi njih gréhi; kér to jih bolj ponishuje, k dobrimu vnéma, hvaleshníshí dela, k ljubésni bôshji bòlj podbuda: ker dolshnost je velika po vsi pravizi, de veliko ljubi, kterimu je veliko odpushéniga.“ Luk. 7, 47.

5. Kdo bi v saglédu svôjih fkufhnjav, mozh in svijazh svôjih fovrashnikov ferze in upanje she sgubiti môgel, ko smo mu sgôrej sprizhali, de ravno ta vid je spodbadlej upanja in bitna priprava gnado per Bogu dofézhi. Refniza in praviza naf vésheté, svôje flabósti in svôjo flepôto sposnati. Kdor téga ne véruje, v smoti tizhi, in je krivizhin v bôshjih ozhéh: njegóvi úpi so lash in kriviza, ktére Bog študi, ki je sgôla refniza in praviza, ki vso lash in krivizo fovrashi, ljubi pa refnizo in pravizo. Kerfhanfko upanje tedaj, kakor fléherna druga zhednost je sidano na zhednosti refnize in pravize, sfer bi hudobija, ne pa krepost bilo. Edini pomozhik dopasti Bogú, je sposnati, de vfa nafha mozh is njega isvira. Odkritoférzhnifhi ko je to sposnanje, bôlj mu dopademo, kolikor refnizhnifhi in terdnéjsh je nafhe saupanje, toliko gotovsh bomo po njem vse potrebne gnade dofégli. Potém takim bo Bog sam nafha svetlôba in mozh, de bomo vse svijazhe in mozh svôjih fovrashnikov smôgli. „Kér ni je mozhí, ne modrósti, ne pameti, ne svéta soper Gospoda.“ Prip. 21, 30. Vse misli, napade ljudstva, temôte on v prah spremení, in misli peklénfkih duhov pokonzhá, in kar je fklênil, ostane na véke. Šrézhno je ljudstvo, ki imá Gospoda sa svôjiga Bogá. Pf. 32, 10. i. t. d.

6. Ko bi fami is sebe mózh in modróst iméli, bi bili naglo sapeljani in spéhani; kér nafha luzh in pomózh je omejena. Ali Jésum Kristuf nam je od Bogá v nafho modróst, mozh in vse bil dan. Njegova modróst in mózh je neskonzhua

in neomejena: njegovó sprosnanje ne more nikdar biti sapeljano, in je védno enake dobróte. Zhe va-nj saupamo, naf nad vse flepotije, mozhi in peklénfko hudôbo, vse smote in mike sprideniga svetá, nad nafho lastno flepôto, vse nafhe flabosti, in nad vso fকাশenost nafhiga ferzá povsdivigne, „zhe je Gospod s nami, kdo samore soper naf biti.“ Rim. 8, 31. Še vsigamogozhni Gospod vojskuje sa naf, kdo naf bo premagal. Gospod je moja svetloba in moj isvelizhar: koga se bom bal? „Gospod je bramba mojiga shivljénja; pred kom se bom tréfil? Ko bi tudi sovrashnika stan prifhel nad mé, bo môje ferzé bres strahú.“ Pf. 26, 1. 3. Jésuf Kristuf, ki se v naf, s nami in sa naf vojskuje, je mozhnéjshi od hudizha, svetá in naf. Tolashik je to nafh, to nafha mozh, nar mozhnéjshi in nar flabshi ljudjé nifo nobene druge iméli. „Môji otrozhizhi, premagali ste, kér je tifti, ki je v vas, mozhnejshi od tiftiga, ki je na svéti.“ Jan. 4, 4. Kdor popolnoma nanj úpa, bo smagal, in ni mogoze, de bi poginil, dokler vanj upanje stavi, kér ni mogoze, de bi Bog ne spolnil svôjih obljub, ki jih je tiftim, ki bodo do kônza upali vanj, tako pogofto in flovelno obétal.

§. II.

Upanje popolno pravizhnih se na ravno tiste resnize opéra, od kterih smo doslej govorili.

1. Tolashili naj bi flabe in nepopolne ljudi k shivimu in môzhnimu úpu f sglédi hrabrih Švetnikov, bi se prezej f tém sgovarjati jéli, de to so Švetniki bili, ne pa tako révni in flabi

kristjani, kakor smo mi, kterim sbe podobni nismo v kreposti.

2. Rêf je, grôsen raslozhik je med nasbo in Svetnikov svetôstjo in krepostjo, in ko bi pred Bogam têga ne hôtli sposnati, bi rezniza in praviza nam nasprot bila, in nas pogubila. Trêba je tudi sposnati, de je upanje têh jakih Svetnikov veliko bôlj shivo, môzhno in rodovitno bilo. Od sazhétka njih upanje, kakor tudi druge zhednosti, ni tako popolno bilo, je le fzhafama popolnishi bivalo; je bilo tedaj flabo, prêdin je mozhno postalo. Bêrhko dêlo svôje svetôsti fo od kônza f flabshim saupam sazhéli, in se je po tèm po méri narafhalo, kolikor mozhnéjshi je njihovo upanje prihajalo, in dokonzhali fo oni svôjo svetôst na tistim stopaji popolnosti, do kteriga je dokipélo njih upanje. Š flabim saupam fo nar flabshi gnade prejemali, in s mozhnejshim saupam mozhnéjshi in f popolnim saupam fo nar mozhnejshi gnade doségli. Po besédah preroka, nam Bog po méri saupa, kteriga nanj stavimo, svôje gnade deli: „Dôjde naj nam, o Gospod, po méri nashiga úpa v té, tvôja milost.“ Pf. 32, 22.

3. Smota bi bila naravnost, ko bi mislili, njih upanje je imélo, ali v sazhétku, ali v rasti ali pa v popolnosti svetôsti, kaki drugazhni vsrôk, kakor ga pa nashe imá. Pred vsim kerfhanfkim saupanjem je nar poprêj odkritofêrzhniga sposnanja svôjih flabost, napzhnosti in nevrédnosti zhlovéka potreba, in ne more nobeniga drusiga vsroka iméti, kakor môzh in milost bôshjo in saflushenje Jêsufa Kristufa, fzer bi shaloftna ofhabnost bila. Svetniki fo vezh ali mánj jaki bili,

kakor so vezh alj mánj obfégo svôje révfhine, napzhnosti in nevrédnosti, v ktérah je véf zhlovéfhki rod vtopljen, popolnifhi sposnavali; bôlj ko so se sanizhevali, in bôlj ko so sposnavali, de je njihova krepóft fhe pomanjkljiva, in njihova pravizhnost fhe slo nepopolnoma; in kakor so napofled bôlj preprizhani bili, de druge pomózhi je ni, kakor miloft boshja, in nefkônzžno saflushenje Jésufa Kristufa. Refniza in praviza jih je to mifliti vesala, in ko bi bili to mifliti nehali, bi bili nehali svéti in pravizhni biti, kér bi bili nehali po refnizi in pravizi shivéti.

4. Vfi Svetniki so mogli f svétim Aposteljnám Janesam rézhi: „Ko bi djali, de nimamo gréha, bi fami sebe sapeljevali, in refniza bi ne bila v naf. Zhe porezhemo, de nifmo grefhili, bi ga lashnika storili, in njegova beféda bi ne bila v naf. Zhe pa svôje gréhe sposnamo, je on svést in pravizhin, jih nam odpuftiti, in naf od vse hudôbe refhiti.“ 1. Jan. 1, 8. i. t. d. Vfi Svetniki so f sv. Jobam govorili: „Vém v refnizi, de zhlôvek s Bogam primérjen, ne bo opravizhen. Se bi pa sh njim prepérati hôtel, mu ne bo môgel na jésero eniga odgovora dati. — In akoravno bi she pravizhniga kaj imèl, ne bom odgovarjal, ampak ponishno bom prôfil odpuftenje svôjiga Šodnika. Ko bi se pravizhiti hôtel, me bodo ufta ofhodile: in ko bi se nedolshniga délal, me bo preprizhal, de fim hudôben. In ko bi f fneshnizo bil umit, in bi se mi blifhéle roké, kot bi ozhifhene bile, mi bofh vûnder, o Gospod, môjo nefnago pokasal.“ Job. 9, 2. 3. — 15. 20. 30. „In umóril náj bi

me, hozhem v njega saupati, in hozhem svôje pota pred njegovim oblizhjem sposnati, in odréfhil me bo.“ **Job. 13, 15.** „Nefhte vilni slégi so me obdali, in môje pregréhe so me sajéle, in jih ne morem preglédati! Môje glave lajé so prerastle (môje pregréhe,) in nad njim sim opéfhil. Dáj se, o Gospod, me réfhit, dopasti.“ **Pf. 39, 13. 14.** Kdo sposná svôje pomote, ozhisti me od tega, kar mi je fkrito, in odpušti svôjimu hlapzu ptuj gréh.“ **Pf. 15, 13.** „Zhe bofh, o Bog, vse gréhe perfhtéval, o Gospod, kdo bo obftal?“ **Pf. 129, 3.** Satorej ne klizhi k fôdbi svôjiga hlapza, kér pred tvôjim oblizhjem ne bo noben zhlôvek pravizhin.“ **Pf. 142, 2.** zhe ga bofh po ojtrosti svôje pravize bres usmiljenja sodil. „Gorjé,“ pravi svéti Augufhtin, „gorjé tudi poshtenimu shivljenju, zhe ga bofh, o Gospod bres usmiljenja sodil,“ in ko je v svôjih sposnatvah od svôje matere Jésufu Kristufu govoril: „Gospod ne bo se odgovarjala moja mati, de se ni sadolshila; pogubila bi se, ko bi také odgovorila; temúzh odgovorila bo, de si ji odpuftil, in de ti zéne, ki te koshtá, nihzhe povérnil ne bo.“ Vfi flushabniki svéte zérkve so vselej per sv. mafhi tole molitvo molili in jo fhe molijo: „Vsemi svéti Ózhe, vsigamogozhni, vézhni Bog, to neomadeshavano daritvo, kéro jes nevrédni flushabnik, tēbi svôjimu shivimu in refnizhnimu Bogu sa svôje nefhte vilne pregréhe, shale in sanikernosti darujem.“ Tudi so ponishno molili in fhe molijo pa v duhu refnize in pravize po povsdigovanji: „Dodeli tudi nam grefnikam, svojim flushabnikam, ki le na obilnost tvôjiga

u smiljenja upamo, s tvôjimi sv. Aposteljni, Mu-
zhenzi in vsimi tvôjimi Svetniki nekoliko delésa
iméti, in naš v njihovo drushbo sprejéti; ne pa
po našim, ampak le po saflushenji Jesufa Kri-
stufa Gospoda našiga odpuštenje gréhov sado-
biti.“ Vsi Svetniki so fklonjeni in ponishni pred
Bogam hodili, so do smérta v sdihovanjih in po-
korah shivéli, in kar je posebne opombe vrédno,
svetéjshi ko so bili, ostréjshi je tudi splôh njih
pokora bila, ker jako rasfvetljenje, ktériga jim
je Bog dal, je vélik mnosh odpuštljivih gréhov
pojasnilo, ki vézhi dél drugim fkriti ostanejo, in
ktérih velikôto pravizhni, ki niso tako rasfvetljeni,
le nepopolno sposnajo.

5. Nobeniga ni, naj bi ga bil Bog s he tako
visôko v svetósti povsdvignil, de bi je ne bil po
sgôli gnadi in milosti bôshji doségel, in rékel
ne bil: „Na svoj lok ne stavim saupa, in moj
„mêzh mi pomagal ne bo.“ Pf. 43, 7. „Sam
„velikan s svôjo grôšno mozhjo si pomagati ne
„vé.“ Pf. 32, 16. „V té, moj Bog, hozhem
„staviti svôje mozhí, in jih od tebe prejémati.
„Milost môjiga Gospôda bo mène pretékla.“ Pf.
„58, 10. 11. „in tvôje u smiljenje, o Bog, bo
„fléherni dan môjiga shivljenja sa mano hodilo.“
„Pf. 22, 6. „S tvojo brambo hozhemo, ko bi
„s rogmi bili orosheni, planiti na svôje sovrash-
„nike, v tvôjim iméni jih bomo, ki gredo nam
„v sprot, s nogami pomandrali.“ Pf. 43, 6.
„Tvôjo hvalo hozhemo prepevati, o môja mózh,
„kér ti si moj tabor, moj u smiljeni Bog.“ Pf.
„58, 18. S nar svetéjshimi preroki so vsi djali:
„Profimo ponishno, o Bog, ne v saupu v svôjo

„pravizo, ampak savoljo tvôjiga obilniga usmi-
 „ljenja! Uflifhi, Gospod, bodi milostiv, poglêj in
 „stori, in odpuſti sa tebe ſamiga voljo, o moj
 „Bog!“ Daniel 9, 18. 19. „Tebi, Gospod, ſe
 „ſpodobi praviza, nam pa in naſhim ozhétam
 „ſramôta; ali zhlôvek, ki je ſhaloſten savoljo
 „velike hudobije, in hodi perklonjen, je potêr-
 „tiga ferzá, objokanih ozhi in lazhen, on, Go-
 „ſpod, tebe in tvôjo pravizo zhaſti.“ Baruh. 2,
 6. 18.

6. Takſhni ſo bili pravizhni vſi, in v tém
 duhovnim ſtanu ſo védno bòlj raſtli, bòlj ko ſo
 v pravizhnoſti raſtli in ſe kônzú ſvôjiga ſhivljenja
 in vèrhu ſvetôſti perblishevali. To je Bog od
 pravizhnih, popolnih in nepopólnih vſelej térjal,
 térja in bo vſelej térjal. „Zhiſte vòde hozhem
 „ſliti na vaſ, in ozhiſheni bote od ſvôje nefna-
 „ge. — Nòvo ferzé vam bom dal, in nôviga
 „duhá bom vſadil v vaſhe ferzé: kamnito ferzé
 „vam hozhem is vaſhiga meſa isruvati, in vam
 „meſéniga dati. Dati vam hozhem ſvôjiga duhá,
 „in ſtoriti, de bote ſhivéli po môjih ſapovedih.
 „Štoriti pak hozhem, ne savolj vaſ, pravi Gospod,
 „véditi morate to, ampak savolj ſebe, in savo-
 „ljo zhaſti ſvôjiga iména, vi ſe pa morate ſra-
 „movati, in savolj vaſhih potov nàj vaſ rude-
 „zhôta preſhine.“ Ezech. 36, 26. i. t. d. Na
 takſhne tla ſo ſtavili Švetniki ſvôje ſaúpe, in kër
 ſo té tèrdne bile, je bilo tudi njih upanje tèrdno.
 Ko bi mi takſhni in takſhniga duhá bili, kakor
 ſo bili oni, bi tudi naſhe ſaupanje mirno in tèr-
 dno bilo.

§. III.

Bog pravizhnim svôjo gnado deli, de premagujejo svôje slabosti, med tém pa tudi obzhutke, kako slabi, de so; bôlj ko pa obzhutijo svôje slabosti, vèzhi je vsrok v Bogá upanje staviti.

1. Gnada Jésufa Kristufa, akoravno je môzhna, vûnder tistim, ktérim je dana, njih révfline, slabosti, telésne in dufhne nadloge obzhutiti daja. Óna je sizer vsrôk, de premagujejo svôje slabosti; ali to se le s trudem, terpljenjem in tésno sгодí. Ali ni véliki Apostelj tésno svôjih slégov na sebi obzhtil, kó je djal: „Ljubi bratje, nozhemo vam svôjih nadlóg satajevati, — de smo zhes méro in mozh bili obloshêni. — To pa sató, de bi ne stavili saupanja v sé, ampak v Bogá, ki mèrtve obuduje.“ 2 Korin. 1, 8. 9. In dalje, „Od vsih strani nas stiskajo slósti, ali ne obupamo vûnder; ubóshstvo in revfhina nas têpe, pa vûnder nam ne vpade serzé, preganjani smo, vûnder ne sapushêni, stiskani, pa ne pogubljeni,“ de bi fposnali, „de vifokost, ki jo v sebi imamo, prihaja le is bôshje mozhí, ne pa is nas?“ 2. Kor. 4, 8. 9. 7. Ni tedaj fv. Apostelj Pavl snotraj v sebi tistiga gréshniga zhlovéka nadléshnost shivo obzhtil, ki prebiva v nas, rekozh: „Vém, de postava je duhóvna, jes pa mesén, v gréh prodan. — Ne délam dôbriga, kar hozhem, ampak hudo, kar nozhem. — Imam dopadenje po snotranjim (du-

„hovnim) zhlovéku nad bôshjo postavo. — Zhu-
 „tim pa drugo postavo v svôjih údih, ki je so-
 „perna postavi môjiga duhá, in me vjétiga imá
 „v gréshni postavi, ki v môjih údih prebiva. —
 „Najdem tedaj postavo kader hozhem dôbro sto-
 „riti, de v meni hudo prebiva.“ 2. Korin. 7,
 14. 15. 22. 23. 21. Ko se je toshil nad shê-
 lam mesá, angelam fatana, de ga s pestmi bije,
 je rékel sdihovaje: „Jes nefrézhni zhlôvek, kdo
 „me bo réshil od teléfa té smèrti? Gnada bôshja
 „po Jésusu Kristufu.“ Rim. 7, 24.

2. Bog je to visho, zhlovéka isvelizhati,
 isvôlil, ki je sanj nar velizhafnifhi, sa zhlovéka
 pa nar saflushljivfhi in nar spodobnifhi bila, na-
 pùh hudizha oframotiti in zhlovéka v ponishnosti
 ohraniti. Zélo shivljênje zhlovéka je védna vój-
 fka. Kerfhanfka gnada, je gnada bôja, in fa-
 miga sebe bi se sapeljevati djalo mifliti, de bo
 naš bres truda in terpésa posvetila: „ker ne-
 béfhko kraljestvo filo terpi, in le filni ga bodo
 nase potegnili.“ Mat. 11, 12. Kakshniga sa-
 flushenja bi stanovitnost pravizhnih bila, ko bi se
 dala bres truda dofézhi? Kako drag in zhestit-
 ljiv je pa véniz, ktériga s dolgim in vrozhim
 bojam doféshemo? Zhafst Jésufa Kristufa v tém
 obstoji, de njegoví nar hujfhi sovrashniki, vsi
 trudi hudizha in napofhérnost posheljiviga mesa
 k isvelizhanju zhlovéka morajo flushiti. To je
 flôvel njegove gnade, de zhlôvek pékel, svét in
 sêbe, zhe mu je tudi gréha postava nasprot, pre-
 maga, in ga v nar hujfhih fkušnjavah v hudo,
 dôbro storiti podpéra.

3. Takó je Bog napuhljivoft hudizha ofra-

motiti hôtel. Ispostavil je nafhe flabófti napadam mogozhnih in svitih sovrashnikov, in hozhe, de ne bomo do smèrti popolno pokoja iméli. Volja ga je, de v frédi njihovih skufhnjav in sadèrg shivéti moramo. In tako perhljiv zhlôvek, ki je posheljivosti podvèrshen, od rasnih nevarnost obdan, od vsih strani filno nadlèshvan, tudi pomalim vzhas ranjen, nar strahnéjshi sovrashnike f flovéfam premaga, in to s mozhjo gnade vèzh lét sapored v vertinzu svôjih flabóft premaguje.

4. Tako je nar vishji osdravnik zhlovéka tudi od napuha, ki je nar hujshi in nar nevarnishhi bolésin, osdraviti hôtel; bolésin, ki je tako fkrita, de je dostikrat, bôlj ko je zhlôvek od njé navsét, sposnati ni; bolésin, ki je takfhne tenkófti, de is kreposti fame, in premage strasti, pa kaj, is premage napuha isvira, kér zhe se zhlovéku posdèva, de je per kaki priliki svôj napuh premagal, njegova premaga, zhe natanko ne pasi, njegovimu napuhu novo podnéto daja, in stori, de se vnovizh raduje nad njim: „Glej shivim, zhimu se radujesh? Shivim, kér se radujesh.“ Bolésin je to, in je isvirik vsih drugih slegov, in nar neislèzhljivshi, kér je Bogú nar bôlj nasprot, in njegovih gnad nar bôlj nevrédna. Od té strahne bolesni Bog svôje isvoljene osdravljati ishe, kér jim toliko flabófti, révfhine, skufhnjav in nevarnost, f ktèrimi zélo svôje shivljenje vójsko imajo, tako shivo obzhutiti daja. Na robu prepada jih namrezh védnodershí. Pa kaj, dôstikrat perpufti, de ljudje, ki so mu nar svestéjshi, v nar hujshi in nevarnishhi

fkufhnjave pridejo, de jih potém takim permora, se f straham popolno sanizhevati, de se nar nevrédnihi in fhe kerfhanfkiga iména nevredne mislijo. In f tim zhudnim ravnanjem svôje nekônzhne modrosti in dobrote jih s ravno tistimi pomozhki osdravlja, ki se sa njihovo isvelizhanje nar neprilizhnihhi dosdévajo: prav v shivo jim obzhutiti daja, kam bi jih njih spridenost savoditi bila vtegnila, kako potrebne de so jim njegove pomózhi; kako neprenéhama jim je s Davidam moliti potreba: „Ko bi ne bil Gospod mi „pomagal, bi se bil fkorej v globozhino povésnil. Pa ker sim rekel: spodtika se mi nôga, tvoja „milost me je vûnder, o Gospod, otela.“ Pf. 93, 17. 18.

5. Bôshje ravnanje f sv. Pavlam nam per vsim, kar smo povédali, luzh daja. Isvôlil je Bog téga Apostelna, de bi nam po njem umétstvo svôje gnade pokasal; naménil ga je, de bi nevérzam, kraljem in israêlskim otrôkam osnoval njegovo imé. Povsdigovaje ga s blifhézhimi zhednostmi in nadnatornimi rasfvetljenji ga je s shivimi obzhutki njegovih flabošt ponisheval. Šv. Paul nam sam od té fkrivnosti pové, ki vèf zhlovéshki um preféga, in ki mu jo je Jésuf Kristus sam rasodèl. On sam nam pové, de je Bog, de bi ga pred njegovim napuham in nezhimernostjo obvaroval, dopustil, de je Šatana v svôjim méfi obzhutil, ki je pôfel in fluga Šatana bil, de ga bije f pestmi. Povédal nam je, de je trikrat persérzhno Gospoda prôfil, de bi ga réshil od duha Šatana; ali dobil je od gospoda odgovor: „Dovólj ti je môja gnada; kër moja

mozh se per tvôji flabôfti bôlj sablifhuje.“ **2. Kor. 12, 7 — 9.** Naposled, de bi popolnoma naf potolashil, in v frédi nafhah flaboft in nevrédnoft podpèrl, je djal: „Rad se bom hvalil f svôjimi flaboftmi, de bo prebivala v meni Kristufova mozh: ker kader fim flab, svôjo flaboft v shivo obzhutim, se mozh v meni sprizhuje. **2. Kor. 12, 10.**

6. De bi pa svôje nadloge, flepôto pameti, napake ferzá in fkufhnjave hudizha ljubili, bi bili grôсно rasujsdani. Študimo in preklinjajmo jih, sdihujmo s Aposteljnám nad njimi; molimo pogofito in is fërza k Gospodu, de naf od njih isprofti. Zhe pa naf nozhe po nafhah sheljah réfhiti, nikarmo obupati; le dalje molimo, in gotovo naf bo odréfhil, in zhe tudi ne s odjémo fkufhnjav, ki nam nadlégo délajo, vùnder pa f tém, de jih bomo premagali. Dovolj nam je gnada njegóva, in mozh gnade se bôlj per flaboftih obzhuti: bolj pa, ko zhutimo, de fmo flabôtni, mozhnéjshi fmo, kér ravno tiftikrat Jé-susu Kristusu dopade, nam dati svôje gnade. „Nizh,“ pravi sv. Augufhtin, „naf bôlj môzhnim biti ne opovéra, kakor dosdévki, de fmo mozhni.“ Nafha nar vézhi mozh v ponishnim in odkritofèrzhnim fposnanji, de fmo flabi, in flabfhi fhe, kakor de bi se nam dosdevati fmélo, obftojí: kér napuhlživim Bog soperva, ponishnim pa svôje gnade delí.

7. Nikar ne ljubimo svôjih flaboft, ampak le njih preprizhke in obzhutke. Ta preprizhik je gnada, ktére vrédnofti prezéniti ni, in se Bogú sanj nikoli sadôfti sahvaliti ne moremo. **Bres**

té gnade bi naf ne ginile in ne ponishevale nafhe flaboſti. Vſe preflabi ſmo, de bi ſami is ſebe ſvôje révfhine preprizhani bili. Kolikor flabſhi in révnifhi ſmo, toliko bòlj ſmo napuhljivi: grôſno ſmo takrat kerpki in bogati, kader naf nafhe nadloge, flaboſti in uboſtvo preſunejo. Ta ſhivi obzhutljej in odkritofèrzhno ſpoſnanje ſvôjih flaboſt ſa môzhne vzhine dobrote in ljubésni bôſhje in ſa nôve ſpodbadke ſaupá iméti moramo. Vêzh bolesin ko najdemo v ſebi, vézhi pravizo imamo, ſe perblishevati k Jéſufu Kriſtufu; ſam nam je raſodèl, de le bolnim je vrazha potreba, in de ni priſhèl praviznih, temùzh gréſhnikov ifkat. Bòlj ko nam obzhutiti daja, de ſmo révni, bòlj naf naganja v neſkônzhni ſalogi njegoviga ſafluſhenja ifkati pomozhi. In ktéri vſrôk ſvôje bolesni in potrebe bòlj odkrito ſpoſnajo, jih je poſèbno is med drusih isbral, in jih tudi s vézhi dobroto ſprejéma.

8. Bodí ſhé ſtrafhna nafha nadloga in grôſna nafha nevrédnoſt, kakor hozhe, bomo vùnder le ginili Jéſufa Kriſtufa, ako jo ponishno in odkrito ſpoſnamo pred njim. Nafh beſédnik je on, bèrſh ko ſe obtoſhimo; kér ponishnimu fèrzu on nizh odrêzhi ne more. Œpoſnajmo tedàj ſoper ſé ſvôjo hudôbo in nevrédnoſt; ljubímo ozhíte in ponishevanja, ki jih nam reſniza in praviza naklada, in oſtanimo na tiſtim méſti, ktériga je nam odkasala, in je bil naménjen ſa naf. Per ljubésni reſnize in pravize ſe v nafhah duſhah bôſhje kraljeſtvo ſazhénja: in to kraljeſtvo, ki bo ſhe le v nebéſih ſvèrſheno, nizh drusiga ni, kakor do reſnize in pravize popolna ljubésin.

Le tam bomo popolno ponishni, kér le tam bo zhisto in nespremenljivo sposnanje refnize in pravize, kako grósna in splôfhna je bila nafha nadloga, in kako nevrédni smo usmiljenja bili, po kterim nam Bog véniz perpravlja. Bòlj ko bomo sdaj od svôje nevrédnosti takole mislili, blishej smo popolne pravize.

§. IV.

Nesaupnost, ki is obzhutkov nafhe nadloge isvira, je napzhna ponishnost.

1. Karkoli se ponishnost sôve, vse je vérnim dufham zhafti vrédno: bres premiflika in vse obotave se ji podvèrsimo. Ali tudi napzhna ponishnost je, ki je s plajsham prave pokrita, in vse druge vzhíne imá. Po sv. Bernardi je ponishnost tista zhednost, po kteri se zhlôvek refnizno in sanizhljiviga v svôjih ozhéh sposná. Kér pa sprizhki in zhutki svôjih nadlog per tém vèlik délesh imajo, se sovrashnik nafhiga isvelizhanja téh sprizhkov in zhutkov poslushi, de bi naf pod odéjo ponishnosti v duhá maloferzhnosti in nesaupa povésnil. Sv. Janes pravi: „de se ne smé fléhernimu duhu verjéti“ 1. Jan. 4, 1. Tréba je prevdarjati, zhe so od Bogá, ali ne. Dober duh, dober sad obrodi, hudôbni pa hudôbniga: s tém jih je skufhati tréba; in po tem tudi pravo ponishnost od napzhne lozhiti: obé imate v sprizhku nafhe nadloge in nevrédnosti svoj isvirik, ali rasni so njuni sadovi. Prava ponishnost prihaja od Bogá, in k njemu peljá.

In k er velik je dar b shji, duŒho krepzhá, in jo navdaja s novo mozhjo, s v zhim vŒp ham in proŒtoŒtjo k njemu moliti, in mu flushiti. Sna-zhaj (karakter) in snamnje b shjiga duha je, de povsdrviguje duŒho proti Bog , jo b lj sh njim sedini, in jo k njemu, zilu in k nzu in njeni edini dobroti naganja. B shji duh, edini isvirik prave ponishnoŒti in vŒake druge refnizhne zhednoŒti, ne flab  duŒhe, je ne pobija, ne déla nesaupne v b shjo dobroto, ne klaverne, ne nepokojne, ne l ne v molitvah in ne nesmoshne v Œpolnitvah drusih Œv. dolshnoŒt: ker ti hud bni fadovi le is hudizha isvirajo. Poglavitna vod-bina ali regelja je to, uzhenikov duhovniga shivljenja, po ktéri oni déla Œv. Duhá od d lov hudizha lozhijo.

2. „Pomnite, preljube hzh ere, govori Œv. „Teresia, uzhivŒhi Œv je nune, in v Œpominji iméj-te, kar vam povédati imam. Œe flabiga in r -vniga miŒliti je vzhafih ponishnoŒt in krepof, vzhafih pa velika Œkufhnjava. D bro jo pos-nam, ki Œim fama v nj  tizhala. PonishnoŒt bodi Œhe velika ali kakorŒhina bodi, ne nepo-koji duŒhe, je ne napada, tudi ne sm Œha. Ko bi tudi dobro snala, de je gr Œhniza, in tudi gladko Œposnala, de ni nizh drusiga vr dna, ko p kla; in ko bi tudi shalovala, in Œposnala, de naŒ po pravizi veŒoljni Œv t Œovrashiti Œm , in bi Œe komaj sa milofŒt proŒiti perd rsnila, in zhe je to prava ponishnoŒt, bo v nder ta mu-ka Œ takŒhno fladkoŒtjo in proŒtoŒtjo Œklenjena, de bi bres nj  ne m gla vezh biti: ne nepo-koji in ne sm Œha duŒhe, ampak jo Œ proŒtoŒtjo

„in miram navdaja, in jo sa bôshjo flushbo smosh-
 „no stori. Nasprot je pa una polna rasbôte, ne-
 „pokoja, klavernosti, neupa in nuje, in ni je pre-
 „nashati fkorej mogozhe. Hudizh naf f tém pre-
 „govarjati ifhe, de fmo ponishni, in ko bi mu
 „mogozhe bilo, bi naf ob upanje v bôshjo milost
 „perpravil.“

3. Ta Svetniza, ktéri je Bog takfhno spon-
 snanje v duhovnim shivljenji dodélil, dalje go-
 vori: „Ko bi v takfhnim stanu bile, savernite,
 „kar vam je mogozhe, svôje misli, od svôjih
 „nadlog, in premishljujte rajshi nefkonzhno usmi-
 „ljenje bôshje, kako vaf on ljubi, in kakó je sa
 „vaf terpéti hôtel.“ In, pravi ôna nadalje, „zhe
 „je fkuhjnjava, ne bote môgle téga storiti, kér
 „vam vafhik misel od febe ne bo saverniti dalo,
 „mànj pa fhe kàj drusiga misliti, sunej kàj ta-
 „ziga, kar bi vaf fhe bòlj moriti vtegnilo. Ve-
 „liko je vùnder, zhe bote sposnale, de fo fku-
 „hjnjava.“

4. Vse kerfhanfke zhednosti fo natanko med
 feboj fklénjene, si pomagajo, se podpérajó in
 krepzhajo, med feboj. Ni mogozhe, de bi ena
 drugi bila nasprot; kér Bog, ki jih vse sapove-
 duje, sam febi nasprot biti ne more. Ni mogo-
 zhe tedàj, de bi tudi zhednost ponishnosti, ki jo
 nam Bog sapoveduje, kerfhanfkimu upu, kteri-
 ga tudi Bog sapoveduje, bila nasprot. Prava
 ponishnost mora podpérati upanje in ga krepzhati,
 ne pa péhati. Ako nam sprizhki in zhutki na-
 fhe nadloge in nevrédnosti, spominj poprèjshnih
 in prizhijozhkih gréhov ferzé jèmljejo, naf pobi-
 jajo, nesaupnost in klavernost posajajo, je goto-

vo, de hudizh podpihuje. Vse prave zhednosti so deléshne nar vikfhi pravize, ki jih sapoveduje, in se popolnoma fklepajo sh njo. Zhe njéne natankne savése in edinosti uméti ne moremo, is téga prihaja, ker je nash duh flab in omejen, in ne more té nar vikfhi pravize v njéni zéli obfégi sposnati: zhe jo po eni strani premifhluje, sgubi drugo is pred svôjih ozhi; zhe ene dolshnosti, ktere sapoveduje, opravlja, druge samuja, ktere tudi sapoveduje. Zhe pa tudi tånke savése med ponishnostjo in upanjem v Bogá ne previdimo, naj bi she vûnder têrdo in priprosto verovali. Priprosto ferzé ne modruje veliko; se ogiblje vsiga tuhtanja in mnosih nuj, nepotréb-niga in fhkodljiviga búdanja. Ko bi nam tudi she tako teshavno bilo, pravo ponishnost f saupam v Bogá sterniti, bi naf to vûnder motiti smélo, naf, ki od jésero fizer snanih rezhi, ki jih védno pred ozhmi imamo, praviga vsroka ne vémo? „Ponishnost, pravi sv. Bernard, f „fkrivno in zhudno svijazho bôshje gnade ne „déla klavernih in nesaúpnih dufh, ampak fer- „zhne in smoshne sa mogozhne rezhi, bres de „bi ponishnost ferzhnosti in ferzhnost ponishnosti „délala kvaró; she krepzhaté ena drugo: vûn- „der pa tako, de mànj ko zhlôvek per nar manj- „fhih rezhéh na svôje mozhi saupanje stavi, „bôlj se v imenitnih délih v mozh bôshjo sana- „fha.“ (Šv. Bernard od 12 poseb. praviz. M. M. D.)

5. Nesaupnost, zhe se tudi f plajsham ponishnosti in preprizhbo svôje nadloge, flabosti in nevrédnosti zhlovéka odéva, je vûnder refnizhni

napuh. Nafh napuh in lastna ljubésin bi bila veséla, ko bi dobila kaj v naf, na kar bi se opérati sméla. Pogléd v vse nafhe nadloge nam to podporno nezhimernosti spodnasha, in ravno f tém nam podéra ferzé: nafh napuh in lastna ljubésin se branita, in ne moreta svôjiga nasprot-ljivza, ki ju ponishuje in stifka, poterpéti. Bog, ki nafhe flaboſti, hudobije in nevrédnosti od naf neškônzžno bòlj posná, nam vùnder saſtran vſiga téga ſapoveduje v njegovo miloſt in ſaſluſhenje Jéſufa Kriftufa upanje ſtaviti; ſapoveduje on tudi vse dvombe in miſli, ki nam poderajo in péfhajo nafhe upanje, ravno tako, ko tiſte, ki nam napadajo in péfhajo véro, zhiſtoſt, ſavrézhi. Kaj? ali ni to pravi napuh, Bogú nepokorn biti, in naravnost ſoper bôshje povelje ſe v neſaupnoſt vtapljati? on nam ferzé déla, in naf tolashi f ſvôjimi beſedami in obljubami, Kaj? ni to mar, neoteſani napuh, ne marati ſa njegove beſéde, in ſanizhevati njegóve tolashbe? Tudi ſhugov ſe poſluſhi, de bi naf f tolashbo napolnil: rékel nam je, de ga ſhalimo in ſilimo naf fhtrafovati, zhe ſvôji neſaupnoſti ne damo flovéſa. Kako? zhe poleg njegoviga ſhuganja vùnder ſvôji neſaupnoſti ſtavimo uſhéſa, in jo hranimo v ſebi, ni to napuh?

6. Ni to mar pravi napuh, gnad in tolashb, ki jih nam Bog ponuja, ſe braniti, in ſe ſgovarjati f tém, de jih niſmo vrédni, in de ſmo njegovo poterpeshljivoſt in gnade flabo obrazhali? Ne vé li on neškônzžno bòlj téga od naf, de ſmo jih nevrédni, in jih vſelej bomo nevrédni? Ali pa ni mar uſmiljen dovolj, voljo iméti, tudi

nevrédnim dobrote fkasovati? Mora tedaj on spodbadke in vsroke, nam milostljiv biti, v naf ifkati? Ni li njegova nefkônzna milost dovolj vsrok, nam milost fkasovati? Ali ni ta vsrok bôlj vrédin Bogú, kakor ktéri si bodi drugi? „Ufmilil se bom, ktériga se bom usmilil,“ Rim. 9, 15., nam on sam govori. Ne posna li on sam bôlj svôjiga ferzá, in kar njegovo zhaft bôlj povifhuje, kakor mi?

7. Nékaj zhudniga, ref de, prebiva v naf. Mir bi radi iméli, in sanj Bogá profimo. Bog nam ga tudi ponuja, nam sapoveduje, vanj upanje ftaviti, in vèf fvoj nepokoj v njegovo ozhe-tovo narozhje isfúti. Mi pa nozhemo mirú, namest de bi f prerokam opominjevali in tolashili svôje dushe: „Zhimu si shalofna moja dusha, in zhimu me motifh? Zhakaj v Bogu, ter védno ga hvaliti shelim, on je moj Isvelizhar, v ktériga se vpèrte môje ozhí, on je moj Bog.“ Pf. 41, 6, 7. S vednim tuhtanjem svôjih flabofst fami febe vlezhemo v dno. Prav je fizer, de premifhujemo svôje flabofsti in nevrédnosti, ko bi tudi v milost bôshjo bôlj pogofsto misli vpèrte iméli, in obzhutki nafhe nevrédnosti v to flushili, de bi velikofst njegove dobrote bôlj shivo zhutili, in od ljubésni in hvaleshnosti bôlj presunjeni bili. Sizer nam bodo zhutki nafhe nevrédnosti fhe vézhi kvaro navlékli, in naf povesnili v hujfhi nadloge.

§. V.

De nafhe isvelizhanje v rokah milosti bôshje in v saflushenji Jêsufa Kristufa obstoji, bi kristjana, ki v tém shivi, tolashiti in njegovo saupanje krepzhati, ne pa flabiti móglo.

1. Nagib, nikomur pod strah biti, po kterim so se nafhi pervi starfhi v raji fkvarili, se je v fêrzih vsih njihovih otrok takó globôko vkoreninil, de jim nizm téshiga ni, kakor volji drusih ljudi podvêrshenim biti. V stanu spridene natóre, v kterim zhlôvek tizhí, fmo po befédah fv. Augufhtina vsi fkupaj od mladiga shé Pelagjanzi. Svôje vézhne frézhne bi radi gospodje bili, in bi radi, de bi nafhe isvelizhanje, le isnaf, ne pa is milosti bôshje in gnade Jêsufa Kristufa isviralo. Domifhlujemo si, de bi nafhe isvelizhanje v savétji bilo, ko bi njegova pravizhnost in stanovitnost v nafhah rôkah bila, in le per nafhi volji obstala: in kér si napóled fami per febi mislimo: kdo nék bi si shélèl vézhno nefrezhniga storiti? Kdo bi vûnder takó abotin bil, de bi si vézhniga isvelizhanja ne shélèl in ga ne ifkal sadobiti?

2. Takfhne flepotezhe in goljufne misli moramo s luzhjo fv. vére pregnati. Réf je, de se nihzhe ne shéli nefrezhniga storiti, ampak vsaki zhlôvek ifhe vézhno frézhen biti. Is pametne stvarí ni isbiti téh shélj. Ni bilo ne Angelja ne zhlovéka, in ga nikdar ne bo, de bi isvelizhan biti ne shélèl. Zhudnisthi je pa fhe to, de gréfhnik le sato gréfhni, ker frézhen biti ifhe: persa-

deva se si sadoštiti, svôjim nagibam vstrézhi, svôjo frézho ifkaje, kjér je najđiti ni, v gréhu jo ifhe, v nepokorfhini do bôshje poštave, v krivizhnosti, kjér drusiga ni, kakor ſtrafhna in gôla nadlôga.. In takó ſe gréſhnik vézhno nefrezhniga ſtorí, akoravno neprenehama frézhen biti ifhe. Štrafhno bi ſe opékel, ſi domifhljevaje, de bi naſhe isvelizhanje, naj bi ga v svôjih rôkah iméli, nobene fhkode shé sato ne terpélo, kér shé fleherni zhlôvek po natori isvelizhan biti hlepí.

3. Veliko hujſhi flepôta je pa ta, ſe pregovarjati, de zhlóvéku ferzé vpade, ko bi ga uzhili, svôjiga vézhniga isvelizhanja upe v miloſt bôshjo in Jéſufa Kriſtufa ſtaviti. Bi ſe vûnder kaki zhlôvek na ſvétí tako oflepljen in krivizhen dobiti ſamôgel, ki bi miſlil, de bi njegovo upanje péſhati jélo, ko bi ga is ſv. piſma preprizhal, de je ſvôje ſaupanje v Bogá ſtaviti tréba, in ſi domifhljeval, de bi njegovo isvelizhanje mánj gotovo in v ſavétji bilo, ko bi ga uzhil, isvelizhanje ſvôje tiſtimu v roke podati, ki ga je ravno ſa isvelizhanje vſtvaril, in ſ takſhno drago zéno odréſhil; ki je nefkonzhno mogozhin, moder, dobrotljiv, ga pokrepzhati, ga varovati, in po frédi toliko ſovraſhnikov, ſadèrg, ſapeljivih mikov per rôki voditi? Gorjé predèrſnimu napuhu zhlóvéka, de ſi domifhljuje gotovſhi v ſavétji svôjih rók, kakor pak v rôkah svôjiga Isvelizharja biti!

4. Angelji v nebéſib, akoravno ſo tako raſſvitljeniga una, in od bôshjiga ôgnja vnéte volje bili, niſo vſi v pravizhnosti, v ktéri ſo

vstvarjeni bili, ostali. Luzifer is med vsih nar pèrvi angelj, je padel ko blifik is nebés, in je tretino angeljev is nebésihkiga stanja, v kterim so se ko svésde svetili, sabo potégnil. Tudi pèrva dva zhlovéka sta bila v pravizhnosti vstvarjena, in Bog ju je sam s lastno roko v raj postavil. Njuna pamet je bila od refnize rasvetljena in od vse smote prosta, volja je bila svéta, ki je od ógnja ljubésni vnéta k Bogu puhtéla, in bila sta bres vsih flabih nagibov; telo sgolj zhisto, popolnoma dufhi podversheno, in prosto od vsiga punta in sopernoosti do bôshjih postav: in vûnder nista v pravizhnosti stanovitno ostala; shalofno in grôšno sta padla, ko bi bila vûnder lahko nedolshna ostala. Kako bi si mi vûnder domifhjevati môgli, de smo terdnéjshi od angeljev v nebésih, in od Adama in Eve v raji, mi, kterih pamet je polna tamôte, in volja igrazha mnosih nagibov, telo fluga gréha, in prebivalifhe vsih napzhnih sheljá?

5. Ali tolashba nam je, de se je Jésuf Kristuf is nashiga isvelizhanja posébní opravik storil; kér pôrok nam je postál. On je nash frédnik, on nash Isvelizhar, odrefhenik, visnji duhovnik, pot, vodnik, luzh, mozh in bramba. Práv po nesaflusheni milosti je sazhel on opravilo nashiga isvelizhanja; sakaj bi tedaj ne saupali, de ga bo tudi dovérshil? Še nam mar ta prezhudni raslozhik kaj majhniga posdéva, kériga je on med nami in toliko malikovavzov, nevérnikov, krivovérzov, zerkvénih puntarjev in hudôbnih katolizhanov storil, ki v pregréhah, bres spreobernjenja svôjiga shivljenja in prave refnizh-

ne pokore shivé? Ta raslozhik nam je saftava, de naf on hozhe fodnji dan od strafhne zhede sglubljenih lozhiti. „Ki je v naf svôje délo sazhél, ga bo tudi svérhil v dan Jésufa Kristufa.“ Filip. 1, 6.

6. Le v nebésih je popolno isvelizhanje, kér le v nebésih je popolna pravizhnost. Vsi presunjeni so isvoljeni v nebésih od nefkônzhniga velizhastva bôshjiga in preblasih njegovih lastnost; presunjeni so od nizhesa stvarí, in od praviga gospodstva, ki ga Bog nad njimi imá; od dolshnost vso svôjo bitnost in vse svôje opravila v njegovo zhaft obrazhati; od prestrafhne krivize stvarí, ki se vtegujejo ukasam njegovim, in sne-marjajo mu dolshno pokorshino fkasovati. V tem obstojí svérshena pravizhnost in svérsheno isvelizhanje Angeljev in Svetnikov v nebésih. Gotovo moramo tedaj pravizhnost na semlji ifkati, in v popolnim ponishevanji svôje bitnosti pred Bogam, v poddrushbi svôje volje bôshji volji, v védni visbi od njegove milosti svôje vesélje iméti. Kar naf bo v vézhnosti frézhne in pravizhne delalo, mora shé naf v tém shivljenji frézhne in pravizhne delati. Prizhijozhe shivljenje mora sazhétik in poskushba prihodnjiga biti. V vézhnosti nam bo vesélje in isvelizhanje, de nam isvelizhanje is milosti bôshje in saflushenja Jésufa Kristufa biva; mora pa tudi nafhe veselje in frezha biti na semlji, de térdno upamo, ga po milosti bôshji in saflushenji Jésufa Kristufa kdaj sadobiti. Šmo takfhni, ni mogozhe, de bi bili sglubljeni. Takfhni biti, samoremo nehati, ali sglubljeni biti ne moremo, dokler smo takfhni.

7. Bilo naj bi nafhe isvelizhanje v rôkah nafhe volje, zhefa nam bi se bilo bati? Kaj bi drusiga v sebi dobili, kakor vsroke se bati, gréhe, tàme, fkufhnjave, flaboſti, nevednoſti, i. t. d. Vſe je pa v Jéſufu Kriſtufu dobiti, zhefar nam manjka, in ſhe vezh. Šame naf ſilijo nafhe nadloge, ſe ſatekati k njemu, in ſo nafhiga upanja novi ſpodbadleji, ker mogozhnoſti Jéſufa Kriſtufa perloſhnoſt dajó, bólje ſe obnafhati, in ravno to je, zhefar ſe ſv. Pavl hvali: „Ali pomiloſtenje ni kakor pregréha. Kér, „ako je ſavoljo pregréſhenja eniga veliko jih „umerlo, ſe je veliko vezh bôſhja gnada, in dar „po gnadi éniga zhlovéka, Jéſufa Kriſtufa, po „njih vezh raſlila. Kér, ako je ſmèrt ſavoljo „pregréhe eniga po enim kraljevala, bodo ve- „liki vezh tiſti, ki ſo obilnoſt gnade in darú in „pravize prejéli, kraljevali v ſhivljenji eniga Jé- „ſufa Kriſtufa.“ Rim. 5, 15. 17. Ta zhaſtit- ljivi Apoſtelj tudi hozhe, de naj od nafhiga vſi- gamogozhniga Odreſhenika imenitniſhiga in bla- griſhiga ſtanú perzhakujemo, kakor je tiſti bil, is kteriga ſmo padli; mogozhniſhi gnade, boga- tejſhiga ſhivljenja, Jan. 10, 10., viſhjiga ve- lizhaſtva, ko tiſto, kteriga ſmo v Adamu ſgu- bili. „Po neisrezheni gnadi Kriſtufa ſmo vezh ſadobili, kakor ſmo po nevoſhljivoſti hudizha ſgubili.“ (Šv. Leo v I. prid. od vnebohod.) V tém obſtoji vſa nafha flobodnoſt in isvelizhanje, de bres njega zhiſto nizh niſmo, in nizh ne ſa- moremo, ſe njega derſhimo, in ſe vladi njegove gnade do kônza ſrozhimo.

8. Ref de, tako naf tudi preroki in apo-

ſteljni tolashijo, in Jéfuf Kriftuf ſam ſagotóví.
 „Blagor tebi Israel! o ljudſtvo, de boſh po Go-
 „ſpodu ſvelizhano! ki je tvôje pomozhi obramba
 „in mézh tvôje zhaſtí, tvôji ſovraſhniki te bodo
 „ſatajevali, ti boſh pa po njihovim vratu hôdil.“
 5. buk. Mojs. 33, 29. „Nikar ſe ne boj, kér
 „odreſhil ſim te, in te po iménu poklizal, moj
 „ſi. Zhe ideſh po vôdi, hozhem biti pri tebi,
 „in reke te ne bodo vtopile, in zhe po frédi
 „ôgnja hodifh, ſgôril ne boſh, in ne bodeſh fo-
 „ſhgan od plaména.“ Isaj. 43. 1. 2. „O Go-
 „ſpod, v té jes ſaupam. Ti ſi moj Bog. Môja
 „ſrézha in môji zhaſi fo v tvôjih rôkah. Bodi po
 „ſvôji miloſti moj iſvelizhar, Goſpod ne puſti me
 „biti v framôto, ker klizal ſim v té.“ Pf. 30,
 15, 16. 18. „Terpím, pa me ni fram. Vém,
 „komú ſim véroval, in ſim preprizhan, de je
 „mogozen dovolj, môjo ſaſtavo (nebéfhki véniz)
 „dó tiſtiga dné ohraniti.“ 2. Timot. 1, 12.
 „Môje ovzé moj glaſ poſluſhajo; in jeſt jih po-
 „ſnam, in hodijo vſled mene. In jeſt jim dam
 „vezhno ſhivljenje, in ne bodo pogubljene vé-
 „koméj, in nihzhe jih ne bo iſtergal is môje roke.
 „Kar mi je moj Ôzhe dal, je vézhi, kakor vſe,
 „in nihzhe ne more iſtergati is rôke môjiga Ozhe-
 „ta. Jeſt in Ôzhe ſva eno.“ Jan. 10, 27. i. t. d.
 Niſo Mojſef, David, ſv. Pavl in Jéfuf Kriftuf
 mar védli, kaj bi naſ v reſnizi tolashiti, ſago-
 tovljati, ſ ſaupanjem in veſeljem napolnovati ſa-
 moglo? Bi ne bila abota in nesduſhnoſt ſi do-
 miſhljevati, de njihove beſéde, ki ſo beſéde ſa-
 upa, veſélja in pogúma, bi bile ſmohniſhi, nam

upanje jemati, in nam ferzé podérati, in v ftrah, nepôkoj in smamo saplétati?

9. „Vse, kar je pifaniga, je pifano nam v poduk, de bi f poterpljenjem in v tolashbo, ktere nam pifmo daja, iméli gotovo saupanje.“ **Rim. 15, 4.** „Šlabim in môzhnim je v poduk in tolashbo pifano.“ Kaj pa rabi bolnim sdravilo, zhe ga nozhe jemati? **Obrazhajmo** tedèj na-se befède, ki jih je sv. Duh prerokam in Aposteljnám v pifmu narékoval, in ki jih je sam **Jésuf Kristuf**, nam v tolashbo in férzhnoft govoril. **Rezimo s Davidam:** „O Gospod, v té fim saupal, in djal: Ti si moj Bog, in môja frézha je v tvôjih rôkah.“ **Pf. 30, 16.** „Podpiraj me po svôji oblubi, in shivel bom: ne pufti môjimu saupu biti v framôto. Tvoj fim, bodi moj isvelizhar.“ **Pf. 118, 116, 94.** „Gospod tebi je mar, kér ni fim vézh fvoj, ampak tvoj, kér fim te veliko koshtal, in kér si me sato tako drago odkupil, de bi tukaj in tam tvôja edina last bil. Pazh v te saupam Gospod, in na vekomej ne bom v framôto.“ **Pf. 30, 1.** **Rezimo f sv. Pavlam:** „Vém, komu fim véroval, in gotov fim, de je mogozen dovolj, môjo saštavo soper vse môje sovrashnike in soper mé do tiftiga dné ohraniti.“ **2. Timot. 1, 12.** To saštavo, ki toliko koshtá, bo svéfto ohranil. Dosdeva naj se nam tudi, de se brêsin pod nashimi nogami odpéra, se f fvestjo v njegove roké versímo, ne bo se odmaknil, de bi padli v prepád.“ **Šv. Augusht. v sposn. 8. buk. 11. pog.** „Ko bi tudi padli, ne bo se nam kvara sgodila, ker naf Gospod poprime f svôjo rokó. On bo nasha pomozh in nash odrefhenik.

Odréšhil naf bo, ki smo saupali vanj.“ Pf. 30, 24. 40. Ki se s Jésufam Kristufam fklene in se ga stanovitno dersí, ni mogozhe, de bi se pogubil. „Nebo in sémlja bošta preshla, njegove besede,“ f kterimi nam je tolikokrat in f priségo obljudil, de ne bo tistih sapustil, ki upajo vanj, „ne bodo preshllé.“ Mat. 24, 35. Šklenimo se tedaj s Jésufam Kristufam, in ne bojmo se, stopiti pred pravizo in svetost bôshjo.

Šédmo poglavje.

Upanje je samo na sebi perjétno Bogú, in vse od njega doféshe.

§. I.

Blage obljuje, ki so poséбно upu storjene.

1. „Gospod nima vesélja nad kônja mozhjó, tud ne dopade mu péfhza hitrost.“ Pf. 146, 10. Ne ljubi jih Bog ne, in ne gléda s milim ozhéfam, ki na svôje ali pa drusih stvarí mozh in gibzlnost upanje stavijo. Samérish se f tém svôjimu Bogú, in se njegove milosti in pomozhi nevrédniga délash. „Dopadejo mu pa, ki se njega bojé, in upajo v milost njegovo,“ gorni pf. v. 11., ne gléda jih samo s milim ozhéfam, ampak posebno vesélje in dopadenje ima nad njimi. Kdo bi tako grôsin in krivizhin biti samôgel, de bi kratil to veselje svôjimu Bogú, in se branil upati v milost njegovo, in samiga sebe fladke in terdne tolashbe obropati, ki jo je na sémli okusiti mogozhe.

2. Nizh tolashljivshiga se v sv. pismi ne dobí, kakor so obljube, ki jih sobéno upajozhim obéta. „Odréfhiti ga hozhem, ki je name saupal: varovati in krepzhati ga hozhem. Klizal bo v mé, in uflifhal ga bom, per njem bom v njegovi nadlogi, refhiti ga hozhem in poslaviti.“ Pf. 90, 14. 15. Sakaj pa obéta Bog naf réfhiti, is nadlog islézhi in poslaviti? Sakaj nék? Kako fmo to saflushili, vprashuje sv. Bernard v 9. gov. od 90. pf. „ki je name saupal,“ nam on sam odgovorí, „ga réfhiti, is nadlog potegniti in poslaviti hozhem.“ Ne stori on téga sató, ko fmo délali ojstro pokóro, dajali obilno ubogajme, in prenaslhali savolj vére velike téshave, in pogosto pili is grenke kupize terpljenja. Réf, de so te déla velike hvale per Bogú vrédne, ne smémo jih grajati, zhe fmo jih is zhistiga in svétiga naména prenaslhali: ali sa takfhne déla ni vsaki zhlóvek. Sato nam on to obéta, ki fmo nanj upanje stavili. „Refhil ga bom, ki je name saupal.“

„Sladkejslhi in tolashljivslhi,“ govori dalje sv. Bernard, „pa mogozhnejslhi in gotovslhi spodbadlej! Kdo je vúnder, de bi upati ne smél? In zhe bomo savolj pomanjkanja upa pogubljeni, se nam to mar ne spodobi? Je tako teshavno tedáj v dobroto Bogá upanje staviti, ki je vse saflushenje zhlovéka v to postavil, de bi zélo saupanje vanj stavili? Popolnoma saflushenje zhlovéka v tim obstoji, de v tistiga upa, ki je popolnoma zhloveka odréfhil.“ Šv. Bernard v 15. gov. v 90 pf.

3. Naj bi ta tolashljiva obljuba le v enim

lamim mésti sv. písmá sapísana stala, bi nam mó-
gla neisbrífljivi vtífik v našo dúfho stóriti. Ka-
kor je Bog v svôjih míflíh in sklépíh, je tudi v
besédah nespremenljív. Sató je pa tudi ravno té
obljube v rasnih krajih sv. písmá ponóvil, de bi
pasljívíhí nanje míslíli. „Gospod jim bo v po-
„mozh príshel, in jih bo réfhil, is rok gréfhni-
„kov jih bo ístérgal, in jih ódtél, ker so upali
„vanj.“ Pf. 36, 40. Glejte vsrôk njih ódre-
fhenja in ísvelízhánja v upánji vanj. „Peljal sí me
„na vífôko fkaló, in mózhan stólp (turn) sí mí bíl
„soper móje sóvrashníke, in bíl sí móje saupánje.“
Pf. 60, 3. 4. „Varjí me Gospod, ker v té sím
„saupal.“ Pf. 15, 1. „Úsmíli se me ó Gospod, ú-
„smíli se me, ker mója dúfha se na té sanafha.“ Pf.
56, 1. „Glej, de tvôjô míloft kmalo óbzhutím, ker
„saupám v té.“ Pf. 142, 8. „Gospod, mój
„Bog, úflíshal me bósh, ker v té sím saupal.“
Pf. 37, 16. Póvsod Bog alí sam, alí pa pó
prerókíh nam rasódeva, de náš úflíshatí, nam
svôjô míloft fkasatí, óhránítí in óbvaróvatí hózhe,
kér saupámó vanj. Násha réshítva in náshe
smage so vfelej plázhílo náshíga upánja v Bogá.
Póvsod nam Bog sprízhúje, káko perjetno je mí-
loftí njegóví náshe saupánje vanj, kí vfe ód
njega sadóbítí samóre, in ón svôje véfelje náđ
tíftím ímá, kí v njegóvo míloft saupánje stávíjo.“
Pf. 146, 11.

§. II.

*Upanje je sato Bogu tako perjetno, kër ga
zhafti.*

1. Šam Bog nam pové, de ga f saúpa-

njem v njegovo dobróto zhestimo. „Klizhi v me,“ on govori, „ob dnévu potrebe, in otél te bom, in zhestil me bofh.“ Pf. 49, 15. Kdor upa v refnizi, zhafti Bogá: on sato upa ki imá vélik sapopadik od njegove mogožnosti, in veruje, de mu je v rédu nature in gnade vse mogožhe in lahko. On upa sato, kér od milosti bôshje mogožhne misli ima; kér ji nobene méje ne stavi, in tudi sposná, de milost bôshja in saflushenje Jesufa Kristufa, ki ga frédnika svôjiga zhafti, nobeniga kônza ne vé. Kdor pa v svôjih nar hujfhih teshavah in v nar vézhih stífkah v Bogá upanje stavi, ga she bôlj zhafti, kér f tém ravno sprizhuje, de od mozhí in milosti bôshje, od dobróte in saflushenja Jésufa Kristufa mogožnisthi, torèj od Bogá in Jésufa Kristufa vrednisthi misli.

2. Abraham ozhak nashe vére in nashiga upanja, pravi apostelj, je f tém Bogá zhaftil, de je upal, kjér nizh upati ni bilo, Rim. 4, 18, to je, soper vse dosdevanje, v frédi nar vézhjih teshav, v nar hujfhih fkušnjavah, in v nar filnistih stífkah, kτέρim sta njegova véra in upanje ispostavljena bila.

Véroval in upal je v tistiga, ki mèrtve oshivlja, in vstvari is nizhesa stvari, ki nad duhovi in télesi in nizhesam f svôjim gospostvam kraljuje: tudi ni bil nesaupljiv v bôshje obljuje, je bil v véri potèrjen, in je Bogú zhaft dajal, in gotovi preprizhik je imel, de Bog, kar on obéta, in zhesar se od njegove dobróte nadjati gré, „tudi storiti samore.“ Rim. 4, 17. 20. 21.

3. Ako upanje Bogá zhafti, in mu takó

dopade, k er je vfelej s imenitnim sapopadkam od njegove mozhí in milofti in saflushenja J esufa Kristufa sdrusheno; tudi nasprot rezhi samoremo, de nesaupnoft Bogá sanizhuje, in mu gr osno krivizo dela, k er is napzhniga, sanizhljiviga in kriviga sapopadka isvira. Tako hozhe prerok s nar vezhjim d elam 77tiga pfalma, ki je nar daljfhih eden, Israelzam obzhutiti dati, kako strafhno nesaupnoft Bogá sanizhuje, v j eso napeljuje, po ebno zhe naf je sh e vezhkrat sv oje dobrote preprizhal.

Bog naf vabi, in sapoveduje pogofto pogofto v sv etimi pifmi, vanj saupati. Se ne pravi tedaj t o, délati Bog u gr osno nezhaft, ko bi mifliti, de naf vabi, in nam sapoveduje, se vrézhi v njegove roké: bres volje, sprejéti naf? „Bi li Bog,“ pravi sv. Augufhtin, „ko bi volje ne imel, pomagati nam, naf tak o pogofto k febi klizal? Bog gotovo ne fhali, ne pun uja nam sv ojih rók, de bi pafti naf puftil.“ Je mogoitze sanizhljivfhi mifliti od njega?

4. Le verujmo, de f saupanjem zhaftimo Bogá, in s nesaupam sanizhujemo. To nam on fam ozhitno pové. Nad vfm moramo dvomiti, ko bi nad tako mozhno poterjenimi refnizami h otli dvomiti. On b olj od naf v e, kaj ga zhafti, in kaj sanizhuje. Ako njegovim befedam verujemo, moramo vedno v f erzu t o mifliti. Po-flushimo se tedaj te blage refnize, pa ne le sa en dan, kakor vezh tazih ljudi, ki fo danf polni ferzá in sa upa, jutri pa polni strah u, nesa upa in stare pobitofti, ampak vedno bodimo enake in neomahljive dufte, kar upanje v boshjo miloft

sadéne. Varimo se pred sadèrgam hudízha, ki nas f prasnim sgovoram ponishnosti pregovoriti ishe, de se takshnim révnim, nesboshnim in nevrédnim dufham ne spudobi: takshno saupanje do Jésufa Kristufa v svôjim fèrzu iméti; in de bi se f takshnim saupanjem k njem perblishevali, bi se djalo nekako njegovó fvetost in pravizo kaliti, boljshi je, de ga f straham, sdershevanjem in nesaupam zhaštimo. Vse to, kar smo shé dovolj sprizhali, je sgôla flepotija, napzhna in prásna ponishnost, in refnizhni napúh. Šhe enkrat, Bog bòlj od nas vé, kaj ga zhaští, in f zhém mu nezhašt délamó: le tega, kar nam je povédal, se terdo dershímo. Prava ponishnost je vselej priprosta, ona ne modruje, si ne béli glave; óna poslusha, kaj Bog govori, in mu je bres vpora pokorna, in vézhi ko je, bòlj je saupna.

§. III.

Bòlj ko zhlòvek zhuti svôje nadloge, bòlj se svishuje upanja zéna.

1. Obzhutik nashe révshine in nevrédnosti ne smanjshuje zéne nashiga upanja, ampak jo povishuje. Šlabshi ko je nasha vrédnost, vézhi zhašt gré Bogú: prava velikost in zhašt bòshja v tém obstoji, de ne najde drusiga vsroka svôje milosti v zhlovéku, kakor révshina njegova.

2. O kako dôbro je bil prerok v téh refnizah poduzhen. Povsot vidimo, de si on isposnatve in obzhutkov svôje révshine saflushenje déla. „Osflobôdi me, Gospod, ker révin in u-

boshin sim jes.“ Pf. 108, 22. „Réven in uboshen sim jés, Gospod pa sa me fkerbi.“ Pf. 39, 18. Nevtrudi fe prerok, v svôjih psalmih téga ponovljati. „Ubogi viditi to, fe bodo veselili. — Ker Bog uboge uflifhuje.“ Pf. 68, 33. 34. „On fe bo ubosiga, in potrebniga usmilil, in bo fromakam is nádloge pomagál.“ Pf. 71, 13. Poslufhajmo téga preroka, in obrnimo fe k Bogu s ponishnim obzhutkam svôjih nádlog; klizhimo v shaloftnim zhafu s saupanjem vanj, in zhestili ga bomo. „Klizhi v mé v zhafu nádloge, in réfhil te bom, in zhestil me bofh.“ Pf. 49, 15. Zhudimo fe neprenéhama nefkônzhnim bôshjim dobrotam, ki po jesero potih naf vabijo, in nagibajo, v Bogá upanje staviti, in klizati vanj v svôjih potrebah, kér nam bo on to v nafhe saflushenje in febi v zhaft perfhitéval, kakor de bi kaka hafen (prid) mu is téga isvirala. Kdo bi fe takshnim filnim in perferzhnim vabitvam vezh vstavljál? „Idite tedaj pred Gospoda, kér zhaka, de bi se naf usmilil, zhe nam sanafha, on svôjo zhaft povifhuje. Gotovo bote usmiljenje nafhli. — Blagor vsm, ki zhakajo vanj.“ Isaj. 30, 18. 19.

§. IV.

Kar smo v tém poglavji povédali, potèrdimo s sglédi.

1. Nizh naf bôlj shivo preprizhati ne more, kako grósno de Bogú upanje dopade, in fe od njegóve dobróte vsiga nadjati smé, kakor isglédi, ki jih sv. evangéli nam pred ozhi stavi. Kak-

fhne vrédnosti fo nék vfi tifti mnogi ljudjé bili, ki fo k Jésumu hodili, ga prôfit sa rasne dobrote in gnade? Naš vnéti, v svojih potrebah f polnim saupanjem k njim perbeshevati, hvali Jésum Kristuf le saflushenje njih vére in upanja. „Tvôja véra ti je pomagala,“ to jim je djâl: to je, tvôje saupanje ti je pomagalo, kér téga poména je beféda „vera“ v šv. evangélii. Tudi se najdejo verštize v šv. písmi, de jim nobeniga drusiga poména ni mogozhe dati; ne sato, kakor de bi nobenih drusih dôbrih laftnost nad sabo ne bíli iméli: Jésum Kristuf jih pa is téga naména ni hôtel hvalliti, ko fo njegove blagosti do naš bile vrédne, in gnade, ki jih jim je fkasoval, le njihovimu saupanju perftéva, in de bi, njihovo upanje s gnadami obdarovaje, tudi v naš upanje obudil in vpogumil: le pokasati nam je hôtel, kako grôšno mu upanje v njegovo dobroto dopade. Ni je gnade tedaj, de bi je zhlôvek f saupanjem v Jésusa Kristufa dofézhi ne môgel. Upanje v Bogá je nevfahljiva saloga mnosih gnad, nizh ji Bog odrézhi ne more, in tiftim, ki verujejo in upajo, ni nizh nemogozhe.

2. Takfhniga upanja je tudi tifti evangélski mertudin zhlôvek bil, ktériga Jésum ozhitno od njega térja, in mu dušho pred truplam osdravi, in gréhe odpusti. „Saupaj sin, odpufheni fo ti tvôji gréhi.“ Mat. 9, 2. Réf je, de je Jésum Kristuf obilnost ljubésni tifte frézhne gréfhnize, ki je pred zélím svétam savolj pokore flovéla, kakor je tudi Jerusalemskimu méftu savolj rasujsdanosti v pohujfhanje bila, ozhitno pohvalil; ali vûnder rékfhi Šimeonu fariseju in všim drugim

për misi: „Obilno gréhov je té shêni odpufhenih, kër je obilno ljubila;“ ne posabi pa vùnder perdjati, in njeno véro in upanje pohvaliti, rekozh: „Tvôja véra“ — tvôje upanje namrezh, — „je tebi pomagalo, pojdi v miru.“ Luk. 7, 47.

3. Kakshniga saflushenja je tudi tisti na strani Jêsufa Kristufa krishani grêfhnik bil? Švôje pregréhe mu je sposnal, sposnal je, de je po vli pravizi saflushil v krisha smért biti obfojen. Uni, ki je savolj ravno takshnih pregréh v smért bil obfojen, in bil na levi strani Jêsufa Kristufa krishan, bi bil tudi lahko sposnal. Ali pèrvi se v Jêsufa Kristufa osrê, ga profi sa miloft: nizh ga ne opovéra, milofti upati, ne gnufôba njegovih pregréh, ki jih gléda f svôjimi duhovnimi ozhmí, ne zhaf njegóve blishnje smérti, tudi sgôla njegova nesmoshnoft ne, se s dôbrimi déli k bôshji sôdbi perpraviti; in kër mu vsiga drusiga dôbriga manjka, mu vùnder ostaja fhe upanje v miloft Jêsufa Kristufa. Ali presêshe mu upanje Jêsuf. — Nizh drusiga ga ne profi, kakor, kader v svôje kraljestvo pride; se ga spomniti, in ne upa si odmérjati kakiga zhafa: ali odgovori mu Jêsuf, de bo fhe tisti dan sh njim v njegovim kraljestvu prebival.

§. V.

Méra nashiga úpanja v bôshje dobrôte, je méra gnad, ki jih prejémamo.

1. Bres mére in vage Bog nizh ne stori, in se per delitvah svôjih gnad po narédbah nefkônzhne modrósti svôjiga réda dershi. Nesaflushene so vse, in vzhini njegove milofti: ali

vúnder hozhe, de ena sa drugo gredó, in naf, jih prejémati, perpravljajo. Pred ko naf s nektérimi obdaruje, druge poshilja pred njimi, de fo v nekaki savési med seboj. Bog naf s véro in upanjem, kakor s drugimi darimi pomiljuje; hozhe pa vúnder, de šta véra in upanje všim drugim v perpravo. Škerbno fo evangelisti nam sapifali, de jo je Jésuf Kristuf térjal od tistih, ki fo sa gnade prófit hodili: in ni jih le térjal, ampak jih je po narédbi, ki si jo je postavil, po méri svôje gnade delil, kakor šta she njih véra in upanje flaba ali môzhna bila.

2. „Po tvôji véri in upu naj se ti sгодí.“ Tako je Jésuf všim odgovóril, ki fo ga gnad prófit hodili; in ravno to nam on she donashnji dan perporozha. Te beséde Jésufa Kristufa fo sa vse prihodnje zhase nam v podúk. „Sгодí se ti po tvôji véri in upanji.“ To se pravi, zhe šta nafha véra, in nafhe upanje obilna, bomo tudi obilno prejéli; smo pa pizhle vére in upa, bomo tudi pizhlo gnad prejéli. To se naf vpo-gumiti rézhe, de bi svôje saúpe mnoshili in jih rasfhirjali, in ga sa víshji gnade vsmoshili; to se rézhe, svôjo véro in upanje storiti isvirik vših gnad; se pravi se gospoda mogožhnofti in milofti bôshje staviti, zhe se njegovi milofti bres per-dêrshka, popolnoma vdamo. Po vasfi véri in upanji naj se vam snida. Zélo in popolno saupanje iméjte v Bogá. „Resnizhno vam povém, — vse karkoli bote profili v svôji molitvi, le verujte, de bote prejéli, in sgodilo se vam bo.“ Mark. 11, 22. 24. Molitvi, ki jo f popolnim saupam opravljamo, vse Jésuf Kristuf obéta in

nizh ne isjema. Ako ne prejmemo vsiga, je vsrôk, kër vsiga ne upamo, ali kër ni popolnoma nafhe saupanje, ampak dvomljivo in bojêzhe. Ne stavimo tedaj nobene mêje svôjimu saupu, je tudi Bog stavil ne bo svôji milosti. „Bog,“ pravi sv. Zeprijan „daja tistim, ki verujejo in upajo, le toliko, kolikor sadobiti verujejo.“ V 8. pism. muzhen in sposn. „Globokêjshi,“ pravi sv. Bernard, „ko stopish v Gospodovo milost, vêzh bosh prejél. Rêdka je ta umétnost, obogatiti v bôshjih dobrotah, upati namrezh se obogatiti!“ Kakor vifoko nafhe upanje stopa, toliko bomo prejéli; zhe se le popolnoma Bogá primemo, de bi têrdno in neomahljivo bilo. „Zhimu se kazh in basilikov bojish? Sakaj se trefesh pred rijovenjem lêva in piskanjem smaja?“ Sv. Bernard v. 15. gov. 90. pf. 5. v.

3. Škashi nam milost, o Gospod, po méri nafhiga upanja v té.“ Pf. 32, 22. Tako je néki kralj poln saupanja môlil. Ker je prepri-zhan bîl, de je méra nafhiga saupanja v dobrot-nost bôshjo, méra milosti, ki jo Bog v naf vliva: in kakor je on (kralj) obfêgo svôjiga saupanja le po méri dobrótnosti bôshje, krasnosti (velizhast-vi) njegovih obljub, in svestôbi spolnitev njego-vih gnad méril, se je predersnil Bogá profiti, de bi svôjo milost po méri njegoviga saupanja odmérjal; „Škashi nam milost, o Gospod, po méri nafhiga upanja v té.“ Ali mi? Bi se pre-dersnili tudi mi ravno tako moliti? Kaj bi is naf bilo, ko bi Bog po méri nafhiga upanja nam svôjo milost fkasoval? Ko bi od njegove dobrote le toliko sadobili, kolikor upamo, kaj bi is kra-

snih obljub bilo, ki nam jih Bog v svétim písmi déla? Nashe upanje je tako omejeno in flabo, de nefkônzne milosti, in obilnosti nefkônzhniga usmiljenja potrebujemo. Prédin tedaj Bogá profimo, de bi po méri nashiga upanja nam milost fkasal, ga profimo, de nash dúshni stan, nashe téšno ferzé spreobérne in rasfhiri; nam nashe upanje pomnoshi in ga vsmoshi, velikiga usmiljenja, ktériga smo tako grôšno potrébni, deléshni postati: ali pa, ko je nefkônzno vézhiga usmiljenja, kakor je nasha véra in upanje, ga profimo, de bi svôjih guad po oblégi nashe vére in upanja ne méril, ampak po velikosti svôjiga usmiljenja: „kér obilnisthi je on vstan biti, kakor bi uméti ali od njega profiti samôgli.“ Efesh. 3, 20. „is obilnosti svôjiga usmiljenja preséga on safluge in shêlje profivzov, in daja, zhefar si profiti niso predérsnili.“ Molit. 11. nedélj p. bink.

§. VI.

Shé prejéte gnade morajo mnoshiti nashe saupanje.

1. Lahko je uméti, de dragodarnosti, ki jih perjatel perjatlu shé vézh lét saporedama perferzhno fkasuje, upanje prejévza proti dobrotnosti dajavza mnoshi. Náj bi pa prejéviz v vsih prejétih dragodarilih nad dobroto svojiga perjatla dvomiti jél, bi se dajavzu po vsi pravizi lahko saménil, in bi njegove nejevolje in per-toshbe vrédin postal. Bòlj umévno nam bi pa to biti vtegnilo, ko bi namest perjatlov kakiga ozhéta in njegoviga fina si isglêd postavili. Shé bòlj umévno nam pa biti mora, zhe namest per-

jatla in ozhéta, si Boga, Ozhéta nebéfhkiga mi-
flimo, ki v dragodarilih in shivi dobrotnosti vse
perjatle in ozhéte na svétu toliko preféga, koli-
kor nefkonzhnoft fkonzhnoft preféga. On tedaj
hozhe, de vse njégove splôfhne in posébné darila,
f ktérimi shé toliko lét naf neprenéhama ofípa,
nafhe saupanje v njegovo ozhétno dobrotnost,
bòlj in bòlj okrepzhava; in zhe se nasprotno ob-
nafhamo, ga grôšno shalimo, in je posiljen naf
savolj té krivize kasnovati.

2. Kar je jéso bôshjo nad Israélzi drashilo,
je to bilo, de fo po tolikih sprizhkah njegove lju-
bésni v Egiptu in v pufhavi, v novih nevarno-
stih in fkušnjah upanje vanj sgrabili. „Sato jih
je Bog savèrgel,“ govori prerok: „v Jakobu fe
je ôgenj vnél, in fèrd bôshji fe je nad Israelze
vdvignil, kér niso Bogu verovali, in upali od
njega refhenja. — Niso fe spomnili njegove roké,
tudi dnéva ne, kader jih je is rok preganjavzov
odtél. „Posabili fo snamenj soper Egipt.“ Pf.
77, 21. 42. „Nafhi ozhétje,“ govori prerok
nadalje, „niso hòtli uméti tvôjih zhudeshev v
Egiptu:“ mnogoterih gnad tvôje milosti niso hòtli
fposnati, in fo te rasdrashili poleg rudézhiga
morjá.“ Pf. 105, 7. Spomnimo fe, de fo vsi
zhudeshi, ki jih je Bog is ljubésni do svôjiga
stariga ljudstva storil, le podoba bili tistih zhu-
deshev, ktére je on v nafhe isvelizhanje délal,
de bi naf is fushnosti gréha in hudizha réfhil.
In pomiflimo, kako bi Bogá ne shalili, ko bi
vsi ti zhudeshi, ki jih je Bog po Jésufa Kristufu
sa naf délal, naf f saupanjem ne navdali, ki bi
naf v vsih nevarnostih in fkušnjavah obvarovali.

3. Sakaj fo Aposteljni v svôjih pismih, ki so jih pèrvim vernim pisali, jim prestrašni stan, is kteriga jih je Bog f poklizam v sv. véro réfhil, tako pogosto pred ozhí stavili? Sakaj tako pogosto tilte gnade, ki so jih po poklizu prejéli? Ne le sato, de bi jih k ljubésni in hvaléshnosti, ampak tudi, de bi jih f spominjem prejétih gnad v shivo saupanje v Bogá obudovali. „Upam, „de, ki je to dobro délo v vas sazhél, ga bo „tudi dokonzhal v dan Jesufa Kristufa;“ in potim prezej Apostelj perštavi: „kakor se meni sdí, od vsih vas misliti to.“ Filip. 1, 6. 7. On hozhe, de perve gnade v saštavo poslédnih imamo. Saštava je dana gotovfhina, de hozhemo storiti, kar smo obljubili. Apostelj hozhe tedaj, de délo, ktériga nam je Bog v gnadah svôjiga sv. Duhá dati hôtel, v saštavo ali sagotovfhino imamo, de bo vse drugo storil, in imenitno délo nashiga isvelizhanja spolnil. To pa on tudi v rasnih krajih svôjih pisim sv. Duhá, ktériga smo prejéli, saštavo nafhe vézhne jerbshine imenuje. Efesh. 1, 13. 14. — 2. Kor. 1, 22. in 5, 5. Kar nam je shé tedaj Bog dodéлил, nam gotovo sa to dôbro stoji, kar se nam she od njegove do-bróte nadjati gre.

4. Kar je Bog sa nafhe isvelizhanje shé storil, je od téga veliko vézh, kakor kar mu she storiti ostaja. Manjkalo naj bi, postavim, she téga, de bi on svôjiga ediniga Šina na svét poslati, ga kakor zhlovéka bolezhin, zhèrva sèmlje f framôto obdaniga in kakor savershenza svetá vnovizh smèrti krisha podvrézhi imèl; kdo is med nas bi upati smèl, de bo on is preobil-

nofti svôje ljubésni kàj taziga sa nafhe isvelizhanje storil. De bi pa Bog kàj taziga storil, ni tréba vézh, kér je shé storil, kar bi nihzhe ne upati, in mifliti ne bil fmél. Poflal je svôjiga ediniga Šina na svét, is ljubésni do naf ga je stikal in tàrl, in na krishi daroval, ni tedàj vézh tréba, ga na kervavo visho darovati in vnovizh v fmért dajati. Zéna té fmèrti je nefkônzna in preféga vse zhafe. „S edino daritvo je on pofvezhène vekomaj storil popolne.“ Hebr. 10, 14. to je, f to edino daritvo je on tifti saklad saflushenja pripravil, ki je v pofvezhenje in isvelizhanje vsih ljudi sa vse zhafe potreben. Šamo to fhe oftaja, de naf mozhi in saflug té edine daritve deléshne stori. Ako je Bog to sa naf storil, kar je shé mifliti nemogozhe bilo; kako bo on kàj takfhniga opustil, kar je verjétno in lahko? Je Jésuf Kristuf pofkorej neverjétni ukasi svôjiga Ozhéta sa naf umèrl, ko fmo fhe gréfhniki bili, kolikanj vezh bomo sdàj po njem od bôshje jése odprosteni, kér nizh drusiga vezh ne saoftaja, kakor naf mozhi njegove kervi deléshne storiti? Zhe fmo, ko fmo fhe njegoví sovrashniki bili, s Bogam, po fmèrti njegoviga Šina, fpravo sadobili, ktériga je Ózhe sa naf nar hujfhim in nesnanim múkam podvèrgel; bomo veliko vézh sdàj, ki fmo po shivljenji njegoviga Šinú sh njim spravljani, ki védno shivi in sa naf profi, in nam vspéhe in safluge njegove fmèrti v nafhe isvelizhanje obrazha. Bi samôgli vùnder tifti, ktére je Bog, ki fo fhe v gréfhni flepôti shivéli, f svôjo gnado is gréfhniga ftanú refhil; nad mi-

loftjo bôshjo fhe dvomiti, ki ga ifhete, in nobe-
niga vézhiga ftrahú nimate, kakor ga fhe kdaj
f kakim gréham rasshaliti in ga sgubiti. Ni te-
daj vrédno toliko prejétih dobrót vafhiga zéliga
saupanja vanj? Bi le samôgli bres upijozhe kri-
vize in nesdufhne nehvaleshnosti odrêzhi Bogú
fvôje saupanje? Nar flajfhi tolashik nam mora
to biti, fe spomniti tiftiga ftanú, is kteriga naf
je Jéfuf Kristuf islékel; premifhljevati le tisto,
kar je ftoril in térpel sa naf, in fe neprenéha-
ma k popolnimu saupu in fêrzhni ljubésni do nje-
ga vshigati.

5. Néki dan stopi Jéfuf v zholnizh, de bi
fe bil po mórji prepeljal. „In uzhénzi posabijo
kruha feboj vséti, in nifo iméli vèzh, ko en
kruh feboj.“ In Gofpod jih opominja rekozh:
„Glejte, in varujte fe od kvasa farisejev, in
kvasa Herodesheviga.“ Mark. 8, 13. i. t. d.
Š tém kvasam méni Jéfuf Kristuf napúh, hi-
njavfhino in nevosfhljivoft, ali uzhenzi ga ne
umejo fhe takrat. Per priliki, befede „kvas“ fi
spomnijo, de fe nifo dovolj f kruham previdili,
in govore med feboj, to je le, kér kruha ni-
mamo. In Jéfuf je fposnal in jim rekel: „Tu-
kaj miflite, de kruhov nimate? Ali fhe ne spo-
snate, in ne rasumite? Imate li fhe oflepljeno
ferzé? Imate ozhi, in ne vidite? In imate ufhéfa,
in ne flifhite? in fe ne spomnite, kader fim pe-
tere kruhe raslômil med pet tavshent, koliko kô-
fhov polnih kozzov fte nabrali?“ Mu rekó: Dva-
najft. Kader fim pa fedmére kruhe (raslômil) med
fhtiri tavshent, koliko jerbasov kozzov fte na-

brali? In mu reko: Šedem. In jim je rekel: Kako de fhe ne rasuméte?

Tudi per drugi priliki jim je shé savoljo njih pizhle vére in flabiga saupanja ozhital. Ali tako terdo, in ojstro jim fhe nikoli, kakor sdáj, ni ozhital. Vsrok, ktériga jim je Jésuf Kristuf tukej pokasal, je prav imeniten. Vnovizh fo namrezh vzhine njegove previdnosti, mozhi in ozhétove dobrote fposnali, vùnder pa nifo saupnisthi bili. Sato jih pa Jésuf sdáj prav ojstro okréga, in se tèrdih in kréshnih rékov poflushi, de bi jih ponishal, in jim pomote shivo zhutiti dal. Ali pa mar naf ti ozhiti mànj sadévajo kakor njegove uzhénze? Koliko gnad smo shé od njegove dobrote prejéli? Šmo mar per vsih od njega prejétih dobrotah fe v svôjim saupanju vanj bòlj pokrepzhali in fe vnéli v ljubésni do njega? Šlaba poraba s njegovimi gnadami; posablji voft v miloft njegovo; nemarnost per vsih njegovih fploshnih in posébnih dobrotah; flabopridnost obrazhati jih v rast upanja in ljubésni do njega; ne saflushimo mar, de bi fe Jésuf Kristuf tudi nad nami krégal, in kakor uzhénzam ozhital: „Koliko dolgo bote fhe iméli ozhí, in flepi oftali, ufhéfa in ne flifhali? Še ne bote shé ispametovali, kajli? Kaj? ne bote shé fposnali? Ne bote shé uméli kajli? Je fhe opoklo vashe ferzé?“

6. De bi fe té ozhitbi ógnili, rabimo fpodobno in po njegóvi volji njegóve gnade; obrazhajmo jih v rast svôjiga saupa v Bogá. Takóle fe prêrok v svôjih bôshjih péfmih v bôshje saupanje sbuja, premifhljevaje milodarnosti bôshje,

si fkôrej v vsih svôjih pfalmih reshitvo is svôjih pretêklih nevarnost in slégov sa gotovi spodbadlej imá, upati enako pomozh v vsih prihodnjih nevarnostih in slégih. Pomislimo, kako sv. Augufhtin misli: misli pa po nafhah dosdaj têrdo postavljenih pravilih (régeljzah): „Obzhutim v' febi ponishno vesêlje, de je Bog v' meni svôje délo sazhél, in véno in upljivo zhakam, de ga bo milostivno tudi dokônzhal. Ne bom sato nehvaléshen, kar mi je shé storil; pa tudi nevérin in nesaupljiv ne bom v tém, zhefar mi she ni dodélil.“ Šv. Augufht. v 52. pism. Mazed. Pomislimo f tém uzhenikam, de bi se djalo soper véro gréfhiti, ko bi ponishno in têrdno ne upali, de bi nam Bog, toliko dobrot shé fkasovaje, tudi tiste dodélil, ki jih nam she manjka, in de bo svôje délo v naf dokônzhal. S všo zerkvijo prošimo Bogá, de bi nam velikost svôjiga ufmiljenja sposnati dal, de bi v vshitku prizhijozhah dobrot, tudi prihodnje f svestjo perzhakovali.“ Molitv. po 7. prerokbi véliko Šaboto.

§. VII.

Ne bo mu v framôto, ki upa.

1. Is med vsih bôshjih darov je stanovitnost nar bôlj imenitna in potrebna; ona stori, de vse dolshnosti kerfhanfke právize do smèrti svêsto spolnujemo. Tudi ta dar, bres ktériga vsi drugi darovi k isvelizhanju nizeh ne pomagajo, je zhlovéku, ki upa, obljubljen. „Ki upa, ne bo oframoten,“ pravi Apostelj Pavl, Rim. 5, 5. „Môji

otrôzi, glejte v zhlovéfhke narode, in véдите, de fhe nihzhe, ki je v Gospoda saupal, ni bil oframoten.“ Širah. 2, 11. Bog sam govori: „Jes sim Gospod, ki v me upajo, ne bodo v framôti.“ Isai. 49, 23. „Poflufhaj me, Jakobova hiſha, in Israelove hiſhe zéli oſtanik, ki jih noſim v ſvôjim teléſi, ki leſhite pod môjim oférzhjem.“ Matere le nektere méſze noſijo ſvôje otrôke v ſvôjim narózhji: jeſt vaſ pa do vaſhe ſtarofiti, do vaſhe ſive ſtarofiti vaſ hozhem v ſvôjim narozhji noſiti, ſtoril ſim in bom fhe ſtoril, nôſil vaſ bom in réſhil.“ Isai. 46, 3. 4. Gospod je govoril: „Tifiti dan ſe porézhhe: Gléjte, ta je naſh Bog, zhakali ſmo ga, in reſhil naſ je: ta je Gospod, zhakali ſmo vanj, veſelili ſmo ſe, in bomo veſéli ſavolj njegove reſhitve. Šmért bo ſa vſelej konzhana, in Gospod Bog bo iſ vſih obrasov obrifal folſé.“ Isai. 25, 9. 8. „Mir boſh ohranil, Gospod, mir, ker upali ſmo v té. Upali ſte od véka v Gospoda, upali ſte, kér v Gospodu je mozh na vſe véke.“ Isai. 26, 3. 4. „Gospod je govoril, in kar je obljudil, bo dèrſhal. Kér Gospod je ſvéſt v vſih ſvôjih obljudbah.“ Pf. 144, 14. „On je govoril, de vſi, ki upajo vanj, ne bodo v framôto.“ Pf. 24, 2. In Gospod, ki ne more legati, bo, kar je obljudil, ſvéſto na vekomaj ſpolnil.

2. Réf je, de jih je malo, de bi do ſmérti pravizhni oſtali. Bres dvombe bodo ogoljſani, in v framôto takſhni ljudjé. Ni jih prekanil Gospod, ampak ſami ſebe ſo prekanili. Kér Gospod ne more goljſati, in tudi ne biti goljſan.

Le sato bodo v framôto, ki fo upati jénjali. Kakor ni sadôfti, le nekoliko zhasa verovati in ljubiti, temùzh védno je verovati in ljubiti potreba; tako tudi, ni dovòlj le nékaj zhasa upati, ampak do smèrti je upati tréba. V hifho nahiga nebéfhkiga Ózhéta pojdemo, in bomo dél téga osidja, „ako ferzhnoft in tolashljivo upanje do smèrti ohranimo.“ **Pavl. Hebr. 3, 6.** Ko bi saup ohranili, bi njih isvelizhanje bilo gotovo. Ali zhakati, upati in moliti fo se navelizhali, sato fo pa tudi v framoto in kletvo sadéli, pred kτέρimi jih je sam Bog opominjal, de bi se jim bili ognili. „Gorjé nesaupljivim fèrzam, ki nimajo vere v Bogá; sato jih pa tudi varoval ne bo. Gorjé tiftim, ki fo poterpljénje sgubili, in fo od pota safhli.“ **Širah 2, 15. 16.**

3. „Jes pak,“ govori prerok, „védno upati hozhem, in te hvaliti bòlj in bòlj. **K** tebi bom môlil, ne savèrsi me ob zhasu môje starofti, ne sapufti me, kader opéfhajo môje mozhi. Ne sapufti me, **Bog**, do môje velike sive starofti, de osnanim vřim narodam tvôjo mozh in mogozhnoft. V té řtavim řvôje saupe, in ne bom na véke v framôti.“ **Př. 70, 14. 9. 18. 1.** „V Gospodu se bom vefelil, in gnal bom vefélje v Bógu Svelizharju řvôjim. Môja mozh je Gospod, in jelénovim enake bo řtoril môje nogé; na viřhave me popeljá, de mu bom brénkal na zitre.“ **Habak. 3, 18. 19.**

Gotovo bo tiftim to v delesh, ki neprenéhama v bôshjo miloft in v saflushenje Jésufa Kristufa řvôje saupanje řtavijo; řtoril bo, de bo-

do vse svôje flabóti, napade in svijazhe svôjih foverashnikov premagali. „Stavite tedaj, in stavite popolno saupanje v gnado, ki se vam ponuja v zhaš rasodenja Jésufa Kristufa.“ **1. Péter 1, 13.** „Nikar ne sgrabljajte svôjiga saupa, ki ima obilno plazhilo: — — de spolnite bôshjo voljo in doféshete, kar vam obéta.“ **Hebr. 10, 35. 36.**

Ofmo poglavje.

Od strahú in upanja.

§. I.

Tolashljivih refniz ne smémo od strashnih lozhiti.

1. Kerfhanfka véra je priprofta, ôna refnize, ki jih je Bog rasodél, rada fprejéma, in fe od kazih dosdévniht nafprotkov, v ktére flaba zhlovéfhka pamet med refnizami sadene, smotiti ne dá. Dovólj ji je véditi, de vfo vftvarjeno pamet Bog nefkônzhno preféga; de vézhna refniza legati, in fi vfkriht biti ne more, in de flabi flépi pameti, kakor je zhlovéfhka, fe ne fpodobi, globozhine bogaftva, modrofti, fposnanja in drusih bôshjih popolnoft njegovih fkrivnoft, fkléfov, naménov in vladftva pretehtovati, ali neprilik in dosdevnih nafprotkov vredovati. „Kdor velizhaftvo (bôshje) rasumévati ifhe, bo od njega zhafti sadufhen.“ Pripov. 25, 27. kakor kdo, ki je flabih ozhi, in omotzhine glave, kader kaki globôki prepad ali vífôko ftermíno vgléda,

oftermi in je v nevarnosti pasti. Bôshje póta, refnize, laftnosti fo nefkônzhne vifokosti. Ponishni jo molijo, vse priprosto verujejo, kar jim je Bog rasodéti hôtel; in se vifhji varjejo iti, is strahú, de bi ne padli: si mislijo, de jè shé f tém, kar jim Bog sapoveduje, dovôlj pôfla (opravka). „Ne ishi sebi previfôzih rezhi, in ne premifhljuj téga, kar preféga tvôje mozhi. Ampak misli védno v to, kar ti Bog sapoveduje, in ne bodi preradoveden v mnosih rezhéh. Nepotrêbno je pregledovati fkritih rezhi. Ne premifhljuj prevezh nepotrêbnih rezhi, in ne bodi preradoveden v mnosih rezhéh. Kér veliko rezhi, ki prefégajo zhlovékovi um, ti je pokasanih bilo. Veliko ljudi je shé od njih napzhne védnosti bilo sapeljanih, ki je v nezhimernosti njih pamet sadershovalo.“ Širah 3, 22 — 26.

2. Ta opominj, ki nam ga sv. Duh po uftih modriga daja, je veliziga poména. Zhe ga natanško ne poslušhamo, naf gotovo v mnoge saderge in sanjke hudizha saplède. Evo je bil f svôjo svijazho sapeljal, in jo ofleparil, premifhljevati fkrivne vsroke bôshje prepovedi, jésti od sadú fposnanja hudiga in dôbriga: zhefar premifhljevati ni iméla nobene pravize. „Bojim se,“ govori sv. Pavl, „de bi se kakor je kazha Evo sapeljala, f. svôjo svijazho, tudi ne spazhile valhe férza, in ne sgubile kerfhanfke preprostosti.“ 2. Kor. 11, 3. Vse refnize, tolashne in strafhne premifhljajmo bres vse radovédnosti, priprosto in ponishno, naj se shé vjemajo ali ne, in fhe mar naj naf ne bodi kazhnih besedi in svijazh: ker opéfhamo shé v sgôlim posluhu,

naj bi tudi ne verovali jih. Bojmo se in saupajmo, to od nas Bog térja. Lahko je sv. Duhu, ki je isvirik vse pravize, v kakim férzu strah s ljubésnijo in upam sterniti, de gib gibu pride v pomozh. Kar je Bog sdrushil, ne smémo lozhiti. Ne morejo nam v prid biti refnize, tudi ne pravilo (régeljza) shivljenja, ko bi jih sunej fklêpa, v kterim so med seboj, premishljevali: f tém jih omejimo, oflabimo in ozhitne storimo. Mislimo naj si jih narasen, eno od druge, nam bodo prestrafhne, fhkodljive, in nas kakor vsaka smota v pogubo pripravile. Obrazhati refnize v svôjo pogubo, bi se jim krivizo delati djalo.

3. Vûnder jih pa veliko kristjanov té refnize takole obrazha. Nektéri le tolashljive in perjétné refnize premiljujejo; in ko bêrejo ali poslufhajo ôjstre, se fkôrej sanje ne sménijo, kakor de bi jih ne sadévale, in tako svôje dni v nekaki napzhni savétности preshivé, in ne mislijo nikoli prav resno, se gréhov ogibati, in poboljshati svôje shivljenje, in takfhnih oféb je bres dvombe nar vézh. Drugim pa le strafhne refnize po glavi fhumé. V sv. písmi in v drusih dôbrih bukvah ne najdejo nizeh drusiga, kakor sgôli strah: vse tolashne refnize, ki jih berejo v njih, se jim le drugim, ne pak njim písfane dosdévajo. Ko bi tudi vzhafih per nektérik refnizah nekoliko s mislimi postali, se jim vûnder kmalo fpet soblazhi. To je isvirik nar hujshih fkufhnjav in strafhnih nevarnost dufham, ki se fizer varjejo gréha, krepóftno shivé, kakor smo shé nekje pogovor iméli.

4. Grósno nevarno je tedaj to, refnize lo-

zhiti od refniz. Pèrfèrzhno je tréba Bogá profiti, de bi naf od rasvad, sv. refnize napzhno obrazhati, in od flepôte réfhil, ki jih hudizh navdihuje, de bi naf ofleparil. Shugov od obljud nikdar lozhiti ne gré; pravizhnosti bôshje se nikoli spomniti ne smémo, de bi milosti bôshje she bòlj ne pomislili, ki jo bo she veliko lépfhi pokasal. Ne glejmo nikoli svôjih gréhov, de bi se popolniga in preobilniga sadoftila, ki ga je Jéfuf Kristuf, de bi nafhe gréhe satèrl, svôjimu Ozhétu opravil, ne spomnili. Ali kaj, she misliti ne smémo v sôdbo, ki naf bo Jéfuf Kristuf po nafhi smèrti fodil, de bi se ne spomnili tifte, ki jo je prestal sa naf. Ako naf strafhi pogled v nefkonzhno svetost nafhiga fodnika, moramo tudi prezej pomisliti, de nam sam on fodnik sapoveduje, ga svôjiga visfhjiga duhovna, saklavfhino, frédnika, brata in Ozhéta sposnati, ki naf je s nefkonzhnim terplénjem in svôjo smèrtjo rodil; ki nam s svôjimi preljubesnivimi lastnostmi ferzé déla, in ne le s saúpam, temùzh tudi s veséljem k sebi iti veléva. Ne pregledujmo nikdar kazih refniz, de bi si s drugimi glavo belili. Ljubimo jih vse, pa v tisti vérsti in v tistim stopaji, kakor je Bogú vshézh. Nizh imenitnifhiga in nizh teshjiga ni v kerfhanskim shivljenji, kakor zhednosti v spodobni ograji obdershovati, in se varovati premifhljevati nektère refnize, in pazhiti druge.

§. II.

Štrah ni soper saup in ljubésin, temúzh spodbadlej upati in ljubiti, in saup in ljubésin mnogotêrno podpêra.

Švôje miſli, nagibe in zélo sadershanje moramo po bôshjih befédah, ki fo gôla refniza, ravnati. Bôshja beféda naf pa uzhi, de fe strah in upanje lepo in popolno ſterneta in drugi druga podpêrata, in od obéh imamo ſapovedi. „Ki fe Bogá bojte, saupajte vanj, in uſmiljenje vaſ bo s veſêljem doſhlo.“ Širah 2, 9. „Ki fe bojte Goſpoda, upajte vanj, pomozhnik vam bo in varih.“ Pf. 113, 11. „Veſêlje imá Goſpod nad njimi, ki fe njega bojé, in v njegovo uſmiljenje upanje ſtavijo.“ Pf. 146, 11. „Bój fe Goſpoda is zéle ſvôje duſhe. — Ljubi ga, ki te je vſtvaril, is vſih ſvôjih mozhi.“ Šir. 7, 31. 32. Pfalmi in bukve Širaha fo polni takſhnih naukov.

2. Nikar ſi ne domiſhljajte, de fe ſtrah soper saupanje in ljubésin vojſkuje. Jéſuf Kriſtuf nam v ſvôjim ſv. evangeliu in Apoſteljni v ſvôjih piſmih od ojſtróſti bôshje pravize; od vézhniga ógnja, ki bo pogubljene poſhêrl; od majhniga ſhtevila tiſtib, ki po voskim potu, ki v ſhivljenje peljá, hodijo, in od ſtraſhno veliziga mnoshtva, ki po ſhirôkim potu, ki v pogubljenje pelja, hodi, govoré. Kaj je bil vènder nék poglavitni namen Jéſufa Kriſtufa in njegovih Apoſteljnov, ki fo nam té ſtraſhne refnize vére tako pogofſto pred ozhi ſtavili, kakor ta, de bi v naf

shivi strah pred bôshjo sôdbo in peklénfkim ognjem obudili? in te bi natanko premisfhljevali, fmo li v fhtevili savèrshenih, ki po fhirôkim potu hodijo, ali pa v majhnim fhtevili isvoljenih, ki po voskim potu hodijo. Ko fo pa naf Jésuf Kristuf in njegovi Aposteljni s tém straham navdajali, fo mar v naf gibe saupa in ljubésni oflabiti in sadufhiti hôtlji? To misliti shé, bi bila gotova nesdufhnost. In to bi se vûnder rêzhi móglo, ko bi strah, h katerim naf oni tako pogosto in têrdo opominjajo, saúpu in ljubésni naspot bil. Ali nismo tedàj is sadershanja Jésufa Kristufa in njegovih Aposteljnov fkleniti posiljeni, de naf strah bôshji naravnost k saupanju in ljubésni napeljuje, in brani, de sfraci in posvètni miki ljubésni bôshje ne morejo vgafniti, zhe je prevêlik strah popolnoma ne oflabí in sadufhi?

3. Ravno sprizhik nafhe vesti, de fmo dolshnosti kerfhanfke pravize do Bogá, sebe in blishnjiga natanko spolnili, je upanje pravizhni vsrôk, de fmo is med fhtevila pravizhnih in isvoljenih. Kér fhtevalo isvoljenih je le is resnizhno pravizhnih. Kdo bi dvomil, de je vse kerfhanfke dolshnosti spolnovati potreba, ako pred Bogam resnizhno pravizhni biti hozhemo? In kdo pravim, bi mógel dvomiti, de strah bôshji ni is med tistih dolshnost ktéra, ki nam jo vézhna praviza naklada? Ni morde prav, bati se, zhe fmo v stanu gnade bôshje ali ne; ali mar vrédni bôshjiga fêrda; fmo mar nestanovitni v bôshji ljubésni, bati se jése njegove; de bi ne sadéli v fhtevalo savèrshenih, med tiste, ki bodo pahnjeni v vézhno terplénje? Kaj more bôlj prav biti,

kakor se bati, in slo se bati, takšnih rezniz? In bi mar ne bila grôdna nesduha, ko bi se jih ne bali? Kdor se jih koli bojí, spolnuje dolshnosti pravize, in ravno ta strah nam mora vsrôk upanja in tolashka biti, kakor sv. Bernard ozhitno sprizhuje. Poglej posnej v §. VI. 3. v.

4. Le sató naf je Bog vstvaril in odréfhil, de bi vézhno isvelizhani bili. Tako dobrotljiv je on, de naf s poveljem têrdo savesuje, in nizh bôlj nam ne prepoveduje, kakor v vézhno nefrézho, in mu filo delati, naf v vézhni ôgenj savrézhi, ki gréfhnikov zhaka. In ravno is téga vsroka, in is svôje dobrote in pravize nam sapoveduje, ojftrôsti njegovih fodb in pèkla se bati, kjér gorézhi ôgenj nikdar vgasnil, in grisézhi zhêrv nikoli poginil ne bo. Takšne strahne nefrézhe se bati, se pravi, njegovim sapovedam pokorfino fkasovati, se rézhe volji njegove dobrôte povshézhi délati, in spolnovati nar imenitnihi dolshnosti, in po vsi pravizi sméti, biti têrdniga upa.

5. Štrah, de bi per Bogu v gnadi ne bili, s gréhi njegove ljubésni ne sgubili, v pèkel pri fhli, kjér se grôdne muke terpé, kjér bo Bog od peklénza, in pekleniz od Bogá na véke fvrashen, kar je od peklénfkiga ôgnja nefkônzho strahnéjshi. Bôshji dar je ta strah: kako bi tedàj saupu in ljubésni bôshji nasprot biti, ali ju flabiti samôgel? Samorejo li bôshji darovi drugi drugimu na poti biti? Veliko bôlj eden drugimu rôko podajajo, in se podpérajô in krepzhajo med sabo. Vsi ti darovi naf tolashiti, krepzhati, v Boga, ki nam milost fkasuje, upanje

staviti in ga is zeliga fërza ljubiti, napeljevati morajo.

6. Po svôji nefkônzni modrofti in dobroti nozhe Bog nobenimu zhlovéku v prizhijozhim shivljenji popolniga saverjëtja njegoviga isvelizhanja in isvolitve dati. Savesan je fléherni vérnik upati, de je is fhtečila isvoljenih. Vfaki krepoftni stopaj, f kτέρim ga Bog obdaruje, je novi stopaj saupa in saverjëtja. Bòlj shivo, in popolnifhi ko je nafhe saupanje, mozhnéjshi postaja, naf na potu bôshjim soper fkufhnjave krepzhati, in gotovfhi naf v nebéfa peljá; kër pifano je: „De nobeden, ki upa v bôshjo pomozh, ne bo oframoten.“ Pf. 24, 3. Ali vùnder ne vé nihzhe gotovo in réf, ali je ljubésni vréden ali pa fërda;“ Prid. 9, 1. in zérkev je krivovérze poslédnjih zhafov prekléla, ki fo uzhili, de fléherni zhlovék, ki je réf opravizhen, naj gotovo, kakor de bi mu bil Bog rasodél, veruje, de je pravizhin, de je is fhtečila isvoljenih; de je povfê in zélo gotovo, de bo od Bogá imenitne gnade poslédnje stanovitnosti deléshen. Trid. sb. v 14. 15. 16. post. 6. féj. Popolno in gotovo saverjëtje bres vfiga strahu, bi bila shiva flepôta in gotovi sprizhlej, de nifmo pravizhni in tudi na potu isvelizhanja ne. Bog, ki nefkônzno bòlj vé, kakor pak mi, kaj nam korifti, nam na svétu nikoli takfhniga saverjëtja ni dal, vsroka pa bati se, dovôlj imamo. Takfšno saverjëtje bi gotovo bilo fhkodljivo sa naf. Sgíne naj bôshji strah is nafhif fërz, in kmalo bomo ob fkèrb, pridnoft, varnoft, zhujéznoft in goréznoft v molitvi. Podnéta in

prilika bo to v napùh, nezhimernoft, sanizhevanje in terdôto do blishnjiga svôjiga, in bi nam napofled véf ftan nafhiga shivljenja smefhalo; kér tukej moramo le od vére shivéti, ki v védnim mraku ftoji. Ta strah, ktériga tudi per pravizhnih in popolnoma svétih najdujemo, je frédftvo, po ktérim Bog fklép svôje svolitve fpeljava, in ne flabí nikdar saupanja nafhiga, po ktérim fléhern is med naf verovati mora, de je is fhtevila isvoljenih bôshjih; fhe krepzhati ga mora to nafhe saupanje, kér je nar imenitniſhi frédftvo nafhiga isvelizhanja, in je tiſti ftan, v ktérim Bog hozhe, de gremo k njemu v nebéfa.

7. Pofluſhajmo tedaj f ſpoſhtovanjem in ljubéſnijo beféde, ki jih je Jéfuf Kriſtus ſam tiſtim, ktére je f zheſtitljivim primkam svôje perjatle imenoval, svôjim Apoſteljnam namrezh govoril: „Povém pa vam svôjim perjatlam: ne bojte ſe jih, ki teló umoré, in poté mima jo kaj ſtoriti. Hozhem vam pa pokasati, koga ſe bojte: Bojte ſe tiſtiga, ktéri, ko je umoril, ima oblaſt vrézhi v pèkel: Réf vam povém, téga ſe bojte.“ Luk. 12, 4. 5. Klizhimo k Bogu f prerokam: „ſvôjim ſtraham preſuni môje meſó, kér jeſt ſe tvôje fôdbe bojím.“ Pf. 118, 120. Boji ſe shé, in vùnder proſi gnado bòlj ſe ſhe bati, de bi ta ſtrah dovólj mozhan bil, svôje meſó, to je, svôje meſéne ſheljé krishati nad ſabo. Pomiflimo tudi, de v poprèjſhnjim ſtrahu ſa vézhi ſtrah proſi, de fkorej v vſaki verſtizi, ktérih je 176, v Bogá svôje saupanje ſtavi, kaſhe svôjo ljubéſin in gorézhe ſheljé, od ktérih je njegovo ſerzé ſa Bogá, ſapovedi in narédbe njegovih svétih poſtav,

vnéto bilo. Dajmo f tém sv. prerokam v shivi véri sterniti, kar lozhijo nafhe flaboſti, trepetaje pomiflimo ſtraſhni mnosh ſvôjih pregréh; obzhu-timo njih zélo téſho; upognimo ſe do tál pod njimi; nameſt pa, de bi naf smamil pogled vanje in ispogumil, naf vkviſhko povſdvigniti mora, in de pomnoſhimo ſvôje ſaupanje, rezimo s rav-no imenovanim prerokam: „Savolj tvôjiga iména, o Goſpod, bodi miloſtljiv môjim gréham, ker ve-liko jih je.“ Pf. 24, 11. Hujſhi ko je môja bolésin, vézhi zhaſt je ſdravniku, ki me osdravi. Œtraſhnejſhi in vézhiga ſhtevila ko ſo môji gréhi, vézh zhaſti gré tvôji miloſti, in de mi njihovo ſhteвило obzhutiti dajaſh, je gnada, ki mi na-ravnoſt ſprizhuje, de ſim odpuſhenje doſégel. Révſhine ſvôje prepad prerok vgléda, kamor je padel, pa le ſato, de bi ſerzhnejſhi klizal v Bogá, v ktérim on neſkonzhno vézhi globozhino miloſti vidi. Zhe ga napadajo ſmértne teſhave; mu naſtaja grôba nevarnoſt, in de bi ga ſtra-ſhilo to, ga le pogumi klizati v Bogá, ki je poln dobrote, in majhnim in ponishnim rad is ſerza pomaga. Potém ſe prerok prezej ſpomni, de ga je réſhil, in frézho imá, v ſhivih deſhéli Goſpodu dopaſti. Pf. 114. Po iſglédu preroka nikoli pèkla nevarnoſti premifhljevati ne ſmémo, ali neſtanovitnoſti nafhe ſveſtôbe, ali de bi ſa-
vèrſheni biti vtegnili, de bi ne premifhljevali tudi tolaſhb in obljud f poglédam v njegovo po-velje, ki nam térdo ſapoveduje vſiga ſe nadjati od njegove dobrote, kér je ozhitno obljudil, no-beniga, ki vanj upa, ſapuſtiti. Miſli, de bi kdàj ſaversheni in pogubljeni biti utegnili, ne ſméjo

nikdar iméti prostora v nashih ferzih. Takfne misli, zhe jih svobodno hranimo v svôjim ferzi, bi hudobija bile, ki jih nam Bog ojstro prepoveduje, ki so saupanju naravnost nasprot, ktériga Bog résno sapoveduje. Ko bi shé savolj velikosti in mnosha svôjih gréhov strah pred bôshjo fôdbo iméli, ne perdevajmo tudi tega k poprejšnim pregréham, de bi obupali nad usmiljenjem bôshjim, in kar bi is med vsih drusih bilo narhujshi pregréha. Pogošto in f potisam nam je Bog sapovédal, v njegovo milost svôje saupanje staviti. Pf. 114. in nam v rasnih krajih sv. pisma sagotovlja, de akoravno smo polni krivize in gréhov, naf vûnder Bog ljubi, in nozhe, de bi kdo is med naf, bil pogubljen. Škashimo pokorshino njegovim sapovedam, in upajmo v njegovo nefkônzhno milost. Verujmo njegovim besédam, in preprizhani bodimo, de naf on ljubi, in ne bo nam se bati tréba njegove pravize, kér svesto in neprenéhama opravljamo svôje kerfhanfke dolshnosti, in pôrok nam bo fama njegóva praviza, de naf véniz, ki smo ga saflushili v svôji svestôbi, zhaka. „Greshili smo v prizho Gospoda, svôjiga Bogá, in mu nisimo verovali, ki smo nesaupljivi bili do njega.“ Bar. 1, 17. Verujmo sdaj saverjetju, ki nam ga Bog daja v sv. pismi, in stavimo popolno saupanje v njegovo usmiljenje, in ne bomo ga drashili vezh v jeso, in „réshil naf bo in isvelizhal, ki smo upali vanj.“ Pf. 36, 40.

§. III.

Is pokorshine in ljubésni se je bati tréba.

1. Bôshja volja je pravilo (régeljza) vsih opravkov, gibov in obzhutlejev praviga kristjana. Bog je, ki jih povsdviguje, posvezhuje, in jim vso zéno in safluge deli. Nar imenitnishi déla so pred Bogam pravi nizh, zhe ni bôshja volja njih vsrôk, zil in kôniz. Nasprot so pa nar slabshi opravki imenitni, zhe jih spolnujemo, de bi zhestili Bogá in njegovo sv. voljo, in mu dopasti pokorshino fkasovali. Bog hozhe, de smo mu v strahu, in nam to tudi sapoveduje. In dovôlj je ta spodbadlej kristjanu. Jésuf Kristuf govori, de njegova jéd je voljo njegoviga Ozhéta spolniti; in to mora tudi jéd, mozh in vesélje vsih tistih biti, ki so Kristufovi. Kristjan se boji, ker to Bog sapoveduje, in upa kër tudi Bog sapoveduje. On ne lozhi narasen téh dvéh sapoved; kër dôbro vé, de gré Bogú, v vsih opravilih bres isjéme po volji pokorshino fkasovati, in kakor svoj mir in vesélje v pokorshini do bôshjih naredb in v spolnitvi njegóve volje imá, imá tudi svoj mir in vesélje v bôshjim strahu.

Ta isvelizhanfki strah se od tiste nuje, bo-jézhnosti in nepokoja, fosébnó zhe dusho v trepèt povésne, popolnoma lozhi. Ta isvelizhanfki strah oshivlja véstno tenkóft, opomni dusho v blishi kake nevarnosti, sanemariti kako imenitno dolshnost, jo déla poduzhljivo in pasljivo v re-fnizhno svetlost. On ne stífka vesti bres vsroka f prasnim trepétam, napzhnimi podobami dosdév-nih dolshnost in nevarnost, ki dusho v negôdi

podé, in jo mamijo, ali ji pasljivoft flabé, in jo samifhljujejo v potrebnih in prizhijozhjih dolshnoftih. Téga ftrahú nam Bog ne sapoveduje. On hozhe, de fe moramo bati, pa le tam, kjer fe nam je bati; hozhe pa tudi, de sanizhujemo, kar je sanizhevanja vredno. On hozhe, de se smame, nepokoja, nesaupnofti, in véftne nuje ogiblujemo; kér vfe to saupu, ljubésni, pokoju, vefelju fv. Duhá in proftofti bôshjih otrók nafprotuje.

3. Še je is pokórfhine bati, fe je tudi is ljubésni bati dolshnoft. Ljubésin do Bogá térja, de fe njegóvi volji in vfm njegóvim sapovedam pohlévno podvèrshemo. „Kdor môje sapovedi imó, in jih spolnuje, tifti je, ki me ljubi. — Ako me kdo ljubi, bo moje befede spolnoval. — Kdor me ne ljubi, ne spolnuje mojih beféd.“ Jan. 14, 21. 23. 24. Kér nam Bog fe bati sapoveduje, ko mu tako dopade: ko fe nam je takó koriftno in potrebno bati, naf ljubésin, ki fmo jo Bogú in febi dolshni, fe bati, véfhe. Is pokórfhine in ljubésni fe nam je bati tréba, in spolnovati f fvétim veféljem bôshje povélje.

4. Nar imenitnífhi med vfmí zhednoftmi je ljubésin. „Ona“, govori apoftelj, „je vfmí sapoved kônez.“ 1. Tim. 1, 5. Je tedej zil in kônez vfmí zhednoft, ki fo nam naloshene. Kraljiza je vfmí drusih zhednoft, ki fo ji, ko dékle v ftréshbo podvèrshene. Ona jim sapoveduje, jim daja flushbe in jih rabi po volji. Tudi ftrahu ôna sapoveduje, ga po volji obrazha in rabi. Upanje in ljubésin imata ftrah v fvôjo rabo in raft: narobe bi fe djalo réd obernti, ko bi ftrah

saupanju fhkodoval, ali pa nad ljubesnijo in upam kraljeval.

5. „Ljubésin,“ govori apostelj, „je ponishna, poterpeshljiva, pohlévna: ona vse verje, vse upa in vse poterpeshljivo prenasha.“ 1. Kor. 13, 4. 7. Vse zhednosti so v nji sapopadene, ali obzhinfka (splošhna) zhednost je. Ljubésin je tudi strashljiva. Óna se jése bôshje bojí, bojí se bôshjih kasin, nar bolj, de bi jih s svôjimi gréhi ne saflushila. Per osoru nefkonzhne svetosti in pravize bôshje je óna s svétim straham navdana. Ali se vûnder perdersne v to svetost in pravizhnost, s saupam, radoštjo in veseljem povsdigniti svôje ozhi. Nizh tukaj ne vidi, de bi nefkônzšno ljubesnivo ne bilo. Š sv. veseljem óna sposná, de ji je Bog od svôje svetosti in pravize shé nekoliko okufiti dal, poséбно po študu, ktériga v nje do vse krivize in hudobije obuduje: po volji in gorézhnosti, ki jo sh njo navdihuje, de gréhe s déli pokore kasnuje, in se mashuje nad njimi; s nagibi, s ktérimi jo do vsiga, kar je pravizhniga, svetiga in zhaftitljiviga navdaja: kér vse to je delesh nad nar vikfhi svetostjo in pravizo, po ktérih je Bog sam v sebi opravizhen, in po ktérih delitvi on zhlovéka opravizhi; kér sam vso krivizo nefkonzhno sovrashi, ljubi pa tudi nefkonzhno vsako pravizo, in nas s ravno to ljubesnijo in sovrashtvam navdaja. Š hvaleshnostjo ona sposná, de je deléshna postala pravize in svetosti bôshje, in tudi profi in upa, she obilnih deléshna postati.

§. IV.

Bòshji shugi fo vzhini bòshje dobrote.

1. Shugi ljudi fo vezhidel vzhini zhlovéfhke nesmoshnosti, hudôbe in napuha. Zhe jim je le mogozhe fe smafhovati nad svôjim fovrashnikam, ne opuťé, in fizer takó, de svôjimu fovrashtvu in nezhimernosti popolnoma vťréshejo. Préd fe smafhujejo, potlej perté, kér fe bojé, de bi fovrashnik njihoviga naklépa ne spasil; in fe mafhovanja ne ôgnil. Manjka nàj jim pa mozhi ali prilike fe smafhovati, fe shugov poflushijo, de svojimu fovrashtvu vľaj f shmagovanjem in pertenjem po volji ſtoré, in takó fe je nar laglej smafhevati in svôji nezhimernosti vťrészhi, in takó ſi persadevajo poozhititi svôjo veljavo, in tiſte oſtraſhiti, ki jim niſo bili fhkodovati vľtan.

2. Zhe pa Bóg v ſv. piſmi gréfhnikam shuga, le is neſkônzhno ſvetih in preljubeshnjivih naménov ſtori. On ne shuga is flaboſti, kakor de bi svôjih fovrashnikov kasnovati ne mogel, kér njegovimu nar vikſhimu goſpoſtvu fe nihzhe ne more ogniti. On ne shuga, kakor de bi prilike ne imel kasnovati, kér fe v to zelevézhnosti lahko pofluſhi; kér ni ga okomigléja, de bi on v enim, kakor v drugim ne mogel kasnovati. Naſh Bog ni bogovam nevernikov enak, napuhljev in ſtraſhljev, ki f terpéſham in muko svôjih ſtvari svôje veſelje paſe in ſi ga povrazhuje, in jim shuga, de bi jih v ſtrah in trepéte povéſnil. Njegovo pertenje je le ſhivi ſprizhlej njegove neſkônzhne dobrote. On shuga, ki je dober in poterpeſhljev, de bi fe poboljſhali,

in ga naš fbrafovati ne posiliti. „Gospod, savolj pokore ljudem gréhe odpusthafh. Kér vse ljubifh, kar je, in ne zhertifh nobene stvarí. — Vsim pregledujesh, kér tvôje so, o Gospod, ki dushe ljubifh.“ Bukv. modr. 11, 24. 25. 27. „Nimafh vesélja nad našo pogubo.“ Tob. 3, 22. Bog se is ljubésni do naš shugov poslushi, in savoljo naš poterpljenje imá, kér nozhe, de bi bil kdo pogubljen, ampak, de bi se vsi k pokori podali.“ 2. Petr. 3, 9. Samafhimo si ushéfa pred glasam njegoviga pertenja. „Zhe pa bogastvo njegove dobrote, poterpeshljivofti, dolgosanashanja,“ sanizhujemo, le is naših opoklih in nespokornih férz isvira. To vùnder refniza ostane, de naš „bôshja dobrota k pokori napeljuje,“ Rim. 2, 4. 5., in njegovi nar strafhnejfhi shugi so glasoviti opominji, de bi našlédkam njegove jése ubeshali.

3. „Takó,“ govori sv. Ambrosh, se bôshja ojftrôft k milôfti vérne, in se s njegovo dobroto sedini.“ V 9. pridg. 118. pf. On ne shuga sató, de bi naš saterl, in f straham napolnil; ampak sató, kér nam je strah dober in potreben, de bi nefrézhni ne bili. Is njegovih shugov in obljud moramo le nar lépsfhi sprizhke njegove dobrote sposnati, Trid. kat. 3. dél od perv. bôsh. sap., in obzhutiti fkèrb prelubesniviga Bogá, ki naš sdaj po obljudah vézhniga plazhila, sdaj f shugi peklénskih muk naganja, in takó rekozh fili, postati drugi ljudjé.

4. „Kdo sim jes, o Gospod, in kaj sim tēbi,“ govori sv. Augufhtin, v 1. buk. spos. v pet. pog., „de mi, te ljubiti sapovedujesh: se

nad mano grosifh, in mi f fhtrafami shugafh, zhe te ne ljubim! Kakor de bi ti môja ljubésin kéj rabila! Me samore vézhi nadloga sadéti, kakor bi ta bila, de bi te ne ljubil? In bi samôgel bolj kasnovan biti, kakor f prepovedjo, de bi te ljubiti ne smèl? Ne rabifh ti môje ljubésni, meni je pa nefkônzšno veliko v tem leshezhe, de te ljubiti smém: v te ljubésni obstoji vfa moja frézha in zhaft. Koliko ti meni f poveljem, ki mi ga, de bi te ljubil, dajafh, in f sbugi, f ktérimi ga spremljujefh, povéfh? Ši mi le samogel vézhiga in lépfhiga sprizhka tvôje ljubésni dati?

5. Ravno ta zerkvéni ôzhe naf v rasnih krajih fvôjih pifov uzhi, vse shuge bôshje sa vzhine (nafledke) njegove dobrote imeti. „Ko bi Bog,“ pravi on, naf pogubiti mislil, bi molzhal; zhe pa kdo drusiga vdariti misli, ne saupije, osri se.“ V nekim drugim kraji naf ôn uzhi, dé f fhibami, f ktérimi naf Bog v prizhijozhim shivljenji têpe, le naf poboljšhati hozhe, de bi mu ne bilo tréba, naf po vfi fvôji ojštrofti kasnovoti.

6. Nikoli si ne smémo fvôjih teshav, bodo naj shé kakorfhine hozhejo, ko bi si jih bili tudi sami kriví, kar vzhine bôshje jése misliti. Nepogumu in nesaupnosti nikdar v nafhe ferzé vlésti ne dajmo, kér bi to soper bôshjo voljo bilo, in v nizh drusiga ne napeljevalo, kakor dušham mozhi jemati, jih nepoterpešljive storiti, in mnogim fkušhnjavam duri odpirati. Š terdnim saúpam se moramo takrat podpréti, de fo vse britkofti k nafhimu isvelizhanju potrebne, de se jih

Bog sato poflushi, de bi nam nafhe gréhe odpufhal, nafhe pomote poboljšhal, naf v poterpeshljivosti fkufhal, nafho duhovno raft in safluge pomnošil, in naf Jézufu Kristufu podobnišhi storil. To je tedaj nafha dolshnost, in to Bóg od naf terjá. Po uku sv. Pavla moramo vse to, kar se po bôshji védbi do naf teshkiga, grenkiga in britkiga vidi, v to obrázhati. On naf uzhi, de vse to nam je ozhitno snamnje blagosti Ozhéta, ki le v frézho svôjih otrók shuga ali têpe; in naj shuga ali têpe, je vréden nafhe ljubésni, kér se po obôjnim preblasiga Ozhéta fkasuje, in nafhe prave frézhe ifhe. „Kader smo sojeni,“ to je, kadar naf Bog f têrdimi fhibami, ki smo jih po svôjih gréhih saflushili, ponishuje, „je Bog, ki naf têpe, de bi ne bili f tém svétam sguhljeni.“ 1. Kor. 11, 32. „Miflimo, de fhibe Gospoda, f ktérimi on naf kofushnje têpe, nam niso v pogubo, ampak v poboljšhanje.“ Judit. 8, 27. Bog milost fkasuje, ne le takrat, kader nam gréhe odpufha, ampak tudi takrat, kader naf têpe. „Gotovo to vém, de kdor Bogú flushi, mu bo po fkufhnjavah tolashba, in bo is nadloge odréshen, in po tepênji ga bo gnada obfhla. Kér ti Gospod, nimaš vesélja nad nafho pogubo.“ Tob. 3, 21. 22.

§. V.

Štrah je blagovoljnost, ki smo jo Bogi dolshni, in dél nafhe pokore.

1. Kar in kakorkoli Bog zhišla in povelj-

zhuje, nam mora ljubo in drago biti; kér smo le savolj njegove flave na svétu. Sato nam strah bôshji mora grôsno imenitne zene biti, kér je del nafhe dolshne bôshje flushbe, in je blagovcljnost, ki jo njegovi mogochnosti, pravizhnosti in svetosti dajati moramo. „Sin spofhtuje svôjiga ozhéta,“ nam Bog sam po preroku govori, „in hlapiz svojiga gospoda. Šim pa jes Ozhe, kje je môja zhaft, kje moj strah? In sim jes Gospod, kje je moja zhaft?“ Malah. 1, 6. Bogá se bati, se pravi ga zhaftiti.

2. Zhlovéka se bati, bi se ga ne réklo zhaftiti, kér bi tiste djanja, ki smo jih stvarniku in Gospodu dolshni, na stvarí prenasfali. „Kdo si ti, ki se umerjozhiga zhlôveka bojish, ki ko trava sveni.“ In posabil si Gospóda, Štvarnika svôjiga, ki nebéfa raspenja in je vstvaril semljo, in si se neprenéhama vèl dan bál svôjiga sopernika. — Jes sim Gospod, tvoj Bog, ki sdrushim morjé, de valovi lufkajo v kvifhko.“ Isa. 51, 12. 13. 15. „Ne bojte se nesdufhnesha befedí, kér njegova zhaft je gnoj in zhervoba. Danes je vèlik, in jutri ga ni, kér v prah se je sprevèrnil, in njegovih naklépov je kôniz.“ Mat. 2, 62. 63. „Ne bojte se shugov ljudi, in ne bodite strahljivi: — ampak spofhtujte bôshjo svetóst, Gospoda vójfknih trum: njega se bojte, pred njim se trefite, in v posvezhevanje vam bo.“ Isa. 8, 12. 13. 14. Kaker on sam predfébik (rézh) nafhiga upanja, nafhe ljubésni in nafhe molitve biti hozhe, hozhe tudi iam predfébik nafhiga strahu, ki je dél nafhe molitve in flushbe, ki smo ju opravljati

dolshni, biti: „Bojte se Gospoda, in dajajte mu zhaft, molite ga, ki je vstvaril nebo in semljo.“ Jan. fkriv. rasod. 14, 7.

3. Ali spomnite se, de bo ta strah, ki Bogá zhaftí, f saupanjem v njegovo dobroto íklénjen. Bres strahú sodb bôshjih shiveti, bi se ne djalo Bogá ne spofhtovati, temuzh njegovo pravizo, mogozhnost in gospostvo sasmehovati, in ga v jéso drashiti. Bati se bres upa, se pravi, Bogá ne spofhtovati, in se ga, ko kakiga trinoga bati, in v njem pravizhnost bres vse dobre in milosti sposnati, in prekèrshiti njegovo nar vézhi sapoved, vanj námrezh upanje staviti, kar nam tèrdo sapoveduje. Še ga bati, in upati vanj, se pravi prav ga zhaftiti, kèr ga pravizhniga in milostiviga, Bogá svetosti in Ozhéta milosti sposnamo.

4. Štrah je dél nashe pokore. „Darujte daritvo pravize, in upajte vanj.“ Pf. 4, 6. Štrah, ki duhá in ferzé, to kovazhnizo gréhov, shali in ponishuje, je réf darva pravize, in zhe se she upanje v milost bôshjo sraven perdrushi, mu je grôšno perjétna, in mu zhaft povrazhuje, ki mu je bila po gréhu odvséta. „Zhlôvek, ki je slo pobitiga ferzá, ki fklonjeno in shaloftno hodi, ta te zhaftí, in tvôjo pravizo, Gospód.“ Bar. 2, 18. „Ko bi (Gospód) dar hôtel imeti, bi ti ga jes rad daril, ali nad shganimi darmi nimash dopadenja. Shalofiti poln duh, je Bogú dopadljiva daritva, stèrtiga in ponishniga ferzá ne bosh sanizheval, o Bog.“ Pf. 50, 18. 19. Ko bi otrôk, ki je svôjiga ozhéta rasshalil, is grévenge in framôte, de je takshniga ozhéta rasshalil,

od ktériga je shé toliko dobriga prejél, in fhe prejémati upa, ko bi se pred oblizhje ozhéta ne upal, bi ga tako bòlj zhaftil, in popravil pred svôjo pomoto, kakor pak drugazh.

5. Jésuf Kristuf fam, ki je le sato bil na svét prifhel, de bi glava in isglêd vsih fpokornikov bil, pravizi svôjiga Ozhéta sadóftil, mu po gréhu odvséto zhaft spét povèrnil, se is té pokóre ni hôtel isvséti. V rasnih krajih sv. evangelija beremo, de se je grosil, v duhu shaloften bil in ginjen. Jan. 11, 38. 12. 27. 13. 21. Š tém je svôje terpljenje sazhél, kar je grôsna pokora in spravna daritva bila, ki jo je Ozhétu daril. Škèrbno fo evangelisti sapifali, „de šta ga strah in nuja stifikati jéla, njegovóvo dušho v smèrtno shaloft povesnila.“ Mark. 14, 33. 34; de šta ga strah in britkoft v smèrtné teshave posadila, in ga tako stifikala, de fo frage kervaviga póta na sémljo kapale. Luk. 22, 43. 44. Bi se ne spodobilo tedaj, de bi tudi mi ta strah, shaloft, smèrtné britkofti, ki so jih nafhi gréhi Jésufu Kristufu délali, is zéliga fèrza spofhtovali, in se v stan postavili, de bi njegovimu bil nekoliko podoben. Ne bomo le tedaj, v tém strahu, shalofti, tugi, britkofti in nuji, ki nam jih spominj nafhih gréhov déla, sgôle gnade spofhtovali, in jih ko kapljize tiste grénke kupize, is ktére je Jésuf Kristuf pil, sprejémali, in se jo vrédniga storil, se sh njo s nami deliti. Blagor nam bodi, zhe naf takfhni spominj v smèrtné nuje postavi, isganja is nafhiga shivóta kervave kaplje, ali naf tudi konzhá! Ali nefkônzhno veliko nam fhe smanjkuje, de bi is premifhljevanja gré-

hov, ki jih vsaki dan soper Bogá dopernafhati nefrézho imamo, takfhi strah in stud sajémali. Kralj David je v rasnih pfalmih strah in stud, ki jih je v premifhljevanji svôjih gréhov obzhutil, pokasal, in té obzhutleje, ki jih sa vzhine milofti bôshje sposná, nifo njegoviga upa v Bogá smanjshvale, ampak krepzhale.

§. VI.

Štrah mora dél nafhe flobodnosti in predšebik (rézh) vesélja biti?

1. Bog nam strah sapoveduje; in kdo bi potém téga ne védel, de nam je v tém svôjiga savétja ifkati, de mu pokorfhino fkasujemo in fpolnujemo njegove sapovedi? Dar bôshji je strah, in je nar imenitnifhi frédstvo nafhiga isvelizhanja. Jéfuf Kristuf ga svôjim uzhénzam perporozha, ki fo njegovi perjatli. Štrah je zhast in blagovoljnost, ki fmo jo Bogú fkasovati dolshni, in je dél nafhe pokóre. To fmo sprizhali doflé. Ne bomo tedàj posiljeni is téga fkleniti, de je strah bôshji nafha flobôdnoft, in mora biti predšebik nafhiga vesélja?

2. Nizh nespametniga bi ne govorili, ko bi djali, de naf strah bôshji oflobôditi mora, in nam délati pravo in tèrdno vesélje: govori se po besédah fv. pifma. „Kdor se Gospoda boji, se prestrafbil ne bo, in se tudi bál ne bo, kér njegova svést je Gospod. — Blagor dufhi zhlovéka, ki se Gospóda boji. Ozhi Gospóda fo nanje opèrte, ki se ga bojé. Mogozhna bramba jim je, in filni tabor, pred vrozhino hladilo, in v opol-

danfki perpéki fénzhni štréfhaj.“ Šir. 34, 16. i. t. d. Gospodovi štrah bo ferzé rasvefélil in dal vefélje, dôbro voljo, in dolgo shivljenje. Timu, ki se Gospóda boji, bo k poslédnimu dôbro, in bo v dan svôje smèrti oblagoflavljen“. Šir. 1, 12. 13. „Šrezhen je zhlôvek, ki je vselej bojèzh, terdokorni bo pa v nadlogo sadél.“ Prip. 28, 14. „Gospodovi štrah gréhe odpravlja; kdor pa bres štraha shiví, ne bo pravizhin biti samôgel.“ Šir. 1, 27. 28. Tako ofkerbljuje Bog sv. Duh splôh nafhe isvelizhanje, vefélje in flobodnost f tém, de bi védno v bôshjim štrahu, in nikoli v savétnosti popolnoma biti si ne domishljevali, kar bi grôсно flabe naflédke iméti vtegnilo.

3. Sato govori sv. Gregor, „de gotovfhiga nizh ni, kakor védno se bati.“ Šv. Bernard tudi perštavi: „Š tém štraham se koriftno in saflushno upa. Ta štrah je nar mozhnéjsh in nar filnifhi nagibik v Bogá upanje štaviti, ki je nar vézhi dar bôshji. — „Gospodu dopadejo, ki se ga bojé.“ v 90. pf. 15. gov. 4. v. Boljsh je štrah ko popolna flobodnost; kér ni vmérjena prizhijozhimu shivljenju.

4. Bojmo se Gospoda. Ta štrah bi nafhe vefelje im blashenstvo biti mógel. Dosdéva se nam, de šta si štrah in vefelje vnašprot, pa se vûnder popolnoma sdrushiti dašta. Tudi se nam dosdéva, de se shalošt in vefelje ne moreta terpéti, ali vûnder se shalošt refnizhno spokornih s veféljem dobro šterniti da. Néki sv. ôzhe, nam lepó od téga pové: „Špokornik naj védno svoj gréh obshaljuje, nad shaloštjo pa vûnder nepre-

néhama veselje imá.“ Ravno tako mora tedáj pravi kristjan védno v strahu shivéti, in v tém strahu svôje veselje iméti. „Slushite v strahu Gospoda, in s trepétam imejte veselje nad njim.“ Pl. 2, 11. „Blagor zhloveku, ki se Gospoda boji, in v njegovih sapovedih veselje imá.“ Pl. 111, 1. „Štrah bôshji veselje nanasha, to veselje pa svelizhanški strah in novo raft. „Veseli naj se môje ferzé, in boji naj se tvôjiga iména.“ Pl. 85, 11. „Veselite se vselej v Gospodu.“ Filip. 4, 4. „Boj se Bogá, in dèrshi njegove sapovedi, kér to popolniga zhlovéka stori.“ Prid. 12, 13.

§. VII.

Kdaj je s straham mànj opraviti iméti.

1. Bog, ki je zhudovit v svôjih Svetnikih, pravizhin v svôjih potih, in svét v svôjih délih, svôje isvoljene po rasnih potih k febi vodi. Bali so se, upali so in ljubili so vsi; bôlj pa so upali in ljubili, kakor se bali. Upanje in ljubésin morata nar možnéjshi nagiblej v pravizhnim zhlovéku biti: tudi strah, zhe si ravno je dober in hvale vréden, je le takrat sapovedan, kader je koristen, in naf k saupu in ljubésni napeljuje, ali ga v naf ohranjuje in krepzha. Réf de so veliki Svetniki shivéli na svétu, ktére je Bog s takshnim shivim straham pred njegovimi sodbami navdal, de so bôlj strah ko ljubésin kasali. Te vidne obzhatke so zéli zhaš svôjiga shivljenja, in vzhasih tudi flédnjo uro shivljenja kasali. To naj bi poboshne dushe tolashilo in ferzhnéjshi

délalo, zhe gibov shiviga saupa, kakor bi radi, v febi ne obzhutijo, in per ktérik je strah vézhi, kakor bi si vofhili. Job, kakor nam Bog sam sprizhuje, je bil vélik fvetnik, ali vùnder nam on sam od febe pové: „Vfelej sim se Bogá bál, kakor nad me verfhezhih valov, in njihove téshe nifim mogel nositi. — V fkerbi sim bil sa- volj vsih fvôjih dél.“ Job. 31, 23. — 9, 28. Bila bi pa grôсна slóft, ko bi nam takfhni obzhutki v nuje, smote, nepôkoj, nesaupnost in tefnovéftnost sdivjali. Obzhutki strahú fo tudi pèr fv. Jobu kraljevali, pa le f tèrdnim saupam v Boga, in fizer bres vfiga majenja, in je fvôjo nedolshnost soper vse fvôje perjatle sagovarjal, ki fo mu po krivim obétali, de ga preprizhati hozhejo, de v flabi perjasnosti s Bogam shivi, ker ga f tolíkfhnimi nadlogami têpe, in kér fo ga vfiga saupa v Bogá obropati in ob vfo mozh in poterpljenje v velizih britkoftih perpraviti hòtli.

2. V duhovnim shivljenji imamo ftanove in ure smrazhenja, tàme, viharjev, flabofti, nepo- koja, fkufhnjav, kader se dufha soper fvôjo voljo v velike britkofti potaplja, de naf nepogum in nesaupnost napadata; ftanovi, ki jih prerok popishe: „Smoteno je môje ferzé, sapuftile fo me môje mozhi, in zlo otamnêle fo môje ozhi“ Pf. 37, 11. To je britka ura fkufhnjav. Ve- like saloge saflug bi si lahko takrat spravljali. Dragi nam morajo ti zhasi vére in upanja biti, ker bi naf ti napotlejí, ki se nam nastavljajo, v véri in upanji krepzhati mógli. V takfhnih fkufhnjavah bi refnizhno kerfhanfka dufha veséla mógla biti, de fama febi nekaki sprizhlej dajati samore, de

le v milost bôshjo in saflushenje Jêsufa Kristufa saupa; kër bi ona bres takshnih fkushnjav teshko raslozhila, de se ni v nobeno drugo zhloveshko opóro naflanjala. Zhe pa ôna v têh britkih fkushnjavah, ktére ji vfo zhloveshko pomózh od-podé, nepremakljiva in têrdna oftane, ji ni treba dvomiti, je li v milost bôshjo in safluge Jêsufa Kristufa saupala ali ne, in sidanje svôjiga is-velizhanja na têrdo fkaló postavila.

3. V takshnih britkih urah, v ktérik nal malofêrzhnost in nesaupnost napadate, je tréba le f takshnimi mislimi opraviti iméti, ktére saupanje in ljubésin podpérajó, in predfêbke strahú is du-she preganjajo. Tréba je, de se takrat po is-glédu tistih obnafhamo, ki memo kake grôsne ftermine gredó; svoj obras prozh obêrnejo, in se dershé le druge strani; de se jim savolj viso-zhine prepada v glavi ne saverti, in jih ne po-tégne sa fabo. Ljubésin in saupanje fta vselej sapovédana bila; strah pa le takrat, kader je ljubésni in úpu v podpórno. Pomozhki fo lé sa-volj kônza potrebni. Štrah je v osoru ljubésni in upa pomozhik, „kër namén sapovedi,“ in to-rej tudi strahu, „je ljubésin,“ kakor Apostelj go-vori. 1. Tim. 1, 5. Satorej morajo tisti, ki fstrahne refnize preshivo obzhutijo, si misli fstrahú is glave isbijati, in si le f takshnimi opravik da-jati, ktére njihovo saupanje in ljubésin podpérajó in hranijo. „Môja dusha je polna framôte in fkrumbe; ne morem je viditi,“ — pravi sv. Au-gufhtin, — „le tebe hozhem premishljevati, o praviza, o nedolshnost: tako sala in mizhljiva si, de se te nasititi ne morem, bôlj ko te glédam,

po tebi se dufha, ki te ljubi, osalfha.“ V 1. buk. fposn. 5. pog. Š tém je tolashil fv. Augufhtin svôje ferzé, vidivfhi, de ga ftrah prehuđo napada. V drugim kraji on v Bogá takole moli: „Pridi v môje ferzé, in nafiti ga, de svôjih sloft posabim, in ljubim svôjo edino dobroto.“

4. Poféбно flédnji zhaf svôjiga shivljenja, v fmèrtni blishi fe je s ljubésnijo in upam podporati tréba, in fe soper prehúđ ftrah pred blishnjo fmèrtjo in bôshjo pravizo oroshjati: kér dufham, ktére fo po kerfhanfko shivéle, fe je takrat nar bôlj takfhnih fkufhnjav ogibati. Zhe jim hudôbni fovrashnik takrat ojftrôft vezhnih fhtraf pred ozhí ftavi, naj le v to mislijo, kako bi fe Bogu sahvalile, de jih ni takrat vanje pàhnil, kader fo jih nar bôlj vrédne bile, in de bi fe k vézhi in mozhnéjfhí ljubésni do Gospoda vnémale; zhigar ufmiljenje kmalo v drushbi vfh Angelov in Švetnikov bôshjih prepevale bodo. Ko bi pa tudi Bog perpuftil, de bi takrat v takfhni ftrah padli, ne fmémo poguma sgubiti; ampak té britkofti v duhu pokore prenafhati, in upati, de bodo té ftifke per Bogu mar biti saflushne; in mislijo naj, de je dôfti velikih Švetnikov bilo, kakor fv. Hilarjon, fv. Arseni, in vezh drusih, ki fo v obzhutni britkofti ftrahú umèrli. Mislijo naj fi, de je fam Jéfuf Kristuf v okomigleji svôje fmèrti svôjimu Ozhétu toshil, de ga je sapuftil, naf poduzhiti, de bi ponishno in poterpeshljivo pomanjkanje vfhga tolashka prenafhali, v podvèrshnofti v bôshje naredbe svôje vesélje in pokoj iméli, in v sdèrshbi obzhutne

tolashbe gnado, mu nasledovati, saflushili. Nar imenitnishi rézh tukej je ta, de se upa, in so- per vse dosdéve upa, kér je Bog tistim, ki so do flédnjiga sdiha svôjiga shivljenja v bôshje ufmiljenje upanje stavili, storil grôsne in ozhitne obljuje.

§. VIII.

Spodbadleji, sakaj se nepopolni kristjani smèrti ne bati, ampak si jo she voshiti sméjo.

1. Kakor kerfhanfko shivljênje nizh drusiga ni, ko nasledvanje in podoba shivljenja Jésufa Kristufa sa naf, mora tudi umirajozhi kristjan sa naf umirajozhiga Isvelizharja posnémati, in ga tako rekozh vpodobovati. Jésuf Kristuf je umèrl, de bi pravizi bôshji sa grêhe zéliga sve- tá sadoštil, in kraljestvo hudobije pokônzhal. De bi bil svôjimu Ozhétu popolnoma pokorfhino fka- sal, se je pravizhni smèrtni fôdbi podvèrgel, ki je zhes vse gréfhnike fklenjena bila, in sa ktére je on pórok postal; de bi bil po svôji smèrti ve- lizhastvu bôshjimu nefkonzhno blagovoljnošt fka- sal, in nar vishji gospostvo zhes vse stvaru spre- jél. Ravno tako mora tudi kristjan svôjo smèrt sprejéti, se mora frézhniga misliti. Jésuf Kri- stuf daritvo svôjiga shivljenja, ki je popolnoma bôshje in nefkônzhno vézhi zéne, kakor je na- torno shivljenje vsih ljudi in Angelov, f tisto da- ritevjo fkleniti hôtel, ktéro fléhern is med naf od tako révniga in nevrédniga shivljenja Bogú dati mora; in de bi mi f svôjo smèrtjo, ktéro je

on f svôjo fkleniti hôtel, vézhno shivljenje dofégli. Ki bres vdeléshbe téh lastnost umirajozhiga Jésufa umèrje, ne umèrje ko kristjan, ampak is file, ko shivina, umèrje ko saversheniz.

2. Vfaki kristjan mora zéli zhaf svôjiga shivljenja fe sa takfhne lastnosti persadévati, kèr ravno sato shiví, de bi fe dôbro umréti nauzhil. On mora nad Jésufam Kristufam to shivo gorézhnost, bôshji pravizi sadostiti, in gréh satréti, vezhkrat zhestiti, kakor tudi duhá pokorfhine in daritve, v ktéri je on shivel in umèrl, in ktériga on fhe v fkrivnostih sv. Altarja sa naf hrani. Profiti ga moramo, de nam ga dodeli, poséбно ob zhafu sv. mafhe in sv. obhajila, kjér fe Jé-suf Kristuf svôjimu Ozhétu fhe ravno tako daruje, in se nam daja, de bi tudi mi ravno takó dárovali. Bòlj ko smo v téh rezhéh Jésufu Kristufu podobni, mànj fe nam bo smèrti bati, ki pred Bogam velike zéne in saflushenja biti mora: bolj bomo naméne Jésufa Kristufa spolnovali, ki, akoravno je le enkrat refnizhno umèrl, de bi svôjimu Ozhétu spodobno in nar vikfhi zhaf fkasal, in mu smèrt vfaziga kristjana, ki je ud nje-goviga teléfa, kakor podaljshek svôje daritve na krishi, do kônza svéta darovati sapoveduje.

3. Is med nar imenitnihih vsrokov vzhlôvezhenja in terpljenja Jésufa Kristufa, kteri je ta bil, de je naf od vezhniga pogubljenja réfhil, in naf pred smèrtnim straham obvaroval: on je zhlovek, in fizer umerjozh zhlóvek postal, „de je f smèrtjo tistiga potèrl, ki je nad smèrtjo oblast imel, namrezh hudizha, in de bi jih odréfhil, ki so smèrtnimu strahu svôje shive dni, kar

fushni podvèrsheni bili.“ Hebr. 2, 14. 15. Še ne rëzhe to, smagi Jësufa Kristufa nezhaft dëlatti, se pred fovrashnikam Jësufa Kristufa trëtti, ki ga je on premagal; in po strahu umréti, she v njegovi fushnosti oftati?

4. Jësuf Kristuf je f fërzhnim hlepenjem uro perzhakoval, ki je f prelivam njegove kervi imela spolnjena biti. „Š kërftam pa imam kërshen biti, in kako mi je britko, dokler se ne dopolni.“ Luk. 12, 50. Švôje terpljenje on kërft imenuje. Bi se ne spodobilo tedaj tudi, de bi se kristjan, ki zhaft imá njegovzov ud biti, po njegovih bôshjih sheljah ravnal, in bi f takfhnim kërftam kërshen biti hrepënil? kër fmërt kristjana mora kërft biti, kjer se vsi grëhi isbrisujejo, in kjer sa neumerjozhe in od vse smote prosto shivljenje prerojëni moramo biti. Ne bomo tedaj s Jësufam Kristufam is fërza hlepëli bres sadërshka svôje shivljenje darovati? a.) De bi nar vikfhimu velizhaftvu bôshjimu in vsm njegovim lastnostim nar vikfhi zhaft, ktero mu zhlovëfhka stvar dati samore, fkasovali; in fmërt Jësufa Kristufa nashiga Bogá in Isvelizharja popolnoma blagovoljili; b.) de bi Bogú nar spodobnišhi hvalo dajali, de je shivljenje svôjiga Šina na krishi sa naf dal; de se toliko sto let ne prenëha, njegovo teló in kri na nashih altarjih darovati, de bi nam svôjiga sv. Duhá in shivljenje gnade, ki vse shivljenje svetá prefëga, podelil; c.) de bi Bogú popolnoma sadoftili, kar mu védno storiti samoremo, sa svôje grëhe darovali, in svôjo fmërt f fmértjo Jësufa Kristufa fklenili; d.) de bi obilno ufmiljenje bôshje na se vlëkli, in

svôjo smert ponishno sprejeli, in svôje shivljenje védno darovali: akoravno je nafhe shivljenje, sa spodobni dar takò slabiga poména in révno, in f tolikimi gréhi omadeshevano; in kér bôljfhiga nizh nimamo, de bi ga Bogú darovali: je Bog vúnder takò dober, ta gréfhni ostanik shivljenja, kakor lepo difhézhi dar, sprejéti.

5. Vfaki dan profimo Bogá, de bi njegovo kraljéstvo k nam prifhlo. To kraljéstvo bôshje v naf pa le po smerti svôjo terdnjavo dobí, ki bo sa fléherniga is med naf kôniz gréha, rasdjatva posheljnofti in sazhétik popolniga kraljéstva pravizhnofti in ljubésni. Vfaki dan sa prihod bôshjiga kraljéstva profiti, in se vúnder prévezh smerti bati, se samore to dôbro vkupej fterniti? Hlepénje po bôshjim kraljéstvu in vézhnim shivljenji s nafhim isvelizhanjem v bitnim fklepu ftoji. Šv. Augufhtin govori, „de ni fhe dovolj verovati frézhno vézhno shivljenje; ampak ga je tudi ljubiti tréba; in hrepeneti nebéfsko ftanje dofézhi. Ni pa mogozhe biti takfhniga férza, in nepripravljenimu biti, ta svét sapuftiti.

6. Šv. pismo nam vse vérne, ko ljudi pred ozhi ftavi, ki se poflédnjiga prihoda Jésufa Kriftusa nadjajo, in kolikor je mogozhe fi ga f sheljami in sdibleji blishej pomikajo. Zhimú fmo kriftjani? Zhimú fmo se k Bogu spreobernili? ne sato mar, „de bi shivimu in pravimu Bogú flushili?“ govori sv. Pavl, „in perzhakovali njegoviga Šinú is nebéf, ki naf je odtél od prihodnje jese.“ 1. Tef. 1, 9. 10. „Komu Gospod, pravizhen fodnik, tifti dan véniz pravize perpravlja?“ naf ravno ta Apostelj uzhi: „tiftim ki ljubijo prihod

njegov?“ 2. Tim. 4, 8. Kér sêmlja f štvarni vred, ki prébivajo v nji, bo sgoréla, „kakofhni bi biti mogli, govori sv. Péter, všim vérnim, kakó svéti v svôji obnashbi, kakó pobóshni v svôjih délih, ki f shélnim zhakanjem hrepenite po prihodu gospodoviga dnéva?“ 2. Pet. 3, 10. 11. 12. Jésuf Kristuf popisovaje snamnja, ki se bodo pred njegovim prihodom godile, je djal: de bodo ljudjé v zhakanji slost, f kτέρimi on gréfhnikam shuga, od strahú kopernéli, se med tém prezej k prizhijozhim uzhenzam in všim tistim obérne, ki ga v prihodnjih zhasih bodo nasledovali, in jim té tolashljive in vesele beséde pové: „Kader se bo pa vse to jélo goditi, gléjte in povsdignite svôje glavé; kér vashe odreshe-nje se perblishuje. — Kader bote vidili, de se to godí, véдите, de je bliso boshje kraljestvo.“ Luk. 21, 28. 31. Ti imenitni nauki, ki jih nam Jésuf in njegovi Aposteljni dajo, se f go-rezhimi sheljami umréti popolnoma strinjajo. Še pa morde f prevelikim straham umréti strinjajo? Ali naf ni strah takfhuim imenitnim refnizam délati nezhasi, kér ravno nasprotno, kar nam prepovedujejo v nashim férzu prebiva?

7. „Sastonj,“ pishe sv. Augufhtin, „govoré „nektéri kristjani, de sato nozhejo umréti; de „bi zhas iméli, v zhednostih fhe rasti, kér ravno „ta rast v tém obstojí, de imamo umréti sheljé. „Ko bi hôtli refnizo govoriti, bi ne sméli go- „voriti: sato nozhem umréti, de bi rastel, am- „pak sato, kér sim v zhednostih flabo rastel. Shê- „lja tedej, de bi ne umèrli, ni perpomozhik rasti „v zhednostih, ampak snamnje flabe rasti. Kdor

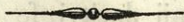
„tedaj umrèti satò ne sheli, de bi bôlj popolna-
 „ma shivel, naj umrèti sheli, in vspopolnil se
 „bo.“ Šv. Aug. v evang. vpr. 1. buk. 17. vpr.
 v Mat. 5. v. Raslozhik, ktériga ta sv. uzhe-
 nik nékje drugé med popolnimi in nepopolnimi
 déla, v tem obstoji, de popolni prizhijozhe shiv-
 ljenje nejevoljno prenašajo, in s vefeljem zha-
 kajo smèrt. Nepopolni pa terpésham prena-
 šajo smèrti, imajo vòjtko f seboj, de bi se
 bôshji volji podvèrgli, in si persadévajo, se s
 svôjo ofojo vsadovoljiti, in se f pogumam in po-
 terpljenjem oboroshijo, de bi ljubésin she dalje
 shivéti v febi satèrli, in smèrt f podvershbo in
 pokojem sprejéli.

Popolnost tedaj v tém obstoji, de shelimo
 umrèti, de bi nizz vezh nepopolni ne bili, de bi je-
 njali grefhiti; de bi Bog popolnoma kraljeval v
 naf, in to gréfhno telò, ki ga v smèrt damo, v nje-
 govo kasin savolj védnih puntov soper Bogá, se v
 práh spreobèrnilo; njegovi pravizi, popolnoma sa-
 dostilo, in vse krivize, ki jih je soper njegovo veli-
 zhaftvo dopernafhalo, f tém ponishevanjem popra-
 vilo. Bôlj odkrite in gorezhe ko so te sheljé, loshej
 in préd se popolnost doféshe; nar krajshi pot
 popolnost dofézhi je, is fèrza umrèti sheléti.

8. K ti sadnji daritvi se nam je perpraviti
 tréba: ali zhe se ura perblisha, ne smemo f sgo-
 voram perprave sheléti, de bi se zhaf darova-
 nja odmikal. Ta perprava ni takò potrébna,
 kakor pak vdaja v voljo bôshjo. To perpravo
 samore nafha podvèrshba nadomestiti, ali nafhe
 podvèrshbe ne more nizz nadomestiti, in téga
 naj ne posabijo tudi narpopolnishi dushe. Ka-

der nam Jésuf Kristuf napoveduje svoj prihod, je veliko bòljshi sa naf, de mu nasprot grêmo, kakor pak de bi se nevarnosti ispostavljali, prekasno priti, ménijozh, de bi se ga sprejeti, bòlj perpravili. Poglavitna perprava, ktére nobena druga nadomestiti ne more, je, de mu f saúпам in ljubésnijo nasprot grêmo; in takrat je misliti tréba, kako bi se opogumili in umréti vnéli.

9. Pokasali fmo shé néki drugé, de se nihzhe, bodi fhe taki svétnik, naj ne sanafha na svôje zhednosti, ko bi jih Bog bres ufmiljenja fôdil. Tifti je shé pogubljen, ki bres ufmiljenja hozhe fojen biti. Upanje v milost bôshjo in safluge Jésufa Kristufa je zélo nafhe savétje. Kér se na ravno tifti kraj fpét nasaj verniti moramo, isrozhiamo njemu v shivljenji in smèrti zélo svôjo dufho. Nepomotljiva refniza nam bodi: bòlj ko se mu bomo isrozhevali, pravizhnifhi bomo, in bòlj bo Bogú nafha daritva perjétna.

Deveto poglavje.

Pogošne povrazhbe v odpuštljive gréhe, ne sméjo flabiti saupa v Bogá. Kakshin naj bi pravi kristjan v osoru téh gréhov bil.

§. I.

Odpuštljivih gréhov ni mogožhe sadoſti ſovrashiti in ſtuditi.

1. Zhe nektére majhne in malovashne pomote odpuštljive gréhe imenujemo, fe le is tega naména ſgodí, de jih v priméri tiſtih gerdób in pregréh, ki mahama duſho umoré, jo ſovrašstva in preklétſta bôshjiga in vézhniga ôgnja vrédno ſtoré, ſmértne pregréhe ſovemo. Premišljevali naj bi pa odpuštljive gréhe, kako ſo ſami na ſebi grôſni in ſtraſhni, in bi jih na vagi vézhne reſnize in pravize pretéhtovali, bi oſterméli nad njimi.

2. Odpuštljivih gréhov nar manjšhi neſkônzhno mogožhniga, ſvétiga in dobrotljiviga Bogá

rasshali, kër, akoravno smo polni nevédnosti in nesvestôbe, na s mnogotêrimi dobrotami olipa. In kdo bi samogel velikost takšne rasshalitve sapopasti? Še mar ne sгодí to po odpušljivih gréhih, de raspadljivost od neraspadljivosti, fkonzhnost od nefkonzhnosti, stvar od Štvarnika, svôjo gréshno in sprideno voljo, od nefkônzhno pravizhne in svéte voljé Bogá, ki nam prepoveduje vse gréhe, bôlj zénimo? S odpušljivimi gréhi ne saflushimo sizer biti vèrsheni v pékel; le pa mar ne obropamo po nekazim nezhimernim vesélji in malovrédni dobizhkarii, ki na s té smote vabijo, nektêrih stopajev vézhne flave in isvelizhanja, ki bi jih po svesti spolnitvi svôjih dolshnost bili lahko dofégli? Ali ni takšni pregréshik in sguba veliko vézhi, kakor bi si kdo domifhljeval? Nar manjšhi rasshalik in kriviza soper nefkônzhno mogozhniga in preljubésnjiviga Bogá, je hujšhi od vsih slost téga svetá, ktére bi štvari terpéti samôgle, vézhi od vsih bolésin, sgub dobrót, teléfnih bolezhin, framôte; pa kaj, hujšhi od nar strashnejšhi smèrti. V priméri Štvarnika so vse štvari, révni nizh; satorej so terpljenja štvari v osoru bôshjiga rasshaljenja, pravi nizh. Zhe nam pa sgôrej imenovane slosti takò grôšno k fèrzu gredo, in se jih po vsi môzhi ogiblremo: f kakšnimi ozhmí naj bi nar manjšhi pregréshke glédali, in se jih po môzhi ogibali? Kakó vélika flepôta je tistih ljudi, ki, de bi nar manjšhim zhasnim nadlogam ubeshali, bres vsiga pomiflika v majhne pomote prepajajo? Vse majhne pomote so krive smèrti Júsufa Kristufa. De bi jih satèrl, je umèrl. Od-

pušhenje smèrtnih in odpustljivih gréhov, se drugazh ne doféshe, kakor po zèni njegove kervi, in po môzhi smèrti njegove. Šklenimo tedaj is velikôte pomozhka na velikoto sloſti, in ſposnajmo, de odpustljivi pregréhki ſo sloſt, ktèrih ſe nikoli sadoſti ogibati, ſe jih bati, zhertiti in ſtuditi ne moremo. Sa odpustljive pregréhke, zhe jih na tem ſvétu ſ pokoro ne isbrifhemo, bomo na unim v mukah viz terpéli, in ſizer v mukah, ki ſo, kakor nam ſv. ozhétje popifujejo, od vſih muk, ktère bi na tém ſvétu prenaſhati ſamôgli, hujſhi. Kakò grôſni morajo vûnder odpustljivi gréhi biti, ki po ſôdbi bôſhji, ki je ſgôla praviza in dobrôta, tako veliko ſhtrafo ſafluſhijo.

3. Zhuditi ſe je potém takim, de ſo nar vézhi Švetniki, ki ſo ſe tako ſkèrbno vſih ſtvari ſdershevali, vſe gibe ſvôjiga ferzá pred ozhmí iméli, védno molili; vûnder per vſim ſvôjim tako popolnim in ſvétim ſhivljenji na vsroke ſadéli, neprenéhama sdihovati, ſe nar ojſtréjſhim in neſnanim ſpokorilam podvrézhi, de bi ſhe na tém ſvétu ſhe ktère majhne pomote v ſebi ſatèrli, ktèrih ſe v prizhijozhim révnm ſhivljenji tudi popolno pravizhni do kônza ogibati ne morejo, de ſe jim vzhafih tudi ſhe ktéra po neſrèzhi ismusne? Bòlj bi pa ſhe oſterméti mógli, de nam neſkônzhno ſhtevalo odpustljivih gréhov, ki jih neprenéhama dopernaſhamo, takó malo v ferze gré, de tako poredkama nad njimi sdihujemo, in ſhe pomiflimo ne, de bi jih vſáj s nektèrimi majhnimi ſpokorili isbrifovali. Objokujmo vſáj tèmo ſvôje pameti in terdovratnoſt ſvôjiga ferzá,

ki nam fhteвило in velikost svôjih pregréh sposnavati, in jih obzhutiti opovéra.

§. II.

Kako nevarno je, vnemarjati majhne pregréshke.

1. Nektér kristjan se she sa odpuštljive gréhe ne sméni, in jih, ki so le odpuštljivi, sgovarja, in misli, de se jih, ki so odpuštljivi, poboljšhati, si file délati ni ravno potreba. „Šaj ni ravno veliziga nizh, zhe tudi v nekazih pomotizah shivim,“ pravi. Bo besédah sv. Bernarda, donafhne dni takfhni sgovori nizh nôviga niso: in ko bi se tudi ravno kdo naravno in ozhitno kaj taziga rézhi ne perdèrsnil, si vùnder v fèrzu vsaj misli, in f svôjo nevarnostjo in neobzhutnostjo do odpuštljivih gréhov ozhitno pokashe, de se veliko sanje ne sméni, in de bi jih poboljšhal, malo porajta. Šmémo tedaj odgovor téga zerkvéniga ozhéta takfhnim kristjanam dati, bodo nam, jih is fèrza poslušhati, nastavli ufhéfa? „Glejte,“ nam on govori: „to je nespokornost, bogokléstvo „v sv. Duhá, bogokléstvo, ktéro odpušhenja „vézh ne doféshe.“ Šv. Bern. v. 1. pog. od spreobr. sv. Pavla 5. v.

2. Le otrózi bôshji imajo pravizo do dedifhne nebéfhkiga Ozhéta: fushni, ki jih le duh fushnosti vlada, nimajo v njem nobeniga déla. „Issheni déklo s njenim sinam vred, kér fushnje sin ne bo jérbizh f sinam proste shené.“ Gal. 4, 30. „Kdor pa is ljubésni Bogú flushi, je sin sakonfke, pravi sin nevéste Jésufa Kristufa, ne

pa sbôra; pravi bôshji otrôk, in torej njegovi dédizh. Kér niste prejéli fushnosti duhá, de bi spét v strahu shivéli, ampak duhá pootrozhênja, po ktérim klizhemo Aba, Ozhe!“ Rim. 8, 15. Ali kakfhine sprizhleje nam takfhni kriftjani, ki nepremifhlyeno padajo v majhne pomote, dajó; ki se le tistih gréhov ogibljejo, po ktérik vézhna fhiba nastaja, de niso duhu fushnosti vdani, de bi v strahu shiveli: ampak de jih duh pootrozhênja vlada? Kaj bi svét od takfhniga otrôka govoril, ki bi malo porajtal, de ozhéta s mnogimi napakami oframotuje in shali; de se le tolike neframnosti varuje, de bi ne posilil ozhéta, ga pravizi isdati? Bi fhe kdo rékel, de vlada ljubésin takfhniga otrôka? Je otrofhko ali fushno takfhno ferzé?

3. Ne govorim tukej od takfhnih oféb, ampak le od takfhnih dufh pishem, ki se resnizhno Bogá bojé, in fizer is ljubésni. Ki v otrofhki ljubésni shivé, niso nemarni v majhnih pomotah: „Ki se Bogá boji, nizh ne snemari.“ Prid. 7, 19. Telésno shivljênje se na mäh, v okomigleji sgubiti samore, ko bi kdo smértno rano nam vjéknil; ali pa po lahkim, ko bi fhkodljiviga kaj jédli, ali ko bi se nebogljiviga sraka nalésli, de bi se snotranji déli telésa nebogljivofti navséli, in nam smért nagnali. Dufhno shivljenje pa tudi naglo in v okomigleji sgubiti samoremo, f smértnim gréham namrezh; kér smértni gréh mahama dufho umorí, ali pa po lahkama in nevidno, ko bi majhnih pomot ne glédali, in jih s dôbrimi déli poboljšhevati sanemarjali, in tako bôshjo ljubésin, ki je duhovniga shivljenja isvirik, fzha-

fama v fêbi oflabili, svôjo famopridno ljubésin pa bôlj in bôlj okrepzhevali, ki nevidama in po lahkim od bôshje ljubésni mozhnejshi prihaja, se nafhiga fêrza do kônza polasti, in ga umorí, in fkonzhá v naf bôshje kraljéstvo.

4. Jésuf Kristuf naf spomni, de, „ki je v majhnih rézheh svést, bo tudi v velizih.“ Luk. 16, 10. kér ta sveftôba vse une gnade nase vlézhe in jih doféshe, ki so v prihodnji dôbi zhlovéku potrebne, de bi v imenitnih in pomifh-ljivih perloshnostih svést biti samôgel. Jésuf Kristuf naf dalje uzhi, de „kdor je v manjshim krivizhin, bo tudi v vézhim; kér zhlovék po nesveftôbi v mánjshih rezhéh, se tiftih posébnih gnad obropa, bres ktérik tudi v imenitnih rezhéh nesvéft ostane, in bo v velike pomote sabrédel. Kdor Bogá tako flabo spofhtuje, in mu nizh posébniga ni, de ga v rezhéh shali, ki se mu ne dosdévajo bitne, tudi saflushi, de ga Bog ne spofhtuje, de mu v velizih rezhéh svôjo gnado in dobrovoljnoft odmikuje, bres ktére, kakor naf véra uzhi, noben zhlovek v dobrim stanovitin biti ne more. „Ki je v nar manjshim nesvéft, bo tudi v velikim“.

5. Imenitnihiga nauka ga ni v duhovnim shivljenji. Nifo splôh vselej ravno smértne pregréhe, ki vèrshejo zhlovéka v pogubo. Hudizh je prevarljiv (goljiv), de bi se dôbriga zhlovéka v bitnih rezhéh poskufhati podstopil. Dôbro on vé, de bi mu nastavljene mréshe ftaknili, in se mu f pogumam postavili v bran. Le od délezh tedaj on fnuje pogubo, de bi ga nihzhe ne spasil, in fêrzhno odgnal. Nar poprej f tém on

sazhne, de majhne pregréhke pomalim malo obzihlamo, danf eniga, jutri pa drusiga. On jim jih pomotam enako pred ozhi stavi, ki fkôrej nobenih flabih naflédkov iméti ne morejo; in si upanje déla, jih s enakimi nesvestôbami v vézhi pomote savésniti, jih posébnih gnad bôshjih in pomozhkov obropati, in jih naposled v globozhino sverniti: Kér, „kdor je v nar mánjshim nesvést, bo tudi v velikim“.

6. Šv. Krisostom govori, „de si resnizo sprizhati upa, ki nam bo nesnana in zhudna; namrezh to, de se bôlj majhnih, kakor smèrtnih gréhov ogibati moramo. Šmèrtni gréhi so shé sami na sebi tako strafhni, de naf f studam navdajajo, odpuštljivi pa ravno sató, ki so majhni, naf v nemarnost sasibljejo; in kér nam niso v zhihli, se nafhe ferzé, jih odpravljati vpogumiti ne more; torej po nafhi nemarnosti bodo is majhnih velike pregréhe.“ Kris. v. 87. hom. v sv. Mat. „Vzhasih,“ govori sv. Gregor, je majhin gréh nevarnishi, kakor pak vèlik, velik gréh se hitréjshi popravi, kér je laglej njegovo hudôbo sposnati; majhniga si pa, kér ga nimamo v zhihli, v svôjo pogubo v sebi ohranimo, in mislimo, de smo (pred njegovo shkodo) flobodni.“ Šv. Gregor v 3. buk. post. 3. v. Vsih gréhov tedaj nam se je bati tréba, kér gréh je edini slég, ki nam shkodo navlèzhe. Druge nadloge ali slégi pa tistim, ki v véri shivé, niso slégi ampak velike dobrote. Bojmo se smèrtniga gréha, kér sama misel shé vanj bi naf ostrafhiti mogla; kér bres vse primére je strafhnéjshi kakor so slégi téga svetá, pa kaj, she strafhnéjshi od pe-

klénfkiga ôgnja, ki je po gréhu svôjo bitnost dobil. Naj bi, postavim v frédi peklénfkiga ôgnja in hudizhev bres gréha zhisti prebivali, bi nam peklénfko plame in hudizhi nobene kvare storiti ne mogli. Bójmo se pa tudi odpustljiviga gréha, premišljeno ne storimo nobeniga, in dobro prevdarimo, de nam bo szhafama štud, ktériga bi nad odpustljivimi gréhi mógli iméti, sginil, in bomo tudi kmalo nad velikimi gréhi štud sgubljevati sazhéli, in silili Jésusa Kristusa, naš pluniti is svôjih ust, in v shrélo peklénfkiga smaja pasti pustiti. Škriv. ras. sv. Jan. 3, 16. Kdor je v nar manjšim krivizhen, bo tudi v vezhim krivizhen. Luk. 16, 10. „Ki maliga ne zhistla, bo szhafama padel.“ Šir. 19, 1. „Ki se Bogá boji, nizhefa ne snemarja“. Prid. 7, 19.

§. III.

Kako se je per odpustljivih gréhih tolashiti treba, de v nepôkoj in nesaupnost ne pademo.

1. Zhe hudizhu po frézhi ne gre, dôbre dushe tako oflepiti, de bi ne zhistlale majhnih pomot; in zhe vgléda v njih shivo sovrashtvo in štud nad imenovanimi pomotami, si persadéva, zhlovéshke shalosti in britkošti poméshati vmés, de bi jim f tém veliko vézhi fhkodo, kakor s nezhistlam malih pomot, navlékel. Kér, kakor shalost in štud nad odpustljivimi gréhi, zhe isvira is sv. Duhá, dusho s upam odpushenih gréhov tolashi, in ji v poboljšhanje daja nove mozhi; takò tudi shalost in britkošt, ktéro hudôbni duh

vmél méfha, duſho s gnufam in nepokojem napolni, ji up ſpodkopava, ſe poboljšhati kdáj, odpera duri novim, ſhe bôlj ſhaloſtnim in nevarniſhim ſkuſhnjavam, de ſzhaſama v hujſhi pomote ſabrede, ko ſo bili poprêſhni.

2. Doſt je takſhnih kriſtjanov, ki ſizer prav kerſhanſko ſhive, ktéri, ki ſe vedno v odpuſtljivih pomotah tizhati zhutijo, ſami nad ſabo reſhé, ſo nepoterpeſhljivi ſ ſvôjo flaboſtjo, ſebi ſo teſhavni in nejevolja jih tare. Sdáj toſhijo ſvôjo hudôbno natoro, sdáj ſvôje flabe ſklépe, sdáj pomanjkljivoſt in neveljavo ſvôjih molitev, ſpoved in obhajilov. Doſdêva ſe jim, de ſe v oſoru têh grêhov nikoli poboljšhali ne bodo. Š takſhnimi in mnogoterimi drugimi kalnimi miſlimi ſvôjo duſho moré, in jo s gnufam, zhméram in nejevoljo do fléherne vaje in dèla pobošnoſti polnijo. Po pregrêſhku ſi ne upajo vezh k Bogu moliti. Nameſt de bi ſa prave pomozhke ſkerbéli, pa zhaſ s nujo in klavernim túhtanjem trá-tijo, in ſi bélijo glavo, kaj ſe je v ſkuſhnjavah ſgodilo. Natanko, natanko premišhlujejo, koliko dolgo ſo ſe ſadershevali v ſkuſhnjavah. In to vezhkrat ponavljajo. Bolj ko ſe pa ſpraſhujejo, mánj pridejo v ſpravo ſ ſeboj, in ſ tèm ſi mnoshijo ſvôje britkoſti, gnuf, nepokoj in muke.

3. Takſhne oſêbe tudi rade in pogofto k ſpovedi gredo: ko jih pa le duh ſtraha, mersênja, neſaupá in ſhaloſti tje ſpremljuje, ſo potlej, ko pred ſ ſeboj neſadovoljni, in ſe védno bojé, de ſo okolifhine grêhov premalo raſloſhile, ali pa de jih ſpovednik ni prav umél. Š eno beſédo, njih ſhivljenje nizh drusiga ni, kakor védna ménja

s muko, nepokojem, straham, nevkufam in britkostjo, od ktéríh nobeniga dobizhka in tudi saflushenja nimajo. Te muke jim pogum spodkopavajo, in stavijo napoto rafti v kerfhanfki poboshnosti. Šploh pa ta raft v ljubésni do Bogá in v saupu v njegovo dobroto obstoji.

4. Vši ti flabi naflédki, ne prihajajo od fovrashtva in shalofiti nad gréham, ki jo sv. Duh obuduje, in je velika gnada bôshja; ni pa mogozhe, de bi gnada bôshja duhó s nepogumam, zhmernostjo, britkostjo, nejevoljo nad feboj, študam, neveséljem in nemarnostjo v spolnitvah molitve in kerfhanfskih dolshnost, navdajala, in ji prostoft jemala, se satékati f saupam k bôshji dobróti. Shalofit nad gréham, ktéra isvira od sv. Duhá, duhó k Bogu povsdviguje, jo pokrepzhava; in zhe jo tudi vzhasih v nekaki nepokoj povésne, se kmalo v pokojno saupanje v milofit bôshjo spreverne, jo v shalofiti in ponishnosti vpogúmi in potolashi. Téh flabih naflédkov tedáj, od ktéríh smo doflé govorili, ne smémo bôshjemu duhu perpifovati, kér le is hudób-niga duhá isvirajo. Kér pa on fovrashtva in študa nad gréham, ktériga f svôjo gnado v duhó budi, v naf do kônza satréti ne more, se kônzhema trudi, jo fadú, ki ji is téga prihaja, obropati, kér jo f zhlovéshko shalofitjo in britkostjo navdá, in je vsrôk vsih téh flabih vzhinov (naflédkov), od kterih smo shé popréd dovôlj govorili.

5. Refnizhno ponishni kristjan se nikdar ne zhudi, zhe pade (greshi), kér révfino svôjih flabofit in velikofit svôjih napak dôbro posná. Le

nad tém se on zhudi, de ni globokéjſhi in hujſhi sabrédil, in se mozhnéjſhiga miſlil, kakor je rébil. Bòlj nàj bi se zhudili, de v ſvôji grôſni flaboſti per vſaki ſtopinjzi ne pademo, in de naſhi padzi, niſo ſhe hujſhi. Ali vènder je tréba, de ſovraſhimo gréh, kér is naſhe proſtoſti iſvira, in ki je bôſhji pravizi in ſvetoſti naſprot; in kér je neſkônzhna kriviza in ſhiva nehvaſhnoſt do miliga Bogá. Ravno v tém zhaſu nam je pa tudi ſpoſnati, kakſhno hvaſhnoſt ſmo bôſhji do-broti dolſhni, ki naſ je obvaroval, in ni perpu-ſtil, de bi ſhe huje bili ſabrédli, in ſe ſhe v hujſhkih hudobijah ſgubili in ſpridili do kônza ſvôje ferzé. Vnovizh nam je tréba na noſe ſtopiti, in tèrdno ſkleniti, ſ ſvôjimi ſpridenimi nagibi ſpét vòjſko ſazhétí, in nikdar vézh poguma ne ſgu-bljevati, ko bi tudi ſhe padli in ſopet v nôve po-móte ſaſhlí, ſ enakim pogumam in ſaúpam per Bogu pomozhi iſkati. Š ſaúpam v Bogá ni nik-dar perjénjevati, de nam bo ſmago dodélil, in ſizer tako, de bo is téga njemu obilno zhaſti; nam pa koríſt v vézhno ſvelizhanje; de naſ bo mar réſhil od naſhkih pomot, ali pa po goſtih pregréfhkih poníſhniſhi ſtoril, in nam gnado do-délil, de ga bomo bòlj gorézhe ljubili, gréh pa do ſmèrti zbertili. „Junafhko ſe brani, in zhe „tudi vzhaſih is kerhkôte greſhiſh, bodi mozh-„néjſhi, kakor popréd, in ſaupaj v môjo obilni-„ſhi mozh.“ Tom. Kemp. hoja ſa K. v 3. buk. 7. v.

6. Bog nam ſapoveduje ſvôje flabe nagibe, in tiſto grôſno ſhtevilo malih pomot, v ktére naſ vlézhejo, is fèrza zhertiti. To pa Bog is lju-

bésni do febe sapoveduje, in ne is kake pre-
vsétnosti, jih fovrashiti. Objokovati nam jih on
sapoveduje, in študiti jih; vènder pa tako, de
smoshni postanemo, poboljšhati fe in potolashiti;
prepoveduje pa nam, toliko shalovati, de bi fe
fhe globokéjshi pogrésnili. Kér fmo pa polni
prevsétnosti in lastne ljubésni, pogléda svôjih po-
mot in padzov sterpéti ne moremo. Pogled ras-
kazhi namho prevsétnost, ki bi fe rada f zhimur
bodi, ki jo tako ne ponishuje, in fe ji bôlj per-
lisuje, hranila, in nad svôjimi zhednostmi nezhi-
merno vesélje pafila. Refnizno ponishna dufha
vsako grehôte, v ktéro pade, fovrashi, ki je
refnizi in pravizi nasprot; in ljubo ji je ponishe-
vanje, ktéro is téga prihaja; kér refniza in pra-
viza térja, de to ponishevanje, ktériga je saflu-
shila, pohlévno prenasha, in je f ponishnim po-
glédam posiljena, poboljšhati svôje pomote, in
Boga gnade profiti, de bi spét vftati samôgli.
Dufha pa, ki je polna napúha, malo prevdari,
kako grôsno je gréh refnizi in pravizi nasprot,
óna le svôjo framôto in ponishevanje gléda, kté-
riga ji pogléd v svôje pomote in napake vsro-
kuje. Od tod nepoterpeshljivoft, jésa, tegôta,
nesaupnost prihaja. Kdor tako gréh fovrashi,
ga ne fovrashi, kakor Bog sapoveduje, tako fe
gréh ne poboljšhuje, ampak mnoshi.

7. Nikar fe ne zhudimo, de fhe po tolikih
v flushbi bôshji pretêklih letih fhe tóliko mlazh-
nosti, revfhine, pomanjkanja v febi najdemo, ni-
kar satò ferzá ne sgubimo. Š tim zhudam in
pobitoftjo, bi nizm drusiga ne kasali, kakor de v
šposnanji svôjih flaboft in napak, v sanizhevanji

febe, in v svéti umétnosti, se is svôjih pomot na noge fkopati, in is téga svôjo hafén (prid) iméti, nifmo fhe delezh prifhli, in de fmo fhe delezh od tiste hvaléshnosti, ki fmo jo bôshji dobroti in gnadi Jésufa Kristufa dolshni. Šmo padli, miflimo v Bogá, ne pa v zhlovéka, dajmo zhaft refnizi in pravizi; fposnajmo ponishno pred Bogam, de drusiga od nafhe fpazhnosti upati ni. Sahvalimo se mu, de ni perpuftil, de nifmo fhe hujfhi fhkode terpéli, in padli v ftrafhnejfhi pomote. Varjimo se pred svijazho in hudobijo svôjiga fovrashnika, ki f zhméram, britkoftjo in napzhno framôto naf v globokejshji prepad ifhe svérniti. Mirno se fpét na noge versimo, in pomiflimo, de tegôta in fèrd, ki ga po ftorjenim gréhu obzhutimo, nam je grôšno nevarn, in ravno tiftó, kar náj bi nar bòlj obshalovati iméli vsrôk. Otrôk, ktériga ferzé boli, de je kdaj svôjo mater f kako befédo ali djanjem rasshalil, bi materi delal krivizo, ko bi dvomil, de mu je odpuftila, ali miflil, de ga je mar isjérbala. Takfhe mifli bi bòlj mater rasshalile, kakor ftorjeni rasshalik. Tèrdno verujmo tedáj, de nepogumnoft in nesaupnoft v bôshjo miloft in pomozh, odpufhenje sadobiti in islesti is svôjih pomot, bòlj shali Bogá, in mu déla vézhi krivizo, kakor fam gréh, ki je téga bil vsrok. Zhe nafhe navadne pomote nafho napuhlivoft, námest de bi jo osdravilo, le drashijo, se nam je bati, de naf bo Bog v hujfhi pregréhe pafsti perpuftil, kar nam bo savolj nafhiga napúha, nepoguma, nemarnosti, se od navadnih pomot smodrovati, pravizhna bôshja kasin.

8. Zhe smo po svôjih padih nepokojni, oframoteni in nepogumni, je pèrvo, kar naj bi storili, de mir in pokoj spèt v svôje ferzé perpravimo, in od pada svôje misli obrazhujemo, in le s nefkônzno milostjo bôshjo, s dobrotami, ki nam jih shé od dnéva sv. kërsta fkasuje, s vsimi gnadami, ki nam jih je pred neshtevilnimi drugimi osebam, in kaj, she narodami tudi fkasoval, opravik imejmo. In zhe tako, ali per priliki premishljevaje, se nam mir in pokoj spèt v ferzé povérne, premishljujmo dôbro svôje pomote, de jih, kakor smo djali, sataremo v fêbi. Dokler nepokoj v nashih dufhi prebiva, ne more ôna nizeh dobriga misliti, in namest, de bi se gréha snebila, se v noviga in vézhiga pogrésja.

9. Kolikorkrat koli v svôji dufhi nepokoj obzhutimo, si gotovo misliti moramo, de je bôshja volja, de se varjemo, ki je grôdna fkuhnhjava, in dufhi napotik, refnize sposnati, in Bogú po volji storiti; mnogim vdiham hudôbniga duhá dúri odpéra, ki ne miruje, v nas nepokoj buditi in ga v nashim ferzu hraniti. V tim ne smémo od napzhne ponishnosti in goljfviga blifka bôshjiga strahú se dati sapeljevati. Nepokoj je vselej nevarn. Perva in nar poglavitnishi nasha dolshnost je, de se ga ogiblujemo. In ko bi se tudi v ojštro pokoro nam bilo obsoditi, de bi se te velike pomote snebili, moramo vselej s mirnim ferzam storiti, de bomo refnizo raslozhili, in se vterdili v nji, in ne s nepokojem, ki nam jo pokriva, in je isvirik nestanovitnosti, mnosih fkuhnhjav in pomot.

§. IV.

*Povrazhki v odpustljive gréhe niso vselej snam-
nja pomanjkljive shalosti ali grevenge.*

1. Povrazhki v poprédhne pregréhke bogabojezhe dufhe splôh v nepokoj, nepogum in nesauponost posajajo. Kér vse, kar bomo sdaj govorili, ofébe sadéva, ktére v refnizi majhne pregréhke zhertijo, nad njimi sdihujejo, in se poboljšhati trudijo. Od téh vsih rezhemo, de fhe mifliti ne sméjo; de njihova shalost nad gréham ni bila pomanjkljiva, in preflab in napzhin njih fklep poboljšhati se, zhe se tudi v poprejshne pomóte nasaj povrazhujejo.

2. Vêlik raslozhik je med pokoro smèrtnih in med pokoro majhnih ali odpustljivih gréhov; med fovrashtvam in studam; ktériga nad pervimi ali drugimi iméti moramo, med fklepam pèrve ali pa druge nad sebój boljšhati. Nad smèrtnimi gréhi, ne moremo nobene prave pokore storiti; zhe je nad vsimi drugimi ne storimo. Ne moremo se v refnizi k Bogu spreobèrniti, zhe une fovrashimo in studimo, téh pa ne; tudi fklépa ne storiti, kakor Sakrament sv. pokore térja, pèrvih se ogibati, bres praviga refnizhniga fklépa, tudi drusih se ogibati; napofled tudi odpufhénja pèrvih ne sadobiti, ko bi ob enim tudi od drusih odvése ne sadobili. Šmèrtni gréhi so vsi f shivljenjem gnade, prijasnostjo s Bogam, in pravizo do nebéshkiga kraljéstva, nesloshni. Vlak smèrtni gréh lozhi dufho od Bogá; jo sh njim povfovrashi, ji smèrt nashene, in jo vézhniga

ôgnja vrédno storí. Is téga is-haja, de, zhe se poboljšhati hozhemo, in se per Bogu v stan gnade postaviti, de bi per njem odpušhanje smèrtnih gréhov doségli, svôjo dusho réshili od smèrti in pékla, je vse gréhe sovrashiti in studiti tréba; de moramo perpravljeni biti, ne le nektérik gréhov se ogibati, ampak vsm vkupej flovo dati. Šklêp, varovati se vsih smèrtnih gréhov, je tréba in moramo storiti, kér vsi véni morejo in morajo od vsih gréhov, ki dusho umoré, prosti shivéti, in jim bôshje preklétstvo in vézhno pogubljenje navlêzhejo. „Kristjan, ki zhisto véro imá, in je tèrdniga upa, takšnih gréhov ne déla,“ pravijo sv. ozhétje. „Dostikrat,“ govori sv. Janes od takšnih gréhov: „de tisti, ki so is Bogá rojeni, ne delajo gréhov.“ 1. Jan. 3, 6. 9.

3. Vse drugazh moramo od stanú tistih govoriti, ki svêsto Bogú flushijo, in le v majhnih pomotah grehé. Šklêp se jih ogibati, bodi she takó refnizhin, ne more naslédka iméti; ker naš véra uzhi, de pravizhni ne morejo v zélím svôjim shivljenji ogibati se vsih odpuštljivih gréhov. Te posébné pravize je le Marija prezhistá Diviza bila deléshna. Šklêp pravizhnih tedáj, ogibati se vsih odpuštljivih gréhov, mora bôlj persadevanje biti, ogibati se jih, in refnizhne sheljé, nobeniga vezh doperнести, kakor pak upanje, od vsih kdáj popolnoma prosti biti: kér verovati morajo, de per vsi zhujezhnosti, neprenéhljivi molitvi in vsm trudu nikdar doségli ne bodo, de bi se popolnoma takšnih flabost kdáj snebili.

4. Ne smejo tedáj sguhljevati ferza, tudi ne opéshati v saupu v Bogá, ko bi se tudi v

popréfhne pomote, ktérih fo se shé tolíkokrat fpovedovali, nasaj povrazhevali. „Pravizhin,“ govori ív. písmo, „bo sedemkrat padel, pa so-pet vftal.“ Prip. 24, 16. Dovólj je, de jih sovrashijo in se sató ponishajo, nad njimi sdi-hujejo, in se jih po vfi mózbi ogibljejo. Samorejo refnizhno in odkrito shaloft iméti nad njimi, in vùnder se vezhkrat fpét vanje poverniti, kér flabi biti samoremo in ívôjo flabofť sovrashiti. Tudi tífti, ki bi tako flabi bili, de bi ívobodno v majhnih pomotah tizhali, ne fmejo pogúma sgubiti. Kér ívôjih pregréfhnih nagibov, se bres veliziga truda in dolsiga zhafa ni lahko snebiti. Tífti, ki od ívetá in posvétnih ftvari lozheni v íamóti shivé, fo v popréfhne majhne prégréfhke se nasaj povrazhevati bòlj íspořtavljeni. Kér védno v enazih vajah, enazih opravkih shivé, fo tudi íplôh enakim pomotam podvérsheni. Šplôh í ívô-jimi pregréfhki menujejo, kakor se prilíka, jih dopèrnafhati ípéménja, enake perloshnofťi, tudi enake íkufhnjave in gréhe redé, in vùnder rav-no té ofébe fo, ki nar bòlj vse odpufťljive gréhe sovrashijo, in se nar bòlj trudijo, jih opuřtiti.

5. Ne ímémó pa téga mířliti, de vfi nafhi íklèpi, ogíbatí se takfhnih pomot, ali de vfa nafha zhujézhnofť, trud in molítve, bí íařtonj bíti utegnúli. Djaló bí se to, v nekake nevarne íadèrge nafhíga íovrašhníka pařti. S vřímí témi pomozhki naf Bog pred mnogotèrímí drugímí enakímí in vézhímí pregréhamí kakor fo úní, kí jih dopernafhamó, varuje. Š témi perpomozhki, hrání alí mnoshí on v naf íovrašťvo alí řtud nad ravno tířtímí gréhí, v ktère padámó, jih

nam odpušha, in naš krepzhá bòlj in bòlj, de lovrashimo in študímo sebe, in v ponishnosti, ki je podloga kerfhanfke poboshnosti, in poglavitni namén našhe molitve in drusih duhovnih opravkov; naposled tudi savolj našhe profitve in našhiga sdihozanja in vsfiga téga, kar delamo, de bi od Bogá odpušhenje vsih navadnih pregréšk-kov sprofilí, naš bo gotovo v naši smèrtni uri odprostil, in v plazhilo tiste nevtolashljive lakoti in shéje, ki smo jo v zélim svôjim shivljenji savoljo pravize terpéli, naš bo s gledanjem njegoviga oblizhja, lepôte in ljubésni pravize vezhno našitel, kére sdáj vse našhe misli in shélje pre-fégajo.

§. V.

Korist, kéro Bog pravizhnim is odpustljivih gréhov, in vsih njih drusih nepopolnost dobiti daja.

1. „Bog imá fkèrb sa tistih duhá, ki se ga bojé, in blagoslovil jih bo í svôjim poglédam. Kér njih upanje na tistim stoji, ki jim pomagati more. Pred spotikam jih varuje, in zhe so tudi padli, jim je pomozh. On dušho po obzhutku njeniga padza povsdvigne, moží rasfvetljuje, in is tème sanje svetlôbo dobiva, jim sdravize, shivljenje in blagodarnost deli.“ Šir. 34, 14, 15. 20. Njihovih flabošt in vsakdanjskih pomot se poslushi, de jih v sdravji in shivljenji krepzhá. Takole se spolnujejo preroka beséde: „Zhe tudi pade pravizhin, se pobil ne bo, kér

Gospod svôjo rôko podstavi,“ Pf. 36, 24., de ga pred hujšhim padam ohrani, in s koristam potolashi.

2. Poglavitna korist, ki jo Bog pravizhnim po padzih in drusih nepopolnostih umišhljuje, je vézhi in têrdnejšhi ponishnost. Nar vézhi in nevarnišhi beteg je napúh. De jih pred to smêrtno ofkrumbo obvaruje, perpusha, de v rasne flabosti, pomóte in nepopolnosti padajo, de jim v glavo ne pride, se povsdigovati. Zhe nam je v frédi svôjih gréhov in rév takó grôsno teshko ponishnim biti; kakšna skušnjava nam bi ne bila obilnost duhovnih darov? Bog s méro in vtêso svôjim flushábnikam svôje darove delí: po svôjim duhu jih s môžhnimi sheljami k popolnosti vnéma. Ali med tem on perpusha, de v flabosti padajo, de v spolnitvah svôjih fklêpov na rasne vpornosti in napotleje pridejo: in de v zhednostih flabo in po sheljah ne rastejo: de bi se s napuham in nezhimerno vfhezhnostjo savolj svôjih zhednost ne povsdigovali.“ Sv. Gregor.

3. Kako bi samôgli tiste gorêzhe shelje po popolnosti, s ktêrimi sam Bog svôje flushabnike navdaja; tisto vedno sdihovanje in molitve, ki jih sv. Duh v njih obuduje, de bi se réfhili od vsih gréhov in smot, s tistimi obljubami šterniti, ki jih Bog déla, de jih uflifhati hozhe? Ni pifano kajli: „Gospod je uflifhal ubosih sheljé, perpravil si jim sêrza o Bog, in uflifhal si jih.“ Pf. 8, 38. Ne beremo túdi, govori sv. Augufhtin: „Sgodilo se bo, de preden bodo klizali, jih uflifhati hozhem?“ Jan. 65, 24. Réf je, odgovori ta sv. uzhenik, ali kér Bog odla-

fha pomagati jim, jim v reſnizi pomaga in ravno ſ t m jim pomaga, k r jim pomagati odlaſha, in to iſ fkerb , ko bi jim naglo po ſheljah ſtoril, bi jim ne dodelil praviga ſdravja. Ko bi jim Bog mahama ſpolnil ſheljé, bi nobeniga boja in vpora v dobrim, ktéro ſtoriti ſhel , v febi ne obzhutili; bi to m zh in lahk to, ki jo zhutijo, gotovo febi perpifovali, in ta nap h bi jih opoveral, popolnoma ſmago doſ zhi. Moder vrazh bolniku, kt rimu je boljſhi, nekt re jedila; de bi njegovimu ſboljſhku opoverik ne bile, prepoveduje, k r mu d bro ſhel . On ne déla po volji in ſheljah bolnika, in ravno ſ t m on ſa njegovo ſdravje in frézho fkerb . In r zhi ſe more, de on po ſheljah bolnika ravn , k r, ko bi bolnik pamet imel, bi gotovo ſa ſv je t rdno ſdravje b lj fk rbel. Surjeni vrazh, nekt re rane bolnika odp rte puſti, de ſ t m nevarniſhi in ſm rtne bol sni odganja, in bolnika ſp t k t rdnimu ſdravju perpravi. Œk rej ravno takó tudi Bog ſ ſv jimi flushabniki na ſv tu ravn . On perpuſha, de v nekt rih flaboſtih in pomotah tizh . Ne prenagli ſe on, de bi jim na mah vſe rane ſaz lil, k r v , de bi hitro in popolnoma ſdravje, jim v ſhkodo, fkufhnjavo napuha in nezhim rniga dopadenja bilo, ſ zhimur bi vſe ſgubiti vtegnili. On déla, de po ſtopajih v zhednoſtih dalje gred , de bi jih v ponishnoſti b lj vkorenitel, kar je ſteber in zhuvaj vſih druſih zhednoſt. On jim le polahkama ſv je dobrete pomalja, de bi gotovſhi v njih vſe ohranil, jih védno v révnim in ponishnim ſtanu im l.

4. Bog perpuſti, de nam luzh njegoviga

oblizhja isvf-haja in potolasheni smo in polni poguma. Pred nami se fkrije, in polni smo fuhôte, gnufa in shalofti. Špét se k nam povérne nasaj, in s veseljem napolni. „Sajtro sгодaj naf obiskujesh, in naf hitro poskusish.“ Job. 7, 18. Nepokojnost nafhah strast, volje spremembe, nestanovitnost nafhah misel in shelj nam obzhutiti daja, in v vsih téh spremembah on nafho duſho v njénim ſtanu tèrdno in ſtanovitno ohrani, in naf f tèm uzhi, de se nad nizhemur ne zhudimo, od nikogar ne damo smotiti, od vsih rezhi na ſvétu enako ſoditi, in se ponishevati in povſod in v vſim sanizhevati; de se ne sanashamo ne v fé, ne v ſvoj ſtan, in de v fléhernim ſtanu in vſaki dôbi v Bogá v ſvôjo nar vezhi pomozh upanje ſtavimo.

5. Dalje, de Bog v ſvôjih flushabnikih ponishnost pomnoſhi, in v njih ſvôjo gnado ohrani, perpuſti, de ſo tolikim nepopolnoſtim podverſheni, de padajo in doperneſejo toliko odpuſtljivih gréhov; zhe jih tudi v ſèrzu ſovraſhijo, in se jih varovati, po vſi mozhi persadevajo. Po téh vſakdanjih padzih jih Bog bòlj, kakor drugazh poduzhi, kakò flabi ſo, ktera roka jih je v nar iménitnih prilikah podpérala, kakò nesmoshni ſo fami is febe, premagovati môzhne ſkuſhnjave, kér ſo vſaki dan od nar manjſhah rezhi premagovani; de morajo, ako nozhejo ſmèrtno greſhiti, védno s Bogam, f ſvôjim edinim pomozhnikam, ſklénjeni biti, in pozhivati v njegovim narozhji, kakor ſe mora otrók dershati rok ſvôje matere, bres ktére bi ſe le okomiglej po kônzu dershati ne môgel.

6. Kdor je od té reznice v duhu vshgan, ne bo padel nevarno, kér ravno po padzu ponishnifhi, hvaléshnifhi in torej nedolshnifhi in pravizhnifhi biva. Nektére rezhi k videsu obléko omashejo, fo pa vènder sató, de se madeshni odpravljajo sh njimi. Takfhne nature fo gréhi in vse pomote pravizhnih, ki se med njihove nar svetejshni opravke méshajo. Poflushijo se jih, de bi se napuha, ki je is med njihovih gréhov nar hujshni, réshili. Ko bi vézh zhednosti in zhistosti v febi sposnali, bi v nevarnosti bili, s nezhimernim veseljem nad njimi vse zhednosti sgubiti. Takfhna vganka je zhlóvek na svétu. Vgled njegovih zhednost ga omashe, in vgled gréhov ga pa ozhisti. In dostokrat, govori sv. Gregor, se perpeti, de tisti, ki se pred Bogam omadeshovaniga vidi, s obléko velike ponishnosti, pred njim olepotizhen stoji.

7. „Pravizhin,“ govori sv. Bernard, „pade na róko Gospoda, in po prezhudnim potu gréh sam k pravizhnosti perpomore.“ Šv. Pavl govori: „de tistim, ki ljubijo, se vse k dobrimu isnida.“ Niso padzi nasha frézha, ki nas ponishnifhi in previdnifhi déljajo? Ne lovi padezhiga Bog, in ga ne vjame ponishnost? „Po fili fo me v tla pomandrati ifkali,“ govori prerok: „ali moj sovrashnik ni imel tukej dobizhka, kér Gospod me je obdershal.“ Bern. v 90. pf. 2. gov. 2. v. Kdo bi se ne zhudil nad to bôshjo dobroto, de sa nas fkerbi, in nas osdravlja od nashih betégov, in to v svôjo fhkodo, to je po gréhih, s ktérimi ga védno shalimo? Kdo bi se njegovi previdnosti s veseljem in popolnim sau-

pam ne srozhil, kër naf tudi po gréhih, f ktérim ga védno shalimo, k febi vabi, in nafho dufho po padzih krepzha, in po obzhutkih njenih smotnjav in temôte jafni?

8. Ponishnost je poglavitna korist, ktéro Bog pravizhnim po njihovih nepopolnostih in navadnih pomótah umifhluje, pa ne fhe edina. She vèzhi jim f tém omifhluje. In fizer hrani, oshivlja in krepzhá on v njih molitve duhá. Molitev nàj bi na tém svétu nam bila zéla tolashba in vse vesélje. Ali vùnder kako mlazhni in mèrsli fo tudi nar pravizhnifhi dostikrat v téh sv. vajah? Bog se nafhah padov in nevarnost poslu-shi, de bi naf sbudil od nafhiga fènjá. Shé obzhutki révshine nafhe naf filijo, is vse dufhne mozhí k Bogu klizati. Dokler naf stiskajo slof-ti nafhe in nevarnosti, ne sdihujemo in tudi ne molimo vèzh tako is gorézhiga fèrza. Nafhe prizhijozhe nadloge morajo dalje terpéti, ali pa po pervim druge nastopiti, de bi posilile naf, fe k Bogu verniti, in pomozh per njem ifkati. De obzhinstvo med svôjo dobróto in nafho potrebo ohrani, naf Bog v prizhijozhim shivljenji popol-nama in do dobriga ne osdravlja, in je fklênil, nam svôje dobrete po meri fkasovati.

9. Pokóra je ktéra tiftih zhednost, v ktéri fo fe popolnoma pravizhni, sofébnó ob kônzu zerkvénih preganjb, iskasovali. Kër nifo frézhe iméli, de bi bili savolj Bogá in vére muko tér-péli, fo jo pa s drugo muko nadomeftili, ki je fizer loshji, pa bres premére dalje bila, kër fo fe po ojtrosti pokore zeliga svôjiga shivljenja Bogú darovali. Kaj jih je v to grósno ojtrost soper

fe gnalo, de so sami svôji preganjavzi bili? Odpuštljivi gréhi so bili, ki so jih spasili nad svôjim shivljenjem. Objokovali so nad sabo svoje nar manjši pomote, kakor drugi svôje nar hujši pregréhe. Gorézhnost do svetosti in pravizhnosti, jih je soper se s orôshjem obdala, in jih je s veseljem pervadila k te pozhafni muki in dolgi smèrti. Ko bi nedolshnihi bili, in bi v svôjim shivljenji manj makeshev spasili, bi se ne bili tako pokorili, in si tudi takshniga krasniga vénza v nebesih ne saflushili. Zhe spreobèrnjen gréshnik, ki gnufôbo svôjih pregréh objokuje, in déla sanje pokoro, zélím nebéfam grôšno vesèlje stori, in po svôji pokori prostor v nebéshkim kraljestvi saflushi; „kakhno vesèlje pa déla, govori sv. Gregor, pravizhin nebéfam, ki majhne pregréshke britko objokuje, in déla grôšno pokoro; kakhno velizhaftvo pa takshin spokornik v nebésh saflushi?“ Šv. Greg. v 34. hom. v evang. Gotovo ni to majhin dobizhik, ki po bôshji previdnosti pravizhni is svôjih odpuštljivih gréhov imá. Pa she vezh jih je.

10. Is med vsih bôshjih sapoved je nashí natóri tista nar téshji, ki nam sapoveduje svôje sovrashnike odkritosèrzhno ljubiti, in jim is sèrza odpušhati, in te ljubésni in odpušhenju nobene méje ne staviti. In kér Bog s nashimi flaboštni poterpljenje imá, se tistih nashih neshtevilnih odpuštljivih gréhov poslushi, ki jih v zélím svôjim shivljenji soper njega dopernashamo, de bi nam spolnitvo te sapovedi lahko in perjétno storil. Kdo ne bo rasshaljenja, ktero se mu stori, rad in s veseljem odpušhal, zhe pomisli, de je to

frédstvo, odpuštenje vsih gréhov, ki jih soper Bogá dopernashamo, sadobiti. Kar zhlôvek zhlôveku odpuhati imá, je fkôrej sgôli nizh; kar je pa zhlôvek Bogú dolshan, je nefkônzho. Bi ne bil tedaj kdo svoj nar vezhi sovrashnik, ko bi takfhe koriftné ménje ne hôtel storiti? Nefkônzha in neprenéhljiva milost, ktére od bôshje strani védno potrebujemo, ne saflushi mar, de bi jo s védnim in lahkim ufmiljenjem do svôjiga blishnjiga ménjevali?

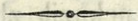
11. Potréba, vse nafhe pomote in flaboſti, vertiniz nafhah rasnih mifel, bôj nafhah ſtraſt, punt, ki ſe v nafhim ſèrzu vsdviguje, neſtano- vitnoſt nafhe volje poterpeſhljivo prenaſhati, kaj? naf ne uzhi vse to, de bi tudi mi s drugimi poterpljenje iméli? „Zhe ſebe ne moreſh tako preſtvariti, kakor bi rad, ſakaj térjaſh, de bi drugi bili, kakor bi rad.“ Hoj. ſa K. Tom. K. v 16. r. 2. v. Šam ſebi ſapovedujeſh, in vûnder ſi niſi pokorin; tolikokrat ſvôjim ſtraſtim, miſlam in ſheljam ſapovedujeſh, de naj bi ſe vlégle, pa vûnder ſe ti vpérajo, „de ne moreſh tedaj, kar bi rad, vſiga ſtoriti.“ Gal. 5, 17. Kako krivizhin bi bil, ko bi drugim ſameril, de ſe ti povſhézh ne vedó? Štvarnik in nar vikſhi Goſpod poterpi, de ſe ſtvar njegovi volji vpéra, in kërha njegóve ſapovédi; kako? bi ne ſméla tudi ſtvar poterpéti, de ſe ji druga vpéra, in njéni volji naſprotuje?

12. To je tiſtih pridov dél, ki jih pravizhni is ſvôjih odpuſtljivih gréhov in vsih nepopolnoſt imajo. Ti pridi ne is-hajajo vſi is njihovih gréhov, ampak is miloſti bôshje in gnade Jéſufa

Kristufa, ki storiti vé, de nafhe hudobije njegovi dobroti, in nafhe flaboſti nafhimu isvelizhanju flushijo. Gnojna gomila nizz drusiga ni, kakor perhljivoſt in gnilôba; ſe je vûnder, kakor ſv. Bernard govori, kmetvaviz poſluſhi, de pognoji vèrte in njive, de obilni in ſali ſad obrodé. Bog ſe tedàj nafhih napak in odpuſtljivih gréhov poſluſhi, v ktére pravizhni padajo, de ſe ſali, dragi in obilni ſad raſnih zhednoſt perpravlja is njih. Ali pravizhni is ſvôjih odpuſtljivih gréhov, in vſih drusih flaboſt in nepopolnoſt le takrat imajo ſvôjo koriſt, zhe jih ſovraſhijo, ſe ponishujejo, in nad njimi sdihujejo, in ſe trudijo s molitevjo, kerſhanſko zhujezhnoſtjo, ſpokorili, in drugimi dobrimi déli, jih v ſèbi ſatréti, in nikoli ne ſgubiti poguma in ſaupava v miloſt bôſhjo in gnado in ſaflushenje Jêſufa **Kristufa**.

13. V tém obſtoji, po nauku ſv. Auguſtina, v prizhijozhim ſhivljenji, ki je polno nevarnoſt in gréhov, popolnoſt pravizhnih. Ta ſv. uzhenik je nalafh bukve ſpiſal, de bi bil ſpriſhal, de popolnoſt prizhijozhiga ſhivljênja ne obſtoji v popolni pravizhnoſti, ki je nihzhe na tém ſvétu doſpéti ne more, ampak v odpuſtlenji odpuſtljivih gréhov, in v trudu, ktériga imamo, de bi po tiſtih bôlj in bôlj v zhednoſtih narafhali, kakor ſmo malo popréd ſhé govorili. To vſe tiſto ſjaſnuje, kar uzheniki duhovniga ſhivljenja uzhé, de tiſti, ki nar mànſj odpuſtljivih gréhov ſtoré, niſo nar popolniſhi vſelej; kër ſgoditi bi ſe vtegnilo, de ſavoljo dolſhnoſti, ki jih na ſèbi imajo, ali ſavolj bliſhnje greſhne perloſhnoſti,

ktéri fo ispostavljeni, ali nagliga in ognjéniga fhkvarta (temperamenta) ali oséb, f kterimi shivéti morajo, de dôsti vézh gréhov storé, kakor pak drugi, ki niso v takfhnih okolishnjah. Šo vùnder pred Bogam popolnishi in veliko zhistéjshi, kakor pak tisti, ki mànj gréhov storé. Nar popolnishi fo tisti, ki svôje pomote odkrito sposnajo, bòlj shivo nad njimi sdihujejo, in si bòlj persadévajo, napùh in lastno ljubésin, ki fo gréhov vsròk, v fèbi sadufhiti; ki se jih poflushijo, de bi v ponishnosti in sposnanji usmiljeniga Bogá, krepkéjshi prihajali, ki jim toliko gréhov odpusti, in se ne vtudi, jih s neskònzho pohlévnostjo prenashati, in sizer ob zhasu, ko smo nar bòlj nevfhézhni in febi teshavni.

Deféto poglavje.

Upanje mora stanovitno, môzhno in nepremakljivo tudi v frédi nar vézhih nevarnost biti.

§. 1.

Vselej in neprenehama moramo upati.

1. Vse kerfhanfke refnize in zhednosti nam k isvelizhanju flushijo, pa na rasno visho. Nektére fo nam le v nekazih zhasih in okolifhnjah koriftné, in to bòlj ali mànj, kakor fo shé s bitnimi refnizami in zhednostmi, in f posébnim stanam in rasnimi potrebami vfléherne dushe v sávesi. Bòlj imenitne fo pa druge v kerfhanfkim shivljenji, kér is njih sazhétik isvelizhanja in tudi uspéh in naflédik téga imenitniga déla isvira, in vse, in sa vse ljudi obzhinfke in védne potrebe obfégajo. Takfhne imenitnosti je upanje. Je s véro vred korenina vsih kerfhanfkih zhednost; in sizer korenina, is ktére is-hajajo, in jim hrano, mózh in raft dodeluje, sizer bi posahnile

in kônez vséle. In to je ravno, zhefar veliko kristjanov ne umé, she mànj pa se v njih uriti ho-zhe. Kako nespametno bi osdravljeniz délal, ko bi se jedilov, kére mu vrazh v védno rabo od-lozhí, le po rédko poflushil; tiste rezhi pa, kére mu je on le sa osdravila in pofébné okolifhine odkasal, v navadne jedila obrazhal? To je per priliki pomota, v kéro se veliko ljudi, kar u-panje tika, sahomotá. Ne dajo mu mésta, ki mu je po ukasu bôshjiga vrazha odlozhen v ker-fhanfkim shivljenji. Ne dajo mu tiste potése, kéra mu gré. Premishljujejo rajshi druge re-fnize, kakor pak tiste, kére so úpu podpora in shivesh. Ker pa druge refnize nimajo ravno tiste mozhi toréj tudi ne tistiga fadú, in she flabe naflédke bi iméti vtegnile, kér se per rabi od-ménjene mere ne gléda, po kéri bi nam koriftné biti samôgle; ta pomota imá dostikrat imenitne in fhkodljive naflédke. Od tod pride, de véra tistim, ki v to pomoto sabredejo, ni takfhna, kakor je réf; kér jo vfiga tolashka in povesel-jenja obropajo, kériga bi is upanja lahko imé-li. Kér zhlôvek snemarjati ne jénja, kar véro perjétno in vabljivo storiti samore; in mu tako rekozh neveljava, teshka in soperna postaja. Ali bôshja volja je vûnder, de nam je véra védni isvirik tolashka, vesélja, mirú pogúma in hval-leshnosti. Vpametimo si tedáj dôbro, de kerfhan-fko npanje sdrushi véro f zhlovékam in pravo frézho njegovo; upanje je, ki v zhakanji neisre-zhénih dobrot, kére obéta, nam fladko in per-jétno véro stori: in de bi nam véden isvirik mirú, pogúma in hvaléshnosti bilo, mora vselej kralje-

vati v dnú nafhiga ferzá, in tréba je tudi vse gibe saupa s vsemi refnizami in djanjem vére íkleniti. To je raba, kéto nam Bog v ív. písmi sapoveduje, de jo imamo od kerfhanfkiga upa, kakor fmo shé vezhkrat oménili, in tudi fhe dalje bòlj ozhitno sprizhati hozhemo.

2. „Pravizhni is vére shiví.“ Rim. 1, 17. Gal. 3, 11. Hebr. 11, 8. To je pravilo (régelja), kéto je Apoftel is preroka Habakuka íspifal, in v tréh ívójih písmih ponavljal, in íplôh nanj ívoj nauk sídal. Pravizhni pa ne shiví le is vére, temúzh tudi is upanja in ljubésni. Zéla kerfhanfka praviza, in zélo shivljenje pravizhnih od perviga íef do flédnje popolnosti obftoji v védni vaji téh tréh zhednost. Kakor pravizhni, ne le v kérih zhafih shivljenja, temúzh vselej is vére shiví; tako tudi ne le v kérih zhafih, temúzh vselej is upa shiví. „Upaj vselej v ívojiga Bogá,“ govori prerok Oséa, 12, 6. „Jes védno upati hozhem, in te hvaliti zhe dalje bòlj.“ Pf. 70, 14. „Bôshjiga roda fmo, hífha njegova, zhe férzhnost in zheftitljivo upanje do kônza térdno ohranimo.“ Hebr. 3, 6. Neprenéhama je upati tréba, v tém nafhe ívelizhanje in zhaft obftoji. „Israel upaj v Gofpoda, odflé in na véke.“ Pf. 130, 3. „Od juterne ítrashe do nozhi, naj Israel v Gofpoda saupa.“ Pf. 129, 6.

3. „Vselej je tréba moliti in ne prenehovati,“ naf Jéfuf Kristuf uz hí, Luk. 18, 1. „Molite neprenéhama naf ív. Pavl uz hí. 1. Tef. 5, 17. Vselej in brés prenéhama je tréba moliti, tako tudi vselej in neprenéhama upati moramo, in nikoli íe v tém vtruditi ne ímémó; kér le ía to pro-

fimo, kar shelimo, de bi dofégli. „Védna molitev,“ govori fv. Augufhtin, „obftoji v neprenehljivih sheljah dofézhi vézhno shivljênje in narvikfhi dobrotu, ktéra je Bog fam. Té sheljé fo bitne kerfhanfkimu shivljenju. Nobeden ne bo dofégel vézhniga shivljenja, ki ga ni férzhno shélil dofézhi. „Zélo shivljenje dôbriga kristjana tedaj obftoji v fvétih shêljah,“ govori dalje ta fv. uzhenik. Aug. v 4. rasl. 1. l. fv. Jan. v 3. pog. To férzhno shivljenje je namèn, savoljo ktériga naf je Bog vftvaril in odrefhil. Mora torej tudi namèn biti vfiga kerfhanfkiga djanja: is téh shelj isvirati morajo, in nanafhati fe nanje. To pa ravno sprizhuje, de vse nafhe djanja is kerfhanfkiga upanja isvirati morajo; kér kerfhanfko upanje, in sheljé, dofézhi vézhno shivljenje, morajo natanko med fabo fklenjeni biti. Vézhniga shivljenja in perpomozhkov, ki naf v to vodijo, je upati tréba; sheléti in perzhakovati jih je tréba. Vfelej je upati tréba, per vfakim déli, od sdáj do kônza, od sorniga poka, do térdne nozhí.

4. Ali kolikokrat fmo shé preprizhani bili, de ni neftanovitnifhiga nizh, kakor je upanje nafhe. Sjutro rano fmo polni saupa, svézher pa polni obupa. Beremo, fi fvetujemo, nagovarjamo fami febe, ali vûnder ne moremo vmiriti fvôjiga férza. Porabimo vse opombe in fvéte, ktére fmo po bukvah in per véftnih vodnikih môgli dobiti: ali per vfmim tém vûnder zhutimo v febi fkrivni nagib, se bati in biti pobitiga férzá. Kaj nam je v tém ftanu sazhéti, kakor se vrézhi k nôgam Jésufa Kristufa, ki s bôshjo vfigamo-

gozhnostjo sapoveduje vetrovam in valovam morjá. Šposnajmo mu svôjo nesmoshnoft, vtolashiti strah in nepokoj svôjiga ferzá. **Odkritofèrzhno** sposnajmo, dokler téga storili ne bomo, bo vihar v nafhi dufhi terpel. Is vse ponishnosti in zéle svôje dufhe ga profimo, de naj naf potolashi. Molimo k njemu f prerokam: „Gospod, govori môji dufhi: jes sim tvoj Isvelizhar“, in perdenimo f sv. Augufhtinam: „Gospod govôri tako: de bom vflifhal?“ V spos. 1. p. 5.

§. II.

Vfa nafha môzh je upanje.

1. Zhlôvek splôfhno flaboft v fèbi imá. Is fèbe mora stopiti, in vfo mozh, ki jo potrebuje, ifkati v Jéfufu Kristufu. Kér Jéfuf Kristuf je bôshja mozh, in ravno sato nam je dan, de imamo v njem svôjo mozh. Po véri in upu se fklénemo s Jéfufam Kristufam in s njegovo bôshjo mozhjo. Kdor se po té vishi ne sdrushi s Jéfufam Kristufam, fam febi in nesmoshnosti svôji podvershen oftane. Kdor koli se pa po véri in upu njega dershi, opuhti svôje flabofti, in imá v njem svôjo mózh, ki vse premaguje. „Kar se nam v Bogu flaboft dosdéva, je mozhnéjfhí od vse zhlovéfhke mozhí.“ 1. Kor. 1, 25. in vse mozhí hudizhev. Kader on mozhí Jéfufa Kristufa deléshin postane, se mu tisto, kar se mu je popred nemogozhe dosdévalo, mogozhe in lahko dosdéva. Kaj nek tifti ne more, ki v krepkofti in mozhí Jéfufa Kristufa déla? „Ki veruje“ in

upa, „vse samore“. Mark. 9, 22. „Iméjte véro v Bogá. — Vse, karkoli v molitvi profíte, verujte, de bote prejéli, in se vam bo sgodilo.“ Mark. 11, 24. Nafha bo bôshja mózh, zhe je nafhe ferzé po shivi véri in têrdnim saupu njegovo. Kako refnizhne so tedaj beséde preroka: „V molzhanji in upu bote mozni.“ Isai. 30, 15.

2. Redovni obtoki kerví, in shivotnih fokov ohranijo sdravje in mozh nafhiga teléfa, ga storé zhvérsto in sa têshko délo perpravno. Podoba téga je to, kar se v nafhi dufhi godí. Saupanje v Bogá tolashi in vreduje vse gibe nafhiga ferzá, ga volji bôshji podvérshe, ga pokojniga déla, mu daja mozh in shivoft, f ktéro vse pozhéti in ispeljati samore. Nasprot pa nesaupnost nafho dufho v nepokoj povésne, jo v shgé-zhe muke potone, de vfo mozh in gibzhnost sgu-bi. V tém stanu ôna zhisto malo dobriga, in she tisto nepopolnoma in têshko storí, in neljubnost in gnuf jo savésneta v fé.

3. Dufha, ki je vftvarjena le sa shivljenje, se v nizh prenagniti ne more, zhe jo káj dôbriga nase ne vlézhe; kér ji je nemogozhe káj hudiga ljubiti. Špominj prizhijozhíh, ali pa prihodnjih dobrot, jo nase vlézhe, podpéra, déla vesélo, in ji daja mozhi; kér po besédah sv. písmá, „je Gosпода veselje nafha mozh.“ 2. Esdr. 8, 10. Dokler dufha le hudo, le teshave pred fabo vidi, zhe ne upa kake dobrote ali kaziga veselja dofézhi, koperni ôna, je bres gibov in mikov, in bres mozhi; kar nam natanko sprizhuje, de nafha mozh je saúp. „V molzhanji in upu, bote mozni.“

§. III.

*Upanje slabi' skufhnjave, oframoti hudizhe,
in nam smago dodeluje.*

1. Zhe je kdaj dufha môzhne podpóre potrebna, je je posebno ob zhafu skufhnjav in fkuhnje. Pertêzhe zhaf, pravi sv. Augufhtin, kader zhlôvek veliko krepkosti in vsih svôjih mozhi potrebuje, de svét in njegoviga vajvoda, hudizha, vse njegove perlisovanja, shuge in strahove premaga. Ravno smo sprizhali, de je vfa nasha mozh saupanje v Bogá. „Kakor smo, govori néki sv. papesh, bres pomozhi bôshje gnade gotovo premagani, bomo po mozhi té mogozhne gnade, ki jo Bog tistim delí, ki têrdno vanj upajo, nepremagljivi. „On je Gospod, môzhni in mogozhni Gospod.“ Pf. 23, 8. „Môji sovrashniki, ki me preganjajo, so opêshali in padli.“ Pf. 26, 2. „Po tebi bom rêshen od fkuhnjav, in v svôjim Bogu hozhem sid preskozhati. S mozhjo je on mène opafal, môje nogé je storil nogam jeléna enake, na vishavo je mène postavil, in môje roké navadil sa bôj. Môje ramena si môzhne storil, enake bronzhénimu loku: — de sim délal velike stopinje, si storil: sato se niso vtrudile môje nogé. Poditi hozhem svôje sovrashnike, in jih sgrabiti, in ne bom se vrazil, dokler niso fkonzhani. Potêrl jih bom, in ne bodo obstali, padli bodo pod môje nogé, kér si me opafal s vojfkno mozhjo, in ki so me preganjali, si jim noge pred mano spodbil. Sdál si mi sovrashnike môje, sbeshali so pred mano, in fkônzhali si jih sovrashnike môje.“ Pf. 17, 30. 33.

i. t. d. „Gospod, ti si môjiga svelizhanja mozh, v dan bôja si mêni glavo pokrîl.“ Pf. 139, 8. „Od vsîh strani so me oblégli. Šuvali so me, de bi bil padel; ali Gospod je mêni pomagal. Gospod je moja mozh in moja flava, in moj Isvelizhar.“ Pf. 117, 11. „Mogozhni so name planili, de bi mi vséli shivljenje. „Ali ti o Gospod fe jim bofh sméjal, in jih sanizheval. Tebi hozhem svôjo mozh perpîfovati.“ Pf. 58, 4. 9. 10. „S Bogam hozhemo délati mogozhne rezhi, in pokonzhal bo on nafhe fovrashnike.“ Pf. 107, 14. „Môja mozh je Gospod, ki je vstvaril nebo in semljo. Ne bo on perpuftil, de bi mi spodletéle nogé.“ Pf. 120, 2. 3. „Jes saúpam v Bogá, in ne bom se téga bal, kar mi zhlôvek storiti samore.“ Pf. 55, 11. „Gospod je moj pomozhnik, sato hozhem sanizhevati svôje fovrashnike. Švôjo mozh je pokasala Gospoda defniza, povsdvignila me je defniza Gospoda; svôjo mózh je pokasala Gospoda defniza. Ne bom umèrl, ampak shivel, in perpovedoval bom Gospodove déla.“ Pf. 117, 7. 16. i. t. d. „Zhuden je Bog v svojih svetnikih, Israelski Bog bo sam svôjimu ljudstvu mozh in krepkost dajal. Pomezhen bodi Bog!“ Pf. 67, 36.

2. Ti rasni isréki, ktére je sv. Duh v usta preroka poloshil, natanko sprizhujejo, kakfhne mozhi je kerfhanfko saupanje sa tîste, ki se prepufhajo gnadi Bogá; mozh, ki jih ponishne in krepke, smagodobitne in hvaleshne storî; mozh, ki vse njih vefélje in saflushenje obféga; ki hudizha isbéga, in Bogu zhaft sa vse smage svestó perpîfuje.

§. IV.

Upanje slajsha vajo tudi nar teshjih zhednost.

1. Dokler je fhe bil zhlôvek v stanu nedolshnosti in pravizhnosti, v kterim ga je bil Bog vstvaril, mu je lahka bila vsaka zhednost. Nobena ni bila njegovim natornim nagibam nasprot; po volji so mu vse bile, kar mu je grôsna lahkôta bila, spolnovati jih, in v sebi ohraniti. Po grêhu pa, ki je spridil vsiga zhlovêka, so mu vse zhednosti teshavne, in nagibam skashene natore nasprotne postale. Zhednosti so fizer védno enake ostale, umérjene pameti in naravski spriftnosti. Zhlôvek pa ni enak ostal; kër mu je grêh dufho in truplo ofkrunil, mu je stêshal zhednosti, in bôj, jih dofézhi in se v gnadi bôshji ohraniti.

2. Rêf je, teshavne in grênke so zhednosti sa nafho sprideno natoro, pa v osoru in upu nefkonzhnih dobrot, ki jih bomo enkrat dofégli, vûnder lahke in fladke postanejo. Ko bi pa tudi nafhe saupanje ne bilo ravno tako shivo in môzhno, de bi nam v spolnitvah dolshnostnih zhednost vse grenkôte in teshave jemalo, pa vûnder grôsno smanjshuje in lajsha, spolnitev tudi nar teshjih zhednost.

Vesêlje, kteriga v zhakanji vézhniga plazhila, obzhutimo, rasfhirja nafhe ferzé; stori, de vse radi spolnujemo, kar nam Bog sapoveduje; nam daja mozhi, de hodimo s veliko lahkôto po poti boshjih sapoved. „Savoljo plazhila sim vselej nagibal svôje ferzé po spolnenji tvôjih sapoved. Têkel sim po poti tvojih sapoved, ker

si mi polajfhal môje (têshko) ferzé.“ Pf. 118, 112. 32. „Vêfh li,“ nam néki drugi prerok govori, „ali nifi flifhal: de Gospod vézhni Bog, ki je vftvaril pokrajne semlje, ne opéfha, in se ne vtrudi, in de je neprefégljiva njegova mo-droft. On trudnimu daja mozhi, in podpéra ne-smoshniga mozh. Otrôzi péfhajo, in mladénzhi padajo od fhibkofti. Ki pa v Gosпода saupa, doféshe nove mozhi, de se s ôrla peroti vkvifhko povsdvigne, je v téku bres vtruda, in ne opé-fha na hoji.“ Isai. 40, 28. i. t. d.

3. Kristijan, ki je tèrdne vére in ravniga upa, obzhuti fizer per fpolnitvah fvôjih dolshnoft nektére teshave; pa to mu ne jêmlje ferzá, am-pak f pogumam navdaja. Š fvôjimi deli ni sa-dovoljen, kakor, zhe kâj sanje terpi. Takrat stopi pred Boga s vézhim saúpam, kér mu te-shava, ki jo je obzhutil, gotovo sprizhuje, de je Bogú sveftôbo ohranil. Vojfhak, ki pride is bôja, stopi s veliko sveftjo pred fvôjiga vajvoda, ako ozhitno pokasati more, de se je sa njegovo flushbo bêrhko potil.

4. Premifhlujmo otrôke fvetá, in glejmo, koliko napót, vporov, teshav in nadlog poterpé, de bi vftrégli fvôjim sheljam, ktére jim njihove ftrafti savolj flajev mefá, bogaftva fvetá, ali zhlovéfkke zhafti v mifel dajo. Ali vûnder u-panje smage, jih f pogumam navdá, in nar te-shavnifhi déla lahke ftoré. Bi ne bila tudi grô-sna framôta sa naf, ki fmo otrôzi fvetlôbe, de bi nam upanje vézhnih flajev, bogaftva in ne-umerjozhe zhafti v nebésih ne dajalo poguma, mozhi in krepkofti, vse teshave shivljenja poter-

peshljivo prenašati, in si vgotoviti nebéfhko vefélje?

5. Premifhlujmo sofébno, f kakfhnim pogumam, f kakfhno gorézhnoftjo ljudjé od ftanú, akoravno pokoj, vefélje in shivljenje tako radi imajo, in fovrashijo fléherno délo in trud; vùnder vse teshave in nevarnofti prevsamejo. Velika zhaft jim je, fvôje shivljenje, ki ga, kakor je fplôh snano, grôсно ljubijo, bresfhtevilnim nevarnoftim ispoftavljeni, v upu, od fvôjiga knesa zhaft in plazhilo dobiti, ktéri se vézhi dél vfm, ki jih ishejo, radi ismusnejo; in ktérik vshitik, ko bi jih tudi dofégli, grôсно malo zhafta terpi. Kaj bi ne pozhéli, ko bi kako kraljestvo dofézhni upati fméli? Ako negotovo upanje sginljivih zhafti f takfhnim pogumam mehkôtne ljudi navdaja: kakfhni pogum, kakfhno gorezhnoft náj bi nam upanje nebéfhkiga kraljestva dajati moglo? kraljestvo, ktériga poseftva fo vfi tifti gotovi, ki ga is zéliga ferza dofézhni shelé, kakor saflushi takfhna rézh, de imamo sheljé, jo dofézhni. Kraljestvo, ki je vézhno, in vse tifte, ki ga dofézhni shelé, vézhno frézhne ftoré! Zhe pa naf ne gine ta sgled, ki nam ne fhine ravno ozhitno v ozhi, hozhemo pa drusiga, ki je nam vsaki dan pred ozhmi, is fv. Bernarda vséti.

6. Na dninarje in najémnike na polji poglejmo, ta Svetnik govori, ki fo nar vézhi dél téga fvetá. Njih hrana je pufta, obléka tuljava, poftelja térda in spanje kratko; v révfhini, délu in téshi koperné, ispoftavljeni vfm nadlégam vreména in zhafov fkosi léto, prenašajo mras in vrozhino, de jim je komej preftati; vse to pa

is tega naména, de bi nekoliko vîna in shita dobili; is ktérih, zhe fhtibro, defetino in druge davke odpravijo, komej toliko ostane, de frôtin shivesh in têrdo obléko imajo, in fvôje delo in trude vnovizh perzhéti samorejo. Ako takfhno revno upanje samore, toliko poterpljenja in mozhí dajati, zhesa kerfhanfko upanje storiti ne maga, ktéro takfhne dobrote obéta, de se od njih le to povédati samore: „Oko ni vidilo, uho ni flifhalo, in tudi umélo ni nobeno zhlovéfhko ferzé,“ de bi jim bile enake? Šo li teshave per ispolnitvah kerfhanfkih zhednost tiftim podobne, ktére ti dninarji in najémniki v fvôjim terpéshi prenasfhajo? Kako hudôbna tedaj bi nasfa tóga bila, ko bi se branili: le nekoliko sa tiste nekônzhne in neprefégljive dobrote terpéti, kér se vézhi dél ljudi sa takfhne flabe naméne in malovrédne upe zeli zhaf fvôjiga shivljenja vkarja?

7. Štorimo kônzhema to, kar storimo, f ferzhnostjo, gorézhe in f ponishnim sêrzam. Šramujmo se, de mànj sa nebéfa terpéti hozhemo, kakor vézhi dél ljudi sa posemljifko terpi. Objokujmo fvôjo flabovérnost in révno saupanje pred Bogam is zéliga fvôjiga ferzá; kér v tém je vsrôk nashe lenôbe; ker tiftim, ki veruje in upa, je vse mogozhe in lahko. Nizh veliziga ne upamo, tudi nizh veliziga ne dofeshemo; kér Bog hozhe, de sa imenitne gnade f têrdno véro in shivim saúpam profimo. Profimo tedaj, pa s véro in shivim saúpam. Ne vstrafhimo in tudi ne zhudimo se, akoravno je spolnitev kerfhanfkih zhednost f teshavo fklénjena: kmalo bomo zhutili, de nam bo tisto; kar se nam je teshko in

nemogožno dosdévalo, lahko in fladko, in „de Bog vse obilnifhi, kakor bi profili ali uméli, ftoriti samore.“ Efesh. 3, 20.

§. V.

Upanje vse slofti oflajfha, ktére nafhe teló ali dufho moré.

1. Zhe je nafhi natori tako teshavno fpolnovati kerfhanfke zhednofhi, in fe odpovedovati vfm flajem, ki fe perlisujejo nafhim mefénim pozhutkam; ji bres premére fhe téshji biti mora, mnoge nadloge, ktére truplo in dufho moré, kerfhanfko prenafhati. Šlajev obropanimu biti, ne muzhi tako in nima v naf takfhniga vtifa, kakor velike bolezhine teléfa. Nar hujfhi fkuhnja je ta, ktéri ifpoftavljeni biti samoremo, in dokler tako pokufhani ne bomo, fi gotovo fvedozhiti (prizhati) ne moremo, de fmo refnizhno v ljubésni Jéfufa Kristufa. „Kaj vé, ki pokufhem ni bil?“ Šir. 34, 9.

2. Zhefa kerfhanfki up ne samore? On vse prenafha, vse oflajfha; ni je muke tak grósne, ne slofti tak ftrafhne, ne bolezhine tak fklézhe, de bi jih f poterpljenjem, ki ga nam daja, f tolashkam in vefeljem, ki ga najdujemo, v njem, prenafhati ne mogli. „V jézhe in f-hodnize vaf bodo isdajali,“ govori nafh Isvelizhar fvójim uzhenzam, in pred kralje in oblaftnike vaf bodo vlazhili, savolj môjiga iména. Od ftarfhev in bratov, od shlahte in perjatlov bote isdani, in bodo nektére is med vaf umorili, in od vfh bote

fovrasheni, savolj môjiga iména. Ali v svôji poterpeshljivoſti bote svôje duſhe ohranili.“ Luk. 21, 12. 16. i. t. d. „Vefelite ſe v upu,“ govori ſv. Pavl, „bodite poterpeshljivi v ſvôjih nadlogah.“ Rim. 12, 12. Apoſtelj, govori ſv. Auguſhtin, ſtavi upanje pred poterpljenjem; kdo ſamore tedaj per vſih ſvôjih nadlogah poterpeshljivi bitu, zhe mu vefelo upanje prihodnjih dobrot téga ne ſlajſha?

3. Kriſtjanam, ki ſo polni ſaupra prihodnjih dobrot, je premalo, per nar hujſhkih nadlogah poterpljenje iméti. Volja Jéſufa Kriſtufa je, de jih upanje ſ vefeljem napolni, in ſizer ſ nebéſkim vefeljem: „Blagor vam, kader vaſ bodo kléli in preganjali, in vſe hudo ſoper vaſ laſnjivo govorili ſavoljo mene. Vefelite ſe, in od vefélja poſkakujte, kér vaſhe plazhilo je obilno v nebéſih.“ Mat. 5, 11. 12. Volja Jéſufa Kriſtufa je, de naj ſe vefelimo, pa ne ſamo ſató, kér naſ foveraſhijo, kolnejo, obrekujejo, preganjajo, ſmérjajo. Te ſlóſti niſo perjétné ſame na ſebi, in zhe jih le po eni ſtrani bres kerſhanſki-ga upa premifhlujemo, ſo réſ polne ſhaloſti in duſhne britkoſti. Ali Jéſuf Kriſtuf hozhe, de naj korif, ki iſ téga iſ-haja, plazhilo, ktériga perzhakujemo, premifhlujemo; in ſató hozhe, de jih ne prenaſhamo le poterpeshljivo, ampak ſ veféljem in poſkakovanjem. „Vefelite ſe in od vefélja poſkakujte, kér vaſhe plazhilo je obilno v nebéſih, kér ravno tako ſo tudi preroke, ki ſo pred vami bili, preganjali.“ Mat. 5, 12. S vſimi preroki, ſ vſimi Apoſteljni, ſ vſimi muſhenzi, in kar je neſkônzno vézhi zéne, ſ Jéſufam

Kristufam edinorojenim Šinam Ozhéta, Gospodam in Bogam prerokov, Aposteljnov in muzhenzov v drushbi in obzhini terpljenja biti, to je predféba (rézh) vefelja in poskakovanja; f tém se po pravizi smémo hvaliti; kér to je nar drajšhi saštava ljubésni Jésufa Kristufa in nar vézhi sa-verjéte, ktériga iméti samoremo, de bomo po tém shivljenji f preroki, Aposteljni, muzhenzi in famim Jésufam Kristufam, Svelizharjem in Bogam vsih tih Švetnikov, v drushbo in obzhino velizhaftva in svelizhanja prifhli. „Zhe bomo sh njim terpéli, bomo tudi sh njim kraljevali.“ 2. Tim. 2, 12. To podpéra nashe saupanje; kér vémo, de kakor šte tovarfhi terpljénja, bote tudi tovarfhi povefeljenja.“ 2. Kor. 1, 7. To mora edino vefélje in velizhaftvo kristjana biti, vse drugo je njegove plemenitosti in pokliza nevrédno.

4. Náj se plemeniti (shlahтни) otrôzi téga svetá, savolj svôjiga rodu in pokrajin, ki jih jér-bajo, hvalijo, kakor hozhejo, vsi ti imenitni naflovi in kraljestva bodo na véke preshli. „Kar naf tika, govori sv. Pavl, se hvalimo f saúpam zhafti bôshjih otrok, in savolj zhakanja vézhniga kraljéstva, ki nam je obljubljeno, in kér je terpljénje zéna téga velizhaftva, se tudi savoljo nadlog hvalimo.“ Rim. 5, 2. 3. „Ménim, de terpljénje sedanjiga zhafa ni vrédno prihodnje zhafti, ki bo rasodéta nad nami.“ Rim. 8, 18. Kér nafha sedanja in lahka nadloga, nam bo vézhno in zhesmérno zhaft prinéfla, kér ne glédamo vidijozhiz dobrot in sloft téga svetá; ampak nevidijozhe prihodnjiga shivljénja, ktériz ne vidimo s mesénimi ozhmi: „kér, kar se vidi,

je zhafno, in kar se ne vidi, je vézhno.“ 2. Kor. 4, 17. 18. Okomiglej sa vézhnoft, do-
 brote in slofti, ki gredo zh minejo, sa dobrote
 in slofti, ktéríh kónza ne bo, v kakfhni priméri
 je to? Šv. Augufhtin govori: „ko bi vse peklén-
 fke muke vézh fto lét mógli terpéti, de bi se s
 Jéfufam Kriftufam v njegovim vézhnim velizhafstvu
 natanko fklenili, bi mógli f pogumam in vefeljem
 terpéti. Ni bil le Job, ta mosh bolezhin, per
 priliki takfhnih mifel, ki je v fvójih velizih te-
 shavah k Bogu klizal: „O de bi me bil v jami
 savaroval in fkril, dokler bi ti bila potihnila jé-
 sa, in odlozhil bil zhaf, fe fpomniti me.“ Job.
 14, 13. „Le vézhne tare, muke in britkofti,
 govori fv. Augufhtin, samorejo s vézhnim po-
 kojem, velizhaftvam in svelizhanjem biti v pri-
 méri. Vse, kar fvoj kónéz imá, in dokler ter-
 péti samore, f tém v priméri, kar nobeniga
 kónza nima, je mánj kot nizh,“ govori ta fv. ózhe.
 Beremo v sgodovinah imenitnih muzhenzov, de
 fo se per vřim tem premifhljevanji povefeljevali
 in pogumili. Vse té tare, muke in sheléne ga-
 zhe, f ktérimi rasmefarjate nafhe teléfa, fo pre-
 ganjavzam djali, ki fo jih véro satajiti filili, té
 gorézhe bakle, té sublji, f ktérimi nam shugate,
 fo le smalane tare in sublji, v priméri vézhnih
 tar in subljev prihodnjiga shivljenja. Šrézhni in
 nefkónzhno frézhni fmo, de f kratkim tarami in
 mukami nefkonzhnimu ógnju in péfam oditi, in
 fi sh njim vézhno svelizhanje saflushiti samo-
 remo.

5. Takfhne mozhi je kerfhanfko upanje.
 Oflajfha nar hujfhi teshave; ftori, de jih sa do-

brote fposnamo, in se sanje sahvalimo Bogù. Bres kerfhanfkiga upa je pa dufha per téh teshavah polna nepokoja in shalofiti. Zhe fmo pa bres povefeljenja: per nadlogah le fvôje pregréhe in bôshjo pravizo vidimo, in naf kerfhanfko upanje mozhno ne podpéra, nam vpade pogum in vfa ftanovitnost.

6. Nékafhne terpljenja fo, ktérif ni loshej prenafhati. Snotranje muke se sovejo. V duhovnim shivljenji jih ftan fuhôte, zhmérnosti, gnufa, ftrahú, omame, sapufhenje in dufhne nuje ime-nujejo. Sa dufhe fo to ftrafhne fkufhnjave! V-zhafih fo té snotranje muke od teléfnih bolezhin veliko hujfhi in britkéjfi. Vtegnile bi fkufhnje biti, f ktérimi Bog nektére dufhe zhifti, ali fo pa fhtrafe savoljo njih nesveftôbe. Naj pa she bodo fkufhnje ali pa fhtrafe, je vfelej f saupam sazhéti. Bodimo shé v ftanu kakorfhnim koli hozhemo, naf vézhna praviza k milofiti bôshji perbéshevati véshé, in od njegove nefkônzhne dobrote, zhe fmo tudi nevrédni, vfih potrébnih pomozhkov se nadjati. Veliziga poména je tukàj ta nauk. Per téh snotranjih mukah tedàj, bodo nàj shé kakorfhine hozhejo, je tréba prezej od kônza jakiga upanja biti, ljubiti Bogá, in vérovati, de naf on ljubi, in se podvrézhi njegovim narédbam.

7. Védni mir in pokoj bi nam she nevar-nifhi bil. V takfhnim ftanu bi nafha dufha ne mogla obtati, de bi se ne pogubila, kakor fmo shé popréd od téga pogovor iméli. Šolnzha vrozhina, je rafti séljifh in fadeshá grôsno potrébna. Nàj bi pa vrozhine hladne nozhi ne smanj-

šhevale in hladile, bi séli pred soram vsahnéli. Štan omame, strahú, zhméra in gnufa je dushi dostikrat potreben, de zhednosti nekoliko dosorijo. Bog se poslushi takšnih fkufhnjav, de dobro, ki je v naf, popolnishi in krepkéjshi stori; de opovéra, de v pregréhe, nezhimerno dopadenje in prešhérnost ne sagasimo; de bi naf v sanizhevanji in študu do sebe, v védni ponishnosti nashih flabošt in napák, ki jih v tém štanu v globozhini svôjiga ferzá vidimo, do smèrti ohranil. Ki shé vézh lét svétu Bogú flushijo, bi v fkufhnjave pashi vtegnili, misliti, de so káj, in bi se v napuhu pogubili. Šuhôta pa, in britke fkufhnjave, v ktérh koperné, jih posilijo, shivo obzhutiti, de shé po tolizih létih nizh drusiga v sebi ne najdejo, kakor flabošti, hudobije in napake, in vsrôke se fovrashiti in študiti. Bres téh tèrdih fkufhnjav bi ne bili nikoli tako natanko vidili, nikoli tako shivo obzhutili, kaj bi is nar poboshnishhi dushe biti vtegnilo, ko bi ji Bog le okomiglej svôjo gnade odmàknil. Po tém premišljevanji mora up takšne ofébe, ki v tém shaloštnim štanu tizhé, poveseljevati in pokrepzhevati, in naf uzhiti, de se ga ni ravno prevezh tréba bati, kér nam Bog veliko dôbriga is téga isfnuje.

8. Pokasali smo shé, de je sam Jésum Krišuf téga shaloštniga štanú, kolikor ga je bil smoshen, hôtel biti deléshen; de je pogosto v nepokoj, otoshnost, shalošt in strah padal, de se je v smèrtne teshave povésmil, in kervavi pót potil. V pohlévnosti, ki je vsiga nashiga šterménja, vse nafhe ljubésmi in vse nafhe hvalésh-

nosti vrédna bila, je on vse nafhe slabosti prevsél, ki so nar bolj njegovi vfigamogozhnosti nãfprot viditi bile, in ravno sato pa njegove ljubésni bile vrédne. Nafhe nepokoje, otoshnosti, shaloft in strahove je on nãse vsél, de bi naf v nafhieh povésélil in pokrepzhal; de bi nam gnado saflushil, de bi jih v prid svôjiga isvelizhanja obrazhali, in de bi naf poduzhil, de se ta, ako ravno otoshen ftan, vûnder f popolno poboshnostjo prav lahko natanko sterniti da. Ob zhafu, ko se je svôjimu Ozhétu na krishi daroval, to je, ob zhafu, kader je svôjimu Ozhétu nar vézhi sprizhlej svôje ljubésni in pokorfline dajal; ob zhafu, ko se je dosdévalo, de bi mu Ozhe nar vézhi snamnja svôjiga dopadenja in blagoljubnosti fkasovati mogel, je od njega sapufhen hôtel biti, in zelo brême bôshje pravize, vfo ojtrost njegove fvetosti je v svôji dufhi hôtel nositi: „Moj Bog, moj Bog,“ je na glãf k Ozhétu klizal, sakaj si me sapufstil!“ Mat. 27, 46. To se ni sgodilo sató, de bi le toshil, le klizal k svôjimu Ozhétu, in s velikim glãfam vpil, ampak sató, de naf je grôse svôjiga terpljenja, in ojtrosti svôjiga Ozhéta, f ktéro ga je tépel, opomnil, in de bi naf poduzhil, de je to sapufhenje njegoviga Ozhéta nar hujfhi muka njegoviga zéliga terpljenja bila, kér je edina bila, de se je Jéfus Kristuf svôjimu Ozhétu potoshil.

9. Grôsno napzhno bi bilo tedãj, mifliti, de je pomanjkanje fladkosti, obzhutne tolashbe, snotranja sapufhenost ozhitno snamnje bôshjiga fërda. Po naukih evangelija in pifmih Apofsteljnov fo muke duhá, kakor terpljenja teléfa snamnja bôshje

ljubésni; on nam po njih sposnavati daja, de naf isvelizhati, in bòlj in bòlj od gréhov ozhifiti hozhe, zhe nam vfo duhovno tolashbo, rasvùn bòshjo voljo storiti, odnashà, in f tém naf f zhifitéjshimi in svetéjshimi vesmi k sebi vlézhe. Takshne fkušnjave, od ktérik ravno pogovor imamo, se tiftim dufham, ki fo sazhéle fhe le flushiti **Bogú**; in ktérik poboshnoft fhe nima praviga stajala, in je fhe polna pomot in fhibkôte, fkorej nikoli ne nakljuzhijo. Po spreobernjenji vézhi dél, jim takshno terpljenje nadlegovati sazhne; kader se shé njih poboshnoft bòlj vspefhi in okrepzhá; in ob zhasu, kader nar mànj vsroka imajo, se bati, de se **Bog** ferdí nad njimi, in loshej verjamejo, de jih **Bog** ljubi. Vfaki kristjan imá fkôrej bukve „hoje sa **Kristufam**“ v rôkah, kjér je pogosto od téga pogovor. **Postavim v 9. rasft. 2. buk. in v 25. 30. in vezh drusih rasft. 3. buk.**

§. VI.

Upanje mora môzhno in stanovitno biti.

1. Zérkev je prekléla **Kalvíne**, ki fo uzhili, de je od **Bogá** nam rasodéta refniza, torej ravna in nevkanjljiva gotovoft, de fmo opravizheni in is med fhtevila isvoljenih bòshjih. **Bog** imá fvôje vsroke, de nam takshne gotovofti nafhiga isvelizhanja, ktéra bi nam fhkodljiva biti vtegnila, ne daja. To fmo nék drugé shé sprizhali. Ali is téga, de nam kerfhanfko upanje ravno té popolne in nevkanjljive gotovofti ne daja, ne ishaja, de bi naf v dvombah ohranil; to je v enaki

negotovosti med našim svelizhanjem in pogubljenjem. Na dobróto, blagoljubnost, sveštóbo kakiga ozhéta, matere, drusheta, drushe, perjatla, flobodno in gotovo sidamo. In akoravno nismo od njihove odkritoférzhnosti, in stanovitnosti misel in volje natanko in gotovo preprizhani; vunder ne dvomimo nad njimi; per priliki jim fhe saupamo vse: v sili se k njim satékamo, in ne délamo si nobenih teshkih in kalnih misel, de naf mar fovrashijo, ali naf sapustiti, in v roke nar hujshih fovrashnikov isdati mislijo. Ali vunder kakfhna primera je to? Sidati na dobroto perjatla, drusheta, drushe, ozhéta, matere; na dobroto, ki je po nauku Jésusa Kristusa hudóbná rajshi, ko dôbra. Kaj? se bomo mar pomislhjevali, sidati na neskônzhno dobroto Bogá, ki nam ne dopufha, temuzh naravnoft sapoveduje, popolnama upanje staviti vanj; ki nam tako pogofto obéta, de ne bo nikoli tiftiga sapustil, ki do fmérti vanj upanje stavi; ki nam sapoveduje, mnoshiti fvóje saupanje, ga oshivljati in krepzhati bòlj, in per nobenim stopaji saftajati s upam; ki nam véditi daja, de toliko ljubshi mu bomo, bòlj in terdnéjshi ko upamo vanj? Nam ne spri-zhuje mar natanko vse to, de kerfhanfko upanje mora bres vse dvombe biti, in de nikoli ni per-pufheno, savolj fvójjiga vézhniga isvelizhanja fvo-bodno dvomiti? Šv. písmo nam fizer po eni strani ne daja popolne gotovosti našhiga svelizhanja; po drugi strani nam pa saupanje v Bogá, kakor isvirik mirú, vesélja tolashbe in mozhi pred ozhi stavi. Po besédah fv. písmá ne more tedáj ker-fhanfko upanje s dvombo nad fvójjim svelizha-

njem obstanka iméti. Kako bi naš tedaj kerfhanfko upanje s pokojem in veseljem navdalo, ko bi naš per vsih naših nadlogah, snotranjih (duhovnih) mukah ne krepzhalo, in bi naš v enaki negotovosti med isvelizhanjem in pogubljenjem visiti puftilo. Dvomba, bomo li potrebne pomozhke dofégli, ali ne; bomo li isvelizhani ali pogubljeni; bi bila isvirik grosovitnih in strafh-nih nepokojev, ktérih bi s nobenimi perpuftbenimi pomozhki vtolashiti ne bilo. Štrahnéjfhiga nizh biti ne more, kakor dvomiti nad svôjim vezhnim isvelizhanjem; in doftojnifhiga bi réf nizh ne bilo, kakor bres vftiga tolashka se britkôftam v roke podati, ko bi zeli zhaš svôjiga shivljenja v dvombah visil: dvomiti bi pa posiljen bil, ko bi upanje in dvom sloshno vkupej obstati samogla. Ker nam pa sv. Duh véditi daja, de je upanje per vsih sloftih isvirik vfpéha, tolashbe in veselja, nam tudi véditi daja, de mora tèrdno, in od vsih svobodnih dvomov profito biti.

2. Sv. Jakob govori, de je v véri bres dvombe in pomiflika tréba profiti. Je tréba tedaj tudi upati bres dvombe in pomiflika: kér upanje je isvirik kerfhanfke molitve. Jéfuf Kri-ftuf nam pogofto v f evangeliu verovati veléva, de nam se bo vse, zhefar bomo profili, sgodilo, in nikogar ne isjéma. „Sléhern, ktéri profi, prejme, ktéri ifhe, najde, in ktéri tèrka, se mu bo odpèrlo.“ Mat. 7, 8. In de bi nam bil bolj saverjétil, je svôjo oblubo, s navadno perfégo, potèrdil: „Refnizhno, refnizhno vam povém: kar-koli bote Ozhéta v môjim iménu profili, vam bo dal.“ Jan. 16, 23. Is upanja molitev isvira,

in satorej mora tèrdno, in kakor molitev od vse negotovosti prosto biti. Tudi molitev ni mōzhna, zhe tudi upanje, is ktériga isvira, ni mōzhno.

3. Šv. pismo fplōh tiste opominja, ki v Bogā upanje stavijo, in ga sa ufmiljenje profijo, de nāj bodo fèrzhni in mōzhni, in nāj gotovo verujejo, de bodo obzhutili njegove dobrote. „Obnasfajte se mōshko, in bodite fèrzhni vsi, ki v Gospoda saupate,“ Pf. 30, 25. nihzhe ni is tēga isvsét, tudi gréfhniki ne. „Špreobernite se gréfhniki, in storite, kar je prav pred Bogam, in saupajte vanj, de vam ufmiljenje fkashe.“ Tob. 13, 8. Šhe mozhnéjshi so beféde Isaija preroka, po ktérim Bog gréfhnika tako nago-varja: „Jénjajte hudo délati in uzHITE se dobro storiti. Potém pridite, in pertoshite se nad menoj, zhe vam odpuštil ne bom. In ko bi bili vafhi gréhi kakor fhkerlat, bodo béli ko fnég, in ko bi bili, kakor barshun rudézhi, bodo béli, ko volna.“ Isai. 1, 16. 17. 18. „Ki se v Gospoda sanasfajo, stojé, ko gōra Šijon.“ Pf. 124, 1. „Ki se Gospoda bojí, njega ferzé je védno perpravljeno, saupati v Gospoda. Njegovo ferzé je potérjeno, se ne bo bal, dokler vsih svōjih sovrashnikov pod nogami ne vidi.“ Pf. 111, 7. 8. „Dershimo se fposnanja svōjiga saúpa terdó, kér svéšt je, ki je obljubil.“ Hebr. 10, 23. „De bi val storil svéte, neomadeshevane in nesvarljive pred seboj, — ako ostanete vterjeni v véri in stanovitni, in neomahljivi v upu evangelija.“ Kolof. 1, 22. 23. V véri in upu neomahljiv biti, je po nauku sv. Pavla isvelizhanje nafhe.

§. VII.

Tudi v osoru nar vézhih nevarnost ne smé opéshati upanje nashe.

1. Škufhnjave in nevarnosti neprenéhama zhlovéka obdajajo, pa vúnder ne smiram enake. Nektére so takfhnih lastnost, de so naf grôsko opéshati vftan: ali upanje mora biti védno enako, vselej térdno, v nar vézhih nevarnostih, kakor v nar manjshih vselej neomahljivo; kér je podloga, na ktéri stoji, védno enaka. „Jésuf Kristuf je vzhéraj in danes, in bo tudi na véke.“ Hebr. 13, 18. Njegova mozh in dobrota se ne more spremeniti: térdna skala je in neomahljivi stéber nashiga saupa. Bres njegove gnade naf nar slabshi nevarnost pohódi, in sh njo podpértim nam nar hujshi nobene shali storiti ne more. Potrébni smo gnade per nar slabshih, in koristna nam je per nar hujshih skufhnjavah. Nejevéra in nesaupnost bi bila, ko bi dvomili, ali nam Bog v nar hujshih skufhnjavah smago dati samore ali hozhe. Ni le tedáj on tako mogozhen in dobrotljiv, de naf v enih ali drusih podpéra.

2. V velizih nevarnostih in perloshnostih splôh Bog tiste krepzhá, ki le vanj upanje stavijo. „Dober je Gospod, in krepzhá v dan bitkosti, in jih posná, ki upajo vanj.“ Nahum. 1, 7. V velizih nevarnostih naf on opominja, se sanashati vanj, in se nadjati od njegove dobrote mozhne podpóre, in velika nevarnost naf vpéhati ne smé. „Môshki bodite in térdniga férza: ni-

kar se ne bojte, in ne bodi vaš grôsa pred njimi; kër Gospod tvoj Bog je sam tvoj vodnik, in te sapustil ne bo, ne od tebe pobégnil.“ Mojs. 5. buk. 31, 6. „Naj se neprestrašhi vaše ferzé, nikar se ne bojte, ne krenite is mésta, in ne bodi vaš grôsa pred njimi; kër Gospod vaš Bog je v frédi med vami, in se bo sa naš s vašimi sovrashniki vojkoval, de vaš is nevarnosti réshi.“ Mojs. 5. buk. 20, 3. 4. „Bog je naše perbeshalifhe in mozh, pomozhnik v britkostih, ki so naš grôsno sadéle. Sato se ne bomo bali, ko bi se tudi semlja gibala, in goré padale v frédo morjá. — Šterl je lok, in orôshje polômil. — S nami je vojskni Bog, Jakobov Bog naš sprejema.“ Pf. 45, 2. 10. 12.

3. „Gospod, kako silno so se namnoshili, ki me stifikajo, in koliko jih je, ki se vsdvigujejo nad me.“ Pf. 3, 2. Me hozhijo mar s mnosham in shugi ostrashiti in podréti ferzé? „Dosti jih je, ki mi pravijo, nima nobene pomozhi od svôjiga Bogá. Ali njih shugi in mnoshi jim bodo v veliko framôto. „Kër ti o Gospod si moj pomozhnik, ti moja zhaft.“ Akoravno me vezh tavshent ljudi obléga, se bál ne bom. Vsdvigni se o Gospod, in réshi me moj Bog. Per Bogu je môja pomozh, in nad tvôjim ljudstvam je tvoj blagoflov.“ Pf. 3, 3. 4. 7. 9. „Ko bi v smértno féngo safhél, se mi ne bo nizm hudiga bati, kër si s menoj.“ Pf. 22, 4. „Moji sovrashniki se trudijo, me upa, v kterim môja mózh obstoji, obropati, in me pregovoriti, de ga ni, de bi me otél is njihovih rok, rekozh: Bog ga je sapustil, hitimo sa njim, in popadimo ga. O Bog! ne bodi

delež od mene, moj Bog! hiti meni v pomožh. V framôto naj bodo, in kônez naj jih bo, ki ishejo môjo nefrézho. Jes pak védno upati hozhem. Premishljevati hozhem gospodovo mózh. Môje usta bodo tvôjo pravizo in zéli dan tvojo pomozh osnanovale, in zhe dalje bôlj te hozhem hvaliti. Šram jih bodi, ki obrekujejo môje shivljenje.“ Pf. 70, 11. 12. i. t. d. „Vi, ki me nar drajšhiga obropati, in môjo prizhijozho flabost si v prid hozhete oberniti. Kako dolgo se saganjate vsi v eniga zhlovéka, de bi ga pokonzhali, kakor vshe v nagnjeno sténo in raspadljivo osidje? Ali môja dušha bodi podloshna Bogú, kér môja poterpeshljivost od njega prihaja, — on je moj Bog in moj isvelizhar, ne bom obnemagal. V Bogu je môje svelizhanje in môja zhast, on je môja pomozh, v Bogú je upanje môje. Pf. 61, 4. 6. 7. 8. Takole se David od velikosti nevarnost in svôje lastne flabosti ni pustil podréti; temúzh fhe le vnémal se je v upu v Bogá: in to je korist, ktériga sv. Duh hozhe, de ga is téh sv. naukov imamo, ki so v nafhi poduk in nafho tolashbo vdihnjeni in spifani bili.

§. VIII.

Nashe saupanje mora v velikostih nevarnost, ki se nakljuzhijo, rasti in biti mozhnéjshi.

1. Veliko je shé, ako velikosti nevarnost nam nafhiga upa ne poderó in ne oflabé. Ali vûnder ni fhe to sadôsti, de bi um, ktériga nam

fv. písmo od nashiga saupanja daja, popolno obfégli. Tudi is téga, kar se nam kerfhanfkimu upu vnašprotno dosdéva, je tréba sajémati nove spodbadleje upa, in v nar vézhih nevarnostih in napotkih mora rafti in se krepzhati. Mánj ko je pomozhi, tolashka in upa od nafhe strani, od ftvari, in k videsu tudi od bôshje strani, kér nam pomagati odlafha, in se naf sanizhevati kashe; bôlj nam je tréba svoj pogum in svôje saupe v tiftiga mnoshiti, ki vse ftoriti samore; ki is tème luzh, in is pezhíne stêrd isvirati daja; in ki, zhe se popolno sanêfemo nanj, po svôji neismérljivi môzhi in nefkônzhni modrofti nafhe svelizhanje ravno po tiftim vmifhluje, kar ga dofézhi se nam ovérik dosdéva. Tafhno saupanje velizhafstvo bôshje nar bôlj povifhuje, in daja zhlovéku nar vézhi safluge.

2. Sakaj povifhuje fv. písmo Abrahamovo véro tako grôšno? Ne sató mar, ker je upal, kjer nizh vézh upati ni bilo; Rim. 4. Hebr. 11. al kér je vftim dosdévkam nafprot upal, biti ózhe fvétiga saroda, ktériga bo Bog blagoflavil in pomnoshil, kot svésde na nebu; kér je úpal, akoravno se mu je têshko in nemogozhe dosdévalo, fhe finu sadobiti, od kteriga bi zeli sarod prihajal, ker je she slo perletin bil, pa tudi njegova shena, po imenu Šara, je bila she slo ftara in ni imela otrok; k videsu pa tudi fhe bôlj od bôshje strani neverjétno, kér mu je svôjim ftorjenim obljubam naravnoft nafprot sapovedal, pa kaj, ravno to, kar je obljudil, popolnoma ovérgel, de mu je ukasal ediniga fina, kteriga mu je poklonil (fhenkal), in ktéri ravno vse ob-

ljube téga fv. in bresfhtevilniga saroda obléga, darovati in f. svojo laftno rokó saklati in mu shivljenje vséti. In ker se je Abraham nad vse té sadershke povsdignil, in ne sgubil ne vére ne upa, ampak Bogú vse isrozhil, povélje in obéte vse vkupej sterniti, ter mu fkasal svôjo pokorfhino in zhaft, de ima v sakladih vfigamogozhnosti in modrofti svôje fkrivne pomozhke, vse to storiti in vkupej sterniti: sato je Bog njegovo véro in upanje tako bérhko pohvalil, in vsm vérnim ga ozhéta in sgléd vére in upa postavil; kér je to, kakor pishe Apostelj tudi nam pisano, de bi naflédniki njegove vére, in upanja, in dedizhi blagoflova in obljud bôshjih bili.

3. Sakaj povsdviguje Jéfus Kristuf véro in upanje Kananejke, in se zhudi nad njo? Kér je Abrahamovo saupanje iméla, kjer ni upati bilo, kjér k videsu nizh drusiga zhutiti ni bilo, kakor obupati is rasnih vsrokov. Is nevérfke deshéle je prifhla, kjér je iméla svôje domovanje. Šputila se je na pot, poifkat Jéfusa Kristufa, prednj se vérshe na tla, ki vse druge sprejéma, in se poln dobrote sh njimi pogovarja, sh njo pa ne zhèrhne. Óna ne jénja profiti, in tudi Aposteljni moledvajo sanjo, in ji pomagajo prôfti, ali vse sapftonj, le shloftin in obupin odgovor dobiva is uft Jéfusa Kristufa. „Nifim poslan, kakor le k sgubljenim ovzam Israelove hifhe, ne pa ptuzam pomagat. Nameft, de bi obupala bila, dalje sa Jéfusam gre, in ga moli rekozh: Gospod pomagaj mi, ali k vsm njénim prôfhnjam, sdihovanjam in krikam se k videsu Jéfus gluhiga in tèrdiga déla, rekozh: „Ni prav

jemati kruha otrôkam, in ga pſam metati;“ be-
 féde ſo to, ktére ko perve, ji nobeniga upa ne
 dajo, in bi ſavoljo ſerpóſti vſleherniga drusiga
 zhlovéka rasdrashile in ſkazhile. Shêna pa, na-
 meſt de bi obupala bila ali ſe raſferdila, ſi dela
 ferzé in pogum, ſe ponishuje in mnoshi ſaup:
 „Kaj pa de **Gospod!** je djala, ſej tudi pſizhki
 jedó drobtine, ktére padajo od miſe njih **Go-**
ſpodov. **O** shêna, ji je **Jéſuf** rékel, velika je
 tvôja véra. **Sgôdi** ſe ti, kakor hozheſh!“ **Mat.**
15, 28. To ſazhudenje **Jéſufa** **Kriſtufa** je vſim
 nam v imenitni poduk. Uzhi naſ ta **Kananéjka**,
 de veliko opovérkov nam naſhe ſaupe omajati
 iſhe, de jih **Bog** v ſkrivnih narédbah ſvôje pre-
 vidnoſti vzhafih têrdo poſkufha, nameſt de bi pa
 nam upanje péſhalo, per vſih opovérkih bôlj in
 bôlj raſti in ſe okrepzhavati mora, de bi ſe
 vrédni ſtorili uſliſhani biti, in ſafluſhiti per **Bogu**
 hvalo in plazhilo. „Nôſi tedaj, kar ti je od **Boga**
 nalosheno, ſklêni ſe ſh njim in potêrpi, de boſh
 raſtil v ſhivljenji. Vſe, kar te ſadéne, ſprejémaj,
 prenaſhaj nadloge, in v ponishevanji iméj poter-
 pljenje.“ **ſir. 2, 3. 4. 6.**

4. **Jéſuf** **Kriſtuſ** obdan od mnoshze ljudi,
 ktéra prihaja poſluſhat njegovih naukov, ſtopi
 proti vezhéru ſ ſvôjimi **Apoſteljni** v zholnizh, de
 bi ſe po morji v drugo ſtran prepêljal. Med
 vôshnjo ſaſpi. Grôſni vihar ſe vsdvigne, in va-
 lovi pluſkajo v zholn, in poln je bil ſhé vodé.
Apoſteljni ſe ſazhnejo tréſti, kér nemarnoſt ve-
 lika jih ſtraſhi, ſbudili ſo **Gospoda**, rekozh: „U-
 zhenik! ali ti ni nizh mar, de poginemo? **Kje**
 je vaſha véra, kaj ſte bojézhi? jim je odgovoril.

Še nimate vére?“ Mark. 4, 38. 40. De pa bomo takfhne vére ali saupa (kér upanje tudi véro poméni) kakorfhino térja Jésuf od nas, de bi nam enazih ozhitov, kakor Aposteljnám ne navlékla, se nad nizhésam zhuditi ne smémo, ne tréfti se, tudi ne straha iméti pred kako rezhjo. Ne sila vetrov, ne sila viharjev, ne raspadljivost zholna, ne fhum se blishajozhkih valov, tudi spanje Jésufa Kristufa nam terdnosti vére in upa odvseti ne sméjo. V nar hujfhi nevarnosti, kader se nam od strane ljudi, ali tudi od strane Jésufa Kristufa maja in se nam vse sgubljàno dosdèva, in bi nam per vsi nafhi molitvi in klizih, v nafhlih nevarnih potrebah, se gluhiga in neobzhutljiviga délal, moramo fvôje ferzé v védnim pokoji, in v térdnim saupu v njegovo dobroto in gotove obljuje iméti. V tém moramo biti térdne postave, po tém obrazhati fvôje misli in djanja, dokler vihar ne pojénja; fvôje saupe f tem oshivljati in pokrepzhevati, kar mu vsprotuje, in upati, kjér nizh upati ni. Vére saflushenje v tém obftoji, de safran vsih opovérkov in dosdévnihf nasprotkov, ktére bi iméti vtegnili, vunder verujemo. Safluge upanja pa tudi splôh v tém obftoje, de safran vsih napotlejev in shaloftnih permér, ki jim vkljubujejo, v Bogá térdno saupanje stavimo. Bôshja volja je, de bi sazénjali f tém, de bi njegovim besédam vselej popolno saupali; de bi povélju, verovati in upati vanj, priprofto pokorfhino fkasovali; de bi v upanji, kakor tudi v véri fvôji pameti tiho biti veléli, in sa napotleje, ki napadajo nas, fhe marali ne.

5. To naš David s svôjim isglédam uzhi. Slôba njegovih sovrashnikov, njih mózh in grô-sno fhtevilo, lastna flabost, vse mu je novi spod-badlej, se nadjati hitre in mogozhne pomozhi od Bogá. „Gospod popadi sa fhkit in orôshje, in ostani meni v pomozh. Ki révesha refhish is premogozhneshev rok, in uboshza in fromaka is rok tolovajev. Vse môje kosti poreko: Gospod! kdo je tebi enak?“ Pf. 34, 2. 10. „Perbli-shaj se k moji dufhi Gospod, in réfhi jo: réfhi me sa môjih sovrashnikov voljo, de jih ponishafh in jim pokashefh svôje mozhi.“ Pf. 68, 19. „Gospod, uzhi me svôjo pot, in pëlji me po pravim tiru, savolj sovrashnikov môjih.“ Pf. 26, 11. „Poglej v môje ponishevanje in môjo brit-kost, in odpušti mi vse môje grêhe. Poglêj v mnosh môjih sovrashnikov, ki me zhertijo po kri-vim. Varji môjo dufho in réfhi me, ne pušti me priti v framôto, kër upal sim v té.“ Pf. 24, 18. 19. 20. „V miru bo réfhil môjo dufho pred njimi, ki se (v sovrashtvu) k meni perbli-shujejo, kër veliko jih je meni nasprot. Bog me bo uflifhal, in jih ponishal.“ Pf. 54, 19. 20. „Ne morem vbeshati, in ni ga nikogar, de bi se same ponefil. O Gospod! k tebi sim klizal in djal: môje upanje in moj dél si v shivih de-shéli: Poglej v môje sdihovanje, kër do kônza sim v stiski, réfhi me od môjih stiskavzov, kër postali so mozhnéjshi od mene.“ Pf. 141, 5. 6. 7. „Is vihave je stégnil roké, prijél me, in potégnil is velizih vodá. Otél me je od pre-mozhnih sovrashnikov, in tistih, ki so me zher-tili in so mozhnejshi od mene. Na plan me je

spéljal in rešhil; kér vefélje je imel nad mano.“ Pf. 17, 17. 18. 20. „Moj ôzhe in môja mati fta me sapuſtila, ali Goſpod me je ſprejél. Goſpod je varih môjiga ſhivljenja, pred kom ſe bom tréfel? Ko bi ſe vôiſka poſtavela mênî naſprot, ſe balo ne bo môje ferzé, in ko bi ſe bôj vſdvignil nad mé, hozhem ſaupati va-nj.“ Pf. 26, 10. 1. 3. Té tèrde ſkuſhnjave, velike in britke perloſhnoſti ſi je tréba obrazhati v prid, de ſi velike ſaloge ſa vézhnoſt perpravimo; in veféli moramo biti, de ſamoremo Bogú gotove ſnamnja dajati, de le v njegovo vſigamogozhnoſt in dobroto zélo ſvôje ſaupanje ſtavimo, de tèrdno verujemo, de njegova vſigamogozhna pomozh, vſo zhlovéfhko flaboſt, slôbo, prekanjenôſt in trud zélîga pèkla preſéga; in de ſ polnim férzam verujemo kar nam on po ſvôjim Apoſteljnu govori: „Dovôlj ti je môja gnada, kér môja mozh ſe v flaboſti mogožhna ſprizhuje.“ 2. Kor. 12, 9. „Ako je Bog ſa naſ, kdo je ſoper naſ.“ Rim. 8, 31.

§. IX.

Prilike ſv. piſma v ſpriſzhik, kako tèrdno in neomajljivo mora naſhe ſaupanje biti.

1. Šv. piſmo ſe raſnih prilik poſluſhi, de bi vzhîne (djanja) kerſhanſkîga upa nam pokazalo. Vzhaſih nam ga v podobi zhelade*) vi-

*) Opomba. Zhelada je per nekdanjih vitesih in vojakiſh glavna oprava ali iſ ſheléſa iſkovana kapa bila.

diti daja: „Vsamite“ govori sv. Pavl, „zhelado svelizhanja; Efesh. 6, 17., v drugim kraji pa pravi, de je ta zhelada upanje: „Oborôshimo se f zhelado, s upam svelizhanja.“ 1. Tef. 5, 8. Kakor zhelada vojshaku v boji v tó flushi, de glavo, nar imenitnihi dél svôjiga shivôta, pred smértno rano obvaruje; ravno tako naf mora tudi upanje v védnim bôji pred sovrasniki nashiga svelizhanja, pred smértnim napadam in nevarnimi fkuhnhjavami obvarovati.

2. Moder Šalomon upanje, imenujmo ga rajshi bôshji savêt, ki ga upanju obéta, fhkitu primérja. „Škit je on tistim, ki va-nj upanje stavijo.“ Prip. Šalom. 30, 5. Vojshaki so f

Takshne kape so mnogovêrstne bile: nektére so le po vèrhu, nektére od sadej po strani do ufhéf okrog glave varovale; nektére pa tudi zélo glavo s obrasam vred sakrivale, in so od fpréd fhupljince ali fhpranje in luknjize iméle, de je vojak fkos glédal in dihal. Takshne shelésne kape so vitesi in vojaki sató, kader so v bôj fhli, na glave dévali, de jim sovrasnik s orôshjem glave pofhkodovati ni mogel. Glava je nar imenitnihi dél zhlovéfhkiga shivôta; je tedàj ôna smértno ranjena, je tudi zhlovéfhko shivljenje per kraji. Šv. Pavl uzhi: „Oblezheni s oklêpam vére in ljubésni, in f zhelado upanja v isvelizhanje.“ Tef. 5, 8. Glejte upanje isvelizhanja on zhelado ali shelésno kapo imenuje. Kakor tedàj zhelada, nar imenitnihi dél, glavo namrezh zhlovéka, od ktére vfi drugi udje vífé, pokriva in varuje, ravno tako je tudi upanje vezhniga isvelizhanja nasha duhovna zhelada, in vse nashé misli, shelje, beséde, namene, naklépe in déla pokrivati, varovati in nashiga duhá pred obupnostjo braniti mora. Vsami zhlovéku glavo, je shivljenje teléfa prôzh, vsami mu pa tudi upanje vezhniga isvelizhanje, ga tudi po duhu konzhash.

fhkitam fvoj zéli shivôt pred filo fovrashnikov varovali; ravno tako je tudi upanje splôhni pomozhik, vsih fkufhnjav se varovati.

3. Po nékim preroku Bog tistim, ki se na njegovo vfigamogozhno obrambo opérajo, obéta, de jih ognjénimu sidu enako obdajati hozhe. Bres dvombe bi mésto soper napade nar hujfhih fovrashnikov bilo gotovo, ko bi ga namest sidov is sêmlje in kamnja s ôgnjem in sublji ogradili. V takfhni veféli in tolashljivi podobi Bog tistim fvôjo obrambo obéta, ki popolnoma upajo va-nj. „Ognjen sid mu bom, pravi Gospod, okrog in okrog.“ Zahar. 2, 5.

4. Apostelj upanje môzhnimu in flobodnimu (barknimu) mazhku ali sidru primérja, ki naf v tékih in fkufhnjavah prizhijozhiga shivljenja têrdne in neomahljive déla. Snano je vsim, v kakfhnih nevarnostih v morji je barka, kader hudi viharji napnó, in sidro ali mazhik dna morja dofézhi ne more. V tém ftanu je barka vetrovam in viharjem v pestéh, ki tulijo okrog njé, plufkajo va-njo in fêm ter tje luzhajo; védno je réf v veliki nevarnosti, de bi se na klézhe in meline ne safadila in na kofe rasbila. Zhe se pa sidro v dno morja terdó safadí, ne mara barka nizeh sa filo vetrov in valov, ona terdó obtizhí, in se v nobeno stran premakniti ne da, akoravno od rasnih strani butajo in plufkajo va-njo. Švét in zhlovéka prizhijozhe shivljenja fta réf morju podobna, ki fta polna ftrafhnih viharjev in klézheh. Ako nafha dufha, ki je od barke veliko kerhkéjshi, po upu frézhne vézhnosti, kakor barka po sidru, se ne dershi terdo in nepremakljivo

Jésufa Kristufa, pride v oblast fkušhnjav hudi- zha in slôbe svôjih straftnih nagibov, in je v ve- liki nevarnosti na véke biti sgubljena. Zhe fe pa f sidram tèrdniga upa dershi Jésufa Kristufa; ga v duhu v nebésa spremljuje, kamur je fhèl, de bi bil njéni frédnik per Bogu, njéni vishji duhoven in besednik, se vsi sili svojih straft, in fkušhnjavam hudizha v bran stavi, in ko bi jo tudi fukali od mnosih straní, jo bo Jésuf Kristuf možno in nepremakljivo storil. To nam sv. Pavl prav lepo pové: „Bog je (svôjim oblju- bam) perstavil perségo, de bi v dvéh nepre- makljivih rezhéh, (obljubo in perségo boshjo) v ktérik Bogu ni mogozhe lagati, prav možno poveseljenje iméli, ki smo perbeshali, de bi se daniga upanja prijéli, ki je nafhi dufhi kakor varno in tèrdno sidro, ki féshe zlo sa snotranje ogrinjalo, kamur je Jésuf pred nami sa naf no- ter fhel, ki je po rédi Melkisadeka vishji mash- nik na véke postal.“ Hebr. 6, 17. 18. i. t. d.

§. X.

Terdnjava in nepremakljivoft kershanskiga upanja je sidana na bôshje obljuje.

1. V pisni Hebrejzam to sv. Pavl raslozhno uzhi in opominja, de bi v véri in upu stanovitni bili, in posnemali tiste stare pravizhne, ki jih je dolgo in tèrdo Bog fkušhal, de bi jih vrédne dedizhe bil storil svôjih obljud. „Shelimo, ljubi bratje! de fléhern is med naf enako fkerbi, de upanje do kônza tèrdno ohrani, de bi se ne vlé- nili, ampak tiste posnémali, ki so po véri in upu

dedizhi obljud postalí. Ko je bil Bog Abrahamu storil obljudo; in kër ni od febe víshjiga ímel, de bi perfégel per njem, je sam per febi perfégel, rekozh: Refnizhno te hozhem blagofloviti, in pomnoshiti ílno. In tako je poterpeshljivo prenasihal, in doségel obljudo. Ljudjé pazh perfégajo per víshjih od febe, in kônez njih zéle pravde perféga stori, de tèrdno med njimi ostane. Bog pa, ki je dedizham svôjih obljud svôjih íklepov tèrdnoít obílníshí hôtel íkasati, je perfégo perdjal, de bi v dvéh nepremakljívih rezhéh, (kër Bog lagati ne more) prav možno poveseíjênje ímeli, ki ímo perbeshali, de bi íe daníga upanja príjéli, ki je varno in tèrdno sídro nasíh íduh.“ Hebr. 6, 11. i. t. d. Apostelj tedáj sída tèrdnjavo in nepremakljívoít nasíhíga saúpa na nepremakljívoít bôshjíh obljud, ktére je í perfégo potèrditi íe vrédníga stori. Bog je obljudil, je svôjo obljudo í perfégo potèrdil, je tedáj nemogozhe, de bi svôjo besédo in perfégo prelómil. Tó, pravi Apostelj, nam mora mogozhno tolashbo, in per vísh nepokojíh in íkusíhjavah shívljenja delati neomajíjíví up.

2. Ravno ta Apostelj v mnosíh krajíh ív. pííma uzí, de upanje svôje ítanovítnoít in svôjiga svelízhanja na tííto nespremeníjívó bôshjí svestôbo v njegovíh obljudah sídatí moramo. „Bog vas bo do kônza potèrdil, de bote bres gréha v dan príhoda nasíhíga Gosíoda Jésufa Krístufa.“ On k vsroku téga saupa túdi sraven te beséde perdéne: „Bog, po ktérím íte poklízani v drushbo njegovíga Sína Gosíoda nasíhíga Jésufa Krístufa, je svést,“ v ípolnívah svôjíh obljud. 1.

Kor. 1, 8. 9. Ravno téh besed se on poslushi, de bi povesélil in pokrepzhal Tefalonizhane. In po téle molitvi sa-nje: „Bog mirú sam naj vas v vsih rezhéh posveti, de bi vash duh s dusho in teléfam vred ohranjen bil bres pomote sa prihod nashiga Gospoda Jésusa Kristufa;“ je sraven perdjal, „on je svést, ki vas je poklizal, in bo tudi storil.“ **1. Tefal. 5, 23. 24.** V drugim pismu, ki jim ga je pisal, jim ravno té beséde ponávlja: „Bog je svést, ki vas bo potèrdil, in pred hudim obvaroval.“ **2. Tefal. 3, 3.** Sanêsti se moramo tedáj, de je Bog svést v spolnitvah svôjih obljud, in v dokonzhanji dél svôje gnade v nas. „Ki je v vas dôbro délo sazhél, ga bo tudi dokonzhal, v dan Jésusa Kristufa.“ **Filip. 1. 6.** Vsi nashi gréhi ga niso opovèrli, sazhéti in ga tudi ne bodo opovèrli dekonzhati.

3. „Od upa shivimo, govori sv. Bernard, „in pogum nam ne vpade v prizhijozhi nadlogi, „kér se vesélja nadjamo, ktéro nobeniga kônza „imélo ne bo. To perzhakovanje ni prasno, tudi „upanje ne negotovo, ki na obljudi vézhne ref- „nize vtèrjeno stoji.“ V **7. gov. 90. pf. 1. v.** „Tri rezhí so, pishe on dalje v drugim kraji, „ki me tako grôsno sagotové in pokrepzhajo, de „pomanjkanje lastniga saflushenja, ne osor svô- „jiga nizhefa, tudi pomislik ne in visók sapopa- „dik od vézhniga svelizhanja, mi upanja podréti „ne more, v ktérim se je vkoreninilo môje ferzé. „Té tri rezhí, v ktérim moj up obstoji, so lju- „béšen, po ktéri me je Bog v povtrozhenje spre- „jél, refniza njegovih obljud, in njegova vsiga- „mogochnost, spolniti jih.“ **3. gov. 6. ned. po**

bink. 6. v. „On me isvelizhati hozhe, in v to „tudi pomozhke posná; on jih samore in hozhe „mi dati, in na-nj se gotovo sanefem.“ 28. gov. víf. péf. „Terdo se dershimo fposnanja fvojiga saúpa, kér svéft je, ki je obljudil.“ Hebr. 10, 23.

§. XI.

Kerfhansko upanje fi vse obljuje, ki so storjene isvoljenim bôshjim, vlastuje. Prigóvori soper poprêjshnje nauke bodo ovèrsheni.

1. Obljube, ktére je Bog isvoljenim storil, de bi jim vézhno shivljenje in vse v to potrebne gnade dodétil, so naravnost in bres vse dvombe gotove, neprekanjljive in nespremenljive. „Ktére je Bog previdil, jih je tudi popréd odlozhil, de bi podobi njegoviga Šina enaki postali, de bi pervéniz bil med dóstirimi brati. Ktére je pa popréd odlozhil, jih je tudi poklizal, jih je tudi opravizhil; in ktére je opravizhil, jih je tudi povelizhal. Ako je Bog sa naf, kdo je soper naf?“ Rim. 8. 29. i. t. d. Vfi isvoljeni so k véri in gnadi poklizani, vfi bodo opravizheni, in vfi bodo povelizhani: nobeden is med njih ne bo pogubljen; nizh, ne na semlji, ne v pèklu jih od ljubésni bôshje v Jésufa Kristufa lozhiti ne more. Kakor naf fv. Pavl v imenovanim poglavji v 35. v i. t. d. raslozhno uzhi.

2. Ta nauk so Aposteljni od samiga Jésufa Kristufa prejéli. „Vfi tifti on govori, ktére mi je Ózhe isrozhil, pridejo k meni, in kdor k meni

pride, isvèrshen ne bo. Is nebéf sim prifhel, ne sató, de bi svôjo, temùzh voljo tiftiga spolnil, ki me je poflal. Volja Ozhéta je pa, de nobeden od tiftih, ki mi jih je isrozhil, ne bo pogubljen, ampak jih poflédnji dan obudim.“ Jan. 6, 37. i. t. d. „Môje ovzé moj glaf poflufhajo, in jes jih posnam, in hodijo sa mano, in jest jim dam vézhno shivljénje, in ne bodo pogubljene vékomej, in nihzhe jih ne bo istergal is môje roke. Kar mi je moj Ôzhe dal, je vézhi kakor vse; in nihzhe mi tega ne more istergati is roke môjiga Ozhéta. Jest in Ôzhe sva eno.“ Jan. 10, 27. i. t. d. Nektere is med tiftih ováz, od ktéríh tú Jésum Kristuf govori, bi se kaj zhasa sgubiti in njegove nauke in sgléde sametovati utegnile. Ali miloft jim bo fkasal, de bodo svôje smote sposnale, svôjiga pastirja poflufhale, in ga nasledovale do fmèrti. Ne bodo na véke sgu-bljene. Jésum Kristuf naf opominja, de bodo fpazhenja lepih navad in sapeljivofti, poséбно v poflédnjih dnévih, tako do vérha dokipéle, de bi tudi isvoljeni, ko bi bilo mogozhe, bili sape-ljani.“ Mat. 24, 24. in f poflédnjimi befédami nam rasloshí, de bodo vsi isvoljeni, od vse té imenovane pogube, bodi she taka in splofhna med svétam, otéti. Tudi sv. Janes naf spomni, de bodo zhasi pertékli, ko bodo majhni in veliki, bogati in ubogi, profti in flushni, snamnja na défni ali svôjih zhêlih iméli, in de bodo vsi, ki na sêmlji prebivajo, svér molili.“ In Apostelj she perftavi: „ktéríh iména niso sapifane v buk-vah shivljenja Jagnjeta.“ Jan. fkr. ras. 13, 18. 8.

de bodo réfheni isvoljeni, kér nad splošno pogubo nobeniga delésha iméli ne bodo.

3. Djali smo shé, de nihzhe ni tako naravnost in neprekanljivo sagotovljen, de bo is med fhtevila isvoljenih bôshjih, in de bo obljud, ki so storjene, deléshen postal. Djali smo tudi, de vsi véрни upati morajo, de so is fhtevila isvoljenih bôshjih, in de bodo deléshni obljud: in kar naš tukej bôlj natanko pojasniti mifel obhaja.

4. Kerfhanfko upanje je têrdo všim sapovédano, torèj dolshnost in potreba, kakor vérovati in ljubésin iméti. Kér pa upanje s vézhnim shivljenjem in gnadami opravik imá, ki so nam, de bi ga saflushili, potrebne, ozhitno sposnamo, de je bres isjémka dolshnost vših véрnih kristjanov, têrdniga upanja biti, de bodo v fhtevilu tistih, ktérim so vézhno shivljenje in vsi v to potrebni pomozhki in gnade obljudljeni bili. In kakor si ne smémo vére in ljubésni bres grôsniga hudodélfva jemati pustiti, ravno tako bi tudi pred Bogam hudodélzi bili, ko bi si upanje jemati pustili.

5. Upanje, kakor smo shé popred flifhali od svétiga Bernarda le f tém opraviti imá, de nam obljudbe, poséбно vézhniga shivljenja, na ktére se vse druge opérajo, nanafha. „Véra v našim sêrzu tako govori: Bog je svôjim svétim flushabnikam, neisrezhene dobrote perpravil. Upanje pravi: méni ga je prihranil. In ljubésin pravi: Is vših mozhi, de bi ga prejéla, k Bogu hitim.“ Bern. v 10. raslog. 90. pf. 1. v. Vših bôshjih obljud se je tedaj tréba lastiti, in biti preprizhan, de, zhe so tudi všim ljudém, nam

vúnder posebno bile storjéne. Vse té vsplóh storjéne obljube nimajo nobenih nasledkov, zhe si jih fléhern is med nas posebno po úpu ne obéta; in bres té posebne prifvojbe bi vse té obljube nikogar ne tikale, in bi nobeniga sadú ne iméle; kér bi si jih nihzhe sa se storjenih ne mislil: in prasne bi bile, ko bi si jih v nekaki obzhini domishljevali, ktérih bi se nihzhe na-se obrazhati ne upal. Komú bi toliko blasih rezhí bilo koríftnih, od ktérih nam sv. písmo govórí; posebno od vézhne ljubésni Bogá do isvoljenzov svójih, od ozhétne fkerbí, ki jo sa-nje imá; od neprezénjenih darov, f ktérimi on v prizhijozhim shivljenji dushe bogati; od neisgovorljivih dobrot, f ktérimi jih bo v nebésih obful; zhimu bi bile vse té blage rezhí, ako bi se nihzhe is med nas ne podstopil, si jih prilastovati, in sizer le f tém perstavkam, de ni nihzhe gotov, de bo is med fhtevila isvoljenih. Vse té grósne obljube bi v osoru vsaziga posamefniga zhlovéka, prasne in nekoríftne bile, kér pogrésfnji spodbadlej ali pa sgovor vse fkupej tika. Med tém nas pa Apostelj opomni, de „vse karkoli je pífano, je pífano nam v poduk, de bi v poterpeshljivosti in poveseljenji písem upanje iméli.“ Rim. 15, 4. Kakfhno poterpljenje, kakfhno poveseljenje, kakfhne možhí bi sajémali is bôshjih obljub, ktére se nam le splofhne dosdévajo, in nimamo sérza, se jih polastovati? Kakfhni vzhinik samore frédstvo iméti, ktériga moder sdravnik nam nasvetuje, ko bi si njega možhí sploh dôbre domishljevali, in bi si jih nihzhe sam na-se obrazhati ne upal?

6. Tako so Aposteljni bôshje obljube na vse

vérne obrazhali, katerim so pisali ali ktére so uzhili, kako naj bi se jih prilastovali. „Po svôjim velizhastvu in svôji mozhi nas je poklizal,“ govori Aposteljnov glava vsim vérnim, „storil nam je nar imenitnijhi in drage obljuje, de bi po njih deléshni postali njegove bôshje nature, zhe se bote sdershevali spazheniga posheljenja téga svéta.“ **2. Pet. 1, 3. 4.** „Bog pak vse milosti, ki nas je po Jésusu Kristusu k svôji vézhni zhasi poklizal, nas bo po kratkim terplénji, popolnoma dôbre, têrdne in môzhne storil.“ **1. Petr. 5, 10.** „Ko ste s he malikvavzi bili, govori sv. Pavl, ste takrat bres Kristusa bili, odlozheni od obzhine Israela, ptujzi v bôshji savési, bres upa storjenih obljud, in bres Bogá na tém svétu. Sdaj ste pa v Kristusu, ki ste nekdaj daljezh bili, se po kèrvi Kristusa perblishali. — Niste tedaj po osoru obljud nizh vézh gostovi in ptujzi, temúzh meszhzani Svetnikov in domazhi Bogá.“ **Efesh. 2, 12. 13. 19.** Ravno ta Apostelj hozhe, de se vsak vernik tiste bôshje obljuje, ktére je on svôjimu starimu ljudstvu délal, prisvoji: „Ne bom te sapustil, in tudi od tebe se krénil ne bom,“ in tiste beséde preroka: „Gospod je moj pomozhnik, sató se bál né bom, kar bi mi zhlôvek persadjati samogel.“ **Hebr. 13, 5. 6.** Tudi sv. Apostelj Janes vézhniga shivljenja obljuje na vérne obraza, on hozhe, de vsak v tém délesh imá, in de je s svétim vesèljem savolj téga napolnjen: „To vam pishem, de véste, de imate vézhno shivljenje, ki verujete v imé Šina bôshjiga.“ **1. Jan. 5, 13.** „De bi tudi s nami obzhino iméli, in de bi naša obzhina s Ozhétam in njegovim

Šinam Jésufam Kristufam bila, in to vam pišhemo, de bi obilno bilo vashe vefélje.“ 1. Jan. 1, 3. 4.

7. Ko je Jésuf Kristuf djal: „Môje ovzé moj glaf poslufhajo, in jest jih posnam, in hodijo vřled mene: in jest jim dam vézhno shivljênje; in ne bodo pogubljene vekomaj, in nihzhe jih ne bo istergal is môje roke;“ Jan. 10, 27. 28. je imél bres dvombe imenitne naméne; kér bi gotovo tako imenitnih besed bres vsroka govoriť ne bil. In kakřhin drugi namén bi bil vún-der mogel iméti, kakor vse ovzé, ktére ga sposnati frézho imajo, in se trudiťo po njegovih naredbah in stopinjah hoditi, s shivim in térđnim saúpam navdati, de jih je sa vézhno shivljenje odménil, in de nizh samôglo ne bo, mu jih sa véžhnost istergati is rok? In ko je tudi svôjim dva in sédemdesét uzhenzam djal: „Vefelite se, de so sapifane v nebésih vashe iména:“ Luk. 10, 20. on svôje naméne natanko daja sposnati, de naj si vsak is med njih perlastuje té svéte beséde, in sa predsévik vefelja imá.

8. Hvaleshnoť je sa vse kristjane poglavitna, bitna in védna dolshnoť. „Treba je,“ govori sv. Pavl, „Bogú vselej in v vsih rezhéh sahvalo dajati.“ Efesh. 5, 20. — 1. Tes. 5, 18. In kaj more vún-der predsévik tako shive in neprenéhľive hvaléshnoťti biti, řató govori ta Apostelj: „Kér naf je Bog in Ózhe Jésufa Kristufa s všimi duhovnimi blagri in nebésřhkimi darmí po Kristufu oblagodaril, in kér naf je po njem isvôlil, préđin je bila postavľjena vlóga svetá, — in kér naf je s Duham obljud sapezhatil, ki je sařtava nafhe dedišne, kér naf je tudi obudil,

in f Kristufam vred v nebéfa pofadil. Efesh. 1, 3. 4. 13. 14. -- 2, 6. Vfi darovi bôshji, zhe jih v osoru vézhniga shivljénje premifhljujemo, imajo nefkonzhno mózh v fébi, navdajajo nafhe ferzé s ljubésnijo in hvaléshnoftjo. Ko bi jih pa bres osora in sanéfe s vézhnim shivljenjem premifhljevali, kakfhin vtifik pazh bi dajali fvôjimu ferzu? Kakfhno mozh pazh bi iméli vshgati k ljubésni fvôje ferzé, ga navdati f hvaléshnoftjo, od ftrahov in nepokojev sprostiti, in ga s miram in veséljem napolniti? Le shivo saupanje vézhniga isvelizhanja, in notranji preprizhik, de nam ga Bog hrani, samore te vzhíne roditi.

9. Med drugimi vsroki, is kterih je Bog Sakramente postavil, je ta bil, de bi naf s vézhim saúpam v fvôje obljuje in s vézhi gotovostjo njih rabe navdal. Sakramenti fo vidne snamnja gnade; snamnja, ktére naf bôshjih obljub sagotové, ki nam jih vlastujejo, in fo nam tako rekozh pezhat in porok, de bomo kdáj med isvoljene fhtéti. Posébnó je pa Jéfuf Kristuf Sakrament fv. oltarja sató postavil, de imamo daritvo in Sakrament njegoviga teléfa in kervi, in vidno saštavo vézhniga shivljenja, ktériga nam je obljubil, in sagotovil, de bo tifti, ki ta kruh shivljenja, ta shivi kruh jé, ki jé njegovo mесо, in pije njegovo kri, vézhno shivljenje dofégel. Jan. 6, 4. 8. i. t. d., kér isvirik in njegovo saštavo shé imá, in de bo poflédnji dan od fmérti vftal. In vesélje imá, nam to pogofto perporozhevati, in naf sagotovljati, in naf vse nesaupnosti popolnoma obvarovati. Ta zheftitljivi dar je tudi fplofhnji in ofébfki dar. Vef je sa vse,

in vèf sa vfaziga posébej. Jèfuf Kriftuf ni bil fam s daram dovoljen, ktériga je on sa isvelizhanje zéliga fvetá f svôjim méfam in kervjó na krishu dopernéfel: ftoril je fhe is njega poséбно vfakdanjo daritev, de bi flehérniga is med naf fadú svôje fméрти deleshniga ftoril, ali mu v-
lastil fad svôjiga terplénja. Ravno tifto teló; ki je bilo nékdáj na krishu sa isvelizhanje vftih ljudi darovano, je na nafhieh oltarjih sa vfaziga posébej darovano; on nam daja ravno tifte kervi, ktéro je na góri Kalvarii kar zéno odrefhitve vefoljniga fvetá prelil; on naf opominja, naf naganja, nam sapoveduje, de bi jo vshivali in pili, de bi fi jo vlastili, in de bi odkupni dnar sa naf in posebno sa nafhe odrefhenje bila. „Kér kolikokrat koli to neisrezhenó fkrivnoft obhajamo, in fpominj té daritve ponavljamo, tolikokrat tudi ponavljamo délo svôjiga odrefhenja.“ Mal. p. fv. mafh. v 9. n. p. bink. Kér nam té neprezénjene kervi podeluje, naf fpomnuje, de je sa odpuftenje nafhieh gréhov darovana. Kaj bi naf fhe bòlj natanko sagotoviti samóгло? Takfhna je ta saftava njegovih obljud, ktére nefkonzhna zéna in imenitnoft fe popolnoma s neprefégljivo velikoftjo njegovih nebéfhkih obljud ftrinja, in nam sa delesh, f ktérim naf pomiljevati hozhe, tako rekozh dober ftoji.

10. Té tèrdne in ftanovitne obljudbe, po kté-
rih fe je Bog savéfal, svôjim isvoljenim dati vézhno shivljenje, in mozh vfe sopernofti svôjiga isvelizhanja premagati, dajo upajozhim kerfhanfkim duham nepretréfljivo tèrdnoft in nekako nepregiblivoft. „Kdo naf bo od ljubéfni Kri-

stusove lozhil? “ Od ljubésni Kristusove do nas, in nashe ljubésni do njega? „Ali nadloga, ali britkost, ali lakota, ali nagota, ali nevarnost, ali preganjbe, ali mèzh? V vsm tém pa premagamo savolj téga, ki nas je ljubil. Kér svest sim si, de ne smèrt, ne shivljenje, ne angelji, ne poglavarstva, ne oblasti, ne prizhijozhe, ne prihodno, ne mózh, ne visokost, ne globozhina, ne kaka druga stvar, nas ne bo lozhila od ljubésni bôshje, ki je v Kristusu Jésusu Gospodu namhim.“ **Rim. 8, 35.** i. t. d.

11. Ta snotranji obzhutljej saúpa, po ktérim kèrfhanke dushe is fhtečila isvoljenih in pred naménjenih biti upajo, storí, de se shé med isvelizhane fhtéjejo. „Po upanji smo isvelizhani postali,“ **Rim. 8, 24.** je Apostelj v imenu vslih djal. On ne rèzhe: upamo isvelizhani biti, ampak „po upanji smo isvelizhani postali.“ Té beséde so bres premére možnéjshi. „Nashe stanje, on spét v iménu vslih vérnih govori, je v nebésih, ktérik méfhzhani smo, od koder tudi Isvelizharja Gospoda svôjiga Jésusa Kristusa zhakamo.“ **Filip. 3, 20.** Nashe upanje nas je tjè, kjér shé saklad imamo, prenèflo, se shé med sbujenze in s Jésufam Kristufam na prestalu (tronu) fedèzhe mislimo, kamur je vse premagovavze posaditi obljubil. „Bog pa, ki je obilniga usmiljenja, nas je savolj ljubésni, f ktéro nas je ljubil, ko smo she savolj gréhov mèrtvi bili, spét oshivel v Kristusu, (po ktériga gnadi ste isvelizhani postali,) in nas je obudil in posadil v nebéfa f Kristufam Jésufam vred, de bi nam v prihodnjih zhasih obilne bogastva svôje milosti po

dobroti do nas v Kristufu Jésufu fkasal.“ Efesh. 2, 4. i. t. d. K takimu shivimu in terdnimu saúpu sv. Pavl vse vérne obuduje. On hozhe, de se po upanji she isvelizhane, ne febi ampak Jésufu Kristufu lastne ude njegoviga teléfa, od njega po nefkônzhni zéni njegove kervi odkupljene mišlmo, ki so f Kristufam vštali in se sh njim v nebéfa povsdvignili, kjér jim ni famo perpušheno, ampak bres isjéma sapovédano upati, de so is fhtevila isvoljenih. In kolikor terdnéjshi je to upanje, možnéjshi bo, jih soper fkušhnjave krepzhati, in vse, kar s shivljenjem sgine, sanizhevati.

12. Štrah fam, de bi is fhtevila isvoljenih ne bili, nam téga terdniga upanja potrėti ne imé; temúzh fhe podpérati ga mora: kér ta strah, kakor smo shé popred natanko sprizhali, je néki pomozhik, po ktérim Bog prednamémbo svôjih isvoljenih ispeljuje, in nar vézhi pomozh sa vse kristjane splôh je, nar poglavitnišhi nauk Jésufa in Aposteljnov, in novi spodbadik saúpa. Šv. Pavl je védil strah pred pogubljenjem s shivim saúpam dobro šterníti, rekozh: „Jes tedaj tako têzhem, ne kakor nepremišhljeno, se tako bojujem, ne kakor de bi po vétru mahal; ampak tarem svôje teló in v fushnost dévam, de, ko druge uzhim, fam savershen ne bom.“ 1. Kor. 9, 26. i. t. d. Ravno pred smo tudi flifhali; f kakšnim saúpam je on to govoril, de ga ne more ne smért, ne shivljenje, tudi hudizhi ne lozhiti od ljubésni bôshje v Kristufu Jésufu Gospodu našim.

13 Vidili smo naposled, de je to upanje,

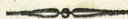
ako je tèrdno in do kónza stanovitno, snamnje vezhniga isvoljstva. In mislimo, de ni vezh spomniti tréba, de v tém rasgovoru ne govòrimo od napzhniga saúpa dostirih kristjanov, ki potov svôje rasujsdanosti nozhejo sapustiti, in se spreobèrniti in poboljšhati ne mislijo, in vùnder isvelizhani biti upajo. Smotnjava hudizha je tó, flépa predèrsnost, ne pa keršhansko upanje. Kér „všititi, ki v Kristusu Jésufu upanje imajo,“ govori sv. Janes, „sebe posvezhujejo, kakor je on svét.“

1. Jan. 33.

14. Sajtónj bi kdo takej vsprotno govoril, de zhlòvek v prav dôbrim dušnim stanu biti mora, zhe bi si obljuje, ki so isvoljenim bile storjene, perlastoval, in bi si upanje délati hòtel, de je v fhtevilu isvoljenih. Ne sató, de je kdo v dobrim dušnim stanu, se doféshe ta up, obljud isvoljenih biti deléshin; temùzh to upanje déla, de se v dober dušni stan pride, in to po stopinjah, is nar nepopolnifhiga v nar popolnifhi stan. S upam je nar prej tréba sazhèti, de smo v fhtevilu isvoljenih bôshjih, kterim je Bog nebéfhko kraljéstvo naménil. Š tém je tréba sazhèti, de se pregovorimo, de „Bog ni naf v predfébik svôje jése naménil, ampak, de bi isvelizhanje dofégli po Jésufu Kristusu Gospodu nafhim.“ 1. Tef. 5, 9. Po tém upanji bomo she le smoshni sa dobro; po tém upu le rastemo v kreposti bòlj in bòlj; in mozhnéjshi ko je nafhe saupanje, krepkéjshi bodo sa dobro vse dušne mozhí. Bres upa dobrot, ki jih je Bog svôjim isvoljenim perpravil, deléshin biti, se nikdar dušha k ljubésni in hvaléshnosti do Bogá vsdignila

ne bo: mlazhna, mèrsla, vfa ledéna, bres mozhi in gorezhnosti do kerfhanfskih zhednost je. V tém upanji pa duha smoshna postaja, vfm se podvrézhi in ispeljavati vse. Téga spodbadleja fe Apostelj poflúshi, de bi vse vérne h kreposti podshigal. „Kér tedèj té obljuje imamo, preljubi! ozhitimo fe od vse nefnage mesá in duhá in spolnujmo posvezhènje v bôshjim strahu.“ 2. Kor. 7, 1.

15. Saftónj bi fe kdo tudi trudil, vse to, kar smo do lesem uterdili, ovrézhi, f prasnim isgovoram, de jih je shé dosti takfhnih bilo, ki so upali, bôshjih obljub deléshni biti, in biti is fhtevila isvoljenih, in de vùnder nifo dédzhi postali vézhniga shivljenja, ampak savershenzi v pèklu. Ali, kakor smo shé néki drugéj govorili, to le is téga prihaja, kér so nehali vse svôje saupe v milost bôshjo in saflushenje Jësufa Kristufa staviti. Bog, ki le tistim pomaga, in le tiste isvelizha, ki do smerti v milost bôshjo in mozh kervi Jësufa Kristufa upajo, jih je sapustil. Ko so upati jénjali, so tudi pravizhnost in ljubésin sgubili, padli so v pregréhe in pogubljenje, in to is svôje hudobije in lastne krivize. „Sa téga voljo, bratje! govori Aposteljnov vajvoda, persadevajte si bòlj in bòlj, de s dobrimi déli svôj pokliz in svôje isvoljstvo utèrdite; kér, ako to storite, ne bote nikdar grefhili. Sakaj to vam bo obilno dano, de pojdete v vézhno kraljéstvo Gospoda nashiga, in isvelizharja Jësufa Kristufa.“ 2. Pet. 1, 10. 11. Štanovitnost v upanji dofeshe štanovitnost v drusih zhednostih in dôbrih élih, in je gotov sprizhlej vézhniga isvelizhanja.

Enajsto poglavje.

Kerfhanfko upanje duſho s veſeljem na-
polni, in jo ſhé préd frézno ſtorí.

§. 1.

*Po nauku ſv. piſma morajo kriſtjani v brit-
koſtih in sdihlejih preſhivéti.*

1. „V britkoſtih je opéfhalo môje ſhivljenje, in v sdihovanji môje léta.“ Pf. 30, 11. To mora vſih kriſtjanov na ſvétu dedífhna biti: v britkoſtih in sdihlejih morajo kakor prérók ſhivéti. V ſpatikljejih ſo, dokler ſo na sêmlji, zhe tudi gréh is férza ſovraſhijo, in ſe ga po môzhi ogi- bljejo in védno v majhnih pregréfhkih ſhivé, kére je s ſhaloſtjo in védnim kefanjem sbrifovati dolſhnoſt. Zhutijo v ſèbi mnogo miſel, ſhelj in ſkuſhnjav ſoper bôſhje poſtave, ki jih neprenéh- livo napadajo in nepokojé. Œtar zhlôvek, ki do ſmerti v njih ne pogíne, poſheljivoſti, ki ſo novimu zhlovéku naſprot, obuduje. Téga ſtariga zhlovéka s vſimi njegovimi nagibi vred je kri-

shati tréba, ako nozhemo v roke pasti smertni oblásti; neprenéhama moramo sami í seboj voj- fko iméti, ako nozhemo v pogubo sadéti, in mo- ramo s vednim sdihoivanjem duhá Jésufa Kristu- fa na-se nagibljevati; kér le on nam v ti sno- tranji fili, v ti duhovni vójski, od ktére do smerti prosti ne bomo, smago delí. Tudi sunanje slósti, í ktérimi smo védno obloshéni, so sdihoivanja vsrók, dušho s britkostjo navdajajo, jo mamijo in opovérajo, de neprenéhama ívójik misel in shélj ne more per Bogu iméti in sediniti sh njim; tudi k nepoterpeshljivoíti in mermranji soper bósh- jo previdnost, se nad blishnjim snofiti, ga sov- rashiti, se smafhevati nad njim, bi jo sapeljevati utegnile.

2. K tém ofébnim nadlogam, savolj ktéríh pravi kristjan védno shalovati in sdihovati mora, gré tudi vse druge slósti perstavljati; kér po lju- básni, ki jih kakor ude telefá vkupej íklépa, jim bodo tudi té lastovíte. „Bog je teló takó sloshil, de vsi udje edin sa drusiga fkerbé, in tudi edin sa drusiga terpé. Vi pak ste Kristu- fovo teló, in udje med seboj.“ **1. Kor. 12, 24.** i. t. d.; vsi so udje ravno tíste zérkve, ki jo o- shivlja eden in ravno tísti duh, ki je ívétí Duh, ki je Duh Jésufa Kristufa; ktéríga je Jésuf Kri- stuf s Ozhétam vred po obzhínfkim isviru ís sebe od vekomaj dal ís-hajati; po ktérím je teló Jésufa Kristufa v teléfu preblage Devize Marije ísobra- sheno bilo, in ktéríga Jésuf Kristuf zhes vse vérne ísliva, de bi postali udje njegovíga duhov- níga teléfa, ki je zérkev. Vsi pravovérni kristjani morajo tedéj po ravno tístim duhu oshivljeni biti,

vsi morajo natanko med feboj fklénjeni biti. Kakor so udje nashiga teléfa, in vsi so savesani frézhe ali nefrézhe drusih udov biti deléshni. Ko bi nefrézhe drusih udov ne obzhutili, bi jih mogli sa mértve ude sposnati, is kterih je duh ljubésni, ki shive ude med feboj fklépa in oshivlja, pobégnil.

3. In to njih shaloft in sdihovanje grósno mnoshí; oni vse to v svôjim férzu terpé, kar drugi udje na svôjim méfu ali dúhu terpé. V vsih njihovih zhafnih nadlogah usmiljenje imajo, ki jih ljubijo, ko sebe: bôlj pa she in bres vse primére obzhutijo njih duhovne nadloge, in obzhutijo jih po méri, de Bogá bôlj ljubijo, v ktériga pravizo takfhne slófti fégajo. Kako shaloftno in britko je v ozhéh vére glédati „pékla kraljestvo“ in rasfhirjanje gréha po svétu! ko bi tudi malikvanja in nejevérstva, v ktérih je vézhi dél fvetá sakopaniga, ali krivovérstva in puntov, v ktérih je vézhi dél ljudí, ki fo komej she po iménu kristjani, shé potonilo, ne oménili. Kaj se med katolizhani ne vidi! nesdufhnost, nevéra, napùh, zheftilakomnost, nezhimerna nosha, nezhistoft, nevid, fovrash med sakoni, zhèrtje, vkljimbe, fkoparije, mafhevanja, sila, krivize i. t. d. To fo hudobije, ki se pasejo med mnogimi katolizhani; in té fkrune fo ménde med kristjani ostale, de bi v kraljestvu Jésufa Kristufa gréh gospodariti puftile? Ali je mogozhe tedèj Bogá in svôjiga blishnjiga ko sebe ljubiti, in ne v férzu ginjen biti, de ljudjé Bogá od vsih strani tako neposhérno saframujejo in shalijo, in de je neisrezhèno veliko dufh sa vézhnost sgubljenih?

Šv. Péter od pravizhniga Lota govori, de fo ga Šodomljani, med kterimi je prebival, f fra-moto, hudôbnim in nezhistim shivljenjem stiskali in njegovo pravizhno dufho od dné do dné pestili.“ 2. Pet. 2, 7. 8. Ne bo tedèj tisti tak-fhnih muk, pregonov in stisk shivo obzhutil, ki Bogá in blishnjiga s odkritofèrzhnostjo ljubi? In ko bi ta ljubésin v nafhkih fèrzihi takfhna, kakorfhna se spodobi, bila; nam ne bo mar sila, med tako spridenim svétam shivéti, shiva muka? Ne bomo mar pofiljeni f prerokam misliti in obzhutiti, in f tém sv. kraljem k nebéfam sdiho-vaje rêzhi: Gospod, môje ozhi fo tozhile folsne potoke, kér nifo (ljudjé) derskali tvôjih postav. — Od gorézhnosti fim se pofufhil, kér fo môji fovrashniki posabili tvôjih naukov. — Vidil fim pregréfhne ljudi, in fim kopèrnil, kér nifo derskali tvôjih naukov.“ Pf. 118, 136. 139. 158.

§. II.

Po besédah sv. pisma se morajo pravi krist-jani védno veseliti. Kerfhansko upanje to resnizo f poprèjshnjo popolnoma strinja, ako-ravno se ji nasprotna dosdèva.

1. Preprizhani smo shé, de Jésuf Kristuf in njegovi Aposteljini nifo nizeh bòlj perporozhevali, kakor mir in sv. vesèlje. To vesèlje ne sme sginljivo, temùzh mora stanovitno biti. „Vese-lite se vselej v Gospodu, she enkrat rêzhem, ve-selite se.“ Filip. 4, 4. To ponavljenje Apostelj-

na: „Še enkrat rezhem, vefelite fe, kashe, kako potrebno je to vefelje vſim kriftjanam.

2. Kako bi fe pa tako naſprotne rezhi, kakor ſta, ſhaloſt in vefelje, ſterniti ſamôgle? Šv. piſmo nam govori, de jok in ſdihovanje mora biti dedišna vſih kriftjanov, dokler ſo na ſém-lji, in ravno ta bôſhja beſéda nam pravi, de naj bi fe vſi véрни védno v Goſpodu vefelili. Kako bi fe pa dvé, k videsu naſprotne rezhi, kakor ſte jok in ſhaloſt, védni pokoj in mir, ſdruſhiti dale? Véra in kerſhanſko upanje jih popolnoma ſkupej ſdruſhite.

3. Ti dve reſnizi, pravi ſv. Kriſoftom, fe v ſvôji vidni naſprotnoſti popolnoma ſdruſhiti daſté. Šolſé, ktére prelivamo ſavoljo Bogá, ſvôje vefelje v ſebi imajo, ktériga vſhivamo v Bogu. Naſh iſvelizhar je ſizer djal: „Blagor tiſtim, ki jokajo,“ pa prezej perſtavi: kër potolaſheni bodo.“ V Mat. 5. In tiſti, ki objokujejo ſvôje pregréhe, bodo po upu popolniga odpuſhjenja potolaſheni s Bogam; po ſhivim upu bodo poveſeljeni, njihove ſolſé bodo tiſti vézhni ôgenj, ktériga ſo s gréhi ſafluſhili, pogafili, in njihovi ſdih bodo tiſte ſhkripe s ſobmi, ki jih kónza nebo, opovèrli, po upu bodo oveſeljèni, de bo njihova ſhaloſt in védno ſdihovanje ſéme in ſafluge tiſtiga neisrezheniga vefelja in radoſti, ſ ktérimi jih bo Bog zélo dolgo vézhnoſt napajal. Kakſhno fladkoſt, kakſhno vefelje bi upanje per njihovi ſhaloſti in ſolzah v njih obudovati móglo. Kakſhno vefelje, kakſhno tolaſhbo bi ſhaloſtna kraljiza, ktéri bi ſmert ediniga, ſa vladſtvo veliziga kraljéſtva, odménjeniga ſina pre-

vred odvséla, v svôji shalofti in folsah obzhutiti móгла, ko bi preprizhana bila, de ga bo s shaloftjo in britkimi folsami od smerti obudila! Kakfhno vefélje, kakfhno tolashbo mora karfhanfka dufha obzhutiti, ki svôje gréhe objokuje in shaluje nad njimi; kér njeni sdihi in shaloft fo snamnja, de jo je Bog od gréfhne smerti obudil, de bo v potokih fols osdravila, in bòlj in bòlj zhišta prihajala, in se bòlj in bòlj vgotovila s Jésufam Kristufam v nebéshkim kraljéftvu, ktérimu v priméri vse kraljéftva fvetá ko féenza sginejo, na véke kraljevati.

4. Šrézhni fo tudi tifti, ki pogubo svôjih bratov, njih nevarnosti, fkufhnjave in njih padze objokujejo, ki stifke svôje matere zérkve, ko fo njeni udje, shivo obzhutijo. Njih sdiho vanje in shaloft, jim mora bitna tolashba biti, ki je gotovo snamnje, de fo shivi udje teléfa Jésufa Kristufa, ki té sdiho vanja in svéto shaloft v njih obuduje, in fo oshivljeni od duhá Jésufa Kristufa. Ta bôshji Duh, ki v njihovim férzu neisrezhene sdihe budí, je tudi tolashljivi duh, Bog vse tolashbe. Daja jim v njihovi shalofti in folsah vefélje obzhutiti, ki vse posemljifko fladkoft in vefélje preféga: daja jim refnizo tiftih besed obzhutiti, f ktéro je svôjiga preroka navdihnil. „Po mnoshi britkoft svôjiga ferzá, fo tolashki rasveselili môjo dufho.“ Pf. 93, 19. To fhe on v prizhijozhim shivljenji vzhafih déla; in sagotovljeni bodimo, de bo Bog tudi v prihodnjim shivljenji na takfhno vifho nam to délal, ki sdaj vse nafhe misli in sheljé nefkonzhno preféga. Le globoko v ferzu hranimo ta up, in isvirik

nam bo vézhniga vesêlja in tolashka. „Veselite se v upu.“ Rim. 12, 12. „kakor shaloftni in vender vselej vesêli.“ 2. Kor. 6, 10.

§. III.

*Kershansko upanje daja v vsih primêrah
tolash in vesêlje.*

1. „Vémo, de tistim, ki Bogá ljubijo, vse k dobrimu flushi.“ Rim. 8, 28. Po svôji nekônzhni mogozhnosti, modrosti in dobroti Bog déla, de vsi rasni prigodki shivljenja, se k frézhi isvoljenim snidajo. Ta refniza vse to vesêlje in tolashbe tistih dúsh v sebi imá, ki Bogá ljubijo, se njegovim naredbam ponishno podvêrshejo, in le v njegovo milost svôje saúpe stavijo. „Vso fkerb njemu perpuštite, kér on sa vas fkerbí.“ 1. Pet. 5, 7. Njegova dobróta ne sanizhuje nikogar, njegove ozhí so védno odpèrte, vse obléga njegova previdnost. „Gospod imá vesêlje nad tistim, — ki v njegovo milost saupa.“ Pf. 146, 11.

2. Ko je sv. Pavl jutrove deshêle obhòdil, in evangeli Jésufa Kristufa po tistih velizih pokrajnah svetá od Jerusalema do Ilirskiga rasonsanil; je tudi fklênil vezhérne kraje obhoditi, in tudi tam sposnanje in ljubésin Jésufa Kristufa rasfhirjati, in ravno fklêp svôjiga naména spolnivshi hozhe na pot, je v Jerusalemu bil vjêt, v shelésje sakovan, vezh lét v jézhi perpèrt, in naposled je kakor jetnik bil v Rim odpeljan. In od enake gorezhnosti, kakor ta Apostelj, bi

mogli mi goréti, de bi obzhutili, kakofhne grósne britkofti mu je ta dolga jézha prisadeti móгла, ki ga je opovérala, ispeljevati fvóje naméne, ali vúnder gorézhnofti, od ktére je góril, ni bil zhi-fto nizh smanjfal. **S** saúpam se je tolashil, de bo **Jésuf Kristuf** tudi po njegovih verigah, ali tudi po njegovi smerti povelizhevan, in dolga jézha s vřimi njénimi nařlédky v njegovo isvelizhanje njemu flushila. **ř**lišhal je v **Rimu** v jézhi „de nektéri is nevořhljivofti in vkljubovanja, ne pa is dôbre volje **Kristufa** osnanujejo, kér ménijo, môjimu shelésju fhe vézhi tésho perdjati. **Kaj** je she, je djal, kakor ři bodi, de je le **Kristuf** rasonanovan, tudi nad tém se veselim, in se bom veselil. **Kér** vém, de bo po vařhi molitvi in dodeljenji **Duhá Jesufa Kristufa** méni v isvelizhanje téknilo, in kakor napofled zhakam in upam, de ne bom v nobéni rézhi v framóti.“ **Filip. 1, 15. i. t. d.**

3. David je mnogo prigodkov dořhivel. **Od** mladofiti je bil predřebik fovrashtva, nevida, obrék; preganjan od kralja, per ktérim je bitne safluge imel; v preganjbah se je védno po goj-sdih, pezhinah in jamah potikal. **Bog** ga je fprořtil in réřhil is rok preganjavzov in pořadil na kraljévi preřtol, in ga ř fvójo milofťjo, gnadami in velizhařtvam ovénzhal; tudi nefrézho je imel pařti v velike pregréhe, ktére je objokoval do pořlédnjiga sdiha řhivljenja. **V** kafin njegovih gregréh řo mu napake v hiřho sadéle, in řin, ki ga je řjubil is řérza, se je řpuntal nad njim, ga je hótel is kraljéřtva pregnati, in mu je délal grósne krivize. **V** téh mnosih britkořtih,

is med ktérlih je bila ena grenkéjſhi od druge, je terdno saupanje imèl v Bogá, ki ga je podpéralo in tolashilo in mu vefèlje delalo. „Ufmili se me o Gospod! kér v britkoſtih ſim grôsnih. — Môje ſhivljenje je v britkoſtih preſhló, in môje léta v sdihovanji. — V môji révſhini ſi fe na me osèrl, in révſhil is ſile môjiga duhá. — Jes fe pa v Gospada sanafham. V tvôjim uſmiljenji ſe hozhem rasvefeljevati in od vefèlja poſkakovati.“ Pf. 30, 10. 11. 8. 7. „V tvôjo miloſt ſim upal: môje ferzé bo ſavolj tvôje pomózhi od vefèlja poſkakovalo.“ Pf. 12, 6. „Gospod je moj pomozhnik in môja obramba, na-nj ſe je sanafhalo môje ferzé, in pomagano mi je bilo, in môje meſó je ſopet oshivélo, in ſ proſtovoljnim ferzam mu bom zhaſt in hvalo prepéval.“ Pf. 27, 7. „Môje ſhivljenje je v britkoſtih preſhlo; tudi môje koſti ſo vſahnile. — Jes pa o Gospod saúpam v té: djal ſim, ti ſi moj Bog. — V tvôjih rôkah je moja ofoda. — Pomagaj mi v ſvôji miloſti. — Ne daj mi priti v framôto, kér klizal ſim v té. — Kako velika in mnoga je tvôja fladkoſt, o Gospod, ki ſi jo tiſtim perpravil, ki ſe têbe bojé, in jim jo fkaſujeſh, ki upajo v té. — Na fkrivnim ſ ſvôjim oblizhjem jih fkrivaſh pred ſtraham ljudi. Ali v ſtrahu ſvôjiga duhá ſim govoril: ſavèrſhen ſim od tvôjiga oblizhja. Pa glaſ môje molitve ſi vſliſhal, ki ſim klizal v té.“ Pf. 30, 11. 15. 16. 17. 18. 20. 21. 23. „Opèri me in beléjſhi bom od ſnegá, dàj mi ſaflifhati vefélo in priyétno beſédo, in od vefèlja bodo poſkakovale potèrte koſti.“ Pf. 50, 9. 10. Napoſled ſe ne utrudi ta kralj raſlagovati, de

ga saupanje v milost bôshjo f takfhnim vesêljem navdaja, de mu ga vfa velikost njegovih shaloftnih prigodov in tudi spominj njegovih pregréh odvséti ne more.

§. IV.

Vse drugo vesêlje, ktéro ne isvira is kershan-skiga upa, je napzhno, in ne more dushe vmiriti.

1. Pravno, têrdno in mirno vesêlje je le v refnizi, ktéra je Bog. Vesêlje, ktériga ishemo sunej refnize, je napzhno, nezhimerno, goljufno, nepokojno, filno, in nesmoshno, dushe vmiriti. Pametni dushi pravo vesêlje le is posêftva prave dobrôte isvira, ali is upa, dofêzhi pravo dobróta. Šam Bog je pa pametni dushi prava dobróta, torej le on smoshen, jo popolnoma rasveseliti.

2. Ni mogoze, de bi dusha obilniga in popolniga vesêlja ne sheléla, in popolnoma frézhna biti ne hrepenéla. Te shêlje fo ji vrojene, in fo tako filne, de jim kâj ne more. Povsod ôna popolnoma veséla biti hlepí, govori fv. Augushtin, in ga ishe vselej saftónj, dokler ga v Bogu ne ishe. Pametna in po bôshji podobi vstvarjena dusha je fama na sebi tako imenitne narave, govori ta fv. ôzhe, de le v nar vikfhi dobroti popolnoma frézhna biti samore. Vsmoshna je vstvarjena, neskonzhno dobroto, ki je sam Bog, posêfti; ko fo pa vse druge dobrote fkônzhne in omejene, jo pazh omamiti samorejo, ne pa na-

polniti njéne neskônzhne in neismérjlive prasnôte, in ji tudi nobêniga praviga pokoja ne dati, in tudi opovréti ne, de bi nefrézhna ne bila. Is védne lakote in shéje po frézhi in pokoji, naj ôna mnoge rezhi eno sa drugo obtêzhe, obifhe eno ali drugo fladkost, vsaki dan si novih iskuje, fe na lévo in desno, na vse strani obrazha; bo vûnder vselej nepokojna, omamljena in nefrézhna ostala; kér ji bo védna prasnôta, s gorézhimi sheljami ifkati neskônzhno dobroto, saostajala; dobroto, ktére nikoli med vstvarjenimi rezhmi najdla ne bo. Vsa obilnost, vse bogastva, vse fladkosti zeliga svetá, ktére niso Bog dushe, so révfhina, nizh in prava shiva prasnôta. Zhlovék mora, in ni drugazhi, révesh ostati, zhe fe od tistiga lozhi, ki ga popolno bogatiga storiti samore, kér le on je bogastvo vesoljnih dobrot. Ifhite, govori dalje ta sv. ôzhe, ifhite med vstvarjenjem svôjo blago frézho, in najdfhi jo bres obotave rezite: **Bog** ni vasha dobrota. **Šalomon** je pred vami vse to ifkal, in dalj, kakor on, ni iti mogozhe. Vse je imel, karkoli umerjzhi zhlovek od bogastva, flajev, velizhastva, modrosti, imenitnosti in spofhtenja imeti samore, nizhesa si ni odrekel v tem. In kaj je nashel nasadnje? **Nezhimernost** in teshave duha. Ifhite, zhe vam je mogozhe fhe vezhiga bogastva, velizhastva, flajev in gospostva, kakor **Šalomon** sam. Kaj bote f tem nashli? fhe vezhi revfhino in prasnôto svojiga ferzá; zhe dalje bolj ga bote s nizhesam in nezhimernostjo stvari napolnovali, in od **Bogá**, ki je vsa obilnost in edina dobrota lozhili, in ga do kônza sprasnili.

Sv. Aug. v 58. pf. Prebivajte sami v febi; idite is febe vùn; obrazhajte se na vse strani: vašha dušha se vam bo vselej flabo pozhutila, bo vselej udu enaka, ki je stopil is fklepa, in nima praviga mésta, dokler v Bogu ni našhla mirú.

3. Zhefa je Amanu v sibélki posvètne frezhe she manjkolo? **S** obilnostjo svôjiga bogastva se baha, f fhte vilam svojih otrok se koshati, in de je povsdignjen zhes naméstnike, nad sto sédem in dvajset pokrajin; po volji ravná f premoshenjem in shivljênjem podloshnih; vse se mu vklanja, koder gré mémo; edini Jùd Mardohej mu odrezhe to zhašt; in Aman je posiljen sposnati, de edino to le ga nefrézhniga déla, in posdéva se mu, de na svétu nizm dobriga nima. **K**je je tedej frézhha tistih, ki ishejo na svétu svojiga mirú in vesélja? **E**na sama rézh jih nepokojne in do kónza nefrézhne storí, in jim opelení shivljenje bolj, kakor bi jih vse druge, kére she v svôjim posestvu imajo, frézhne in oblashede storíti samogle. **K**akofhno vesélje pa posvetnjaki vshivajo, kterim ne manjka le ene rezhí, temúzh stotérih na enkrat? **U**méjte tedej, kakofhna dobrota je **B**og, bres ktériga she nihzhe frezhen ni bil.

4. **K**oko dolgo, zhlovéshki otrôzi, she bote teshavniga ferza? **K**ako dolgo bote ljubili she nezhimerno lash, ifkali she lash prasnih, fleparfkih dobrot? **K**ar ishete, je preblaga dobrota, ali pot, po ktéri jo ishete, ne pelja do njé. **Aug. v 118. pf.** Polno rasbahe, nemira, omame in révshine je. **I**shete vesélja, pokoja in mirú v ljubésni in vshítku posvètnih rezhí: to je, bla-

go shivljenje v smèrtnim narozhji, ifhete v pèklu nebéf. Ifhite kar ifhete, pa nikar ga ondi ne ifhite, kjer ga ifhete: ne ifhite nar vezhi do-
 brote v nar hujshih is med vsih sloft. „Vsi shéjni
 idite k vódi. S veféljem bote sajémali is víra
 isvelizharja vódo,“ Isai. 55, 1. — 12. 3. „O-
 sdravljivo gnado, od ktere je pifano, de tifti,
 ki pije od te vóde, ne bo shejin na véke, am-
 pak študeniz mu bo, ki se štéka v vezhno shiv-
 ljenje.“ Jan. 4, 13, 14. Švét val flepí, vse,
 kar vam obéta, ne more vgasiti vam sheje, tudi
 potolashiti ne lakote vafhe, in vunder jo mo-
 rate drago kupiti. „Sakaj dajate dnarje sa tó,
 kar ni sa jéd, in fvoje délo sa to, kar val
 ne nafiti. Poflufhajte me svélto in jejte, kar je
 dôbro, in vafha dufha se bo s veféljem obrédíla.
 Nagnite fvoje uhó, in pridite k meni: in vafha
 dufha bo shivéla; — pridite in kupite bres dnar-
 jev, in bres vse ménje vino in mléko.“ Isai. 55,
 2. 3. 1. Ta gnada, polna mozbí in blagóte,
 ki jo bres dnarjev vfakimu dajam, ki tako sa-
 njo profi, kakor se sa drage rezhí profiti spo-
 dobi. Ifhite Gofpoda, dokler se fhe najditi da,
 in le njega ifhite. Zhimu dêrete po drusih do-
 brotah, kér vam je fama sadófti, in vse druge
 bres té val le fhe bolj nefrezhne ftoré. S. Aug.
 od f. troj. v 8. buk. 3. pog. Ne govorite te-
 dàj vézh od mnoshe rasnih dobrot, in ne ifhite
 ne téh ne unih posébnih dobrot. Ifhite nar vik-
 fhi splofhno dobroto, ki v svójim edinftvu in
 enojftvu vse druge dobrote obféga. Le to edino
 ifhite, kér je nafha edina dobrota; in zhes vse
 jo ljubite, kér je vafha nar vikfhi dobrota. Je-

suf fam nam obilno in popolno vesêlje dati samore, kteriga ishete, kër le on je bogastvo vsih dobrih rezhi. Od svôjiga Ozheta jih je sprôfil sa naf, kader je umrét fhèl sa naf. (Moj Ôzhe) sdaj pa pridem k têbi in to govorim svetu, de imajo moje vesêlje dopolnjeno fami v febi. Vabi naf on in tudi sapoveduje profiti: profite in bote prejéli, de bo popolno vashe veselje.“ Jan. 17. 13. — 16, 24.

§. V.

Kerfhanfko upanje shè naprej dusho ofrezhi.

1. Vesêlje, ktero isvira is kerfhanfkiga upa, je predpokuf nar vikfhiga blashenftva, ki ga v nebesih isvoljeni vshivajo. To frezhno shivljenje v nebéfih v radofti obftóji, ki jo bomo nad refnizo iméli, govori f. Augufhtin v fvojih sposn. v 10. buk. 23. pog. Vesêlje tedej, ktéro is upa isvira, je veselje nad refnizo, je v refnizi popolnoma utèrjeno, is refnize prihaja, le v refnizo, ki je Bog fam, namerja, sató je pa tudi sazhetik vezhno frezhniga shivljenja.

2. Ljubzhki svetá bodo po upih in sheljah nepokojni, rasposajeni, in revni, kër na enkrat tiftiga, zhefar posheljujejo, dofèzhi ne morejo, in kër vse, po zhimur hlepimo naf, zhe dofèzhi moremo nefrèzhne ftóri. Sv. Aug. v 37. pf. Kristjana upanje pa ni nepokojno, rasposajeno, ne muzhi. On ne posheljuje drusiga nizh, kakor tisto, kar je she v lasti imèl, ko je sheleti sazhèl. Kerfhanfko upanje vse nafhe sheljé

s eno famo nefkonzhno dobróto, s Bogam po kitérim zhlóvek perferzhno hlepí, sedíni. Te shêlje vûnder, akoravno fo fêrzhne, namest de bi zhloveka snepokojíle, rasposajale in nefrézhniga délale, ga potolashijo, s vesêljem in miram napolnijo, kër vé, de Bogá v lasti iméti sazheti, je dovolj ga v sheljah iméti, in bòlj ko ga v sheljah, bòlj ga tudi v fêrzu imamo, popolnishi ga bomo kdaj v nebésih v lasti iméli. „Kdor se Gospoda v sheljah dershi, je shnjim eniga duha.“ 1. Kor. 6, 17. Naj le ishejo dobrot otrózi svetá, kolikor jim jih dati samore; naj le hlepé po frezhi in radosti njegovi: „Sa me je dôbro, de se Gospoda dershim, in stavim svojo svest v Gospoda Bagá, — on je Bog, môjiga ferza, in na veke moj dél; — ali tisti, ki sapushajo têbe, bodo poginili.“ Pf. 72, 28. 26. 27.

3. Vesêlje, kteriga zhlovek vshiva per dobrótah svetá, je vselej s grenkôto nameshano. Tisti, ki na svétu ishejo svojiga blashenstva, morajo védno, de se ogibljejo gnjusa, od eniga vesêlja v drusiga iti, in kër je poslédno takofhno, ko pèrvo malovrédno, se stari gnjus sopet povèrne. Tisti pa, ki ne posheljujejo, ne ishejo drusiga, ko famiga Bogá, se jim nikoli ne perftudi, nikoli ne ognjusi, in se ga ne navelizhajo nikdar, kër se jim nikdar pomanjkljiv ne vidi: bolj ko ga vshivajo, popolnishi, ljubesnivshi jim je. Njih shelje, namest de bi omèrsnile, bòlj in bòlj oplamé. „Pokusite in pogléjte, kako fladak je Gospod,“ Pf. 33, 9. kër le po skufhnji, ki jo bote od téga iméli, bote umeli. Blagor

zhlovéku, ki v njega saupa. „Vshival bo nove fladkoſti, bôlj in bôlj.“

4. Dobróte, kére vshivamo tukej na ſvétu, nam po rasnih pergodbah, katerih ſe ogibati in jih opovréti ne moremo, nam ſoper voljo odvséte biti ſamorejo. Kakofhne terdnjave in ſtanovitnoſti tiſto veſélje tedáj biti ſamore, ki ga najdujemo v tiſtih rezhéh, kétéih ſgubiti imamo védne ſkerbí, in ga tudi, ko ji ſhe ſveſti niſmo, ſgreſhimo? Kar pa kerſhanſko upanje tédno in ſtanovitno obetá, v tem obſtojí, de vémo, de vſa hudobija in ſila ljudi in hudizhev nam naſhiga Bogá, ki je tiſta edina dobróta, v kétéo vſo ſvôjo frezho in blaſhenſtvo ſtavimo, nam nihzhe ſoper naſho voljo odvséti ne more. Naj dela ſvét kar hozhe, de bi me frezhniga ſtoril, oſtane vedno v meni neki dél, govori ſv. Auguſhtin, kteriga doſpéti ne morem, in tam ſtanuje moj Bog, môja ſaloga, moj prijatel in môje blaſhenſtvo.

5. Zhlôvek, ki ſvoje veſélje, ſvoj mir in frezho iſhe v dobrótah téga ſvetá, ni is nadlog in ſhaloſtnih pergodkov, katerim je ſhivi zhlôvek vedno podvêrſhen, iſvſet. Vſe nadloge, ki ga ſadévajo, ſo reſnizhne nadloge, nadloge bres vſe ſméſi kake dobróte, bres ſafluſhenja ſa prizhijozhe in prihodno ſhivljenje: bres dobizhka od ſtrane ſvetá, ki ſavolj njih zhloveka ſapufha in zhertí, tudi ne od ſtrane Bogá, od kteriga ne plazhilo, temuzh vezhna kaſin naſtaja. Kér tedáj zhlôvek od vſih ſtraní nizh drusiga ne vidi, kakor nadloge; kér v prizhijozhkih in prihodnjih dobrótah nizh dôbriga najti ni, ſ zhimur

bi se potolashiti môgel: kaj mu tedaj saostaja, kakor nepoterpeshljivost, sèrd, gnjuš, dostikrat tudi obupnost? Keršhanfko upanje pa daja zhloveku nar vézhi dobróte, posebno v sloſtih pri-zhijozhiga shivljenja, kar ſmo ſhe popred govo-rili. Sloſti ſo ſa-nj le dosdevne sloſti, reſ pa prave dobróte. On v tem vezhi dobizhke imá, kakor pak v vſih tiſtih rezhéh, ki jih ſvet dobróte ime-nuje. Se bomo mar zhudili nad tem, kar nam Apoſteljni od pèrvih kriſtjanov govoré: „de ſo per vſih ſvojih nadlogah veliko veſélje imeli.“ 2. Kor. 8. 2.

6. Reſ je tedej, de kerſhanfko upanje pra-viga kriſtjana reſnizhno frezhniga ſtorí, in mu dela veſélje in mir, kteriga predpokuf nebeſ ime-novati ſmemo. Šv. piſmo ga ravno ſató tudi frezhniga imenuje. „Šrezhin je, ki v Goſpoda ſa-upa.“ Prip. 16, 20. „Kader ſe bo v kratkim vnela jéſa Goſpoda, frezhni ſo vſi, ki ſaupajo va-nj.“ Pf. 2, 13. „Blagor zhloveku, ki ſvojo ſveſt v imenu Goſpoda imá, in ſe ne osira v prasne in ſapeljive neumnóſti, kakorſhini ſo vſi upi ſvetá.“ Pf. 39, 5. „Blagor zhloveku, ki od tebe, o Goſpod, zhaka pomozhi. — Blagor zhloveku, ki v tè ſvoje ſaupanje ſtavi.“ Pf. 83, 6. 13. „Blagor temu, kteriga pomozhnik je Jakobov Bog, kteriga upanje je v Goſpodu ſvo-jim Bogu, ki je nebó in ſemljo, morje in vſe, kar je v njem, vſtvaril.“ Pf. 145, 5. 6.

§. VI.

V kterim poménu sv. pismo frezhne imenuje, ki vse svôje saupe stavijo v Bogá, in kako se to s unim vjéma, kar od nadlog tega shivljenja uzhi.

1. Kar fmo v II. §. govorili, bi prizhijozhimu vprafhevanju sadoftilo: vunder bo pa tó, kar tukej nafleduje, svôj hafén imelo. Popolno blashénstvo ni del prizhijozhiga shivljenja, kér le v nebéfh bo popolno in sverhano. Lakota, shéja, bolezhine, smert in vse druge britkofti teléfa in dufhe, ktere tukej duha in ferzé zhlovéka rasdeljujejo, in ga oроверajo, vse fvoje misli in nagibe s Bogam fterníti, hodo delezh od tiftiga nebéfhkiga ftanja. Tam ne bo nobene nevednosti svôjih dolshnoft, nobene nuje, ne obotave, ne negotovofti vezh, ktere tukej dufho, ki ljubi Bogá, in svôje dolshnofti fposnati in fpolnovati shéli, muzhijo. Sonze pravizhnofti bo v tem preblashenim prebivalifhu v svoji popolni svetlôbi, in bo vse temôte na véke pregnalo: tam bomo refnízo v goli refnizi gledali; vse, kar je ref, kar pravizhno in fveto, bomo vidili, in zhifto bres okrivala bomo vidili, in vidili bomo v isvirku vsih refniz, vse pravizhnofti in fvetofti. Tam ni nobeniga gréha, nobenih fkufhnjav vezh; pofheljivoft, is ktere fo isvirali, bo do konza sàtèrta; zhifto rasfvetljena in ognjena ljubefin bo vnemala nafhe ferzé, in ga sa vse gréhe, vse hude misli, sa vselej nesmoshniga ftorila. Ta-

krat bo naše veselje popolno, kér nizh drusiga posheljevati nam ostajalo ne bo; kér bomo v veselje Gospoda in v posestvo vsih popolnih dobrot, in s popolno gotovostjo, de jih nikdar vezh sgrabili ne bomo, odšli. „O Bog! ki si nar vikli refniza, lepôta, praviza in fama gôla dobrota, kako frezhni so tisti, ki v tvojim fhotôru prebivajo; kér na veke te bodo vshivali, ljubili, te hvalili od veka v samakljivim veselji in zhudenji, ktérlih umeti nismo she vredni. Moja dusha po fhotôrih Gospoda medlí in hlepí.“ Pf. 83. 5. 3.

2. „Blagor zhlovéku, ki v té o Gospod vojfknih trum saupanje stavi. Blagor mu, ki svojo pomozh od tebe imá, ki v ti folsni dolini, v kraji, kamor je postavljen, is zeliga ferza k tebi priti shelí. Kér blagoflov daja postavodajaviz, de raste is zhednosti v zhednost, in gleda Bogá bogov na Šijonu. Gnado in velizhanstvo bo dodelil Gospod.“ Pf. 83, 13. 6. 7. 8. 12. Prerok v tem psalmu dvojno svelizhanstvo razlozhi; svelizhanstvo tistih, ki she prebivajo v hishi Bogá in tistih, ki tukej v folsni dolini v Bogá svoje upanje stavijo, in obodvojne frezhne imenuje. Ali kako rasno je njihovo svelizhanstvo: prvi prebivajo v hishi Bogá, v Šijonu, prebivalishu veselja in gospostva, njih svelizhanstvo je od veka hvaliti Bogá; drugi so she v folsni dolini, njih svelizhanstvo je v Bogá upanje staviti, nadjati se pomozhi od njega, s vednim sdihovanjem sa-njo profiti, neprenehama hlepiti po obljubljeni gnadi in zhansti, rasti is zhednosti v zhednost, Bogá védno is ferza she-

léti, do zhafa de bomo na Šijonu gledali bogov Bogá.

3. To poslednje svelizhanstvo je svelizhanstvo vseh pravih kristjanov, dokler so na sêmlji. V pravim pomenu so tudi v refnizi frezhni, kër jih sveti Duh v mnosih krajih sv. pisma tako imenuje. V drugim pomenu so pa revni in nefrezhni, v ti folsni dolini so fami feboj in s mogožnimi in prekanjenimi soperniki, ki jim nobeniga pokoja ne dajo; po duhu pokore vedno stokajo pod bremenam nadlog in potreb, ki jih obzhutiti morajo, in v mukah, ktere truplo in dusho moré. Ako ta stan s svelizhanstam v nebesih primerjamo, si ga veliko nadlogo, pa kaj smert famo misliti moramo, in ne pravo shivljenje. „Jest nefrezhni zhlôvek, kdo me bo rešil od teléfa te smerti?“ Rim. 7, 24. „Mi fami,“ on v drugim kraji govori, „ki imamo pervine duhá, ki imamo preimenitne darove sv. Duhá, tudi mi sdihujemo, kakor drugi véni, fami per febi, in hlepimo po sprejetvi v boshje otkroke, in zhakamo svojiga odreshênja.“

4. Ko je pa nekonzhno in preblago velizhanstvo, kteriga je Bog vsm tistim dati obljubil, ki v njegovo milost upanje stavijo, ki vse perbeshalisha in pomozhi le v trudih in dobitvah tistih dobrot ishejo, ktere jim saupanje pred ozhi stavi; jih v fredi nadlog téga shivljenja frezhne imenovati moramo. V tem pomenu jih Bog sam pogostama frezhne imenuje, in Apostelj jim sa-poveduje, de naj se savolj velizhanstniga upa boshjih otrok hvalijo, in po upu, ki so s Jesu-sam Kristusam vstali in v nebesih prebivajo se

frézhne mifliti morajo. Zhlovéka bi, ki imá do veliziga kraljestva nekako gotovo pravizo, po duhu fvetá prefrézhniga imenovali, ko bi fhe le po nektérik létih, kraljestvo v poséftvo dobil; in to pravizo dofézhi, bi nektére léta v révnim, flabim in sanizhljivim ftanu shivéti mógel. Vfi ljubzhki téga fvetá, bi mu té frézhne bili nevosfljivi. Kdo pa svelizharftvo tiftih ljúdi uméti samore, ki nizh drusiga ne upajo, in nizh drusiga dofézhi ne ifhejo, kakor bôshjiga kraljestva in njegove pravize? kér térdo pravizo imajo do njega. Samore li zhlovéshki napùh od nebéshkiga kraljestva sheléti si kàj imenitnifhiga? Réf je, de kristjan mora zhaf fvojiga shivljenja, v bolezhinah, folsah in sdiblejih doftati. Dofतिकrat Bog dopufha, de fo tukej révni, sanizhevani, fovrasheni, obgovarjani, preganjani, kregani, ali ravno to jim novo in gotovo pravizo do nebéshkiga kraljestva daja. In ravno to jim tudi vefélje in radoft mnoshiti mora. Zhe ni to govor fvetá, je pa govor vézhne refnize: „Isvelizhani fo ubogi v duhu; isvelizhani fo shaloftni, ki savoljo pravize preganjenje terpé, kér njih je nebéshko kraljestvo.“ Mat. 5, 3. 5. 10. Nimajo fhe fizer tiftiga v poséftvu, vùnder pa, pravi Jéfuf Kristuf, de je njihovo, in njim flifhi, kér imajo pravo pravizo do njega, in ga tudi bodo gotovo posédli, „ako bodo fvéft in zheftitljivi up do kônza ftanovitno ohranili.“ Hebr. 3, 6. Kdo bi fe tedàj branil frézhne imenovati, ktére Jéfuf Kristuf fam ofemkrat tako imenuje.

5. Bres téga upanja, ktériga nam Jéfuf Kristuf daja vézhno kraljevati sh njim, „bi bili,

kakor naš Apostelj uzhí, nar révnifhi is med vsih ljudi,“ 1. Kor. 15, 19. kér bi po naukih evangelija vèš zhaš svôjiga shivljenja se od vsiga sdershevati mógli, karkoli nam svét vabljiviga ponuja, bres upa na unim svétu kako plazhilo iméti sató. Vêlik sapeljiviz bi bil Jêsus sa naš, in bi bil le sató bil prifhel na svét, naš nefrézhne storit. Po upu smo pa nar frézhnifhi is med vsih ljudi na sêmlji; kér vse, karkoli druge nefrézhne storiti samore, po besédah Jêsusfa Kristufa naše plazhilo mnoshí, in bo sa naš preblagi predšebik vesêlja in radoſti. „To preblago upanje,“ kakor ga sôve Apostelj „upanje polno neumerjozhnosti,“ kakor ga modri imenuje, vshitik, vesêlje in radoſt téga umerjozhiga shivljenja. „Veselé naj se vsi, ki upajo v té o Gospod, veselili se bodo na vékomaj, in prebival bodesh med njimi! Gospod, ti si naš f svôjo dobro voljo, kakor f fhkitam pokrila,“ Pf. 5, 12. 13. ktériga pſhize sovrashnikov predreti ne morejo. „V fénzi tvôjih perút hozhem iméti svoj up, dokler hudobija odide.“ Pf. 56, 2. „Tudi v miru bom spal, in pozhival; — kér si me o Gospod posebno v upu potèrdil.“ Pf. 4, 9. 10. „Upal sim v tistiga, ki me je od duhá malofèrzhnosti in hudiga vreména réfhil.“ Pf. 54, 9. „Gospod je môje perbeshalifhe, in moj Bog, je podpora môjiga saupa.“ Pf. 93, 22.

KONEZ.

Vse k nar vézhi zhaſti bôshji.

